

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ,
ГРАДИТЕЉСТВО И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ**

(„Службени лист АПВ“, број 14/2015)

И

РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ

Нови Сад, 2015. године

Р бр	Ознака укрштања	Објекат	К.О.	Град/Општина	Стање	Опис укрштања	Приближна стационажа (km)
168.	УО19	Подземни ЕК кабл	Нови Сад 3	Град Нови Сад	постојеће	Укрштање са телекомуникационом инфра- оптички кабл	35+465
169.	УО20	ЕК кабл првог реда	Нови Сад 3	Град Нови Сад	постојеће	Укрштање са телекомуникационом инфра- оптички кабл	35+470
170.	УО21	Подземни ЕК кабл	Нови Сад 3	Град Нови Сад	постојеће	Укрштање са телекомуникационом инфра- оптички кабл	35+600
171.	УГ12	Гасовод средњег притиска	Нови Сад 3	Град Нови Сад	постојеће	Укрштање са енергетском инфраструктуром-гасовод	35+680
172.	УН10	Нафтовод Надрљан Н-230	Нови Сад 3	Град Нови Сад	планирано	Укрштање са енергетском инфраструктуром-нафтовод	35+960

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Члан 3.

Изградња нафтовода представља један од приоритета у развоју енергетског сектора Републике Србије и „НИС“ а.д. Нови Сад као носиоца активности и инвестиција. У временском хоризонту Просторног плана предвиђена је фазна реализација и пуштање у рад целокупног планираног система.

Траса нафтовода подељена је у 3 деонице које уједно представљају и фазе реализације изградње нафтовода.

Динамика фазне реализације изградње нафтовода ће зависити од приоритета које дефинише инвеститор.

У првој фази имплементације Просторног плана до краја 2015. године приоритети у реализацији нафтовода су: решавање имовинских односа у поступку експропријације непокретности на целокупној траси нафтовода; као и изградња појединих деоница нафтовода са пратећим објектима и приступним путевима.

Основне планско-програмске мере и инструменти имплементације овог Просторног плана су израда елабората о експропријацији за површине јавне намене и израда техничке документације (идејних и главних пројеката) за целокупну трасу гасовода. Дефинисање посебних нормативно-правних, финансијских или организационих мера и инструмената имплементације биће спроведено кроз израду и ревизију техничке документације за нафтовод.

276.

На основу члана члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези са чланом 27. тачка 1 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 20/14) и члана 35. став 2. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13 – УС, 54/13 – УС, 98/13 – УС, 132/2014 и 145/2014), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 08. априла 2015. године, донела је

**ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ
О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ**

Члан 1.

Доноси се Просторни план подручја посебне намене Културног предела Бач (у даљем тексту: Просторни план), који је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

Члан 2.

Просторним планом разрађују се начела просторног уређења, утврђују циљеви просторног развоја, организација, заштита, коришћење и намена простора, као и други елементи значајни за подручје Културног предела Бач, на деловима територија општина Бач, Бачка Паланка и Озаци.

Просторни план садржи текстуални и графички део.

Графички део чине рефералне карте и то: прегледна карта под називом „Посебна намена простора” у размери 1: 100 000; реферална карта 1 – „Посебна намена простора” у размери 1:50 000; реферална карта 2 – „Мрежа насеља и инфраструктурни системи” у размери 1 : 50 000 ; реферална карта 3.1. – „Заштита културних и природних добара” у размери 1 : 50 000; реферална карта 3.2. „Природни ресурси и заштита животне средине” у размери 1:50 000; реферална карта 4 – „Карта спровођења” у размери 1 : 50 000.

Графички део– рефералне карте Просторног плана из става 2. израђују се у осам примерака, и оверава их својим потписом овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 4.

Саставни део Просторног плана чини Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Културног предела Бач на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене Културног предела Бач на животну средину састоји се из текстуалног дела и графичког прилога.

Графички прилог из става 2. овог члана израђује се у осам примерака, и оверава га својим потписом овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 5.

Графички део Просторног плана из члана 3. став 2. ове одлуке, чувају се трајно у Скупштини АП Војводине (један комплет), Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине (два комплета), Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један комплет), општини Бач (један комплет), општини Бачка Паланка (један комплет), општини Озаци (један комплет) и Јавном предузећу Завод за урбанизам Војводине Нови Сад (један комплет).

Документациона основа на којој се заснива Просторни план чува се у Покрајинском секретаријату за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине.

Члан 6.

Право на непосредан увид у Просторни план, текстуални и графички део, имају правна и физичка лица, под условима и на начин који ближе прописује министар надлежан за послове просторног планирања.

Члан 7.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти ускладиће се са одредбама ове одлуке на начин утврђен Просторним планом.

Планови и програми развоја који се доносе по посебним прописима, прописи и други општи акти ускладиће се са одредбама ове одлуке у року од годину дана од дана њеног ступања на снагу.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти, планови и програми развоја донети до дана ступања на снагу ове одлуке, примењују се у деловима који нису у супротности с њом.

Члан 8.

Текстуални део Просторног плана подручја посебне намене Културног предела Бач, објављује се у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

Просторни план се у целости објављује у електронском облику и доступан је путем интернета.

Члан 9.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Аутономне покрајине Војводине”.

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

01 Број: 3-7/2015

Нови Сад, 08. април 2015. године

Председник
Скупштине Ап Војводине
Иштван Пастор, с.р.
(Pásztor István, s.k.)

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

На основу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене културног предела Бач („Службени лист АПВ“, број 40/12), приступило се изради Просторног плана подручја посебне намене културног предела Бач (у даљем тексту: Просторни план).

Носилац израде Просторног плана је Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине. Припрему, координацију и праћење израде Просторног плана врши Републичка агенција за просторно планирање, Организациона јединица за територију Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду. Обрађивач Просторног плана је Јавно предузеће за просторно и урбанистичко планирање и пројектовање „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад.

Граница обухвата Просторног плана је дефинисана Одлуком, и обухвата укупну територију општине Бач и делове територије општине Бачка Паланка и општине Озаци и то: катастарске општине Бач, Бачко Ново Село, Бођани, Вајска, Плавна и Селенча на територији општине Бач; катастарску општину Младеново на територији општине Бачка Паланка и катастарске општине Дероње и Каравуково на територији општине Озаци. Површина подручја обухваћеног границом Просторног плана износи 56705 ха.

Посебну намену овог Просторног плана представља подручје Културног предела Бач са своје 2 (две) предеоне целине: „Мостонга и алувијална тераса“ и „Дунав са инундационим подручјем“, које представљају заштитне зоне за 11 (једанаест) предеоних под-целина: Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача; Манастир Бођани; Доња Брањевина и Дероње; Бачко Ново Село; Врањак и Гувниште са Мостонгом; Карађорђево; Камариште; Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом; Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта; Букински рит; Парк шума „Букински храстик“.

Просторни план представља плански основ за заштиту, уређење и коришћење посебне намене.

Прву фазу израде Просторног плана представља Концепт плана, заснован на анализи постојеће документације и експертизама урађеним за све области од значаја за планско подручје

и дефинисање планских решења. Концепт Просторног плана је верификован и прихваћен од стране Комисије за стручну контролу планских докумената коју је образовао Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Нови Сад (Извештај о извршеној стручној контроли Просторног плана подручја посебне намене културног предела Бач број: 130-06-16/2014-01 од 12.02.2014. године).

Упоредо са Концептом Просторног плана, припремљена је и документациона основа планског документа, која се састоји од пристиглих услова и мишљења надлежних органа и организација, студија, стратешких докумената општина и других експертиза.

Нацрт Просторног плана је друга фаза у изради планске документације. Саставни део Просторног плана је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене намене културног предела Бач на животну средину.

У припреми и изради Просторног плана успостављена је сарадња са стручним институцијама и организацијама, као и предузећима који имају надлежност на планском подручју, у оквиру које су добијени услови за израду Просторног плана.

Овај Просторни план је урађен у GIS технологији, што ће омогућити једноставнију размену података формирање геодетског информационог система и ефикаснију контролу спровођења Просторног плана.

Просторно планска решења су усклађена са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- * Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС);
- * Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Службени гласник РС“, бр. 31/10, 69/10 и 16/11);
- * Закон о култури („Службени гласник РС“, број 72/09)
- * Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11- др. закон, 52/11- др. закон и 99/11-др. закон);
- * Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 4/11)
- * Закон о ратификацији Конвенције о заштити светске културне и природне баштине („Службени лист СФРЈ“, број 56/74)
- * Закон о потврђивању Европске конвенције о заштити археолошког наслеђа (ревидирана) („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 42/09);
- * Закон о потврђивању Оквирне конвенције Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 1/10);
- * Закон о потврђивању Конвенције о очувању нематеријалног културног наслеђа („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 1/10);
- * Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС“, бр. 51/09 и 30/10);
- * Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 129/07);
- * Закон о државном премеу и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10 и 65/13);
- * Закон о министарствима („Службени гласник РС“, број 44/14)
- * Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/07);
- * Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине („Службени гласник РС“, број 99/09 и 67/12-УС);
- * Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр.42/91, 71/94 и 79/05-др. закон);
- * Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС, („Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“ број 20/09 и 55/13-УС);

- * Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон и 41/09);
- * Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, број 41/09 и 10/13-др.закон);
- * Закон о сточарству („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12);
- * Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- * Закон о добробити животиња („Службени гласник РС“, број 41/09);
- * Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12);
- * Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др.закон, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др.закон, престао да важи осим одредаба чл. 81 до 96.);
- * Закон о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- * Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 32/13-УС);
- * Закон о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 57/11 и 93/12);
- * Закон о железници („Службени гласник РС“, број 45/13);
- * Закон о безбедности и интероперабилности железница („Службени гласник РС“, бр. 104/13);
- * Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС“, број 73/10 и 121/12);
- * Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС);
- * Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, број 135/04);
- * Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- * Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- * Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, број 36/09 и 13/10);
- * Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- * Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13-др. закон);
- * Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09);
- * Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- * Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 92/11);
- * Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 93/12);
- * Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12);
- * Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон и 93/12);
- * Закон о спорту („Службени гласник РС“, бр. 24/11, 99/11-др.закон и 99/11-др.закон);
- * Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 88/11);
- * Закон о поштанским услугама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 30/10);
- * Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10 и 60/13-УС);
- * Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, број 30/10 и 93/12);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 83/92, 53/93-др.закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибе и фонда („Службени гласник РС“, број 36/09 и 32/13-УС);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др.закон и 104/09-др.закон);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 111/09);
- Уредба о класификацији вода („Сл. гласник СРС“, број. 5/68);
- Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- Уредба о заштити СРП, Карађорђево („Службени гласник РС“, бр. 37/97);
- Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, бр. 84/05);
- Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 109/09 и 8/10);
- Одлука о утврђивању непокретних културних добара од изузетног значаја („Службени гласник РС“, бр. 16/90)
- Одлука о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја („Службени лист АПВ“, бр. 28/91)
- Покрајинска скупштинска одлука о покрајинској управи („Службени лист АПВ“, бр. 40/12-пречишћен текст).

Документи релевантни за просторно планирање су стратегије развоја појединих области донете на државном и покрајинском нивоу. У овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената:

- * Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године („Службени гласник РС“, број 4/08);
- * Стратегија развоја туризма Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 91/06);
- * Маркетинг стратегија туризма у Војводини („Службени гласник АПВ“, бр. 6/10);
- * Стратегија и политика развоја индустрије у Републици Србији 2011-2020 („Службени гласник РС“, бр. 55/11);
- * Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС“, бр. 13/11);
- * Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, бр. 33/12);
- * Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 111/12);
- * Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији 2010-2020 („Службени гласник РС“, бр. 68/10);
- * Стратегија заштите од пожара за период 2012-2017 година („Службени гласник РС“, бр. 21/12);
- * Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 86/11);
- * Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 12/10);
- * Стратегија развоја поштанских услуга у Србији за период 2013-2016 („Службени лист РС“, бр. 43/13).

I - ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

I - 1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ГРАНИЦЕ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

I - 1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Подручје обухвата Просторног плана, у административном смислу, обухвата делове територије три општине, тј. 9 (девет) целих катастарских општина у површини од сја 567,05 km², и 10 (де-

сет) насеља у којима живи око 24280 становника (година пописа 2011. године). Подручје се простира правцем север-југ, у физичко-географском смислу обухвата део Панонске низије, односно равничарско подручје западног дела у АП Војводини, у висинској зони од 73 до 86 mАНВ (просечне висине у обухвату Просторног плана око 80 mАНВ).

Табела 1: Општине, Катастарске општине и насеља у обухвату Просторног плана

Општина	Ко	Насеље	
Бач	Бач	Бач	
	Бачко Ново Село	Бачко Ново Село	
	Бођани	Бођани	
	Вајска	Вајска	
	Плавна	Плавна	
	Селенча	Селенча	
Бачка Паланка	Младеново	Младеново	
		Карађорђево	
Озаци	Дероње	Дероње	
	Каравуково	Каравуково	
Σ Општина	3	Σ Кат.општина	9
		Σ Насеља	10

Граница подручја Просторног плана дефинисана је границама катастарских општина и делом државном границом Републике Србије и Републике Хрватске. Опис границе Просторног плана урађен је на катастарским плановима Р-1:2500 за катастарске општине у обухвату Просторног плана. Подручје Просторног плана на северу, западу и југу је дефинисано државном границом Републике Србије и Републике Хрватске, као и:

- јужним границама катастарских општина: Младеново, Бачко Ново Село и Плавна;
- западним границама катастарских општина: Бођани и Вајска;
- северним границама катастарских општина: Вајска и Каравуково.

Са истока граница Просторног плана дефинисана је источним границама катастарских општина: Каравуково, Дероње, Селенча, Бач и Младеново.

Унутар подручја обухвата Просторног плана дефинисана је посебна намена - Културни предео Бач. Однос површине подручја обухваћеног Просторним планом и подручја Културног предела Бач, по катастарским општинама и општинама у обухвату Просторног плана, приказан је у Табели бр. 2.

Табела 2: Однос површине подручја обухваћеног Просторним планом и подручја Културног предела Бач

Општина	Катастарска општина	Површина кат. општине (ha)	Површина дела Културног предела Бач у кат.општини(ha)	Површина дела Културног предела Бач у општини (ha)
Бач	Бач	11186,32	10130,71	32526,05
	Б.Ново Село	3065,29	3064,03	
	Бођани	5278,09	5277,99	
	Вајска	8703,14	8702,28	
	Плавна	5280,87	5279,04	
	Селенча	3213,46	72,00	
Б.Паланка	Младеново	8478,36	6006,81	6006,81
Озаци	Дероње	5557,10	2553,41	6151,89
	Каравуково	5942,13	3598,48	
Σ 3	Σ 9	Σ 56704,76	Σ 44684,75	Σ 44684,75

I – 1.2. ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ – КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ

Опис границе подручја посебне намене - Културног предела Бач почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 4282/1, 4282/2 и 1781 у катастарској општини Каравуково.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југа пратећи источну међу катастарске парцеле 4282/2 до тачке број 2 на четворемеђи катастарских парцела 4282/2, 2906 у катастарској општини Каравуково и катастарске парцеле број 3490 и 3328 у катастарској општини Дероње.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарске парцеле број 3490 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 1039, 1040/1 и 3490 у катастарској општини Дероње.

Од тачке број 3 граница иде у правцу севера пратећи западну међу катастарске парцеле 1040/1, а потом се ломи и иде у правцу

истока пратећи јужну међу катастарске парцеле 3330, потом се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 1048 и 3338 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 3338, 1138 и 3335.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу катастарских парцела 3339, 1371, 1312, 3343, 1320/1, до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 1320/1, 157 и 242.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарских парцела 242 и 923 до тачке број 6 на тремеђи катастарских парцела 923, 609 и 610.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужну међу катастарске парцеле 610, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 920, до тачке број 7 на тремеђи катастарских парцела 920, 880 и 881.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источне међе катастарских парцела 920, 505 и 3484 до тачке број 8 на тромеђи катастарских парцела 2287, 3484 и 2286.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи северну међу катастарске парцеле 2287, а потом прати југозападну међу катастарске парцеле 3386, 3385 и 3383 до тачке број 9 на тромеђи катастарских парцела 2387 и 3383 у катастарској општини Дeroње и катастарске парцеле 8142 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 9 граница прелази у катастарску општину Бач иде у правцу истока и југа и прати северне и источне границе катастарских парцела 8142, 4151, 8144, 4187 и 8158 до тачке број 10 на тромеђи катастарских парцела 8143 у катастарској општини Бач и катастарских парцела 2387 и 2386 у катастарској општини Вајска.

Након тачке број 10 граница се ломи и прелази у катастарску општину Вајска и иде у правцу југа и југоистока пратећи југозападне међе катастарских парцела 4799, 4800, 3611, 3610, 4952, 4758, 4953, 3780, 4958, 4753, 4959, 3781 и 4960 до тачке број 11 на тромеђи катастарских парцела 4960 и 3859 у катастарској општини Селенча и катастарске парцеле 8256 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 11 граница иде у правцу југа а потом истока пратећи источне и северне међе катастарских парцела 8256, 8257, 8259, 8262, 8248, 8247 и 4625 у катастарској општини Бач до тачке број 12 на тромеђи катастарских парцела 4625, 4630 и 8119.

Након тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 8119, 8120, 7993 и 8121 до тачке број 13 на тромеђи катастарских парцела 8121, 5303 у катастарској општини Бач и границе катастарске општине.

Од тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну границу катастарских парцела 8121, 7366, 8377, 8378, 8424, 8427 и 8138 до тачке број 14 на четвормеђи катастарских парцела 8138, 7458/2 у катастарској општини Бач и катастарске парцеле и 4544 и 4545 у катастарској општини Младеново.

Након тачке број 14 граница иде у правцу југоистока прелази у катастарску општину Младеново пратећи источну међу катастарске парцеле 4545 до тачке број 15 на четвормеђи катастарских парцела 4545, 2360, 1478 и 1481.

Од тачке број 15 граница иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарских парцела 1481, потом скреће на исток пратећи јужну међу катастарске парцеле 316 затим се ломи и иде у правцу југоистока пратећи западну међу катастарских парцела 1480, даље се граница ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу катастарских парцела 1106, 1221 и 1223 до тачке број 16 на тромеђи катастарских парцела 1223, 3187 и 4559.

Након тачке број 16 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи северну међу катастарске парцеле 4559 до тачке број 17 на северној међи катастарске парцеле 4559.

Од тачке број 17 граница се ломи и иде у правцу југа секући катастарске парцеле 4559 и 4195, а потом прати западне међе катастарских парцела 4195, 4204/1, 4205, 4616, 4224, 4225, 4245, 4244, 4226 и 4201 до тачке број 18 на тромеђи катастарских парцела 4201 и 4227/2 у катастарској општини Младеново и границе катастарске општине.

Након тачке број 18 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи границу катастарске општине до тачке број 19 на тромеђи катастарских општина Младеново и Нова Паланка и границе Републике Србије.

Од тачке број 19 граница се ломи и иде у правцу запада и северозапада пратећи границу Републике Србије до тачке број 20 на северној граници катастарске парцеле 4442 у катастарској општини Каравуково.

Након тачке број 20 граница се ломи и иде у правцу југоистока секући катастарске парцеле у катастарској општини Каравуково, 4442, 4201, 4441 и 4259, потом се граница ломи и иде у правцу североистока пратећи северну међу катастарских парцела 4440, 4439, 4438 и 4282/2 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем посебне намене Културног предела Бач износи 44684,75 ha.

I – 1.3. ОПИС ГРАНИЦА ПРЕДЕОНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ

Унутар подручја посебне намене – Културни предео Бач, дефинисане су предеоне целине посебне намене, и то:

- Мостонга и алувијална тераса, и
- Дунав са инундационим подручјем.

I – 1.3.1. Подручје предеоне целине „Мостонга и алувијална тераса“

Подручје предеоне целине „Мостонга и алувијална тераса“ на западу је дефинисано другом одбрамбеном линијом Дунава, а простире се на север и исток све до границе Културног предела Бач. На југу је подручје ове предеоне целине дефинисано границом прве одбрамбене линије Дунава.

Унутар предеоне целине „Мостонга и алувијална тераса“, дефинисане су предеоне подцелине, и то:

1. Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача;
2. Манастир Бођани;
3. Доња Брањевина и Дeroње;
4. Бачко Ново Село;
5. Врањак и Гувниште са Мостонгом;
6. Карађорђево.

I – 1.3.1.1. Опис границе предеоне подцелине „Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача“

Опис границе предеоне подцелине „Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача“ почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 8133, 8225 и 8048 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 1 граница иде у правцу истока пратећи северну међу катастарске парцеле 8225, западну међу катастарске парцеле 8180 потом сече катастарску парцелу 7956 до тачке број 2 на тромеђи катастарских парцела 7956, 3553 и 8028.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу катастарских парцела број 7956 и 8066, до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 3532, 171 и 8066.

Од тачке број 3 граница иде у правцу североистока и југоистока пратећи западну међу катастарске парцеле 171, а потом се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужну међу катастарске парцеле 2362, 2365 и 2366, потом се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 2392, 1247, 1248, 1250, 1249, 1787, 1785, 1783, 1759, 1757, 1755, 1731/3 1708/3, 2315, 2316, 2317, 2422, 1680, 1681, 8301 и 5412 до тачке број 4 на тромеђи катастарских парцела 5412, 8300 и 8302.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарских парцела 8302, 8305, 5688, 5689, 5690 и 5691, потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи западну међу катастарских парцела 5691, 8308, до тачке број 5 на тромеђи катастарских парцела 8077, 8308 и 5692.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарских парцела 8077, 8312, потом се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарских парцела 8939, 5894 и 5870, до тачке број 6 на тромеђи катастарских парцела 5762, 5761 и 8233.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи северну међу катастарске парцеле 8233, а потом се ломи и иде у правцу североистока пратећи источне међе катастарских парцела 8232 и 2944, даље се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 2932 до тачке број 7 на тромеђи катастарских парцела 2932, 8228 и 8133.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу катастарске парцеле 8133 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача“ износи 523,95 ха.

I – 1.3.1.2. Опис границе предеоне подцелине „Манастир Бођани“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Манастир Бођани“ почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 3760 у катастарској општини Бођани и катастарских парцела 4524 и 4528 у катастарској општини Вајска.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи источну и северну међу катастарских парцела 3760 и 3716 у катастарској општини Бођани, до тачке број 2 на међи катастарске парцеле 3716 у катастарској општини Бођани и катастарске парцеле 4436 у катастарској општини Вајска.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарских парцела 844, 841, 3774, 665 и 155 у катастарској општини Бођани, до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 155, 70 и 3778.

Од тачке број 3 граница иде у правцу северозапада пратећи североисточну и југоисточну међу катастарске парцеле 3778, 873, 872, 871, 870, 869, 868, 867, 866, 865, 863, 862, 861, 860, 859, 884 и 947 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Манастир Бођани“ износи 106,644 ха.

I – 1.3.1.3. Опис границе предеоне подцелине „Доња Брањевина и Дероње“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Доња Брањевина и Дероње“ почиње тачком број 1 на четворомеђи катастарских парцела 3438, 2958 у катастарској општини Дероње и катастарске парцеле 4390 и 3092 у катастарској општини Каравуково.

Од тачке број 1 граница иде у правцу истока пратећи северну међу катастарских парцела 2959, 2958 и 3490 у катастарској општини Дероње до тачке број 2 на четворомеђи катастарских парцела 4282/2, 2906 у катастарској општини Каравуково и катастарске парцеле број 3490 и 3328 у катастарској општини Дероње.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарске парцеле број 3490 до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 1039, 1040/1 и 3490 у катастарској општини Дероње.

Од тачке број 3 граница иде у правцу севера пратећи западну међу катастарске парцеле 1040/1, а потом се ломи и иде у правцу истока пратећи јужну међу катастарске парцеле 3330, потом се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 1048 и 3338 до тачке број 4 на тромеђи катастарских парцела 3338, 1138 и 3335.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу катастарских парцела 3339, 1371, 1312, 3343, 1320/1, до тачке број 5 на тромеђи катастарских парцела 1320/1, 157 и 242.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарских парцела 242 и 923 до тачке број 6 на тромеђи катастарских парцела 923, 609 и 610.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужну међу катастарске парцеле 610, а потом се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 920, до тачке број 7 на тромеђи катастарских парцела 920, 553 и 554.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточне међе катастарских парцела 553, 372, југозападну међу катастарских парцела 387, 386, 385, 384, 3488, југоисточну међу катастарске парцеле 3490 до тачке број 8 на тромеђи катастарских парцела 3490, 3415 и 3942.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу запада и северозапада секући катастарску парцелу 3490, а потом пратећи јужну међу катастарских парцела 2947 и 3482 до тачке број 9 на тромеђи катастарских парцела 3482, 3308 у катастарској општини Дероње и катастарских парцела 2945 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи катастарску парцелу 3438 у катастарској општини Дероње до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Доња Брањевина и Дероње“ износи 1981,947 ха.

I – 1.3.1.4. Опис границе предеоне подцелине „Бачко Ново Село“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Бачко Ново Село“ почиње тачком број 1 на међи катастарских парцела 758, 1799 у катастарској општини Бачко Ново Село.

Од тачке број 1 граница иде у правцу истока пратећи северну међу катастарских парцела 758, 761 и 419, до тачке број 2 на тромеђи катастарске парцеле 488, 486 и 766.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 766, 759, 788, 1866 до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 1866, 1466 и 1799.

Од тачке број 3 граница иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 1799 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Бачко Ново Село“ износи 24,275 ха.

I – 1.3.1.5. Опис границе предеоне подцелине „Врањак и Гувниште са Мостонгом“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Врањак и Гувниште са Мостонгом“ почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 8049, 5582 и 5583 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи северну међу катастарских парцела 8049, 5332, 8091, 8364, 8372, 7364 и 7365, до тачке број 2 на тромеђи катастарских парцела 7365 и 8121 у катастарској општини Бач и границе катастарске општине.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југозапада пратећи источну међу катастарске парцеле број 8378, 8424, 8427, 7463 и 7460 до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 7460, у катастарској општини Бач и катастарских парцела 2064 и 2065 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 3 граница иде у правцу југозапада пратећи источну међу катастарске парцеле 2065 и 2069 у катастарској општини Младеново до тачке број 4 на четворомеђи катастарских парцела 2070, 2069 у катастарској општини Младеново и катастарске парцеле 8107 и 7935 у катастарској општини Бач.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу запада и југозапада пратећи југоисточну и источну међу катастарских парцела 8107 и 7949, у катастарској општини Бач, до тачке број 5 на четворомеђи катастарских парцела 7949 и 8107 у катастарској општини Бач и катастарских парцела 4480 и 4481 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 4481, 4577 и 3949 у катастарској општини Младеново до тачке број 6 на тремеђи катастарских парцела 4471, 3950 и 3949.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу катастарских парцела 4472, 44736, 4481, а потом се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарске парцеле 4481, до тачке број 7 на тремеђи катастарских парцела 4481 у катастарској општини Младеново и катастарских парцела 7955 и 8107 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарских парцела 7955, 8111, 7954, 8107, 7930, у катастарској општини Бач, потом се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу катастарске парцеле 8138 до тачке број 8 на тремеђи катастарских парцела 8133, 8419 и 7564.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарских парцела 8419, 7500, 7084 до тачке број 9 на тремеђи катастарских парцела 7084, 8083 и 8095.

Од тачке број 9 граница иде у правцу истока и југа и прати северне и источне границе катастарских парцела 7085, 8395, а потом се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарске парцеле 7488, 7348, 7349, до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Врањак и Гувниште са Мостонгом“ износи 1713,65 ha.

I – 1.3.1.6. Опис границе предеоне подцелине „Карађорђево“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Карађорђево“ почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 4559, 4556 и 3031 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи северну међу катастарске парцеле 4559 до тачке број 2 на међи катастарске парцеле 4559.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југа секући катастарске парцеле 4559 и 4195, а потом пратећи западну међу катастарских парцела број 4195, 4294/1 и 4204/1 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 4204/1, 4562/1 и 4207.

Од тачке број 3 граница иде у правцу северозапада секући катастарску парцелу 4562/1 и 4517, а потом пратећи источну и североисточну међу катастарске парцеле 4214 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 4214, 4213 и 4561.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 4561 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Карађорђево“ износи 106,99 ha.

I – 1.3.2. Подручје предеоне целине „Дунав са инундационим подручјем“

Подручје предеоне целине „Дунав са инундационим подручјем“ на југу, западу и северу је дефинисано границом Културног предела Бач. На истоку је подручје ове предеоне целине дефинисано другом одбрамбеном линијом Дунава, а на југу првом одбрамбеном линијом Дунава.

Унутар предеоне целине „Дунав са инундационим подручјем“, дефинисане су предеоне подцелине, и то:

1. Камариште;
2. Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом;
3. Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта;
4. Букински рит;
5. Парк шума „Букински храстик“.

I – 1.3.2.1. Опис границе предеоне подцелине „Камариште“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Камариште“ почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 4444, 4441 и 4229 у катастарској општини Каравуково.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи јужну међу катастарске парцеле 4441 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 4441, 4270 и 4199.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југа пратећи источну, јужну и западну међу катастарске парцеле 4199, а потом се ломи и прати источну међу катастарских парцела број 4206 и 4207 и долази до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 4207, у катастарској општини Каравуково и катастарских парцела 2514 и 2516 у катастарској општини Вајска.

Од тачке број 3 граница иде у правцу запада и северозапада пратећи јужну и североисточну међу катастарских парцела 4207, 4443 и 4444 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Камариште“ износи 509,183 ha.

I – 1.3.2.2. Опис границе предеоне подцелине „Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом“ почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 2084/1, 2088 и 2089 у катастарској општини Вајска.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока и југа пратећи северну и источну међу катастарских парцела 2084/1, 4674/2, до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 4674/2, 2339 и 4781 у катастарској општини Вајска.

Након тачке број 2 граница иде у правцу севера пратећи источну међу катастарске парцеле број 2339, потом сече катастарску парцелу 4781, даље прати северну и источну међу катастарских парцела 2488, 2708, 2747, 4640, 4785, 4566, 4582/12, 4582/6 и 4582/7 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 4582/7, 4565 и 4785.

Од тачке број 3 граница иде у правцу југоистока пратећи источну међу катастарских парцела 4582/7, 4577, 4578, 4579, 4614, 4609, 4605, 4600, 4593, 4641, 4649/8, 4646 у катастарској општини Вајска, даље граница прати источну међу катастарске парцеле 949/1 у катастарској општини Бођани до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 949/1, 948 и 3927 у катастарској општини Бођани.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи западну међу катастарске парцеле 949/1 у катастарској општини Бођани, потом наставља да прати јужне и источне међе катастарских парцела 4649/8, 4649/6, 4641, 4640, 4792, 1086, 1094 и 1095 у катастарској општини Вајска до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 1095, 1097 и 3711.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада и северозапада пратећи јужну и западну међу катастарских парцела 1096, 1093, 1086 и 3763 до тачке број 6 на тремеђи катастарских парцела 1183, 3763 и 4674/2.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу катастарских парцела 4674/2 и 2084/1 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом“ износи 253,463 ha.

I – 1.3.2.3. Опис границе предеоне подцелине „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“ почиње тачком број 1 на четворемеђи катастарских парцела 3225, 1590 у катастарској општини Плавна и катастарске парцеле 2482 и 2481 у катастарској општини Бођани.

Од тачке број 1 граница иде у правцу истока пратећи северну међу катастарске парцеле 1590, у катастарској општини Плавна до тачке број 2 на тромеђи катастарске парцеле 1590 и 1686 у катастарској општини Плавна и катастарске парцеле 3753/2 у катастарској општини Бођани.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 1590, 1591, 1592, 3231, 3290, 3165, 3381 и 2993/2, до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 2993/2, 3205 и 3376.

Од тачке број 3 граница иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 3205 до тачке број 4 на тромеђи катастарских парцела 3205, 3193 и 3228.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи северозападну међу катастарских парцела 3200, 3166, 1589 и 1590 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“ износи 714,364 ha.

I – 1.3.2.4. Опис границе предеоне подцелине „Букински рит“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Букински рит“ почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 1415, 4450 и 1483 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи западну и југозападну међу катастарских парцела 4564, 4119, 4103, 4265, 4262, 4563, 4335, 4336 и 4361 до тачке број 2 на тромеђи катастарских парцела 4364, 4366/2 и 4361.

Након тачке број 2 граница иде у правцу запада пратећи северозападну и југозападну међу катастарских парцела 4366/2, 4366/1, 4356, 4357, 4358, 4345, 4348, 4357, 4418, 4540, 4430/1, 4429/2, 4427/3, 4427/4 до тачке број 3 на катастарској парцели 4580.

Од тачке број 3 граница иде у правцу северозапада секући катастарске парцеле 4580, 4725, у катастарској општини Младеново, потом прелази у катастарску општину Бачко Ново Село, сече катастарску парцелу 1729 до тачке број 4 на катастарској парцели 1729.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу севера и североистока секући парцелу 1729, а потом пратећи западну међу катастарске парцеле 1799, до тачке број 5 на тромеђи катастарских парцела 1799, 1800 у катастарској општини Бачко Ново Село и катастарске парцеле 4450 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 5 граница иде у правцу истока и североистока пратећи северне и североисточне међе катастарских парцела 4450, 4471, 4467, 4466, 4450, 4463/1, 4450 у катастарској општини Младеново до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Букински рит“ износи 2474,855 ha.

I – 1.3.2.5. Опис границе предеоне подцелине „Парк шума Букински храстик“

Опис границе подручја предеоне подцелине „Парк шума Букински храстик“ почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 4226, 4227/2 и 4201 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи северну и источну међу катастарских парцела 4227/2, 4229 и 4228, до тачке број 2 на тромеђи катастарске парцеле 4228, 4876 и границе катастарских општина.

Након тачке број 2 граница иде у правцу запада пратећи југозападну и западну међу катастарских парцела 4228, 4229, 4230, 4234, 4237, 4238, 4239, 4242/1 и 4242/2 до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 4243/2, 4368 и 4244.

Од тачке број 3 граница иде у правцу севера пратећи источну и јужну међу катастарске парцеле 4244 до тачке број 4 на тромеђи катастарских парцела 4244, 4241 и 4226.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу истока и североистока пратећи јужну и југоисточну међу катастарске парцеле 4226 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем предеоне подцелине „Парк шума Букински храстик“ износи 260,316 ha.

I - 2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

При изради Просторног плана испоштоване су обавезе, услови и смернице из:

- Просторног плана Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/11);
- Регионалног просторног плана Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11);
- Просторног плана подручја посебне намене трансграничног гасовода Јужни ток кроз Србију („Службени гласник РС“, бр. 119/12 и 98/13),
- Просторног плана подручја посебне намене међународног водног пута Е – 80 – Дунав (паневропски коридор VII), а сагледана су и решења дата планским документима локалне самоуправе.

I - 2.1. ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020. ГОД.

Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године (у даљем тексту: ППРС) утврђене су дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији. ППРС утврђени су кључни приоритети, надлежности и циљеви просторног развоја, а за подручје Просторног плана релевантне су нарочито следеће државне надлежности: UNESCO Програм светске културне баштине и увођење у праксу принципа Европске конвенције о пределима. ППРС утврђује се обавеза израде просторних планова подручја посебне намене за просторне целине чију посебност одређује једна или више опредељујућих намена, активности или функција у простору које су од републичког интереса.

Основни проблеми заштите и уређења предела у Републици Србији су проблеми деградације квалитета (идентитета, диверзитета и повезаности) предела. Посебне проблеме заштите, уређења и развоја предела у Републици Србији представљају одсуство проблематике предела у законској и планској регулативи и непостојање свести о значају и вредностима предела како у стручној тако и у широј јавности. Основни циљ заштите, уређења и развоја предела Републике Србије су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

Концепција заштите, уређења и развоја предела Републике Србије подразумева различите приступе обезбеђивања квалитета предела, који се утврђују Студијом о пределима Србије, а у односу на циљеве просторног развоја појединих делова Републике Србије, и то: промоција, заштита и одрживо коришћење проглашеног природног и културног наслеђа (предела и природних и културних вредности у насељима) и њихово повезивање у простору (локалне, регионалне, државне еколошке и културне мреже); јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима у којима је вредност предела и амбијентна насеља од посебног значаја за развој и/или представљају део интернационалних мрежа и пограничних области.

У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Заштита и одрживо коришћење културног наслеђа: Основни циљ је да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, заштити, уреди и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета у складу са европским стандардима заштите. Оперативни циљеви су: увођење и дефинисање културних подручја, која ће, затим, бити подељена на зоне са различитим степеном заштите и третманом културног наслеђа, израда карактеризације културног подручја; заштити природног и културног наслеђа придружује се нематеријално наслеђе, као интегрални део градитељског наслеђа и природног амбијента.

На основу истраживања и валоризације које је обавио Републички завод за заштиту споменика културе Републике Србије предложена је листа културних подручја, као и листа споменика који са непосредном околином чине сагледиве културно-пејзажне целине. Споменик који са непосредном околином чини сагледиве културно-пејзажне целине је Тврђава Бач са насељем. Приоритетна културна подручја која треба да уживају посебан третман, без обзира на статус у оквиру службе заштите (пored оних на Листи светске баштине) су: подручје Бача, Бођана, Плавне и Карађорђево.

Основни циљ просторног развоја туризма у Републици Србији је просторно-еколошка подршка остваривању концепта одрживог развоја туризма, компромисним интегрисањем принципа и стратешких, планских и програмских докумената развоја туризма, заштите и уређења туристичких простора, уз оптимално задовољавање социјалних, економских, просторно-еколошких и културних потреба националног и локалног нивоа, интереса тржишта и услова прекограничне и међународне сарадње.

I - 2.2. РЕГИОНАЛНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Оквир просторног развоја АП Војводине до 2020. године утврђен је Регионалним просторним планом АП Војводине (у даљем тексту: РПП АПВ). Планска разрада РПП АПВ спроводиће се: директним путем, кроз израду стратешко-развојних планских докумената чије је доношење у надлежности АП Војводине и то: регионалних просторних планова који се израђују за веће просторне целине административног, географског или статистичког карактера, усмерене ка заједничким циљевима и пројектима регионалног развоја за подручја која су у целини на територији АП Војводине и просторних планова подручја посебне намене.

За потребе израде овог Просторног плана посебно се издвајају следеће одредбе: „У циљу обезбеђења специфичног карактера предела, којим се чува предеони диверзитет, идентитет и повезаност, простор АП Војводине се диференцира у односу на степен модификације природног предела на природне и културне пределе, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани пределе, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.“

Приоритети заштите и уређење предела на простору обухвата Просторног плана су подручја посебних природних и културних вредности, туристичке дестинације (река Дунав).

Заштита, уређење и унапређење културних добара мора се посматрати у оквиру развоја целокупне области културног наслеђа, која представља развојни ресурс, који је потребно заштити, уредити и користити на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета, у складу са европским стандардима заштите.

Полазећи од тога да је културно наслеђе развојни ресурс, на основу истраживања и валоризације културног наслеђа у Републици Србији, предложено је и шире сагледавање културног наслеђа у виду културних подручја и културних предела (културно-пејзажних целина). На простору АП Војводине могу се груписати следеће културно-пејзажне целине: тврђава Бач са насељима Бач, Бођани и Плавна, као и Карађорђево, као заштићено природно добро у ширем окружењу (уврштено на прелиминарну листу Светске културне и природне баштине као културни предео).

Основни циљ у области заштите природе је заштита и унапређење природних добара и биодиверзитета. Подручја планирана за заштиту су Храстове шуме уз Мостонгу и Рит између Плавне и Бачког Новог Села. СРП Карађорђево задржава међународни статус заштите као подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности. Део је EMERALD мреже и представља међународно значајна подручје за птице (IBA подручје). Еколошку мрежу на простору обухвата Просторног плана, обухватају међусобно повезана подручја: еколошки значајно подручје Карађорђево и еколошки коридори.

Заштита и коришћење пољопривредног земљишта на подручју АП Војводине заснива се на концепту одрживог пољопривредног и руралног развоја. Захваљујући својим особинама и комплексним функцијама земљиште представља есенцијални природни ресурс, а његово одрживо коришћење и заштита један је од кључних елемената остваривања одрживог развоја.

Основни циљ развоја шума и шумског земљишта је одрживо управљање. Концепција развоја шума као природног ресурса на подручју Просторног плана заснива се на следећим поставкама и одређењима: допринос шума и шумских станишта стабилности укупног екосистема, увећању природног богатства и биодиверзитета; повећање површина под шумском вегетацијом пошумљавањем, подизањем заштитних појасева, ловних ремиза и других облика зеленила.

У контексту заштите и унапређења животне средине неопходно је зауставити даљу деградацију и вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја. Планом су утврђене 4 категорије загађености по зонама и у том контексту су дефинисана решења, мере и приоритети очувања и унапређења животне средине. Општине Бач, Бачка Паланка и Озаци се налазе у II категорији – подручје угрожене животне средине, у којем је неопходно обезбедити унапређење постојећег стања, уз адекватан начин коришћења природних ресурса и простора.

Функционално повезивање насеља и центара: Општина Бач и Бачка Паланка припадају подручју кластеризације функционалних урбаних подручја - ФУП-ова и то: ФУП-у међународног значаја са центром у Новом Саду и ФУП-у националног значаја са центром у Сомбору. За општине које у планском периоду не буду интегрисане у неки од планираних ФУП-ова биће дефинисане политике које ће омогућити њихов самостални развој и даљи напредак, а односе се на подршку одређеним развојним пројектима који ће бити од значаја за даљи развој локалних самоуправа (нпр. пројекат „Векови Бача“ – општина Бач). Бачка Паланка припада ФУП-у међународног значаја са центром у Новом Саду. Општина Озаци припада ФУП-у националног значаја са центром у Сомбору.

Организација јавних служби: Према табели „Опременост урбаних центара и насеља јавним службама“: за насеље Бач - локални центар: неопходно је обезбедити: предшколско васпитање и образовање, основно образовање, од I до IV и од V до VIII разреда; дом здравља; апотека и ветеринарска станица; центар за социјални рад; брига о старим; дом културе; библиотека; физкултурна сала (школска); отворени, уређени и опремљени спортски терени; за насеља: Бачко Ново Село, Вајска (са Бођанима), Дероње, Каравуково, Младеново (са Карађорђевом), Плавна и Селенча, неопходно је обезбедити: предшколско васпитање и образовање, мултифункционални центар; физкултурна сала (школска); отворени, уређени и опремљени спортски терени.

Привреда: Према концепцији просторне организације и структуре индустрије у АП Војводини општина Бач се налази у коридору развоја регионалног значаја (Сомбор-Бач-Нови Сад), што ствара значајне развојне могућности у наредном периоду. Основни циљ у области развоја пољопривреде је формирање одрживог и ефикасног пољопривредног сектора, који ће допринети конкурентности привреде АП Војводине. Најважнији праваци деловања су: стимулација изградње и коришћења система за наводњавање; стимулација и повећање инвестирања у рурална подручја; уређење и рационално коришћење земљишног фонда;

уређење инфраструктуре и развој установа у руралним подручјима; државне и инвестиције локалних самоуправа у развој предузећа у селима; развој институција за развој малог агробизниса и предузетништва; едукација руралног становништва, развој задругарства и саветодавства. Концепција развоја рибарства заснива се на одржавању постојећих и планирању нових рибњака. Најважнију меру за очување и унапређење рибљег фонда у риболовним водама представља заштита и унапређење природних рибљих плодишта.

Шумарство и ловство: Просторни развој шумарства подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора. Концепција развоја шумарства заснива се на следећим поставкама и опредељењима: коришћење шума у складу са одрживим развојем кроз општекорисне функције и производне функције; повећање површина под шумама у циљу побољшања сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета. Концепција развоја ловства се обезбеђује кроз одрживо газдовања популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност.

Туризам: 'Кључни туристички производи АП Војводине су манифестациони туризам, ловни туризам, градски туризам и бањски туризам.' Према РПП АПВ планирани су и следећи видови туризма/туристички производи: наутички туризам, рурални туризам, културни туризам, етно-гастрономски туризам, пословни туризам, екотуризам. Културни туризам подразумева различите форме културних активности које се нуде туристима на дестинацији. Екотуризам је облик туризма који се темељи на активностима туриста у пределима очуване природе и заштићеним природним добрима. Етно-гастрономски туризам је заступљен у селима, на салашима, у етно-кућама и у оквиру специјализованих тура. Транзитне туристичке правце АП Војводине представљају друмски и пловни правци. Друмски правци су претежно у функцији кружних путовања/итинерера и циљног путовања ка туристичким дестинацијама, а пловни правци у функцији наутичког туризма и пловних крстарења. Пловни транзитни туристички правци подељени су на: примарне (међународне) и секундарне (националне правце).

Коришћење простора и основна намена простора: С обзиром на укупну расположивост грађевинског земљишта у АПВ и његову просторну дистрибуцију, а имајући у виду одредбе ППРС, планира се његово увећање за укупно 0,5%. Планско опредељење је да се рационалније и интензивније користе и уређују постојећа грађевинска подручја насеља, као и грађевинско земљиште у ата-ру.

Саобраћај: Саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у којој приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места). Предвиђене су активности на државном путу I реда, Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) - Бачка Паланка (М-18) (са доградњом везе према Шиду); до 2015. год., активности на изградњи - реконструкцији појединих делова постојеће регионалне мреже, као и активности на планираним путним правцима регионалног значаја: Бач-Бођани-Вајска, после 2015. г.

Кроз посматрани простор пролази међународна бициклическа стаза - циклоридор 6 (EuroVelo - европска мрежа бициклических рута: рута 6' (уз Дунав), као и национална бициклическа стаза уз канал ОКМ ХС ДТД. У оквиру развоја железничког саобраћаја планира се реконструкција, модернизација, као и перспективна прекатегоризација пружних праваца: Бач - Бачка Паланка - Каравуково, као и активности на обнови укинуте-демонтиране пруге Бач - Бачка Паланка. Планирано је успостављање наутичких садржаја различитих нивоа опремљености на међународном пловном путу реци Дунав - коридору VII (прихватили објекат наутичког туризма - Бачко Ново Село). Ради повећања ефикасности саобраћајног система потребно је до 2020. г. изградити и модернизовати гранични прелаз: Бач - Вајска (Вуковар) - трајектни.

Основни циљ у заштити и коришћењу водног ресурса је одрживо коришћење вода уз адекватне мере заштите. Концепција снабдевања насеља водом заснована је на развоју регионалних система. Основу развоја будућих регионалних система за снабдевање водом чине заштићена изворишта подземних и површинских вода. Принцип је да се до рационалних и еколошки прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, а да се тек након тога регионалним системима допрема само недостајућа вода. Посматрани простор припада бачком регионалном систему, који се наслања на алувион и воде Дунава. Постоји потреба каснијег повезивања са новосадским системом. Такође, планира се и формирање микрорегионалног система Озаци - Бачка Паланка, из којег ће се водом снабдевати општине у окружењу.

Општи циљ у водопривредној инфраструктури је уређење, заштита и коришћење интегралних водопривредних система и усклађивање са заштитом животне средине и осталим корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода. Оперативни циљеви су: усаглашавање и хармонизација законских и институционалних основа у свим областима водопривреде са захтевима директива ЕУ о водама, спровођење мера контроле емисије из русутих и других извора загађења са циљем побољшања квалитета воде у водотоцима, ревитализација и реконструкција система за одвођење унутрашњих атмосферских вода са пољопривредних и других површина, изградња и ревитализација регионалних система (Бачка, Банат и Срем) за обезбеђење воде за наводњавање, технолошке потребе индустрије и друге садржаје, доградња, реконструкција и ревитализација хидросистема ДТД, изградња, реконструкција и санација објеката за одбрану од спољних вода, одбрана од поплава.

Комунална инфраструктура: Основни циљ је очување и одрживи развој постојећих и изградња недостајућих комуналних система. Оперативни циљеви: успостављање регионалних система за снабдевање водом сеоских подручја са незадовољајућим квалитетом воде; реконструкција и даљи развој насељских водоводних система; увођење подстицаја за рационалну потрошњу воде; ревитализација и изградња нових канализационих система за одвођење употребљених вода насеља и индустрије; ревитализација и изградња, према савременим технолошким принципима, постројења за пречишћавање употребљених вода (ППОВ) насеља и индустрије.

Електроенергетска инфраструктура: Развој преносне мреже ће се одвијати у складу са Стратегијом развоја енергетике РС до 2015. год. односно развојним документима ЕМС-а. Поред технолошке модернизације објеката, развој електроенергетске преносне мреже условљен је и обезбеђивањем нове преносне мреже и нових капацитета трафостаница 110/хkV, услед растуће потрошње. Планирани су преносни водови 110 kV Бачка Паланка-Бач и Бач-Озаци и трафостаница 110/20 kV 'Бач'.

Стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се утицати на побољшање животног стандарда, заштиту и очување природне и животне средине.

Систем природног гаса: Изградња планираних гасовода довести ће до побољшања рада и поузданости постојеће магистралне и разводне гасоводне мреже, енергетске стабилности у снабдевању природним гасом и стварања предуслова за даљи привредни развој.

Значај изградње гасовода 'Јужни ток' огледа се у обезбеђењу алтернативног правца снабдевања руским гасом Европе и већој могућности развоја земаља југоисточне Европе.

Енергетска ефикасност. Повећање енергетске ефикасности већ сада постаје императив развоја енергетике и економичног коришћења енергије. Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије свих корисника, али и укупна енергетска зависност овог простора.

1 Nant - Tours - Orleans - Nevers - Chalon sur Saone - Bale - Passau - Ybbs - Linz - Vienna - Bratislava - Budapest - Belgrade - Bucarest - Constanta.

Електронске комуникације: Ради ефикаснијег и бржег развоја приступиће се потпуној дигитализацији система електронских комуникација, обезбеђење универзалног сервиса сваком домаћинству, обезбеђење широкопојасног приступа мрежи сваком привредном субјекту, државним установама, организацијама и грађанима, обезбеђење најмање по један мобилни прикључак сваком грађанину, обезбеђење доступности најмање седам радио-ТВ канала, у дигиталном облику, до сваког становника, потпуна замена аналогне комутације, као и дигиталне из старије генерације, доградња постојеће мреже магистралних оптичких каблова, а по потреби реконструкција постојећих релација. Планиране су оптичке кабловске везе Бач - Бачка Паланка, Бач - Оџаци, као и прекогранична веза Бачка Паланка - Република Хрватска.

Минералне сировине: Основни циљ је одрживо и економично коришћење минералних сировина. Оперативни циљеви су: интензивирање детаљних истраживања минералних сировина; оптимално управљање лежиштима минералних сировина; управљање еколошким конфликтима у поступку експлоатације минералних сировина.

Управљање отпадом: У области управљања отпадом дефинисана је неопходност удруживања општина, у складу са одредбама Стратегије управљања отпадом и ППРС, ради заједничког управљања отпадом, чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом.

Заштита од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса спроводи се поштовањем грађевинско-техничких мера за правилан избор локације за градњу објеката у заштићеним деловима природе, на неподесним теренима, као и строго поштовање и примена важећих законских прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју; поштовањем грађевинско-техничких мера заштите од пожара; редовним одржавањем и строгом применом забране градње објеката у брањеној и небрањеној зони.

У зависности од процене степена угрожености, планирање и уређење простора за потребе одбране подразумева предузимање одговарајућих просторних и урбанистичких мера у поступцима планирања, уређења и изградње, на усаглашавању просторног развоја у циљу обезбеђења услова за потребе деловања и извршење одбране.

I - 2.3. ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ГАСОВОДА „ЈУЖНИ ТОК“ КРОЗ СРБИЈУ

Планским решењем утврђује се енергетски коридор транснационалног гасовода у укупној ширини од 600 m, која представља границу обухвата овог просторног плана. У оквиру овог енергетског коридора утврђују се следећи појасеви-зоне заштите гасовода: појас непосредне заштите; појас уже заштите; појас шире заштите; појас контролисане изградње.

I - 2.4. ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ МЕЂУНАРОДНОГ ВОДНОГ ПУТА Е – 80 – ДУНАВ (ПАНЕВРОПСКИ КОРИДОР VII)

Правила уређења и грађења утврђена овим Просторним планом су обавезујућа за издавање локацијске дозволе у зони директне примене Просторног плана, за трасу међународног пловног пута и део водног пута Е80 – Дунава у непосредном заштитном појасу, чија граница одговара нивоу уреза воде у ширини од 3 m од НПН, са најважнијим регулационим грађевинама и водним објектима у функцији уређења водотока, односно безбедности пловидбе у водном путу.

I - 2.5. ПРЕГЛЕД ПЛАНСКЕ И УРБАНИСТИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ДОНЕТЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ОБУХВАТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

За подручје обухвата Просторног плана скупштине локалних самоуправа су доносиле просторне и урбанистичке планове.

У следећој табели дат је преглед просторних и урбанистичких докумената по општинама.

Табела 3: Преглед просторне и урбанистичке документације по општинама

Општина	Врста планског документа
Бач	- Просторни план општине Бач („Сл.лист општине Бач“, бр. 6/07), - Генерални план Бача („Сл.лист општине Бач“, бр. 4/00 и 5/03), - Урбанистички план МЗ Бачко Ново Село („Сл.лист општине Бач“, бр. 10/90 и 5/03), - Урбанистички план МЗ Бођани („Сл.лист општине Бач“, бр. 10/90 и 5/03), - Урбанистички план МЗ Вајска, Измене и допуне („Сл.лист општине Бач“, бр. 10/90 и 5/03), - Урбанистички план МЗ Плавна („Сл.лист општине Бач“, бр. 10/90 и 5/03), - Урбанистички план МЗ Селенча („Сл.лист општине Бач“, бр. 10/90 и 5/03), - План детаљне регулације марине Бачко Ново Село („Сл.лист општине Бач“, бр. 13/12).
Бачка Паланка	- Просторни план општине Бачка Паланка („Сл.лист општине Бачка Паланка“, бр. 20/12), - План генералне регулације насеља Младеново („Сл.лист општине Бачка Паланка“, бр. 6/11 и 8/13).
Оџаци	- Просторни план општине Оџаци („Сл.лист општине Оџаци“, бр. 11/11 и 12/11), - План генералне регулације насеља Дероње („Сл.лист општине Оџаци“, бр. 8/07), - План генералне регулације насеља Каравуково („Сл.лист општине Оџаци“, бр. 13/08), - План детаљне регулације марине „Канал Богојево“ на Дунаву („Сл.лист општине Оџаци“, бр. 7/09).

I – 3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА (ПОТЕНЦИЈАЛИ, ОГРАНИЧЕЊА, SWOT АНАЛИЗА)

I – 3.1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ, ПОТЕНЦИЈАЛИ И ОГРАНИЧЕЊА

I – 3.1.1. Карактер и вредности предела

Бач са околином сагледава се као културни предео превасходно на основу истраживања, спроведених у оквиру развојног пројекта интегративне заштите наслеђа „Векови Бача“, имајући у виду целивитост, садржајност материјалних (структуре насеља, просторне целине, појединачне грађевине, зидно сликарство, покретно наслеђе, археолошки локалитети), и нематеријалних елемената (садржаних у топонимима, легендама, култури живљења/обичајима итд.). Под називом „Древни Бач са окружењем“ ова територија је стављена на Прелиминарну листу Светске баштине, а потом и уграђена у Просторни план Републике Србије и РПП АП Војводине.

Равничарски терен између Дунава и некадашњег тока реке Мостонге у прошлости је био прекривен мочварама, барама, ритовима, шумама и ораницама. Генерације насељеника овог простора је хидротехничким и иригационим радовима углавном исушила овај простор и тиме стварала боље услове за становање и пољопривредну производњу.

Предео Бача, са меандрима реке Мостонге и њеним ушћем у Дунав сведочи о геоморфолошким променама терена, као и о његовом некадашњем изгледу пре захвата на регулацији вода и исушивању терена. У Бачу и околини налазе се бројни археолошки локалитети који потврђују човеково присуство и коришћење ове територије у континуитету од осам миленијума.

Примарне геоморфолошке карактеристике овог предела пружају јасан увид у еволуционе процесе прилагођавања и култивисања терена у сврху стварања мреже компактних насеља и проду-

ктивног пољопривредног земљишта. Територија која је изворно формирана миленијумским циклусима река Дунава и Мостонге, а под утицајем многобројних регулаторних и аграрних политика, у целини представља јединствен и вредан феномен.

Формирањем такве територије у контексту геоморфолошких карактеристика и ширег геостратешког положаја, створили су се услови и потреба за грађњом јединствених фортификацијских, верских и профаних структура. Сачувано архитектонско наслеђе, грађено у распону од 12. века до данас, под утицајем романтике, готике, ренесансе, византијске и исламске уметности, барока, као и различитих епоха новијег доба, недвосмислено је сведочанство о културном диверзитету и о прожимању средњеевропског и балканско - медитеранског света.

Таквом дефиницијом подручја, пружа се могућност за формулацију Културног предела Бач као јединственог предеоног обрасца.

На основу геоморфолошких специфичности које су пресудно утицале на формирање насеља и других препознатљивих елемената овог предела (енклаве ритског екосистема, линије насипа, иригациона инфраструктура, мрежа канала, регулисани токови) у обухвату Просторног плана, препознају се две основне целине:

- 1) Река Дунав са инундационим подручјем представља јединствену просторну целину којом доминира водена површина Дунава и карактеристично плавно подручје некадашње широке инундационе равни (данас већим делом има карактер алувијалне терасе). Због честих поплава, на овом простору се нису генерисала насеља. Изградњом насипа у новије време, неплављени део инундационе равни је смањен, а алувијална тераса је заштићена од поплава. Тиме су се створили услови за пољопривредну производњу, а у прошлом веку створили су се услови и за формирање:
  - кластера (насељених монофункционалних комуна), који су настали око радних, аграрних комплекса („корпорацијска насеља“), и
  - салашарских насеља, насталих уз прву линију одбране од поплава.
 Тако су настале радничке колоније: Лабудњача, Жива, Берава, и салашарска насеља уз Дунав. Ова целина прати ток реке Дунава са једне стране, а са друге је уоквирена линијом разграничења некадашње инундационе равни и алувијалне терасе, данас прекривене лесом. Карактеристични предеони ентитети ове целине су:
  - небрањено подручје реке Дунава са шумама у инундационом подручју,
  - ритске шуме данашње алувијалне терасе ове целине (Камариште, шуме Плављанског рита и Букински рит),
  - радничке колоније Лабудњача, Жива и Берава које повезује међународни бициклически коридор,
  - водени токови река Живе и Бераве, њихове притоке, канали, мањи водотоци, језеро Провала,
  - пољопривредно земљиште у овој целини.
- 2) Долина реке Мостонге и алувијална тераса представља простор источно од линије некадашње инундационе равни на којој су се формирала насеља Вајска, Плавна, Бачко Ново Село и Младеново. Она се простире на исток све до линије границе лесне терасе, обухватајући долину реке Мостонге уз коју су се формирала насеља Дериње, Бач и Карађорђево. Карактеристични предеони елементи ове целине чине:
  - релативно хомогене структуре неселишних места са њиховим непосредним окружењем;
  - Тврђава Бач са окружењем;
  - храстове шуме Брањевине са дисперзном структуром салашарског насеља;
  - шуме и ловиште Гувништа и Врањка са делом старог тока реке Мостонге;
  - Војна установа Карађорђево са ергелом;
  - Манастир Бођани са околином;
  - рибњак Мостонга.

Континуитет насељавања и култивације терена су суштински предмет валоризације и идентификације Културног предела Бача.

Током истраживања вршених након великог изливања Дунава и изrade земљаних одбрамбених насипа 1965. године, на издигнутој обали Дунава откривено је низ праисторијских локалитета. Насеља и некрополе формиране су на линији спајања алувијалне терасе и алувијалне равни-инундационог подручја Дунава.

Највреднији археолошки локалитет Доња Брањевина, смештен је у атару села Дериње, на старој обали Дунава. Овај локалитет се везује за „неолитску револуцију“, сложени економски, културни и популациони процес настао у другој половини 6. миленијума пре наше ере (време настанка првих насеобина у близини река, језера и бара). Такође, вредан је пажње и келтски опидум (oppidum), источно од села Плавна на потезу Петковача. На основу налаза керамике и метала претпоставља се да је опидум подигнут у периоду касног латена и да је трајао до средине 1. века н.е., те да су у њему живели Скордисци. На подручју обухвата Просторног плана налази се и већи број локалитета на којима се проналази материјал са траговима римског присуства.

Период раног средњег века обележила су варварске колонијације. Археолошко наслеђе овог периода у Бачу и околини по правилу се налази у културним слојевима изнад праисторијских (и римских), потврђујући континуитет живота на обалама Дунава и Мостонге. Током 7. и 8. века дошло је до значајнијег пораста популације, о чему сведоче бројне некрополе.

Период угарске власти документован је репрезентативним градителским наслеђем и археолошким локалитетима. У периоду владавине Арпадавића (у трајању од три века) Бач је био административно седиште Бачке жупаније, седиште древне Бачке (архи) епископије и привредни центар који је убрзан међу значајније трговачке, војно-стратешке и административне центре Угарске.

Бач је први пут пао у турске руке 1526. године, након битке на Мохачу, када је војску предводио султан Сулејман Величанствени. „Цар“ Јован Ненад је 1527. повратио Бач. Турци су коначно заузели Бачку тврђаву 1529. године, а турска власт је успостављена 1543. године, у оквиру које град и даље има значајну улогу.

Аустрија је 1686. завладала овим простором када почиње и деградација значаја Бача као центра активности. Бач никада није успео да поврати значај који је имао током средњег века. Један од разлога било је страдање ових крајева током Ракоцијевог устанка (1703-1711) када је значајно смањен број становника. Током 18. века започета је програмска колонизација становништва, што је имало утицај и на његов данашњи састав. Различити облици колонизације у континуитету трају до данашњих дана.

Насеље Бач са кулом има посебан значај за територију обухваћену Просторним планом, будући да је у дужем периоду био административно и верско седиште пространог подручја данашње Бачке. Примарну географску одредницу насеља, а посебно Тврђаву, чини корито реке Мостонге чији геоморфолошки отисак је и даље очуван, делимично као канал хидросистема ДТД, а делимично као депресија прекривена трстицима и мочварама. Некада широко корито пловне реке Мостонге имало је важну улогу не само као пловни пут и иригациони колектор, него и као део система фортификације око Бачке тврђаве.

У средњем веку формирана је још увек препознатљива матрица насеља са утврђеним замком, тргом и манастиром, које Бач урштавају међу истакнуте примере традиционалне средњовековне урбане структуре. Доласком турске власти дошло је до промена, као и каснијим увођењем барокних грађевина који је уследио са доласком Аустријанаца. У 20. веку највећа интервенција у простору десила се пробијањем канала Каравуково-Бачки Петровац 1966. године, који је променио комуникације, тако што је уместо моста на Гувништу, лоциран нови колски мост преко канала и нова саобраћајница.

Бачко Ново Село лоцирано је на самој левој обали Дунава, југозападно од Бача и низводно од Сотина у Хрватској, смештеног на супротној обали Дунава. Ово је једино насеље обухваћено Просторним планом које излази на Дунав, што му даје посебан значај. Изградњом земљаног насипа промењена је изворна повезаност насеља са обалом реке. У његовој близини било је и насеље Сан Лоренц, на чије постојање и данас указује потез Лоренц између Младенова и Бачког Новог Села. Демографска слика насеља је драматично промењена после Другог светског рата, а на просторну структуру насеља и атара значајно су утицале аграрне реформе 20. века.

Насеље је развијено на спонтано формираној основи са улицама оријентисаним ка Дунаву и неправилним стамбеним блоковима, гробљем и калваријом на улазној страни. У центру села, у парку, смештен је споменик којим се обележава насељавање Немачког становништва.

Бођани и Вајска на северу и Плавна на југу, свој положај и просторну структуру прилагодили су облику високе обале Дунава, и кључним комуникацијама и везом са ритским земљиштем у приобалној зони Дунава. Ова насеља спадају у групу насеља која су уличну матрицу прилагодили неправилном облику терена. Насеље Бођани је настало најпре као прњавор уз истоимени манастир на некадашњој високој обали Дунава. Касније, због поплава, насеље се изместило на данашњу локацију. Први пут под именом Вајска насеље се помиње у пописима 1338-1342. године у бачком деканату, а Плавна се први пут помиње у пореским књигама 1522. године.

Дероње је насеље лоцирано на обалама Мостонге, са интересантним демографском историјом. Насеље има видљиве слојеве етапа просторног развоја и прилагођавања променама тока реке Мостонге. Иако је настало уз обалу Старе Мостонге, која је на том месту правила благу кривину, насеље је највећим делом организовано у правилну матрицу у којој се улице секу под правим углом. Пресецањем канала Каравуково - Бачки Петровац средином 60-тих година прошлог века, који је у свом највећем делу некадашњег тока каналисао воде Мостонге, овај део насеља је остао без воде. Изграђен је и бетонски мост преко канала, који је омогућио везу са Доњом Брањевином.

Формирање насеља Карађорђево везано је за настанак ергеле, у време аустроугарске власти. Насеље је добило назив по краљевској породици Карађорђевић, а данас је у делу насеља смештена војна установа. Простор, садржаји и сам термин „Карађорђево“ представља симбол снажаног, колективног сећања на времена, људе и догађаје који су обележили период из друге половине 20. века. Ово колективно сећање превазилази локалне и регионалне оквире и односи се на подручје бивше СФРЈ.

Младеново се налази на левој обали Мостонге, у потезу њеног ушћа у Дунав, делте у облику потковице. Постојећа улична матрица је потпуно правилна и има облик правоугаоника са улицама које се секу под правим углом. Западни обод насеља тангира лучна формација некадашњег речног меандра Мостонге који нагвештава настанак насеља уз некадашњу обалу Дунава.

Потенцијал за развој културног предела: Посматрано подручје је територија која се под називом „Древни Бач са околином“ налази на Прелиминарним листи Светског културног и природног наслеђа. Данашње схватање ове територије, као специфичне и јединствене, утемељено је на чињеници да је овде сачувано богато културно наслеђе, као сведочанство о културном и духовном развоју и његовом диверзитету, почев од праисторијских култура, преко истакнутог значаја у средњем веку, до култивисања територије за пољопривредну производњу у новије време.

Посебној вредности овог подручја доприносе енклаве природних система које сведоче о биотичкој и абиотичкој прошлости простора уз реку Дунав.

Најзначајнији елементи који карактеришу територију Бача са околином дају река Дунав и Мостонга и токови мањих река, канала и потока, као и геоморфолошка структура терена са алу-

вијалним терасима и равнима, који су утицали на формирање и распоред насеља и путних праваца. Преко Бача су прелазили и укрштали се путеви који су спајали леву и десну обалу Дунава и омогућавали одвијање сувозног транспорта ка средњој и западној Европи.

Изузетна концентрација интеракција културноисторијских и природних вредности представља ресурс за интерпретацију Културног предела Бача.

Посебно неискоришћен потенцијал је Карађорђево, и историјска, председничка резиденција која никад није остваривала значајан економски ефект, обзиром на то да је објекат затвореног типа. СРП „Карађорђево“, центар лова и коњичког спорта, налази се у оквиру ВУ „Карађорђево“. Позната је по ергели расних коња, највећој у земљи и у овом делу Европе. Карађорђево може да пружи веома атрактиван туристички програм, почев од лова и риболова, преко јахања, па све до вожње фијакером и саоницама кроз ловиште, и вожње чамцем кроз рукавце Дунава.

Спортско-рекреативни риболов се обавља на самом Дунаву, каналима, на већем броју бара, а нарочито у околини Бачког Новог Села, на језеру Провала, на реци Берава код Бођана.

Ограничења за развој културног предела: Посматрано подручје до сада није било оријентисано на туризам као значајну привредну делатности, те је туристичка инфраструктура неразвијена, неадекватна и не одговара потенцијалима територије.

Ограничење за развој је и нерегулисани власнички односи, недефинисани институционални оквир културног предела као целине, неразвијена свест локалног становништва о важности успостављања културног предела заснованог на поштовању и афирмацији постојећих културних и природних вредности.

I-3.1.2. Непокретна културна добра

Постојеће стање: На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских, културолошких и археолошких вредности сачуваног културног наслеђа, издвојена су следећа непокретна културна добра, са циљем њихове институционалне заштите и заштите кроз просторно планирање.

I-3.1.2.1. Непокретна културна добра у Ко Бач

Непокретна културна добра у Ко Бач под заштитом:

Тврђава и подграђе у Бачу - просторно културно-историјска целина од изузетног значаја за РС: Целина је смештена на оштром и дубоком бившем речном меандру Мостонге, на издигнутом терену, који је некада био окружен водом. Тврђава Бач је веома важан, вишеслојни локалитет и најбоље очувани средњовековни фортификациони комплекс у Војводини. Припада типу „воденог града“, прилагођеног за одбрану у мочварним теренима, са утврђеним замком и подграђем са 36 окућница, распоређеним са обе стране Улице бачке тврђаве.

Тврђава Бач је уврштена на прелиминарну листу UNESCO-а на основу критеријума 4, 5, 6 и 9. Имајући у виду изузетне вредности као и везе са очуваним природним целинама у окружењу, историјску важност и значај, тврђава је валоризована као аутентичан простор универзалних вредности. Поред наведених вредности, природно и културно наслеђе тврђаве Бач и околине има капацитет да буде значајан фактор за развој локалне економије.

Посматрајући специфичан однос природног и културног наслеђа области, до сада, ниједна друга локација на левој обали Дунава није препозната са таквим вредностима као тврђава у Бачу.

Фрањевачки самостан у Бачу - споменик културе од изузетног значаја за РС: Самостан се налази у центру Бача, органски уклопљен у средњовековну урбану матрицу. Комплекс чини црква Узнесења Маријиног и самостански склоп са унутрашњим двориштем, клостером. Изградња је почела крајем 12. века, када су припадници витешког реда Каноници св. Гроба Јерусалимског

изградили мању једнобродну романичку цркву. Готичком обномом фрањеваца у другој половини 14. века изграђене су зграде самостана и високи и масивни торањ уз светиште. Након пада Бача под турску власт, црква је све до ослобођења 1686. године била претворена у дамију (сачувана је михрабска ниша у јужном зиду). Године 1688. фрањевацка провинција из Босне преузима самостан. Барокна обнова обухватила је и цркву и самостан, чији је карактеристични склоп формиран од 1724. до 1770. године.

Међу бројним уметничким делима која се налазе у самостану издавају се остаци новооткривене фреске Распећа Христовог из прве половине 13. века и италијанска икона Богородица Умиљенија, рад мајстора Диме из 1684, као и рукописне књиге (најстарија из 1495.) и штампане књиге из 17. и 18. века, тзв. *Biblioteca slavica (croatica)* од издвојених 36 књига, вајарска дела, богослужбене одежде, итд.

Остаци турског купатила у Бачу - споменик културе од великог значаја: Хамам у центру Бача представља вредно и ретко сведочанство о времену османске доминације на простору Војводине. Време изградње није познато, највероватније је изграђен након 1578. На основу археолошких ископавања познато је да је у хамаму било шест просторија (халват – чекаоница и гардероба; шадран – просторија за купање; хазна – резервоар за воду и ђулхан – ложионица). Хамам је делимично порушен, али су сачувани бројни подаци о првобитној архитектури, као што је случај са делом кубета над централном просторијом.

Римокатоличка жупска црква св. апостола Павла - споменик културе од великог значаја: Црква је изграђена у периоду од 1773. до 1780. године, а опсежно је обновљена 1838. године. Складних је пропорција, изведена у барокном маниру, једнобродне основе са полукружном олтарском апсидом нижом од наоса, уз чију је северну страну подигнута сакристија. Унутрашњи простор је подељен на три травеја масивним полуступцима, а у барокно решеном пространом ентеријеру од посебног уметничког значаја је богато резбарена и позлаћена предикаоница и сликарски радови Јожефа Пешкиа, Јожефа Шефта и Јована Клајића. Декорација фасада је прочишћена, нешто репрезентативнија на западном pročелу, коју надвисује двоспратни звоник.

Самостан часних сестара - споменик културе од великог значаја: Уз северни зид цркве св. Павла дозидан је 1876. године самостан сестара реда *Notre Dame*. Изградњу је надгледао надбискуп, касније кардинал Људевит Хајнолд, чији се репрезентативни портрет у свечаној, кардиналској црвеној одећи из 1878., аутора Лошингера данас чува у самостану. Грађевина има наглашено издужену основу, састоји се од приземља и спрата и изведена је у духу класицизма. Западно pročелје је подељено кордонским венцем на два дела, а прозори на спрату обликовани су у маниру неороманике.

Римокатоличка Капела св. Антуна Пустињака у шуми Гувниште - споменик културе од великог значаја: Смештена је у широј околини Бача, у шуми Гувниште уз пут за Младеново. Према натпису, обновљена је 1817, али је сасвим извесно да је храм изграђен пре 1526. године. Једнобродна је грађевина мањих димензија, са полигоналним олтарским простором на истоку, сакристијом смештену уз северни зид и дрвеним звоником на западу. Фасаде су ојачане са пет зиданих контрафора, од којих су два постављена дијагонално на источне углове храма. Изнад главног улаза је пар трифора, по угледу на готичке. У унутрашњости цркве подигнута је галерија на којој су смештене мале оргуље, поклоњене 1864. године. Приступ овом културном добру је ограничен (ловиште којим управља Војска Србије).

Непокретна културна добра у Ко Бач под предходном заштитом:

Просторна културно-историјска целина „Центар Бача“ – обухвата простор чија граница прати обод парцела непарне стране Улице ЈНА до угла са Улицом братства и јединства. Граница целине наставља ободом парцела парне стране Улице братства и јединства до угла са Улицом маршала Тита, и даље се протеже осовином Улице војвођанских бригада и Дожа Ђерђа, до канала.

Споменици културе:

- у Улици ЈНА: кућа бр. 133, 114, 99, 98, индустријски објект бр. 89; кућа бр. 74, 81, 51, 47, 45, 43, 38; 22, 12, 10, 9, 7;
- у Улици братства и јединства: кућа бр. 45, 34;
- Улици Мостонга: кућа бр. 4;
- на Тргу Зорана Ђинђића: кућа бр. 23, 1, зграда општине бр. 2, кућа бр. 3-5, 7;
- у Улици маршала Тита: кућа бр. 2, 4, 6, 48, 55, 62, 64;
- у Змај Јовиној: кућа бр. 17, 10, зграда полицијске станице;
- у Бачкој улици: кућа бр. 6, 10;
- у Улици Сутјеска: кућа бр. 19;
- у Улици Бранка Радичевића: кућа бр. 17, бивша католичка школа;
- у Грмечкој улици: кућа бр. 17.

I –3.1.2.2. Непокретна културна добра у Ко Бачко Ново Село

Непокретна културна добра у Ко Бачко Ново Село под предходном заштитом:

Просторна културно - историјска целина – „Центар села“: раскрсница Улице Саве Ковачевића (др Зорана Ђинђића) - бр. 1, 3, 5, 2 (зграда Месне заједнице) и Улице Бориса Кидича.

Споменици културе:

- РК црква Св. Ане (немачка);
- У Улици Иве Јоле Рибара (Ј. Панчића): кућа са крупаром бр. 13., кућа Мартина Гута на бр. 6. и кућа на бр. 5.

Знаменита места - Свето тројство: споменик двестогодишњице досељавања Немаца (1734-1934).

I –3.1.2.3. Непокретна културна добра у Ко Бођани

Непокретна културна добра у Ко Бођани под заштитом:

Православни манастир Бођани - манастирска црква, живопис и иконостас - споменик културе од изузетног значаја за РС: Комплекс чини црква и конаци подигнути у облику хириличног слова П, и пратећи економски објекти. Више пута је рушен и обнављан. Први манастир изградио је српски трговац Богдан из Далмације 1478. године, у знак захвалности Богородици за исцељење оболелих очију. Трудом Михајла Темишварлије изграђена је 1722. године, као четврта по реду данашња црква посвећена Ваведену Пресвете Богородице. Црква има основу у облику уписаног крста, а над пресеком главног брода и трансепта уздиже се купола, пречника од 5,5 m. Данашњи изглед конака обликован је након пожара, у периоду од 1786. до 1810. године. Конаци на северу и југу имају спрат, а на западу су приземни.

Унутрашњост цркве прекривена је зидним сликама Христофора Жефаровића, графичара иконописца (око 600 m²). Бођанско сликарство из 1737. године представља преломну тачку у српској уметности и једно је од највреднијих комплекса зидног сликарства прве половине 18. века у југоисточној Европи, где је дошло до преплитања византијских и барокних уметничких тенденција.

Иконостас је изузетна уметничка целина, рад кијевских сликара Јова Василијевића и Василија Романовића, а у цркви се налази и чудотворна икона Богородице Брђанске, најугледнија чудотворна икона Бачке епархије и једна од свега шест канонизираних чудотворних икона Богородне у СПЦ.

Непокретна културна добра у Ко Бођани под предходном заштитом:

Споменици културе:

- РКЦ посвећена св. Илији;
- Калварија на углу улица Манастирске и Штросмајерове;
- Хлебна пећ са пушницом, Војвођанска бр. 43.;
- Амбар, Улица Зорана Ђинђића бр. 22.;
- Амбар Родић Милана, Улица братства јединства бр. 8.

I-3.1.2.4. Непокретна културна добра у Ко Вајска

Непокретна културна добра у Ко Вајска под предходном заштитом:

Просторна културно-историјска целина, 'Циганска махала' у Улици Пере Сегединца.

Споменици културе:

- Римокатоличка црква у центру Вајске;
- у Улици Штросмајерова: амбар са осликаним мотивима на бр. 18., кућа са амбаром на бр. 17.;
- У Улици Лењина: кућа бр. 26.;
- у Улици маршала Тита бр. 27. - стара јавна зграда (Месна заједница);
- у Улици Матије Гупца: кућа са магацином;
- индустријски објект хидросистема каналске мреже – Шлајз.

I-3.1.2.5. Непокретна културна добра у Ко Плавна

Непокретна културна добра у Ко Плавна под заштитом:

Споменик културе - Икона Св. Јакоба у Римокатоличкој цркви.

Археолошко налазиште, 'Циглана': На потезу, 'Петковица', око 2 km источно од села Плавна, са северне стране главног одбрамбеног насипа, у оквиру и око иловишта циглане, налази се веома оштећено и већим делом потпуно уништено латенско и сарматско насеље. Очуван је само периферни део насеља на благо заобљеној греди, која се спушта од североистока према југозападу. Дебљина културног слоја износи од 1 до 2,5 m. Археолошки предмети који су прикупљени као случајни налази чувају се у Народном музеју у Сомбору. Вршена су само мања заштитна истраживања.

Непокретна културна добра у Ко Плавна под предходном заштитом:

Споменици културе:

- Комплекс старе црпне станице-хидротехничко наслеђе (1909-1913. год.);
- у Улици Иве Лоле Рибара: кућа на бр. 50., амбар на саоницама, на бр. 39.;
- у Улици маршала Тита: хлебна пећ-бр. 81., хлебна пећ са пушницом-бр. 87.;
- салаш Дриндарски Уроша, саграђен 1937. године;
- у Улици Моше Пијаде: стара кафана, 'Под чардаком', на бр. 40.;
- у Улици Николе Тесле: кућа на бр. 30. и Чардак, на бр. 7.

I-3.1.2.6. Непокретна културна добра у Ко Дероње

Непокретна културна добра у Ко Дероње под заштитом:

Споменик културе од великог значаја - Иконостас српске православне цркве посвећене Архистратигу Михајлу: Садашња црква је подигнута 1869. године. Врло је вероватно да су делови зографског иконостаса Крст са Распећем и остатак икона, које се чувају у Галерији Матице српске, припадали старијој православној цркви која је у селу постојала и пре 1773. године.

Иконостас и престоли дуборезани су настали 1791. године у рокајном стилу². Према записима на северним и јужним дверима иконостас је сликао Јован Исајиловић 1792. године (запис о сликару налази се на икони св. Јована Претече). Богородичин престо је рад истог сликара али је урађен пре иконостаса 1785. год. Сликарство Јована Исајиловића старијег спада у остварења настала под утицајем сликарства Теодора Крачуна, и представља период у српском сликарству ка класицистичким мајсторима, школованим на бечкој Академији, који су деловали на прелазу и почетком 19 века. Ова старија црква вероватно није била на месту садашње, већ можда у неком од сада периферних делова насеља, где је било лоцирано претходно насеље. Осим икона на иконостасу у цркви постоје и зидне слике и покретне иконе, сликарски рад Рафаила Момчиловића са почетка 20. века и изванредан број богослужбених, штампаних и рукописних књига.

Археолошко налазиште - Доња Брањевина, у атару Дероња: 1989. године пронађена је статуета 'Црвенокоса богиња'. Фигура је посебна због своје монументалности у односу на сличне налазе. Њена висина износи 38 cm и прави је див у поређењу са до сада пронађеним статуетама. Чињеница да статуета датира из времена од пре више од 7.000 година, даје посебну историјску вредност овом делу, које задивљује не само стручњаке историје уметности и археологије, него сваког човека.

Непокретна културна добра у Ко Дероње под предходном заштитом:

Споменици културе:

- угао Улице краља Александра и Железничке: Римокатоличка црква на бр. 53.;
- Улица краља Александра бр. 55. - Католички жупни уред (смештена етно поставка);
- угао Улице краља Александра бр. 42 и Железничке: зграда старе општине (седиште МЗ Дероње) где се налази галерија ликовне колоније, 'Рафаило Момчиловић'.
- Улица Доситејева: окућница на бр. 4, 6;
- Улица Његошева: кућа на бр. 7., прека кућа са декоративном фасадом на бр. 37.; прека кућа на бр. 41.;
- Доситејева улица: низ од две дужне и једне преке куће на бр. 31., 33. и 35.;
- Улица железничка: прека кућа са ајнфортом на бр. 17.;
- угао Улице краља Александра и Његошеве: некадашња гостионица и биоскоп, дужна кућа на бр. 52;
- Улица железничка: стамбена кућа на бр. 16.;
- на летњем путу према Каравукову: водича;
- потез Доња Брањевина: салаши (један број салаша груписан је на потезу Доња Брањевина као салашко насеље, док су остали раштркани по осталом делу атару).

I-3.1.2.7. Непокретна културна добра у Ко Младеново

Непокретна културна добра у Ко Младеново под предходном заштитом:

Споменици културе:

- Римокатоличка црква – саграђена 1812. године у духу класицизма;
- Старо гробље;
- Улица кнез Михајлова: кућа на бр. 34., 84.;
- Улица Милоша Обилића: кућа на бр. 76., 88.;
- Улица краља Петра I (Маршала Тита): кућа на бр. 14 (8), 27., 43., 61., 71.;
- Улица Симе Шолаје: кућа на бр. 33.

Знаменита места:

- Спомен биста др. Младена Стојановића – у парку, у центру села;
- Спомен-плоча – у парку, у центру села.

Потенцијали: На подручју обухвата Просторног плана препознато је прожимање материјалних и нематеријалних културних вредности са природним вредностима, што представља потенцијал за развој савременог концепта успостављања и развоја културног предела са развојем комплементарне туристичке понуде, одрживе пољопривреде и креативне економије. У ширем смислу, културно наслеђе Дунавског коридора је интегрални део европског културног наслеђа и представља потенцијал за развој културног туризма и укључивање у пан-европске културне путеве, са акцентом на насеља, археолошка налазишта и тврђаве, као примере заједничког наслеђа средње Европе. Кључни потенцијал је реализација пројеката реконструкције, уређења и презентације Бачке тврђаве и њеног урбаног окружења за који је већ обезбеђена подршка, као и Фрањевачког самостана.

Велики потенцијал имају амбијенталне целине насеља са припадајућим културним добрима. Разноврсност руралног културног наслеђа, нарочито сачувани примери народног градитељства

² Реч "рокајни" означава посебан тип орнамента, а била је употребљавана у првој половини XVIII века

и насељских целина могу да допринесу јачању идентитета и идентификације становника и посетилаца са природним и културним вредностима руралних подручја, доприносећи бољем очувању и вредновању културног наслеђа.

Потенцијал представљају и позитивни трендови у политици заштите споменика културе и њиховог интегрисања у живот локалне заједнице и токове локалне привреде, а самим тим иду у прилог адекватнијем третману културног наслеђа у наредном периоду (ратификација међународних конвенција значајних за обезбеђивање статуса и вредновање културног наслеђа, осавремењивање третмана културног наслеђа и његовог економског вредновања, локалне иницијативе за подршку адекватној заштити и презентацији културног наслеђа од стране органа управљања, удружења грађана и појединаца). Потенцијал представља одрживо коришћење културног наслеђа за развој културних, туристичких и других привредних активности.

Ограничења: Кључна ограничења и проблеми заштите и одрживог коришћења непокретних културних добара су:

- успорено утврђивање статуса и категоризације непокретних културних добара и застој у стручној валоризацији недовољно истражених, а вредних делова подручја Просторног плана;
- неадекватна презентација и интерпретација непокретних културних добара, у првом реду највреднијег наслеђа од изузетног и великог значаја и добара на Тентативној листи UNESCO-а;
- недефинисане границе заштићене околине и заштитних зона око културних добара;
- непокретна културна добра још увек нису препозната од локалних заједница као развојни ресурс и економско добро;
- идентификација и вредновање народног градитељства је у почетној фази (израда Атласа народног градитељства);
- идентификација и вредновање индустријског наслеђа и градитељства после Другог светског рата је у почетној фази и још није извршена његова категоризација, нити је остварена значајнија сарадња на развоју међународних културних веза и презентацији непокретног културног наслеђа (ERH, DOCOMOMO);
- непостојање планова управљања непокретним културним добрима којима би се прецизирали услови и подршке за њихово коришћење и презентацију.

I –3.1.3. Археолошки локалитети и археолошке зоне заштите

У подручју обухвата Просторног плана до сада је евидентирано 306 археолошких локалитета и издвојено је 6 археолошких зона заштите, које обухватају више локалитета. Археолошки локалитети и археолошке зоне заштите су приказани на Рефералној карти бр. 3.1. „Заштита културних и природних добара“. Попис археолошких локалитета може се наћи у Документационој основи Просторног плана.

Евидентирани археолошке зоне су:

- Тврђава Бач са подграђем: Тврђава је подигнута у позном средњем веку, на месту где су раније постојала насеља у млађем неолиту, бронзаном, старијем и млађем гвозде-ном добу и средњем веку (12 – 13. век). У оквиру подграђа на појединим местима такође су откривени делови старијих грађевина.
- Насеље Бач: На месту данашњег насеља налазило се и средњовековно насеље Бач, у оквиру кога је био подигнут и данашњи Фрањевачки самостан. Осим средњовековних налаза 11 – 16. века и налаза из турског периода (остаци насеља и гробала), спорадично се појављују и налази из праисторијског и касноантичког периода у близини Мостонге.
- Обала Мостонге у шумама Гувниште и Врањак: На овим локацијама забележено је у историјским изворима и на старим географским картама средњовековно насеље Фелић, са манастиром и тврђавом.
- Острво Хагел: Налази се јужно од данашњег Младено-

ва. На овом острву се некада налазило Младеново (некадашњи назив Букин). Због поплаве насеље је у 18. веку премештено на нову локацију (данашњи потез Црквице на јужној периферији Младенова: локалитети 253 – 256). У центру насеља на острву налазила се црква.

- Обала ритског појаса Дунава: Низ археолошких локалитета из различитих периода.
- Обала канала Каравуково – Бачки Петровац (некадашња Мостонга): Низ археолошких локалитета из различитих периода (Ко Каравуково).

Потенцијали: Ретко и јединствено материјално и нематеријално наслеђе, које сведочи о културном диверзитету ове територије:

- веома важан вишеслојни локалитет и најбоље очувани средњовековни фортификациони комплекс у Војводини - тврђава Бач, која припада типу „воденог града“.
- археолошко налазиште „Доња Брањевина“ код Дериња, где је пронађена статуета „Црвенокоса богиња“.
- споменици културе од изузетног значаја (Фрањевачки самостан у Бачу са аутентичном архитектуром комплекса од 12. до 19. века; Манастир Бојани са фрескарством и иконостасом), великог значаја (остаци турског купатила и Римокатоличка жупска црква Св. апостола Павла у Бачу; Римокатоличка капела Св. Антуна Пустинића у шуми Гувниште у атару Бача; Иконостас Српске православне цркве у Дерињама).

Ограничење: Низак степен свести о вредности и потенцијалу културног и нематеријалног наслеђа и одговорности за његово одржавање и одрживо коришћење. Недовољна су улагања у истраживања, заштиту и презентацију културног наслеђа. Велико ограничење је непостојање процене економског потенцијала непокретних културних добара и економских мера које би поспешиле чување и презентацију културног наслеђа (пореске олакшице, комуналне таксе, субвенције, бенефиције за приступ фондовима и сл., санкционисање негативних ефеката у простору).

I –3.1.4. Природна добра

Постојеће стање: У подручју Културног предела Бача су евидентирани просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности: заштићено подручје Специјални резерват природе (СРП) „Карађорђево“, Споменик природе (СП) Стабло шимшира у Плавни и Парк шума (ПШ) „Букински храстик“; подручја планирана за заштиту, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности. На основу Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије, на предметном подручју је утврђено еколошко значајно подручје „Карађорђево“ и деонице еколошких коридора који чине део еколошке мреже АП Војводине.

Заштићена подручја: СРП „Карађорђево“ је заштићено Уредбом о заштити СРП „Карађорђево“ као природно добро од великог значаја и сврстава се у II категорију заштите. Чине га локалитети Букински рит и шумски комплекси Врањак и Гувниште.

Ставља се под заштиту ради очувања ритских аутохтоних шума и топола са мозаиком шумских и барских заједница које обилују ретким биљним (црни глог, иђирот, жути локвањ) и животињским врстама (птице мочварнице, орао белорепан, црна рода, куна, видра), као и аутохтоним врстама ловне дивљачи: јелен, дивља свиња и др.). У Резервату је установљен тростепени режим заштите. На просторима који су под заштитом потребно је ускладити режиме и мере заштите са коришћењем простора. Након ревизије, која је у току, биће предложене нове границе Резервата и нови режими заштите. Проширење Резервата ће обухватити станиште ВРА01 (назив: „Хагел и Шаренградска ада“, категорије станишта: мочваре и ритови, ободна вегетација водених система, плантаже, хигрофилне шуме и жбуње). Према класификацији светске уније за заштиту природних добара СРП „Карађорђево“ је сврстано у IUCN Category IV-станиште и друга управљана подручја (Habitat and species management area).

Парк шума „Букински храстик“ је заштићена Решењем о проглашењу бр. 01-110/24/73 („Службени лист САНБ“, бр. 7/73).

Споменик природе Стабло шимшира у Плавни заштићено је Решењем СО Бач о заштити СП „Стабло шимшира у Плавни“ бр. 322-7/77/ IV („Службени лист општине Бач“, бр. 7/78).

Подручја планирана за заштиту: Подручја планирана за заштиту у оквиру граница културног предела су Храстове шуме уз Мостонгу и Рит између Плавне и Бачког Новог Села. Рит између Плавне и Бачког Новог Села је подручје које обухвата регистрована станишта дивљих врста ВАС04 и ВАС05, а Храстове шуме уз Мостонгу (регионални еколошки коридор) обухватају станишта ВАС03 и ВАС07.

Станишта заштићених врста од националног значаја: У подручју Културног предела Бач регистрована су станишта заштићених и строго заштићених врста у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/10 и 47/11).

Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и типови станишта су, ознака: ВАС01 („Рибњак Бач“), ВАС02 („Бара Далалуша“), ВАС03 („Шума Ристовача“), ВАС04 („Новоселски рит“), ВАС05 („Рашковица“), ВАС06 („Бучковац“), ВАС07 („Бођанска шума“), ВАС08 („Ада Киртош“), ВАС09 („Плавни део у близини Лабудњаче“), ВАС10 („Таложници за отпадне воде шећеране код Бача“), ВАС11 („Слатина код бачког рибњака“), ВАС12 („Слатина Сотињача“), ВАС13 („Средња шума код Плавне“), ВАС14 („Провала код Вајске“), ВАС15 („Јужно од Бођанске шуме“), ВРА01 („Хагел и шаренградска ада“), ОДА01 (део станишта „Река Дунав - приобални појас“), ОДА02 („Богојевски рит“), ОДА07а („Брањевина“), ОДА07б („Камариште“), ОДА07с („Каравуковачка шума“), ОДА07е („Листопадна шума код Каравукова“), ОДА08а („Стари рукавац реке Мостонге“), ОДА08б („Стари рукавац реке Мостонге“).

Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности: У оквиру граница културног предела, евидентирана су следећа подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности: ИВА (Important bird area) регион „Карађорђево“, са класификационим кодом RS005IBA и Емералд подручје „Карађорђево“, са класификационим кодом RS0000038.

СРП „Карађорђево“ је 2004. год. уврштен у списак заштићених подручја зависних од воде и значајних за басен Дунава, а 2007. год. је уврштен у Мрежу заштићених подручја на Дунаву, као једно од пет заштићених подручја у Србији.

Еколошка мрежа: Део еколошке мреже на простору обухвата Просторног плана, осим еколошки значајног подручја СРП „Карађорђево“, чине: еколошки коридори од међународног значаја (Дунав и његов обалски појас са насипом); еколошки коридори од регионалног значаја (канал Каравуково - Бачки Петровац, канал Богојево - Оаци и ток Мостонге, укључујући и њихов обалски појас са насипом); локални еколошки коридори (чине: мелиоративни канали, ливаде, пашњаци и шумски појасеви).

„Карађорђево“, еколошки значајно подручје еколошке мреже Републике Србије бр. 13., утврђено је Уредбом о еколошкој мрежи и обухвата: заштићена подручја СРП „Карађорђево“ и ПП „Тиквара“; подручја планирана за заштиту Шаренградска ада и Хагла; Емералд подручје Карађорђево и ИВА подручје Карађорђево.

Потенцијали: Заштићена подручја, подручја планирана за заштиту, станишта заштићених врста од националног значаја и еколошки коридори, чине изузетан природни потенцијал и потенцијал врста у подручју Културног предела Бач. Посебан потенцијал подручја представљају мањи водотоци и канали, који као регионални и локални еколошки коридори повезују међусобно удаљене биотопе. На посматраном простору евидентирана су и подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности.

Ограничење: Присутан је низак степен свести о вредности и потенцијалу природног наслеђа и одговорности за његово одржавање и одрживо коришћење. Установљене мере и режими

заштите заштићених подручја се не поштују у довољној мери. Коришћење природних ресурса је прекомерно и локацијски непримерено. Површине заштићених подручја се неретко заузимају за експлоатацију минералних сировина и бесправну изградњу објеката. Недовољна је кадровска, стручна, материјална и организациона оспособљеност управљача над природним добрима, као и примена адекватних економских и финансијских инструмената за заштиту природе и управљање заштићеним подручјима. У подручју Културног предела Бач је присутна измена услова станишта, фрагментација и/или уништавање природних екосистема, услед различитих облика антропогеног утицаја.

I –3.1.5. Природни ресурси

I –3.1.5.1. Пољопривредно земљиште

Постојеће стање: Пољопривредно земљиште користи се на сличан начин као и у непосредном окружењу. Целокупно подручје које је у обухвату Просторног плана располаже земљиштем високог квалитета, што се одражава на структуру коришћења земљишта по категоријама. Ради се о изразито пољопривредном подручју, што се најбоље може сагледати ако се, према подацима РГЗ, посматра структура коришћења земљишта по Катастарским општинама.

Свих шест катастарских општина у општини Бач се налази у обухвату Просторног плана (Бач, Бачко Ново Село, Бођани, Вајска, Плавна и Селенча) у укупној површини од 36727,157 ха. Према подацима РГЗ, обрадиво пољопривредно земљиште обухвата 24383,78 ха, или 66,39%, необрадиво пољопривредно земљиште обухвата 1737,51 ха, или 4,73%, док је укупно пољопривредно земљиште површине 26121,29 ха, тј. 71,12%.

У обухвату Просторног плана је и једна катастарска општина општине Бачка Паланка - Катастарских општина Младеново, обухватајући укупну површину од 8478,36 ха. Према подацима РГЗ, у Катастарској општини Младеново обрадиво пољопривредно земљиште обухвата укупно 5069,34 ха, тј. 59,79%, а необрадиво пољопривредно земљиште обухвата 256,24 ха, или 3,02%, док је укупно пољопривредно земљиште површине 5325,76 ха, тј. 62,81%.

У обухвату Просторног плана је део општине Оаци са две катастарске општине и то: Дериње и Каравуково. Према подацима РГЗ, те две катастарске општине укупно захватају површину од 11499,24 ха. Обрадиво пољопривредно земљиште обухвата 7017,62 ха, или 61,03%, необрадиво пољопривредно земљиште обухвата 745,13 ха, или 6,48%, док је укупно пољопривредно земљиште површине 7762,75 ха, тј. 67,51%.

Потенцијали: Пољопривредно земљиште високе производне вредности, са 69,15 % заступљености у укупном обухвату Просторног плана, је највећи природни потенцијал овог подручја на ком је могуће са веома великим успехом организовати све видове пољопривредне производње.

Подручје ливада и пашњака је погодно за развијање сточарства. У том контексту га је потребно штитити мерама и активностима, којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта.

Ограничења: Пољопривредно земљиште, као условно обновљив природни ресурс, подноси све већи притисак. Коришћењем пољопривредног земљишта често долази до поремећаја равнотеже појединих састојака земљишта, што неминовно доводи до његовог оштећења. Ограничења се јављају и услед смањења пољопривредног земљишта, коришћењем пољопривредног земљишта у друге сврхе, испуштањем и одлагањем отпадних и штетних материја.

I –3.1.5.2. Шуме и шумско земљиште

Постојеће стање: На посматраном подручју налазе се шуме чији су корисници ЈП „Војводинашуме“, ЈВП „Воде Војводине“, Војна установа „Моровић“, Манастир Бођани, као и мање површине приватних шума.

Површине чији је корисник ЈП „Војводинашуме“ се налазе у оквиру газдинских јединица: ГЈ „Плавањске шуме“, ГЈ „Ристовача“, ГЈ „Церик“ и ГЈ „Бођанска шума“, којима газдује шумско газдинство „Нови Сад“ преко шумске управе „Плавна“ из Плавне и ГЈ „Брањевина“ и „Камариште“ којима газдује ШГ „Сомбор“ из Сомбора. Укупна површина шума, шумског и осталог земљишта износи 4596,18 ha, и то: 1463,5 ha заузимају шумске културе, 2368,98 ha шуме, а шумско земљиште обухвата 239,12 ha. На наведеним површинама се не налазе заштићена подручја. На површинама којима газдује ЈП „Војводинашуме“ постоје четири основне намене: 1) производња техничког дрвета 2) производни центар крупне дивљачи 3) ловно-узгојни центар крупне дивљачи, и производно-заштитне шуме. Шуме манастира Бођани су формиране од шума које су враћене Манастиру на основу „Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, а чији су досадашњи корисници биле ЈП „Војводинашуме“. Шуме ЈП „Воде Војводине“ се простиру дуж насипа. Имају улогу заштите насипа и других водопривредних објеката од ударног таласа вода Дунава. Подељене су на водозаштитне шуме I и II степена. Шумску састојину чине меки лишњари. На укупно посматраном подручју налазе се делови ГЈ „Дунав“ и ГЈ „ОКМ Сомбор - Оцац“, са укупном површином од 905,67 ha. Шуме ВУ „Моровић“ се простиру поред Дунава од Бачке Паланке до Бачког Новог Села. Укупна површина ових шума је 3692,23 ha. Према намени ове шуме су сврстане у четири категорије и то: производња техничког дрвета, СРП I, II и III степена.

Потенцијали: Потенцијали шума су: обезбеђење свих функција шума; добра сировинска база и обезбеђена трајност приноса; могућност производње биомасе.

Ограничења: Ограничење представља: низак степен шумовитости; неповољна структура састојина по пореклу; недовољно коришћење биоэколошких и производних могућности станишта; усклађивање строгих мера заштите шума које су заштићене као природна добра са радовима у шумарству; природно сушење шума на мањим и већим површинама у контексту глобалних промена и њиховог негативног утицаја; недовољна повезаност шумарства са другим делатностима у правцу успостављања јединствених и заједничких критеријума и вредности, ефикасније валоризације производа шумарства и ловства и других шумских производа.

I-3.1.5.3. Воде и водно земљиште

Постојеће стање површинских вода: Подручје обухваћено Просторним планом, у хидрографском погледу гравитира природном водотоку Дунав. Дуж целе обале Дунава изграђен је одбрамбени насип, чиме је територија заштићена од високих вода. Други водоток на посматраној територији је Мостонга која је сада регулисани водоток. Речице Жива, Зечица, Берава и Вајиш, припадају западном делу Вајско-Бођанско-Плаванског рита, а корита су им укупана у алувијалну равн и захватају воду подземне издани.

Данас су каналисане и у склопу су ХС ДТД. Њихове воде се пребацију у Дунав преко црпних станица. Слив Зечице, Живе и Брзаве се евакуише црпном станицом „Лабудњача“, а слив Вајиша и Главног канала са црпном станицом „Плавна“. Присуство пловног канала Каравуково-Бачки Петровац представља развојни фактор за будућу просторну организацију. У повољним хидролошким условима проток воде у каналу се креће од 3 до 10 m³/s, док у неповољним хидролошким условима (сушни период, мале воде) проток пада на 0,0 m³/s. На посматраном подручју налази се неколико сливова за одводњавање, од којих се неки налазе у потпуности, а неки само делом. Сувишне воде са подручја се пребацију преко 4 црпне станице укупног капацитета 16 m³/s.

Језеро Провала се налази поред насеља Вајска. Површина језера износи око 40 ha, просечне дубине око 4–5 m. Прихрањује се изданском водом и из атмосферских талого. Вештачко језеро, рибањак „Бач“, изграђено је на мочварном тлу уз десну обалу Мостонге. Језеро је дуго око 3 km, а широко 2,5 km, укупне површине око 750 ha.

Постојеће стање подземних вода: На територији обухваћеној Просторним планом, дубина подземних вода није уједначена, и у зависности је од геоморфолошких одлика терена, близине Дунава и педолошког састава земљишта. Дубина је најмања у алувијалној равни где практично избија на површину терена, а на лесним терасима ниво осцилира на већој дубини и има тенденцију кретања ка алувијалној равни.

При изради геотехничких и хидрогеолошких подлога користе се подаци о подземним водама са хидролошких станица подземних вода у батерији Бач: Б-1, Б-1/1, Б-1/2, Б-1/3 и метеоролошки подаци. Подаци са ових станица меродавни су за проучавање режима подземних вода на предметном подручју.

Потенцијали: Речну мрежу предметног простора чини река Дунав са свим својим притокама и каналима. Водотоци се одликују малим падом, спорим и кривудавим током, великом акумулативном моћи и склоношћу ка стварању мртваја и меандера. Све површинске воде се у потпуности налазе у сливу Дунава и користе се за водни транспорт, као реципијенти употребљених вода насеља и индустрије, за наводњавање, снабдевање индустрије, туристичке и спортско рекреативне активности.

Ограничења: Површинске воде које се формирају су оскудне и у просечним вредностима, док врло велика просторна и временска неравномерност вода чини расположивост тог вида водних ресурса још неповољнијим. Такође, квалитетних подземних вода - оних које се могу заштитити али и са адекватним економским средствима довести до потребног квалитета, обнављати и користити са високом захтеваном обезбеђеношћу - има мање него што се оцењује када се количине разматају ван хидролошки критичних периода.

I-3.1.5.4. Ловна и риболовна фауна

Постојеће стање: На простору обухвата Просторног плана су установљена ловишта: Камариште, Подунавско ловиште Плавна, Рибањак Мостонга, Бођански рит, Букински рит, Врањак-Карађорђево, Лалинске ливаде, Моргаш, Ристовача и Тиквара. Сва ловишта спадају у равничарска, а према структури земљишта најзаступљеније су оранице, ливаде и пашњаци. У ловиштима је заступљена крупна (јелен, срнећа дивљач, дивља свиња) и ситна (зец, фазан, дивља гуска, дивља патка, препелица, шумска шљука) ловна дивљач. Одређени број врста је заштићен као природна реткост.

По својим физичко-хемијским и биолошким карактеристикама воде и водотоци на подручју обухвата Просторног плана, посебно река Дунав и језеро Провала, су повољни за риболов, како спортски и рекреативни риболов, тако и привредни. Постоје значајни предуслови за производњу конзумне рибе у рибањацима и за очекивати је да ће у наредном периоду поред постојећа три рибања бити изграђени и нови. Најчешће врсте рибе које се данас производе и узгајају у рибањацима су шаран (80%) и толстобок, амур, смуђ, сом и штука (20%).

Потенцијали: На посматраном подручју највећи потенцијал су: 10 постојећих равничарских ловишта; заступљеност са крупном и ситном ловном дивљачи, повољне физичко-хемијске и хидро-биолошке карактеристике водотока за риболов; постојање три рибања за узгој рибе.

Ограничења: Ограничења представљају: постојеће заштићене и строго заштићене врсте животиња и угроженост станишта у заштићеним подручјима, због активности пољопривреде и концепта уређивања вода са циљем одводњавања.

I-3.1.5.5. Минералне сировине

Постојеће стање: На простору обухвата Просторног плана одобрење за истраживање минералних сировина: нафта и гас, има „НИС“ а.д. из Новог Сада, локалитет „Јужна Бачка“. На предметном простору постоје и производни капацитети (циклане) корисника опекарских сировина, чији је статус непознат и то: Циглана у Каравукову и Циглана у Плавни.

Потенцијали: постојећа лежишта минералних сировина и истражни простори на посматраном подручју, који пружају могућност даље експлоатације и истраживања, као и могућност коришћења геотермалних потенцијала за развој бањског и рекреативног туризма.

Ограничења: Ограничења могу представљати конфликти при истраживању и експлоатацији минералних сировина, као и конфликти између коришћења енергетских ресурса, експлоатације и истражних радова и заштите животне средине, што изискује предузимање одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације / ревитализације, отклањање штета итд.).

I –3.1.6. Природни услови

Геоморфолошке и геолошке карактеристике: У геоморфолошком погледу на територији обухвата Просторног плана издвајају се две морфолошке целине: алувијална равна Дунава и лесна тераса. Алувијална равна Дунава се простире у западном и јужном делу обухваћеног подручја и граничи се са левом обалом Дунава. У алувијалној равни Дунава издвајају се два морфолошка члана – инундациона равна и алувијална тераса. Инундациона равна је најнижа површина око Дунава, коју Дунав плави сваки пут када изађе из корита. Она је формирана од речног наноса, временом таложеног, те отуда и састав: песак и муљ. Данас је знатно сужена насипима који ограничавају ширење Дунава. Алувијална тераса прати речни ток Дунава, а простире се источно од линије Каравуково - Вајска - Плавна - Бачко Ново Село – Младеново све до лесне терасе, а чине је песак и преталожени лес. Лесна тераса има највећу надморску висину (између 84 m и 87 m) и заузима део источно од Бача и каналисане Мостонге. Главно обележје јој је обилан нанос леса на којем су се формирали плодни типови земљишта.

Климатске карактеристике: Територија обухвата Просторног плана налази се у појасу умерено-континенталне климе. У односу на климатске прилике Војводине, запажа се нешто већа количина падавина, што је последица западног периферног положаја, будући да влажност долази углавном са запада. Прелазна годишња доба се одликују променљивошћу времена са топлотом јесени од пролећа. Летњи период одликује доста стабилне временске прилике са повременим краћим пљусковима. Зими су временске прилике под утицајем антициклонске активности са Атланског океана и Средоземног мора и зимског, тзв. сибирског антициклона. Падавине су један од најважнијих климатских елемената. Представљају главни фактор режима вода и један су од најважнијих фактора пољопривредне производње. Количина падавина просечно годишње износи 610 mm воденог талога. Инсолација износи 2.130 часова годишње, што је највећа вредност у читавој Бачкој. Средња годишња температура износи 11,0°C (највиша средња максимална 28,1°C, а најнижа средња минимална -5,3°C). Најчешћи ветар је северозападни (156%) док југоисточни ветар или кошава по учесталости јављања заузима друго место. Учесталост овог ветра износи 117% и чешћи је током зиме и прелазних годишњих доба.

Сеизмика: На основу карте макросеизмичке рејонизације за повратни период од 100 година, односно 200 година, издате од стране Сеизмолошког завода Србије у Београду, обухваћено подручје се налази у зони могућих тресних покрета од 7°MCS.

Педолошке карактеристике: Као резултат различитог деловања геоморфолошких и других педогенетских чинилаца јавља се разнолик земљишни покривач са чак 26 типова, подтипова, варијетета и форми заступљених у подручју обухвата Просторног плана. Сва земљишта на посматраном подручју могу се поделити у седам основних типова, и то: алувијална земљишта; ритска земљишта; черноземи; ливадске црнице; слатине; реке, језера, баре, мочваре; мочварно глејно земљиште. Алувијална земљишта заузимају ужи и шири појас поред Дунава. Наводњавањем ових земљишта постижу се високи приноси и веома су погодна за организацију интензивне производње. Ритска земљишта су потенцијално високе производне вредности, али је потребно редовно вршити регулисање водног режима хидротехничким мерама. У пољоприв-

редној производњи најчешће се користи за ратарске културе, а на песковитом варијетету овог земљишта, у близини насеља, често се гаје повртарске културе. Черноземи се одликују са релативно дубоким хумусним хоризонтом, веома повољним хемијским, физичким, водно-ваздушним и производним карактеристикама. Ова земљишта су лака за обраду и највећим делом то су првокласна земљишта за пољопривредну производњу. Због своје високе производне вредности, потребно је рационално планирати коришћење ових земљишта у непољопривредне сврхе. Ливадске црнице по својим особинама спадају у првокласна земљишта на којима се са пуним успехом могу гајити све пољопривредне културе. Ливадска црница карбонатна на лесној тераси је изразито пољопривредно земљиште. Слатине: На посматраном подручју најзаступљенија слатина је солоћ. Солоћ је дефектно земљиште које је због штетних соли, абсорбованог натријума и лоших физичких карактеристика, више или мање неподобна за биљну производњу. За сада се користе као веома оскудни пашњаци.

Потенцијали: Умерена континентална клима, једноставност рељефних облика са доминацијом лесне терасе упућује на њено коришћење у правцу интензивне пољопривредне производње, док нижи делови од Мостонге до Дунава омогућују експлоатацију у шумске, ловно - риболовне и туристичке сврхе.

Ограничења: Природне карактеристике не представљају ограничавајући фактор за развој и уређење територије у оквиру обухвата Плана. Уз поштовање одговарајућих законских прописа трусност овог подручја не представља ограничавајући фактор за организацију простора и грађу на њему.

I –3.1.7. Демографско-социјални аспект развоја и мрежа насеља

I –3.1.7.1. Становништво

Подручје обухваћено израдом Просторног плана чине сва насеља општине Бач (6 насеља) и по два насеља из општина Бачка Паланка и Озаци. У ових 10 насеља, према резултатима пописа становништва 2011. године, живи 24524 становника, просечне популационе величине 2452 становника. Посматрано према националној структури најзаступљенији су Срби, затим Словаци, Хрвати, Мађари и други.

Становништво има неповољна демографска обележја која карактеришу и Војводину као целину. У свим насељима присутна је депопулација, становништво перманентно стари (висока негативна стопа природног прираштаја; неповољна старосна структура, са високим индексом старења), при чему избегличка популација није у великој мери имала утицај на побољшање виталних карактеристика популације, већ само на незнатно ублажавање постојећих неповољних демографских тенденција. Иако се образовна структура становништва побољшала, удео неписмених је још увек висок (знатно изнад просека за АП Војводину), као и удео неквалификованог становништва.

Потенцијал популације посматраног подручја је веће ангажовање женског становништва и пораст опште стопе активности.

Ограничења у области демографских процеса су: негативан природни прираштај; очекиван наставак тренда старења популације и смањења омладинског и фертилног контингента; релативно неповољна образовна структура становништва; смањење просечне величине домаћинства и све раширености самачки живот.

I –3.1.7.2. Јавне службе

Постојеће стање: Постојећа организација јавних служби у насељима у обухвату Просторног плана углавном задовољава потребе становништва. Заступљеност јавних служби у насељима је у складу са препорукама датим у РПП АПВ. Заступљена је примарна мрежа јавних служби и то у области социјалне заштите, образовања, здравствене заштите и културе. Из области социјалне заштите у Бачу постоји центар за социјални рад, док дечија установа постоји у свим насељима сем у Дероњама и Каравукову. Из области образовања заступљено је предшколско, основно и

сређе образовање. У свим насељима је организована здравствена заштита (у амбуланти, здравственој станици, дом здравља у Бачу), а постоји и апотека у насељима. У Бачу постоји ветеринарска станица, а ветеринарска амбуланта у Младенову. Библиотекарска делатност је организована у свим насељима осим у Бођанима, углавном у оквиру домова културе или школских објеката. Капацитети мултифункционалних простора - објеката за различите врсте културних, образовних и социјалних програма (домови културе, галерије и изложбени простори) постоје у Бачу, Младенову, Дерови и Каравукову. Мања насеља, због негативног прираштаја и напуштања села, не могу да искористе ни постојеће капацитете, што доводи до пропадања објеката и замирања њихових активности. Спортски терени (углавном фудбалска игралишта и терени за мале спортове) постоје у свим насељима.

Потенцијали: Постојеће јавне службе представљају потенцијал датог простора, који пружа могућност даљег развоја и проширења за потребе свих садашњих и будућих корисника. Потенцијал је и постојећи грађевински фонд и његова комунална опремљеност, који се у планском периоду може ангажовати и оспособити у складу са потребама данашњих и будућих корисника услуга (домови културе, објекти МЗ, и сл.).

Ограничења: У функционисању постојећих јавних служби ограничење представља недовољно одржавање, улагање и опремање постојећих објеката и комплекса, њихова комунална неопремљеност, санитарно-хигијенски и противпожарни услови и услови заштите животне средине. Постојећа заступљеност јавних служби није на задовољавајућем нивоу. Неповољна општа демографска ситуација утицала је на потребе локалног становништва за заступљеношћу и количином услуга одређених јавних служби. Ограничење је и непостојање мањих мултифункционалних центара, за потребе обављања различитих културних, образовних и социјалних програма и активности, као и мобилних јавних служби ради пружања услуга корисницима у месту становања.

I-3.1.7.3. Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара

Постојеће стање: Насеља у подручју обухвата Просторног плана имају карактеристике типичних вођанских насеља са елементима класичне колонизације и планске изградње, која су прилагођена рељефу и хидрографији терена на ком су настајала. Организована су по принципу ушорених (урбанизованих) насеља. Основни чиниоци просторне структуре насеља су: стамбено ткиво, језгро (центар) насеља, радне зоне, комуналне површине, рекреативне површине, зеленило и саобраћај.

Просторним планом обухваћена је цела општина Бач, са шест насеља: Бач, Бачко Ново Село, Бођани, Вајска, Плавна и Селенча, југозападни део општине Бачка Паланка, са два насеља: Карађорђево и Младеново, и јужни део општине Озаци, са насељима Дерови и Каравуково. У подручју посебне намене нису насеља Каравуково и Селенча.

У обухвату Просторног плана је један центар општине, насељено место Бач, које је уједно и највеће насељено место на посматраном подручју. По броју становника најмања насеља су Бођани и Карађорђево. Насељено место Бач има статус локалног, општинског центра, градског је карактера са развијеном структуром услуга. Веза Бача са осталим насељима у општини одвија се преко привредних, административних, здравствених, културно-просветних и других функција. Остала насеља гравитирају ка општинском/локалном центру и функционално су повезана са њим. Сва насеља руралног карактера функционално су повезана са својим општинским центром, а центар општине усмерен је ка Новом Саду/Сомбору за задовољење потреба вишег реда.

Општина Бач и Бачка Паланка припадају подручју кластеризације функционалних урбаних подручја - ФУП-ова и то: ФУП-у међународног значаја са центром у Новом Саду и ФУП-у националног значаја са центром у Сомбору. Бачка Паланка (насељено место Младеново) припада функционалном урбаном подручју (ФУП) међународног значаја са центром у Новом Саду, а Бачка Паланка је субрегионални центри - центар кластеризације ФУП-

ова. Општина Озаци (насељена места Дерови и Каравуково) припада функционалном урбаном подручју националног значаја са центром у Сомбору. За задовољавање потреба вишег реда, као што су: високо специјализовано здравство, високо и специјално образовање, извесни садржаји у области културе и спорта, насељена места гравитирају и Београду - међународном центру (центру у категорији европских МЕГА-3 градова).

Потенцијали: Погранични положај посматраног подручја, богато културно наслеђе (материјално и духовно), еколошки очувана средина и могућност развоја одрживог туризма, могу бити покретач за бржи развој насеља. Велики потенцијал насеља у посматраном подручју је и могућност конкурисања у међународним и европским фондовима за финансирање активности на тему регионалне и прекограничне сарадње, уз развој одрживог туризма, са потенцирањем еколошки очуване средине и производње здравствено безбедне хране. У том смислу, у наредном периоду мора се радити на унапређењу и јачању веза са осталим локалним центрима и насељима у Подунављу. Културна баштина има посебну важност за ово подунавско, погранично подручје. Некада славни стари град Бач не црпи из историјских корена у довољној мери снагу за властити и одрживи развој заједнице. Бач, омиљено место одмора и забаве за многе европске владаре у давној прошлости, заједно са осталим насељима на посматраном подручју, има потенцијала да у будућности буде место културе, одмора и забаве за многобројне домаће и европске туристе.

Ограничења: На посматраном подручју само насеље Бач има статус локалног центра и градског је карактера, док су остала насеља руралног карактера и имају статус насеља - месне заједнице. Нови Сад, центар међународног значаја, није имао превелик утицај на подручје општине Бач. Изолованост насеља ове општине условљена је и њеним пограничним положајем према Хрватској, са којом због збивања у блиској прошлости, нису оствариване значајније комуникације у задњем периоду. Општина Бач не припада ни једном функционалном урбаном подручју (ФУП-у). На развој Бачке Паланке, која припада ФУП-у међународног значаја са центром у Новом Саду, Нови Сад је имао значајнији утицај. Међутим, периферни положај насеља Младеново и Карађорђево у односу на општину Бачка Паланка утицао је на њихов слабији развој. Развој насеља Карађорђево у претходном периоду је био условљен и посебном наменом простора. Општина Озаци припада ФУП-у националног значаја са центром у Сомбору. Насеља Дерови и Каравуково су оријентисана на центар своје општине, Озаци, и Сомбор, центар националног значаја. Међусобна повезаност насеља у подручју обухвата Просторног плана није на задовољавајућем нивоу. Неопходно је у будућности подстицати функционално умрежен развој свих насеља на посматраном подручју.

I-3.1.7.4. Рурално подручје

Постојеће стање: У свим насељима на посматраном подручју је присутна депопулација. Квалитет живота локалног становништва, у смислу обезбеђивања саобраћајних и комуналних услуга, као и услуга јавних служби није на задовољавајућем нивоу. Да би се очувала биолошка виталност руралног подручја неопходно је побољшати квалитет живота и подићи економски ниво развоја. Развој села немогуће је посматрати одвојено од развоја пољопривреде. Изузетан квалитет овог подручја (богатство културним наслеђем: материјалним и духовним, богатство природним добрима, ресурсима и пределим лепотама, положај уз Дунав) отвара могућност за развој туризма. Изградња туристичке инфраструктуре и опремање руралног подручја обезбедиће развој села и стварање бољих услова за даљи рад и задржавање што већег броја становника у њима. При планирању туристичких садржаја и пољопривредне производње неопходно је бити обазрив, и концепцију руралног развоја заснивати на одрживој експлоатацији наведених ресурса.

Потенцијали: Велики потенцијал је природно, архитектонско и културно наслеђе, присуство традиционалне типологије објеката, обликовања и уређења сеоских тргова и сл., који се морају испоштовати при обнови, грађењу и уређењу села, у циљу очувања и неговања идентитета. Уз ослањање на традиционалне и

аутохтоне облике руралног и архитектонског наслеђа активираће се територијални потенцијал у обнови и припреми насеља за нове функције и улоге.

Ограничења: Рурално подручје и села у посматраном подручју стагнирају или назадују у развоју. Може се констатовати депопулација и неповољна демографска структура, слабо развијена привреда и слаба инфраструктурна опремљеност. Градња објеката без планирања и пројектовања, често у веома остеливим пределима, уз потпуну деградацију традиционалних и аутохтоних облика руралног и архитектонског наслеђа, чини да село и рурални предео губи на свом идентитету и препознатљивости. Недовољна уређеност сеоских насеља доводи до тога да она не пружају одговарајући квалитет живљења, а такође је карактеристична и недовољна развијеност привредних активности. Препуштеност села да само решава своје проблеме види се и у небрзи око заштите животне средине и пејсажа (дивље депоније смећа, точна гробља, неадекватно озелењавање насеља и др.).

I – 3.1.8. Привредне делатности

Пољопривреда, постојеће стање: С обзиром на плодно земљиште и његов капацитет, пољопривреда је веома флексибилна грана, која општинама у обухвату Просторног плана пружа добру основу за будући привредни развој. По свом значају, пољопривреда представља једну од најважнијих грана привреде. Велики број становника се бави пољопривредом, као основном или допунском делатношћу.

Највеће површине на подручју обухвата, посматрано по културама, налазе се под културом кукуруза. Пшеница је житарица са најдужом традицијом гајења на овом подручју и после кукуруза најзаступљенија је култура. Захваљујући шећерани у Бачу повећаване су површине под културом шећерне репе. Перспектива гајења ове културе, директно је везана за судбину ове шећеране. Значајне површине су засејане и јечмом, као сировинска база за оближње пиваре у Апатину и Челареву, као и за сточну храну. Воћарство и виноградарство слабо је заступљено и поред тога што за то постоје значајни предуслови. Сточарство је пољопривредна грана која показује значајне осцилације, производња је знатно мања од могућности које пружа природна средина. Преоравањем великих травних површина у другој половини 20. века, уништене су значајне пашњачке површине, које су преведене у оранице, а са друге стране није у ратарској производњи значајније заступљена производња крмног биља.

Релативно очувана природна средина даје могућности за производњу здраве хране. Стога је потребно водити рачуна о потреби да се пољопривредно земљиште сачува од загађења, као неоповратни природни ресурс.

Значајно је споменути да, од пет центара за органску производњу који постоје у Србији, један се налази у Селенчи, што даје додатну могућност да се пољопривредни произвођачи специјализују за производњу која је позната у њиховом региону. Подручје општине Бач, као и у осталом цео регион југозападне Бачке, представља подручје на коме је својевремено узгајан хмељ врхунског светског квалитета. Ова производња задњих деценија је значајно запостављена.

Шумарство, постојеће стање: Привредни потенцијал шума се огледа првенствено кроз укупну дрвну масу и запремински прираст. На основу података, а према слободној процени, производни потенцијал станишта у односу на претпостављени оптимум се користи са 75%.

Обим сеча се одређује планским документима. Највећи део укупне запремине у шумама на подручју обухвата Просторног плана чине ЕА тополе, а најмање је ОТЛ. Највеће учешће у прирасту је код ЕА топола. Са аспекта привредне функције шума, приоритет је максимална и трајна производња дрвета најбољег квалитета. Сви произведени сорменти шумарства највећим делом се продају на територији Војводине. Најчешће се користи обло дрво (трупци и техничко дрво) за производњу фурнира и елемената за намештај, а такође значајна је и производња резане

грађе, фризе за паркет и сл. Огревно дрво се продаје синдикалним организацијама или слободном продајом крајњим потрошачима. Потражња за огревним дрветом је знатно већа од укупне производње тако да је у потпуности обезбеђен и пласман огревног дрвета.

Лов и риболов, постојеће стање: За развој лова као привредне гране постоје предуслови, посебно услови станишта, који погодују развоју дивљачи. Бујна вегетација је станиште разноврсне дивљачи, са могућношћу унапређивања ловног туризма. Од производа лова и ловне привреде из шума на подручју обухвата Просторног плана најважнији су месо дивљачи и ловно-туристичке услуге. Ловишта и смештајне капацитете користе углавном домаћи ловци, а мањим делом и ловци из иностранства. Месо дивљачи се продаје на домаћем и страном тржишту.

Велико привредно богатство су 43 километра тока реке Дунав и мреже канала Дунав-Тиса-Дунав. По својим физичко-хемијским и биолошким карактеристикама ове воде и водотоци су погодни за рибарство. Такође је значајна производња рибе у три рибњака и то: рибњак Каравуково, рибњак Дероње и рибњак Мостонга Бач. Највећи рибњак је рибњак Мостонга Бач површине 800 ha (10 језера). У протеклих неколико година рибњак Мостонга врши производњу и узгој рибе на око 450 ha. Уз интензивнију и контролисану производњу и узгој, коришћењем екструдираних хране за рибу и разних система за ареаију, годишња производња је око 700000 kg конзумне рибе. Рибњак Мостонга у будућности планира и отварање погона за прераду рибе (сушена риба, вакумирана риба, рибљи филети, рибља паштета и сл.). Врсте рибе које се данас производе и узгајају на рибњаку Мостонга Бач су шаран (80%) и толстолобик, амур, смуђ, сом и штука (20%).

Индустрија, постојеће стање: Посматрано подручје је изразито пољопривредно. Пољопривредна производња је оријентисана на производњу сировина за прехранбену индустрију, али она и поред тога није довољно развијена. Подручје располаже капацитетима за прераду сировина пољопривредног порекла (производња хлеба и пецива, колача, сокова, прерада меса и др.), као и капацитетима металске индустрије, производње сиркових метли, индустрије грађевинског материјала, производње грађевинске столарије и електро инсталација и др. Нема изразите поларизације између привредног центра Бача и остатка подручја. У осталим насељима претежно руралног карактера основна делатност је пољопривреда. У већини насеља изражен је проблем прерађивачких и складишних капацитета. Складишни простор је још увек недовољан и неадекватан, а недостају и погони за прераду пољопривредних производа (мањи део пољопривредне производње се претвара у финални производ).

Туризам, постојеће стање: Целокупно подручје историјски није било оријентисано на туризам као значајни покретач стварања благостања, те је ово подручје на почетном степену туристичког развоја. Ипак, стратешки планови општина виде у туризму једног од главних покретача будућег развоја. Кључна и већ препозната вредност у заједничком процесу туристификације овог подручја јесте Дунав са којим се преплићу остале природне вредности, специфичан животни стил и историја подручја. Поред изградње пристана за туристичке бродове и оживљавања путничког речног саобраћаја на Дунаву, од посебног значаја је чињеница да је у току велики европски пројекат бициклических стаза дуж Дунава, од Пасауа до Делте.

Културно-манифестациони туризам се везује за изузетно значајну културно-историјску баштину овог подручја. Насеље Бач, са својом тврђавом и подграђем из 14. века, има могућност за развој туристичке понуде која се базира на култури и наслеђу. Већ је започела иницијатива - пројекат 'Векови Бача', као спонтани одговор на ситуацију у којој се појавио интерес локалне заједнице за коришћење девастиране средњовековне тврђаве. Уследио је пораст интересовања, који се пренео и на друга културна добра (Фрањевачки манастир, Турско купатило-хамам, Самостан часних сестара, Манастир Бојани, итд.). На подручју које је обухваћено Просторним планом постоје сви предуслови за развој специфичног вида културног туризма, тј. верског туризма, будући

да се на овом простору налазе манастир Бођани као и више православних и римокатоличких цркава које се налазе у насељима. Посебну културно-историјску, археолошку али и туристичку вредност, представља статуета „Црвенокоса богиња“, (археолошко налазиште „Доња Брањевина“ код села Дероње), која датира из времена од пре више од 7.000 година. Најзначајнија манифестација овог подручја којој треба дати акценат је тамбурашки фестивал „Тамбурица фест“ који се од 2008. године одржава у Дероњама. Остале манифестације су: „Бачки котлић“, такмичење у спремању риблиг паприкаша који се одржава средином августа у Бачу, Дани колонизације у Младенову, Дани ликовне колоније „Рафаило Момчиловић“ који се одржавају у Дероњама.

С обзиром на очуваност и атрактивност претежно руралног амбијента посматраног подручја, на његова природна добра и ресурсе, велики број традиционалних пољопривредних домаћинства, као и све већи интерес међународног туристичког тржишта, рурални и етно туризам такође могу постати један од значајних туристичких производа. Развоју овог вида туризма може допринети и обнављање појединих салаша за ове потребе, етнолошког наслеђа, старих заната и локалних манифестација и обичаја. Могуће су посете „Дидиној кући“, традиционалној шокачкој кући у Бачу.

Еко и туризам специјалних интересовања последњих година бележи интензивни раст на туристичком тржишту Западне Европе. Ради се о активностима у очуваној природној средини, које укључују старе занате, етнолошке и културне садржаје и њихову комбинацију. Примарна мотивација код ових посетилаца су активности у природи. Самим тим су неопходни природни услови, а ово подручје са њима располаже (Дунав, речице и канали, језера, шуме, атрактивна природа, итд.).

Ово подручје одликује развијен ловни туризам који има дугу традицију, а ловиште Карађорђево је једно од најпознатијих у Србији. Ловни потенцијали су за сада најконкретније експлоатисани са становишта туристичке понуде. Изузетна вредност простора је његова раритетност која се огледа у разноврсности животињског света (срна, дивље свиње, муфлон, јелен, зец, фазан и др.) и по присуству других животиња које су заштићене (хермелин, ласица, сова, орао, соко, јастреб, лабуд, рода, галеб, чапља и др.). Ловишта су: „Ристовача“, „Плавна“, „Бођански рит“, „Мостонга-рибњак“ и ловиште ВУ „Карађорђево“. Ловиште „Ристовача“ има и едукативну функцију.

Риболовни туризам: На посматраном подручју већи економски значај има привредни него спортско-туристички риболов. Најбољи терени за спортски риболов и рекреацију на води су на Дунаву, на језеру „Провала“, рибњаку „Бач“ и каналима. Лове се: бела риба, шаран, амур. Овај вид туристичке понуде постаје све актуелнији као основна понуда за све већи број специјализованих туристичких агенција, али може бити и додатни садржај боравка. Богатство вода уз богат културну традицију, традиционална јела и многобројне чарде представљају основ за туристички производ.

Циклотуризам је све значајнији вид туристичких кретања који може да послужи као ресурс за развој насеља, где ће се културно-историјске, етнолошке, манифестационе и природне атракције валоризовати. У последњих пар година осетно је повећан број туриста који породично или самостално бициклима путују дуж Дунава.

За развој наутичког туризма потребно је изградити пристане, са свим пратећим садржајима, као и понудити посебне програме туристима који у ово подручје могу долазити туристичким бродовима и приватним пловилима. Изграђена туристичка инфраструктура на Дунаву за све туристе значи и додатну понуду (изнајмљивање чамаца за возњу Дунавом, пецање, посматрање птица, фотосафари и др.). Планирани локалитети марина су јужно од Бачког Новог Села и у Ко Каравуково, уз леву обалу Дунава и десну обалу канала Бечеј-Богојево. Од значаја за развој овог

вида туризма су и река Мостонга, канал ДТД (Каравуково-Бачки Петровац). Сваке године Бачко Ново Село је једно од места у коме се заустављају учесници Дунавске регате.

На подручју обухваћеном Просторним планом налази се укупно 17 објеката за смештај туриста, и то један хотелски објекат Хотел „Централукс“ у Бачу, Мотел „Провала“ у Вајској, док остатак чине ловачке куће и приватни смештаји (салаши), као и један камп код језера Провала. Активирањем својих туристичких потенцијала општине могу обезбедити да туризам постане један од важних сектора обнове и развоја, са израженим позитивним утицајем на подстицање привредног развоја, пораст запослености и подизање стандарда локалног становништва.

Потенцијали посматраног подручја су:

- повољан геосаобраћајни положај (положај уз Дунав, најзначајнији пловни пут Европе);
- квалитетно пољопривредно земљиште и повољни климатски услови за развој пољопривреде;
- богата сировинска база за производњу здраве хране (релативно очувана природна средина) и развој прехранбене индустрије;
- постојећи центар за органску производњу у Селенчи;
- непошумљено шумско земљиште (његовим пошумљавањем, поред повећања површина под шумама, повећава се и дрвна маса подручја);
- близина индустријских центара (Бачка Паланка, Озаци) и релативна близина Новог Сада;
- потенцијал за развој малих и средњих предузећа у области агробизниса (прерада поврћа и воћа, мини млекарне, кланице, пекарне...), а нарочито у погледу развоја туризма, јер поседује туристички атрактивно ретко и јединствено материјално и нематеријално културно наслеђе;
- Подунавље, туристички коридор Европе, пружа могућност повезивања са туристичким потенцијалима општина;
- постојеће антропогене вредности, као потенцијал за развој културно-манифестационог туризма, као и постојање објеката традиционалне руралне архитектуре за развој руралног и етно туризма;
- повољни природни услови за развој еко, ловног и риболовног туризма;
- могућност заједничких пројеката у домену туризма са регионима у Хрватској и регијом Vacs-Kiskun у Мађарској, а које подржава ЕУ;
- могућности развоја наутичког туризма.

Ограничења посматраног подручја су:

- слаба организованост произвођача, слаба техничка опремљеност и застарелост средстава за производњу;
- мали проценат пољопривредних површина који се наводњава;
- екстензивна производња како по структури тако и по приносима;
- строги услови заштите непокретних културних добара и природних вредности, што захтева врло пажљив приступ одабиру активности које ће чинити будућу привредну структуру посматраног подручја;
- погранично подручје,
- недовољно развијено предузетништво, низак ниво инвестиција, недоступност финансијских средстава и неповољни услови финансирања, успорен развој малих и средњих предузећа;
- низак ниво запослености, одлив квалитетне радне снаге, неподударност понуде и тражње за радном снагом;
- недовољна заступљеност садржаја целогодишње туристичке понуде у простору и просторно неједначена туристичка понуда;
- недостатак смештајних капацитета, низак квалитет услуге, као и низак ниво развијености туристичке саобраћајне и комуналне инфраструктуре, некомплетан туристичко-информациони систем у погледу промоције туризма.

I –3.1.9. Саобраћај и инфраструктурни системи

I –3.1.9.1. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура

Постојеће стање: У обухвату Просторног плана егзистирају три вида саобраћаја: путни - друмски, железнички и водни.

Путни - друмски саобраћај као основни вид, омогућује доступност и комуникацију предметног простора са окружењем и субрегионима. Основни саобраћајни капацитети³ предметног простора у домену путног - друмског саобраћаја су:

- Државни пут I6 реда бр.12 (M-18): Суботица – Сомбор – Озаци - Бачка Паланка -Нови Сад – Зрењанин – Житиште - Нова Црња - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња), и
- Државни пут IIа реда бр.112 (P-102): Бачко Ново Село – Бач – Ратково - Деспотово-Сириг – Темерин – Жабаљ.

На посматраном подручју општински путеви су различитог степена изграђености али се може констатовати да омогућују доступност овом простору из свих значајнијих праваца. У подручју обухвата Просторног плана егзистирају и некатегорисани путеви (приступни, шумски и атарски путеви), који делимично омогућују правилно - жељено функционисање овог простора.

У постојећем стању, на ширем простору, ДП I6 реда бр.12 / (M-18) и IIа реда бр.112 / (P-102), кумулишу и дистрибуирају сав саобраћај за потребе овог простора на правцима север-југ (ДП бр.12) и исток – запад (ДП бр.112), и представљају најважније радијалне правце овог простора, који својом изграђеношћу повезују овај простор са околним регионима у Бачкој, са ниским степеном искоришћености капацитета (смањење обима саобраћаја).

Немоторни саобраћај на простору обухвата Просторног плана је присутан преко бициклистичких стаза међународног, националног и међунасељског ранга. Овај вид саобраћаја у постојећем стању није на потребном нивоу за оптимално функционисање.

Железнички саобраћај је присутан на овом простору преко постојеће железничке пруге из правца Озаци и утврђених коридора у којима је демонтирана пруга. Пруга је у таквом стању да омогућује повремено коришћење, док је пруга из правца Бачке Паланке делом уклоњена, те није могућа експлоатација.

Водни саобраћај на посматраном простору је присутан преко међународног пловног пута - реке Дунав – коридора VII и преко пловних канала из система ОКМ ХС ДТД Каравуково – Бачки Петровац и Бечеј – Богојево. Ови капацитети као потенцијали користе се минимално, иако за то постоје одлични просторни и хидролошки услови.

Ваздушни саобраћај на посматраном подручју није присутан изузев микролокације хелидрома у оквиру комплекса Парк шума „Букински храстик“, који је искључиво намењен за потребе функционисања предметног комплекса.

Гранични прелази: У подручју обухвата Просторног плана, у Ко Плавна, лоцирана је једна организациона јединица Царинарнице „Нови Сад“. То је речни гранични прелаз према Републици Хрватској, преко кога се одвија само промет путника у пограничном саобраћају (преко Дунава, са хрватске стране је Вуковар).

Потенцијали: Државна путна мрежа, као и општинска путна мрежа, са коридором VII, постојећим железничким капацитетима, су основни потенцијали који омогућују доступност у обухвату Просторног плана, а који делимично задовољавају основне критеријуме изграђености и доступности, комфора као и нивоа саобраћајне услуге. Саобраћајна инфраструктура (путно-друмски, железнички и водни саобраћај) у оквиру овог простора даје добре основе за надоградњу, реконструкцију, чиме би се омогућио брз и лак приступ овом подручју из више правца, на нивоу вишег комфора и саобраћајне услуге, као и брзе и лаке комуникације у оквиру овог простора.

Ограничења: Неодржавање путне и железничке мреже, застарели техничко - технолошки системи управљања и контроле пругом као и делимичан пролазак траса путева кроз насеља (Бач и Дероње).

I –3.1.9.2. Водопривредна инфраструктура

Постојеће стање снабдевања водом: Сва насеља на територији обухваћеној Просторним планом, организовано снабдевање водом за пиће обављају каптирањем подземних вода основног водоносног комплекса и водоносних средина плинска, те је сходно овоме проблематика квалитета захваћене воде приближно иста у свим насељима. Квалитет воде је релативно константан, с обзиром на хидрогеолошке и хидрохемијске карактеристике водоносног слоја. Квалитет захваћених вода карактерише повећани садржај амонијака, сувог остатка, хлорида и гвожђа, повишена концентрација органских материја, висока минерализација, садржај хлорида, а понегде и умерена концентрација метана због које непажњом може да се изазове експлозија. Степен прекорачења граничних концентрација је различит од насеља до насеља.

Сва насељена места су у потпуности покривена водоводном мрежом која је отворена за евентуално даље проширење. Мрежа је у веома лошем стању и изведена је углавном од азбестцементних цеви којима је прошао рок трајања, те су према томе склоне пуцању, што насељске водоводне системе чини несигурним у свом функционисању. Логичан наставак ове проблематике представља нефункционисање и запустено стање водоводних арматура, које у великом броју нису у функцији.

Постојеће стање одвођења отпадних и атмосферских вода: Канализација отпадних вода, сем у појединим деловима Бача (око 30 %), није изграђена ни у једном насељу, а постројење за пречишћавање отпадних вода изграђено је једино у Бачу. Пречистач отпадних вода је типа биологуна са површинском аерацијом и инсталисан је на 8000 еквивалентних становника са могућношћу проширења капацитета 100%. Обзиром да се врши секундарно пречишћавање отпадних вода, у плану проширења капацитета је и квалитативно побољшање у смислу терцијарног пречишћавања. Постојећа индустрија није прикључена на канализациони систем.

Евакуација отпадних вода у осталим насељима општине се и даље врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се непосредно угрожава животна средина и здравље људи.

Одвођење атмосферских вода у Бачу решено је са делимично зацељеном канализационом мрежом, а делимично са отвореним каналима, док је у осталим насељима решено отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелiorативне канале. Канали углавном не врше своју функцију због неодржавања, па су неретко засути и тада постају „упојни канали“.

Постојеће стање одбране од поплава: Заштита од спољних вода је једна од првих водопривредних делатности које су се појавиле кроз историју на подручју Војводине. Нарочито су интензивни радови на изградњи насипа уз реке вршени крајем XIX и почетком XX века. Као последица поплава које су се десиле на Дунаву 1965.г. усвојен је јединствен принцип изградње и реконструкције одбрамбене линије у Војводини. Напомиње се да сходно топографским и хидрографским карактеристикама овог подручја, у највећем обиму спроводе се пасивне мере одбране од поплава кроз изградњу насипа и кејских зидова у насељеним местима.

Битно је напоменути да су одбрамбени системи, нарочито изградња насипа и одузимање инундације рекама, осим што су повећали одбрамбену сигурност довели и до повећања нивоа великих вода. Наиме, у задњих стотинак година нивои великих вода на Дунаву у зони Богојева су се повећали за око 1,6 м.

На територији обухваћеној Просторним планом насипи су најзаступљенији начин заштите од поплава. Одбрамбене линије су грађене у различитим временским периодима (највећим делом у XIX веку), а током времена у више наврата су дограђиване и појачаване, што је довело да различитог степена сигурности на појединим деоницама.

3 Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: M-18 је ДП I6 реда бр.12, P-102 је ДП IIа реда бр.112.

Први насип градила је вајштанска задруга 1866. године. Тај насип је поплава из 1876. године на више места провалила и прелила. Поплава која се догодила 1924. године дошла је преко алувијалне равни са севера. Ова поплава није дошла само због хидролошких прилика на Дунаву и притокама, него су јој допринела и два тада нова антропогена фактора, железнички мост код Богојева и насип код Живе. Проваливши насип који је ишао од Живе до Вајске вода је, непосредно иза њега, у меком алувијалном наносу, издубила базен и тако је настало језеро Провала. И следећа поплава (1926. године) је дошла преко алувијалне равни, са севера, пробивши железнички насип између железничке станице у Богојеву и моста. Последња велика поплава забележена је јуна 1965. године. Поплава се догодила при апсолутно највишем водостају Дунава на сектору од ушћа Тисе до државне границе према суседној Мађарској (Вуковар 769 cm). То је била најтежа одбрана од поплаве коју је Војводина до тада имала. Овим продором поплавена је површина од 17000 ha. Настрадали су и периферни, нижи делови насеља уз одбрамбену линију. Одбрана је трајала два месеца, било је пет продора насипа на Дунаву, а језеро које се тада формирало потпуно је испразњено тек 11. новембра. У току одбране од Дунава изграђено је 124 km локализационих насипа, 53 km „зечијих“ насипа и 50 km насипа је повишено или појачано. После ове поплаве насипи на Дунаву су појачани и повишени за 0,5 m.

Део насипа у обухвату Плана, у Оперативном плану одбране од поплава је заведен под прву одбрамбену линију, сектор одбране Д-11 (деоница насипа од km 29+800 до km 97+300). Ширина круне насипа износи 6 m, нагиб косине небрањене стране 1:3, нагиб косина брањене стране 1:7 (осим на деоници насипа од km 50+850 до km 51+350 где износи 1:4), а ширина шумско-заштитног појаса на небрањеној страни варира у ширини од око 60 метара.

Поред насипа I одбрамбене линије постоје и локализациони насипи и насипи II одбрамбене линије у дужини од 75,56 km. Ове одбрамбене линије, због недостатка средстава нису у последње време биле у програму одржавања нити реконструкције од стране управљача, чиме би се евентуални продори могли донекле локализовати.

Из постојеће документације Основне каналске мреже (ОКМ) се може закључити да је степен сигурности неуједначен по појединим техничким деоницама; на деоницама у Бачкој заштитни објекти су оспособљени за прихват максималних водостаја регулисаног режима.

На осталим водотоцима, у ранијем периоду су рађени регулациони радови у смислу проширења протицајног профила, односно каналисања тока. Изградњом Хс ДТД већина ових водотокова је укључена у основну каналску мрежу и сходно томе њиховим режимом се управља системом устава и канала.

Потенцијали: Постојећа водопривредна инфраструктура представља велики потенцијал датог простора, који пружа могућност даљег развоја и проширења за потребе свих планираних корисника. То се пре свега односи на изграђене заштитне објекте за одбрану од високих вода Дунава и на системе за одводњавање. Такође, потенцијал представљају и изграђени системи за водоснабдевање (општински водоводни систем Бача и појединачни насељски системи у другим општинама).

Ограничења: Ограничење представља лош квалитет захваћене воде за пиће, неадекватна заштита водозахватних објеката (не постоје зоне санитарне заштите), непостојање канализационих система за прихват фекалних отпадних вода, као и њихово пречишћавање (ППОВ).

I –3.1.9.3. Електроенергетска инфраструктура

Постојеће стање: Сва насеља, као и постојећи садржаји ван насеља, туристички локалитети, радни комплекси и др, су покривени дистрибутивном мрежом и објектима за снабдевање електричном енергијом. Предметно подручје, коме припадају насеља Бач, Дeroње, Каравуково, Вајска, Боћани, Плавна и Бачко Ново Село, се напајају електричном енергијом из трафостанице 110/20 kV „Оуаци“, са два енергетска трансформатора по 31,5 MVA. Напајање се врши 20 kV изводима „Дероње“, „Вајска“, „Каравуково“, „Бач 1“ и „Бач 2“ са могућношћу резервирања. Насеља Младеново и

Карађорђево се напајају из трафостанице 110/20 kV „Бачка Паланка“, такође преко 20 kV извода. Покривеност простора је обезбеђена, али не и потребна сигурност и квалитет снабдевања електричном енергијом.

Основна карактеристика свих делова енергетског система је изразита технолошка застарелост, ниска енергетска ефикасност, веома неповољно стање са становишта заштите животне средине, нерационално коришћење енергије и заостајање у енергетским индикаторима за чланицама ЕУ и земљама у окружењу.

Потенцијали: Постојећа електроенергетска инфраструктура представља велики потенцијал датог простора, који пружа могућност даљег развоја и проширења за потребе свих планираних корисника.

Ограничења: Преносна и дистрибутивна мрежа на подручју Просторног плана није задовољавајућег квалитета у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

I –3.1.9.4. Термоенергетска инфраструктура

Постојеће стање гасоводне инфраструктуре: На простору обухвата Просторног плана који је на територији општине Бачка Паланка и Оуаци, налазе се изграђени објекти гасоводне инфраструктуре, и то: гасоводи високог притиска, ГМРС (главно мерно-регулационе станице), мрежа гасовода средњег притиска, МРС (мерно регулационе станице) и дистрибутивна гасна мрежа. На простору територије општине Бач у току је изградња гасоводне инфраструктуре. На простору обухвата Просторног плана налази се планирани коридор одвојка за Републику Хрватску транснационалног гасовода „Јужни ток“.

Постојеће стање нафтоводне инфраструктуре: На простору обухвата Просторног плана налази се постојећи нафтовод Дунав (ДН-1) са оптичким каблом за систем даљинског управљања и системом катодне заштите. Такође, планира се да траса будућег ПАН ЕВРОПСКОГ НАФТОВОДА (ПЕОП) на овој деоници буде у коридору постојећег нафтовода Дунав. На посматраном простору налази се одобрени истражни простор НИС-НАФТАГАСА (на основу Решења Покрајинског секретаријата за рударство и минералне сировине, истражни простор број 5074), као и бушотине: Пл-1, Пл-2, Пл-3 и Пл-4.

Потенцијали: Постојећа гасоводна инфраструктура у општини Бачка Паланка и општини Оуаци, као и разводни гасовод високог притиска РГ-04-11/II са којег ће се прикључити потрошачи у општини Бач, димензионисана је тако да има довољно капацитета за снабдевање свих потрошача у обухвату Просторног плана.

Ограничење: Ограничење при развоју и изградњи енергетске инфраструктуре огледа се у конфликту између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (земљишта, стањивности, итд.) и предузимању одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације / ревитализације, отклањање штета, итд.).

I –3.1.9.5. Обновљиви извори енергије

Постојеће стање: Коришћење енергије из обновљивих извора на планском подручју је безначајно.

Потенцијали: Потенцијална енергија добијена из биомасе и сунчева енергија представљају значајни енергетски потенцијал обновљивих извора на подручју обухвата Просторног плана.

Ограничења: Недостатак финансијских средстава и инфраструктуре за коришћење обновљивих извора енергије.

I –3.1.9.6. Енергетска ефикасност

Постојеће стање: Ниска енергетска ефикасност је карактеристика целокупног енергетског система, производног, преносног и дистрибутивног, као и целокупна секторска потрошња (индустрија, саобраћај, зградарство), као и нерационална потрошња енергената.

Потенцијали: Велика уштеда и смањење финалне енергије услед примене мера енергетске ефикасности у целокупном сектору потрошње и производње.

Ограничења: Застарела технологија и старост инфраструктурних објеката.

I-3.1.9.7. Електронска комуникациона инфраструктура

Постојеће стање: Развој електронског комуникационог система на подручју Просторног плана се реализује у складу са Генералним плановима електронске комуникационе мреже надлежних предузећа. Изграђени су нови капацитети уз главне, као и саобраћајне правце нижег ранга све до општинских. Као главни медиј, поред постојећих спојних кабловских веза и РР система, коришћен је оптички кабл. У већим насељима, као и у великом броју мањих (све до сеоских насеља), у протеклом периоду су обезбеђени савремени дигитални комуникациони системи, чиме је постигнуто знатно повећање капацитета мреже, обезбеђење високог квалитета, поузданости и расположивости, као и увођење савремених електронских комуникационих услуга (широкопојасни сервис).

Потенцијали: Изграђена електронска комуникациона инфраструктура и објекти на подручју Просторног плана, представљају потенцијал за свеукупан развој овог простора.

Ограничења: Електронска комуникациона инфраструктура на подручју Просторног плана још увек није достигла потребан ниво за примену и коришћење широкопојасних сервиса и приступног мултиплекса дигиталних претплатничких линија (DSLAM) којим ће се омогућити брзи приступ интернету, као и мултимедијални сервис на целом простору, али пружа могућност даљег развоја у складу са новим технологијама развоја електронског комуникационог система.

I-3.1.10. Заштита животне средине, заштита од елементарних непогода и ратних разарања

I-3.1.10.1. Заштита животне средине

Постојеће стање: Квалитет животне средине предметног простора је у одређеној мери деградиран због неадекватног коришћења природних ресурса.

У општинама/деловима општина које су у обухвату Просторног плана, није успостављен мониторинг квалитета ваздуха, воде и земљишта и нису вршена мерења буке и нејонизујућег зрачења.

На предметном простору нема регистрованих извора загађивања у смислу локалног регистра извора загађивања животне средине и до сада нису регистрована свесно постројења, као ни постројења која подлежу Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Низак степен комуналне опремљености насеља је изазвао загађење фекалних вода, земљишта, а индиректно и ваздуха. Велики број узорака воде за пиће не одговара законски захтеваном квалитету у микробиолошком и у физичко-хемијском погледу, због неадекватне обраде воде или њеног потпуног изостанка. Неизграђеност система за одвођење отпадних санитарних вода из насеља утиче на загађење подземних вода прве издани, које се не могу користити за водоснабдевање. Такође, нису изграђени канали (осим у Бачу, општинском центру) за одвођење атмосферских вода, па се на овај начин индиректно загађује и земљиште, као природни ресурс, што може бити лимитирајући фактор за пољопривредну производњу.

Делимично извршена гасификација општина је у одређеној мери у функцији заштите ваздуха од загађења.

Најзначајнији ресурси предметног простора су велике површине плодног земљишта, што је условило већи развој пољопривреде. Ове површине су изложене потенцијално негативном ути-

цају због интензивне, али неконтролисане примене хемијских средстава заштите и нестручне употребе вештачких ђубрива у пољопривредној производњи, што утиче на контаминацију земљишта, а истовремено и на квалитет пољопривредних производа. Пољопривредно земљиште је изложено негативном утицају и услед непостојања заштитних појасева уз инфраструктурне коридоре, што има за последицу одношење површинског слоја пољопривредног земљишта, односно усева у фази семена, због утицаја доминантних ветрова. Неодржавање канала за одводњавање (одмуљивање и чишћење) и запустелост црпних станица изазива сакупљање сувишних вода на алувијалним равницама, што одржава иначе висок ниво подземних вода.

Неадекватно одлагање комуналног отпада и животињских лешева у свим насељима угрожава земљиште и водоносне слојеве, а индиректно и ваздух, као природни ресурс и ови простори представљају изворе загађења околине, које би требало санирати и рекултивисати.

У обухвату Просторног плана се налази СРП „Карађорђево“, које поред значаја као заштићено подручје очуване природе, овај простор има еколошку, научно - истраживачку, васпитно - образовну и развојну функцију. На подручју природног добра није успостављено континуално праћење квалитета животне средине.

Потенцијали: Велики потенцијал посматраног подручја су пољопривредне површине, које заузимају највећи део обухвата Просторног плана, а релативно очувана природна средина даје могућности за производњу здраве хране. На простору алувијалне терасе, уз Дунав, јављају се значајније површине под шумом, што заједно с осталим природним карактеристикама ове рељефне целине даје већи квалитет простору и представљају значајан потенцијал у заштити животне средине.

СРП „Карађорђево“ је 2004. год. уврштен у списак заштићених подручја зависних од воде и значајних за басен Дунава, а 2007. год. је уврштен у Мрежу заштићених подручја на Дунаву, као једно од пет заштићених подручја у Србији.

Резерват, због посебних природних вредности јединствених ритских екосистема, заузима значајно место у регионалном развоју општина Бачка Паланка и Бач, као и развоју АП Војводине, јер овај простор има и еколошку, научно-истраживачку, васпитно-образовну и развојну функцију.

Велики потенцијал овог подручја је и Парк шума „Букински хрстак“, као и подручја планирана за заштиту: (храстове шуме уз Мостонгу и рит између Плавне и Бачког Новог Села), станишта заштићених врста од националног значаја: (станишта заштићених и строго заштићених врста), подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности: ИВА (Important bird area) регион „Карађорђево“ и Емералд подручје „Карађорђево“, постојећа еколошка мрежа.

Ограничења: Највеће ограничење представља лош квалитет воде за пиће, недостатак канализационих система за прикупљање и одвођење отпадних вода у насељима и недостатак система за пречишћавање отпадних вода, што има за последицу да се отпадне воде становништва упуштају у реципијенте без претходног пречишћавања.

Насеља још нису решила проблем адекватног депоновања комуналног отпада, односно још нису изграђене регионалне депоније, којима наведене општине гравитирају.

Подручје Резервата изузетно је угрожено константним приливом непречишћених вода, које су богате органским материјама и другим штетним састојцима.

I-3.1.10.2. Заштита од елементарних непогода и ратних разарања

Постојеће стање: На подручју обухвата Просторног плана могућа је појава земљотреса јачине 8°MCS, за повратни период од 500 година. Максимални догођени сеизмички интензитет на посматраном подручју је био 6° MCS, као манифестација земљотреса Дарда.

Речну мрежу предметног простора чини река Дунав са свим својим притокама и каналима. За заштиту од поплава, односно од дејства великих вода, дуж целе обале Дунава изграђен је одбрамбени насип, чиме је територија заштићена од високих вода. Остали водотоци су каналисани и у склопу су ХС ДТД. Немају више директан контакт са Дунавом, већ се њихове воде пребацују у Дунав преко црпних станица.

Заштита од града у подручју обухвата Просторног плана до сада се решавала са 11 противградних станица из три општине: Бач, Мали Бач, Вајска, Лабудњача, Жива, Плавна, Бачко Ново Село, Економија 3 (Бач 3), Младеново, Каравуково и Дероње.

Заштита од ветра на пољопривредном земљишту решавала се подизањем ветрозаштитних појасева уз јавне и главне атарске путеве. Непостојање или уништавање ветрозаштитних појасева доводи до тога да ветар постаје посебно непогодан, јер изазива еолску ерозију на великим пољопривредним површинама, чиме се смањује дебелина плодног пољопривредног покривача. Доминантан ветар на овом простору је северозападни, док југоисточни (кошава) је на другом месту по учесталости.

Појава пожара је могућа на свим просторима, а могућност настанка је већа у насељеним местима и градовима који имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл.

Поред тога, могућа је појава пожара на великим пољопривредним површинама, посебно паљењем стрништа, кад се за то створе погодни услови.

Према подацима Министарства пољопривреде и заштите животне средине, у обухвату Просторног плана не постоји ни једно севесе постројење вишег и нижег реда. Најближе граници обухвата Просторног плана налазе се два СЕВЕО постројења вишег реда на територије општине Оџаци („Хипол“ а.д. Оџаци и „Стандард гас“ у Оџацима).

Усаглашавање просторног развоја са потребама одбране подразумева стварање просторних услова који у потпуности одговарају потребама савременог система одбране, ради сигурног

функционисања у условима угрожене безбедности, обезбеђења просторних услова за несметано функционисање војних комплекса, простора и објеката од посебног значаја за одбрану земље и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса. Изналажење одговарајућих просторних решења за безбедносне и сигурносне зоне нарочито је значајно када се ради о комплексима са зонама забрањене и ограничене градње. Када није обезбеђено поштовање режима у тим зонама, не само да су угрожени људски и материјални ресурси, већ и функционалност војних комплекса и функционисање елемената система одбране.

Потенцијали: Потенцијал посматраног подручја представља сеизмичка рејонизација Републике Србије и стриктна примена стандарда асеизмичког пројектовања објеката и инсталација, постојање система за одбрану од града, објеката за пасивну и активну заштиту од поплава, планови заштите од пожара, планови за одбрану од ерозија и поплава, увођење стандарда ЕУ, којима се обезбеђује савремено и квалитетно управљање ризицима од елементарних непогода и технолошких удеса. Основу планирања и уређења простора за потребе одбране земље чини укупна постојећа инфраструктура, оптимално прилагођена за извршавање додељених мисија и задатака Војске и других снага одбране, у супростављању идентификованим изазовима, ризицима и претњама безбедности.

Ограничења: Ограничење на посматраном подручју представља деградирани простори, због непланске експлоатације природних ресурса, постојање еколошких црних тачака, незадовољавајућа или непостојећа комунална инфраструктура у насељима, прекомерно загађење вода из насеља, индустрије и пољопривреде, прекомерно загађење ваздуха из сектора индустрије, енергетике и саобраћаја, непостојање јединствене базе података о ризичним локацијама и зонама природних непогода и технолошких удеса. Ограничење у просторном развоју може да представља предузимање одговарајућих просторних и урбанистичких мера у поступцима планирања, уређења и изградње, условљених обезбеђивањем услова за потребе деловања и извршење одбране, а све у зависности од процене степена угрожености.

I -3.2. SWOT АНАЛИЗА

Предности	Недостаци
- повољан географски положај уз Дунав; - велика концентрација културних и природних добара; - богато културно-историјско и духовно наслеђе као основа развоја различитих облика туризма; - установљена или идентификована подручја од међународног значаја за заштиту природе; - река Дунав - европски речни коридор, мањи речни токови и разграната каналска мрежа (ресурс за развој риболовног туризма, еко и туризма специјалних интересовања); - ловни простори богати разноврсном дивљачи; - повољни климатски услови; - квалитетано пољопривредно земљиште; - очување биолошког и предеоног диверзитета шума; - сировинска база шума која је највећим делом сертифицирана према међународним стандардима; - пораст опште стопе активности; - релативно јефтина радна снага; - традиција у пољопривредној производњи и прерађивачкој индустрији; - повољни услови за органску производњу; - богата сировинска база за прехранбену индустрију; - 2 трансевропска коридора: коридор VII –Дунав и циклоридор б; - национални циклоридори; - ДП бр. 18 и ДП бр. 102; - железничка пруга локалног ранга;	- низак степен свести о вредностима и потенцијалу предела и наслеђа; - недовољна промоција, одрживо коришћење и повезаност културног и природног наслеђа; - недостатак стратегије у домену бављења културним наслеђем; - нерационално коришћење природних ресурса; - губитак осетљивих природних станишта; - неповољна и недовољна бројност дивљачи и неповољан полни и квалитативни састав; - недостатак заштитних зелених појасева; - неуспостављен мониторинг животне средине; - интензивна употреба хемијских средстава у пољопривредној производњи; - нарушавање традиционалне архитектуре, непланска градња објеката; - недостатак креативнијих туристичких садржаја/програма; - недостатак смештајних капацитета; - недовољно стручног кадра у туризму; - неповољна старосна и образовна структура становништва; - недовољно стимулативно пословно окружење; - ниска конкурентност индустријског сектора; - низак ниво инвестиција, ниска стопа запослености, недовољно обучена радна снага за нове технолошке процесе; - експанзивна производња како по структури тако и по приносима; - неквалитетно стање путних, железничких и водних капацитета;

- преко 90% становништва покривено изграђеним водоводним системима; - развијен систем праћења и контроле квалитета воде за пиће; - изграђеност регионалних хидросистема, као и постојање двоаменских система; - покривеност системима за одводњу сувишних унутрашњих вода; - добри услови за наводњавање; - постојање мреже насипа за одбрану од поплава; - постојећа електроенергетска преносна и дистрибутивна мрежа; - постојећа разводна и дистрибутивна гасоводна мрежа; - потенцијал обновљивих извора енергије (биомаса, геотермална, итд.).	- мали проценат површина се наводњава; - недовољна покривеност јавним канализационим системом; -недовољна изграђеност постројења за припрему воде, а водоводи без адекватних уређаја за пречишћавање - запуштена одводна каналска мрежа; - недовољна изграђеност постројења за третман отпадних вода насеља и индустрије; - постојање неуређених депонија и деградираних површина; - старост електроенергетских објеката, мреже свих нивоа напона и уређаја; - нерационално коришћење електричне енергије, веома низак степен коришћења ОИЕ.
Могућности	Опасности
- културни предео као развојни ресурс; - одржив развој културног предела; - афирмација природних и културних вредности; - очување и ревитализација традиционалне архитектуре; - интеграција у међународне мреже: културне стазе и еколошке мреже; - успостављање дела националне еколошке мреже и идентификација подручја, односно станишта за европску еколошку мрежу NATURA 2000; - примена успостављених економско-финансијских инструмената за потребе очувања природе (субвенције, накнаде, компензације, донације и др); - адекватно, планско, систематско и континуално праћење стања заштићених подручја и других природних добара и укључивање јавности у одлучивање о заштити природе; - испољена тражња за упознавањем нових предела и обичаја, традиције, повратку природи; - развој руралног туризма; - међународна сарадња (пре свега са суседима) и укључивање у партнерске пројекте; - могућност коришћења фондова ЕУ; - рационалније коришћење укупних потенцијала шума у шумским подручјима. - производња здраве хране; - стварање стимулативног пословног окружења и подршка приватној иницијативи; - максимално искоришћавање повољног гео-саобраћајног положаја за побољшање повезивања и приступачности подручја; - унапређење квалитета воде за пиће; - изградња канализационе мреже; - унапређење постојећих системе за наводњавање и одводњавање; - изградња регионалних система водоснабдевања; - адекватно одлагање отпада; - унапређење енергетске ефикасности (производња, пренос, дистрибуција, потрошња енергије); - модернизација и ревитализација енергетске мреже; - изградња нових електроенергетских капацитета; - повећање обима коришћења ОИЕ.	- неочување предеоног диверзитета, идентитета и повезаности; - спора реализација заштите и презентације културних добара; - губљења аутентичности културних вредности; - девастирање предела услед урбанизације; - изградња која не уважава специфичне физичке структуре насеља; - урбани сукоби између економског развоја и културних вредности; - маргиналан положај обухваћеног подручја у односу на остале развијене туристичке центре; - туристичко загађење; - прекомерно, локацијски и технолошки непримерено коришћење природних ресурса; - чисте и санитарне сече у шумарству; - повећано загађење воде, ваздуха и земљишта због неадекватних мера заштите животне средине; - даљи пад наталитета и миграциони процеси; - одлив високообразованих кадрова; - слаб финансијски капитал за обртна средства и инвестиције; - спорост у примени фактора техничког прогреса (иновација, знања, нових технологија итд.); - због тешке ситуације сточарства драстично опадање потреба за сточном храном; - неконкурентност домаћих производа са иностраним и претња од увоза пољопривредних производа; - мала потражња на домаћем тржишту и ниска платежна способност; - недовољно подстицање органске производње и потрошње; - успорено увођење европских стандарда у пољопривредну производњу и прераду; - неконтролисано коришћење хемијских средстава у пољопривреди у заштићеним зонама; - утицај саобраћајних коридора на околину: бука, аерозагађење и др.; - ЕУ стандарди и неодржавање саобраћајне инфраструктуре; - недостатак инвестиција за изградњу нове инфраструктуре; - задржавање енергетских производних објеката са застарелом технологијом, као великих загађивача животне средине; - задржавање постојећег стања електроенергетске инфраструктуре.

II – ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

II – 1. ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Приступ изради Просторног плана се заснива на принципима за утврђивање ефикасног система управљања у циљу заштите, уређења и одрживог развоја планског подручја.

Основни принципи су:

- 1) развој локалног и регионалног културног идентитета;
- 2) заштита животне средине;
- 3) унапређење територијалне кохезије, уређености и конкурентности;
- 4) усклађен развој са суседним и другим подунавским земљама;

- 5) интегрални приступ заштити културног и природног наслеђа;
- 6) активирање културног наслеђа за развој „културног туризма“ и „креативних индустрија“;
- 7) препознавање вредности културног предела на локалном, регионалном и националном нивоу;
- 8) перманентна едукација грађана и администрације и учешће јавности у одлучивању;
- 9) заштита јавног интереса, јавних добара и добара у општој употреби;
- 10) рационална употреба и коришћење простора са ограничењима ширења грађевинских подручја
- 11) релативизација конфликта и симбиоза заштите културних вредности и одрживог развоја локалних заједница;
- 12) сарадња јавног, приватног и невладиног сектора.

Приступ изради Просторног плана укључује сагледавање планских решења у односу на следеће нивое:

- 1) међународни, на коме је потребно испунити захтеве и обавезе које произлазе из Европске конвенције о пределу, Конвенције о заштити светске културне и природне баштине, Упутства за примену Конвенције о заштити светске културне и природне баштине и других докумената;
- 2) национални, на коме је потребно обезбедити заштиту непокретних културних добара од изузетног значаја;
- 3) регионални, на коме је потребно третирати успостављање Културног предела Бача као једног од фактора препознатљивости Војводине, а у смислу развоја туризма обезбедити повезивање и интегралну понуду са развојем туризма на Дунаву, Горњем Подунављу и са Фрушком гором;
- 4) локални, на коме је потребно обезбедити заштиту културне баштине као значајног фактора локалног развоја, коришћењем могућности које даје обједињена туристичка понуда са културним наслеђем на ширем подручју (проглашена или евидентирана непокретна културна добра).

Методолошки приступ израде Просторног плана заснива се на следећим принципима:

- 1) комбинацији циљева, опредељења и приоритета и инструмената реализације;
- 2) партнерству јавног, приватног и цивилног сектора у изради, доношењу одлука и имплементацији Просторног плана;
- 3) транспарентности процеса планирања у свим фазама израде, доношења и имплементације.

II – 2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Циљеви су дефинисани на основу закључака који су изведени из анализе стања, потенцијала и ограничења које је неопходно превазићи, односно релативизирати. Ове циљеве је потребно ускладити са међународним захтевима у погледу заштите предела, културног наслеђа и додатне анализе стања, потенцијала и ограничења за заштиту, уређење и одрживи развој ове просторне културно-историјске целине.

Управљање подручјем Културног предела Бача на начин којим се обезбеђује интегрална заштита културних и природних вредности, уређење и одрживи развој подручја општи је циљ израде Просторног плана. Оперативни циљеви просторног развоја су:

- успостављање система управљања и утврђивање политике дугорочне и интегрисане заштите и унапређења културних и природних вредности и амбијенталних целина подручја и њиховог одрживог коришћења за презентацију, туризам, рекреацију, едукацију и научна истраживања и комплементарне активности; и за јачање регионалног идентитета подручја посебне намене
- утврђивање режима заштите Културног предела Бача уз дефинисање услова за коришћење и бољу доступност;
- активирање подручја у туристичке сврхе, односно стварање услова за одмор, рекреацију и едукацију посетилаца о природним и културним вредностима предела (културни туризам, еколошки туризам аутентичних руралних целина, риболовни, ловни туризам); као и утврђивање просторног размештаја туристичких локација, објеката и праваца кретања туриста;
- утврђивање намене површина и организације садржаја супраструктуре и инфраструктуре, услова и режима изградње, уређења и коришћења подручја у функцији заштите, уређења и одрживог развоја културног предела Бач;
- успостављање система мониторинга, ради праћења активности које би могле да угрозе заштићено културно наслеђе, с тим да праћење укључује и поштовање режима коришћења земљишта и изградње, благовремено предузимање мера у циљу превенције активности које би могле да угрозе основни потенцијал подручја;

- стварање услова за развој мултифункционалне пољопривреде засноване на традиционалној производњи високовредних локалних производа и пружању агроэколошких услуга, у складу са специфичним захтевима коришћења културних и природних вредности, биолошке и предеоне разноврсности.

II – 2.1. КУЛТУРНИ ПРЕДЕО, КУЛТУРНА И ПРИРОДНА ДОБРА

II – 2.1.1. Културни предео

Општи циљ у контексту развоја културног предела је очување локалног идентитета кроз интерпретацију, заштиту и унапређење Културног предела Бача.

Оперативни циљеви су:

- утврђивање границе подручја Културног предела Бача као подручја посебне намене, дефинисање предеоних подцелина и успостављање њихових режима заштите;
- очување и ревитализација културних вредности и заштита природних елемената предела пре свега у погледу задржавања и очувања постојећих структура и њихове међусобне повезаности;
- очување постојећих структура насеља и њихових атара;
- очување, уређење и одрживо коришћење наслеђених геолошких, геоморфолошких и хидрографских карактеристика које су важно обележје подручја.

II – 2.1.2. Културна добра

Општи циљ у области заштите културних добара је валоризација, конзервација и адекватна и интегрисана интерпретација културних добара (утврђивање начина чувања, одржавања, коришћења и доступности културних добара на нивоу Културног предела Бача).

Оперативни циљеви су:

- заштита, уређење и презентација установљених и предвиђених за заштиту НКД и очување аутентичности НКД и њиховог изворног окружења;
- туристичка интерпретација непокретног и нематеријалног културног наслеђа и развијање свести о значају културног наслеђа;
- заштита културног наслеђа од свих облика неконтролисане изградње;
- укључивање културног наслеђа у европске и националне путеве културе;
- пренамена неких вредних, историјских објеката и њихова интеграција у савремени животни амбијент;
- рурална рециклажа – поновно коришћење и пренамена напуштених, празних, недовољно коришћених простора и ревитализација историјских језгара села.

II – 2.1.3. Природна добра

Општи циљ: Заштита и унапређење природних добара и биодиверзитета.

Оперативни циљеви:

- повећање површине под заштићеним подручјима, успостављање националне еколошке мреже (чији део представља еколошка мрежа АП Војводине) и идентификација подручја за европску еколошку мрежу „NATURA 2000“;
- унапређење / осавремењивање планова управљања и јачање оспособљености управљача заштићених подручја; номинација и проглашење заштићених подручја од међународног значаја; увећање бројности популација ретких и угрожених врста и реинтродукција ишчезлих;
- заштита, очување и унапређење природних вредности и одрживо коришћење природних ресурса;
- благовремено спречавање активности и делатности које могу проузроковати негативне последице у природи;
- обнова нарушених делова природе;

- спровођење мера (конзервације, санације-ревитализације и рекултивације, и др.) и режима заштите и мониторинга стања заштићених подручја, уз стално праћење стања и промена у природи;
- смањивање губитка и притисака на биодиверзитет;
- заснивање информационог система заштићених подручја;
- унапређење система финансирања заштите природе и управљања заштићеним подручјима.

II – 2.2. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

II – 2.2.1. Пољопривредно земљиште

Општи циљ:

- управљање над пољопривредним земљиштем,
- уређење пољопривредног земљишта (улагање у заштиту, одржавање и очување пољопривредног земљишта и изградњу пољопривредне инфраструктуре).

Оперативни циљеви:

- очување површина и плодности пољопривредног земљишта;
- побољшавање бонитетне структуре обрадивих површина строгом и делотворном заштитом најплоднијих земљишта;
- интервенција државе на уређењу пољопривредног земљишта путем комасације, мелiorације и сличних мера које имају за циљ укрупњавања земљишта;
- решавање проблема коришћења пољопривредног земљишта у државној својини;
- забрана коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним законом и овим Просторним планом;
- забрана испуштања и одлагања отпадних и штетних материја;
- контролисана примена минералних ђубрива и препарата за заштиту;
- избор адекватних технологија у обради земљишта;
- предузимање мера заштите пољопривредног земљишта пољозащитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије којом се односе земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса.

II – 2.2.2. Шуме и шумско земљиште

Општи циљеви у подручју обухвата Просторног плана су:

- унапређење стања шума;
- повећање површина под шумама;
- шумљавање нових површина у оквиру изворишта вода, речних токова;
- подизање заштитних имисионих шума у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- обезбеђење и трајно јачање и развој општекорисних функција шума, повезивањем шума, заштитног зеленила и зеленила насеља у систем зелених површина;
- формирање заштитног зеленила у оквиру економија, салаша и депонија комуналног отпада и других објеката у атару као и свих деградираних површина (позајмишта, јаловишта, копова глине);
- повећање површина под заштитним зеленилом формирањем заштитних појасева поред саобраћајница, мелiorационих канала и у оквиру пољопривредног земљишта ради заштите од ветра и еолске ерозије и повећања укупне шумовитости.

У границама посебне намене оперативни циљеви су:

- успостављање мера за санирање изразито лоших и нарушених узгојних стања шума;
- газдовање шумама у складу са одрживим развојем и еколошким принципима;
- заштита и обнова шума, посебно мешовитих аутохтоних;
- трајна и ефикасна заштита и стабилност екосистема подручја;
- санирање негативних стања састојина у планираном и могућем обиму;

- повећање доприноса шума у заштити природних вредности, унапређењу ловства, водоснабдевања, заштити водног и пољопривредног земљишта и производњи здраве хране;
- успостављање јединственог и свеобухватног система, повезивањем шума и заштитног зеленила (пољозащитни, ветрозащитни појасеви, ремизе и др.).

Сви наведени циљеви развоја уређења, размештаја и заштите шума, шумског земљишта и заштитног зеленила имају карактер краткорочности, дугорочности и сталности.

II – 2.2.3. Воде и водно земљиште

Општи циљ је одрживо коришћење вода уз адекватне мере заштите.

Оперативни циљеви:

- успостављање интегралног и интерсекторског планирања коришћења и заштите водних ресурса;
- рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе;
- искоришћење енергетског потенцијала река и изграђених хидросистема;
- успостављање економске цене воде;
- смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења;
- рецикулација коришћених вода;
- унапређење система заштите од вода.

II – 2.2.4. Ловна и риболовна фауна

општи циљ је унапређење стања ловишта и популације крупне и ситне дивљачи, као и риболовне фауне.

Оперативни циљеви заштите ловне и риболовне фауне су:

- заштита, очување и унапређење фонда дивљачи и очување ретких и угрожених биљних и животињских врста;
- дефинисање радњи и мера (станишни услови, технички објекти, и др.) за повећање учешћа бројности аутохтоних врста дивљачи;
- одрживо коришћење рибљег фонда на риболовним водама;
- унапређење производње рибе у рибањацима.

II – 2.2.5. Минералне сировине

Општи циљ је извођење геолошких истраживања (основних и детаљних) у складу са условима заштите природе ради:

- проналажења и утврђивања резерви и квалитета минералних сировина (нафте и гаса, подземних вода и извора геотермалне енергије, сировина за добијање грађевинског материјала и сл.);
- детаљних инжењерско-геолошких истраживања која се обавезно изводе за потребе израде просторних и урбанистичких планова, као и пре израде техничке документације за изградњу објеката и програма заштите животне средине;
- планирање простора и истраживања ради заштите животне средине (заштита и презентација природних вредности; заштита од штетних природних процеса: земљотреса, клизишта, ерозија и поплава; заштита од загађивање тла и подземних вода при истраживању и експлоатацији, и сл.).

Оперативни циљеви су:

- дефинисање положаја, величине, облика, састава и грађе лежишта;
- дефинисање квалитета и резерви минералних сировина и услова за њихово искоришћавање;
- даља истраживања и експлоатација минералних сировина дозвољена су у оквиру подручја посебне намене, изузев простора који су у режиму заштите.

II – 2.3. ДЕМОГРАФИЈА, ЈАВНЕ СЛУЖБЕ И МРЕЖА НАСЕЉА

II – 2.3.1. Демографија

Општи циљ демографског развоја подручја обухваћеног израдом Просторног плана односи се на успоравање негативних тенденција и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације.

Оперативни циљеви будућих демографских кретања посматрајућег подручја односе се на побољшање старосне и образовне структуре, као и на стварање услова за повећање степена запослености становништва, односно смањивање степена дневних миграција.

II – 2.3.2. Мрежа насеља

Општи циљеви су:

- одрживи просторно - функционални развој заснован на моделу функционалних урбаних подручја;
- просторно и функционално, економски, социјално и еколошки уравнотежени урбани развој;
- усаглашавање просторно - функционалне матрице насеља са капацитетима средине, разрешавање конфликтних интереса и развојних проблема у простору, и подизање квалитета физичког простора.

Оперативни циљеви су:

- јачање и развој функција у складу са развојем Културног предела Бача;
- јачање идентитета насеља на основу културне, природне и привредне матрице;
- унапређење идентитета и уређености урбаних центара и њихових функционалних веза уз јачање сарадње подунавских општина;
- побољшање доступности руралног подручја повећањем квалитета локалне путне мреже, развојем комуналне инфраструктуре, фиксне и мобилне телефоније, и вишим квалитетом услуга јавних служби у циљу обезбеђивања веће привлачности за живљење на селу;
- контрола привредних активности, коришћења и изградње простора у подручју Културног предела Бача;
- очување слободног простора од дивље градње;
- заштита јавног интереса, јавних добара и јавног простора.

II – 2.3.3. Јавне службе

Општи циљ је чување објеката/простора намењених услугама од јавног интереса, подстицање локалних иницијатива и стимулисање организовања образовних, здравствених, социјалних и културних услуга и активности прилагођених потребама и интересима локалног становништва.

Оперативни циљеви су активно укључивање грађана и организација цивилног друштва у планирање и организовање услуга од јавног интереса, равномернија мрежа објеката и услуга јавних служби усклађена са размештајем и потребама становништва, нарочито службе заштите Културног предела Бач, културних и природних добара, социјалне заштите, већа саобраћајна приступачност и опремљеност простора техничком инфраструктуром. Неопходно је стимулисати приватну иницијативу у сектору јавних служби и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице. Циљ је:

- повећање гравитационог подручја услуге/установе, односно организовање комплементарних активности и садржаја;
- употреба мобилних услуга - „услуга ка кориснику“ (путујуће изложбе и представе, организовање дечијих клубова, организовање специјализованих програма за омладину, средњу генерацију, за старе);
- развијање специјализованих образовања (образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне/туристичке делатности и сл.);
- обезбедити услове за адаптације/санације и доградњу/изградњу објеката намењених култури, како би презентација културног наслеђа била доступнија и представљала део програма културно-манifestационог туризма, као развојни потенцијал укупне туристичке понуде.

II – 2.3.4. Рурално подручје

Општи циљ развоја села и руралног подручја је повећање квалитета живљења у руралним подручјима кроз очување, обнову и одрживи развој њихове економске, социјалне и еколошке виталности.

Оперативни циљеви су: активирање територијалног потенцијала; повећање рурално-урбане сарадње; јачање просторних и инфраструктурних веза; успостављање територијалног идентитета руралних подручја; креирање стабилних и реалних услова за одржив социјални развој; креирање услова за одржив економски развој и инвестирање; заштита животне средине, културног наслеђа, људи и добара; умрежавање руралних подручја на регионалном, националном и интранационалном нивоу и подршке програмима рурално-урбаног партнерства.

Оперативни циљ је развој компатибилних непољопривредних делатности - агротуризма и других облика туризма, занатства, рекреације, малих индустријских погона и сл.; инвестирање у пољопривредна газдинства, инвестирање у прераду и пласман производа; подстицање удруживања жена на селу, домаћинстава и пољопривредних газдинстава које воде жене; интензивирање различитих програма обуке за удружење жена на селу; инвестирање у саобраћајну и комуналну инфраструктуру; инвестирање у социјалну инфраструктуру; промоција и подршка културним манифестацијама, у циљу јачања идентитета и конкурентности подручја; промоција туристичких производа који репрезентују идентитет подручја.

II – 2.4. ПРИВРЕДА

Општи циљ развоја привреде је динамичнији и складнији развој привреде, привредне и друштвене инфраструктуре, подизање укупног друштвеног стандарда и животног стандарда локалног становништва. Развојну политику дефинисати у складу са принципима рационалног коришћења и заштите постојећих културних и природних добара и природних ресурса.

II – 2.4.1. Пољопривреда

Општи циљеви развоја пољопривреде су:

- изградити одржив и ефикасан пољопривредни сектор који може да се такмичи на светском тржишту;
- афирмација овог подручја као произвођача здраве хране;
- осигурати подршку одрживом развоју села;
- осигурати подршку животном стандарду за људе који зависе од пољопривреде;
- сачувати животну средину од утицаја ефеката пољопривредне производње;
- припремити пољопривреду Србије за интеграцију у ЕУ.

Оперативни циљеви су:

- модернизација производних капацитета;
- развој конкурентне пољопривредно-прерађивачке делатности;
- побољшање старосне и образовне структуре пољопривредника;
- побољшање животних, радних и производних услова на селу, стварање услова за повратак и задржавање становништва на депопулацијским подручјима;
- стварање препознатљиве и вредне производе дефинисаног географског порекла с тржишном предношћу;
- подстицање, стварање и развој одрживих, тржишно усмерених и привредно оправданих породичних пољопривредних газдинстава;
- стварање и усмеравање базе података о пољопривреди и селу;
- смањивање разлика у интензитету пољопривредне производње, између појединих подручја.

II – 2.4.2. Шумарство и ловство

Општи циљ у области шумарства и ловства је њихов развој у складу са условима заштите природе. Оперативни циљеви развоја шумарства и ловства су:

- стварање услова за коришћење шумских и ловних потенцијала по принципу усмереног, одрживог и мудрог коришћења у складу са условима заштите,
- дефинисање радњи и мера (станишни услови, технички објекти, и др.) за повећање учешћа бројности аутохтоних врста дивљачи у ловиштима,

- међусобно усаглашавање основа газдовања шумама, ловних основа и планова управљања заштићеним подручјима.

II – 2.4.3. Туризам

Општи циљ је успостављање одрживог развоја туризма и стварање конкурентних услова за развој рецептивног туризма, који ће као извозна компонентна допринети економском просперитету локалних средина као целине.

Оперативни циљеви су:

- валоризација природних и антропогених туристичких потенцијала, у складу са трендовима домаће и иностране тражње, којом ће се обезбедити услови за бржи развој подручја у целини;
- јачање постојећих и увођење нових туристичких производа;
- резервација, заштита и активирање нових туристичких подручја;
- успостављање развоја појединих облика туризма које је могуће развијати у складу са заштитом животне средине, на основу размештаја туристичких локалитета, објеката и праваца кретања туриста;
- успостављање снажнијих веза између туристичке привреде и њој комплементарних делатности (пољопривреда, услуге и др.) уз коришћење локалних производа за побољшање ванпансионске потрошње туриста;
- побољшање материјалне базе туризма, која ће бити разноврснија и богатија и представљати елемент атрактивности понуде;
- развој саобраћајне и унапређење туристичке инфраструктуре, унутрашње повезивање туристичких дестинација туристичким путевима;
- формирање визиторског центра и информативних туристичких пунктова;
- подизање свести код становништва о значају развоја туристичке делатности.

II – 2.4.4. Индустрија

Општи циљ је формирање стабилне и развијене привредне/индустријске структуре ревитализацијом постојећих и развојем нових капацитета за финализацију производње заснованих, пре свега, на сировинској основи овог подручја у области аграра, као и на примени чистих и еколошки одрживих технологија.

Оперативни циљеви су:

- развој нових прерађивачких делатности и мањих погона у области агрокомплекса;
- развој малих предузећа, као и широког комплекса активности које се могу организовати у оквиру постојећих предузећа и у сеоским домаћинствима (разне одгајивачке и прерађивачке делатности).

II – 2.5. САОБРАЋАЈ И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

II – 2.5.1. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура

Општи циљеви концепције развоја саобраћаја предметног простора су следећи:

- сврсисходно планирање и управљање транспортним токовима;
- смањење штетних ефеката транспорта на окружење;
- повећање безбедности саобраћаја;
- повећање ефикасности транспортних система.

Оперативни циљеви:

- развој саобраћајне инфраструктуре установљен на бази стратешких опредељења Републике Србије и АП Војводине али и у складу са усвојеним плановима мултимодалног саобраћаја за овај простор од стране организација ЕУ;
- утврђивање оптималне интегралне саобраћајне мреже која ће третирати све видове саобраћаја и опслуживати све садржаје и локалитете на подручју Просторног плана уз уважавање економских, техничко - технолошких,

- просторно - функционалних и еколошких критеријума;
- обезбеђење просторних услова за правилно функционисање свих саобраћајних система, у оквиру овог простора, рубној зони или близини самог подручја Културног предела Бач, са посебним акцентом на општинску и некатегорисану путну мрежу у самом подручју обухвата.

II – 2.5.2. Водопривредна инфраструктура

Општи циљ је уређење, заштита и коришћење интегралних водопривредних система и усклађивање са заштитом животне средине и осталим корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода.

Оперативни циљеви:

- доношење плана управљања водама у АП Војводини;
- усаглашавање и хармонизација законских и институционалних основа у свим областима водопривреде са захтевима директива ЕУ о водама;
- спровођење мера контроле емисије из расутих и других извора загађења са циљем побољшања квалитета воде у водотоцима;
- ревитализација и реконструкција система за одвођење унутрашњих атмосферских вода са пољопривредних и других површина;
- изградња и ревитализација регионалних система за обезбеђење воде за наводњавање, технолошке потребе индустрије и друге садржаје;
- доградња, реконструкција и ревитализација хидросистема ДТД;
- изградња, реконструкција и санација објеката за одбрану од спољних вода, одбрана од поплава.

II – 2.5.3. Електроенергетска инфраструктура

Општи циљ: сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом и енергентима, смањење и рационализација потрошње енергије, измена структуре и удела појединих енергената у укупном билансу, смањење увозно зависних енергената и електричне енергије на рачун осталих енергената и нових неконвенционалних/обновљивих, смањење негативних утицаја енергетских објеката на животну средину.

Оперативни циљеви:

- технолошка модернизација енергетских објеката;
- реконструкција, ревитализација и модернизација постојеће инфраструктуре;
- изградња нове инфраструктуре и производних енергетских;
- повећање сигурности напајања корисника електропреносног система, повећање поузданости рада преносног система и смањење губитака у преносном систему;
- смањење потрошње финалне енергије;
- обезбеђивање услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетске делатности (у производњи и преносу) и потрошњи енергије у свим енергетским секторима;
- смањење штетних утицаја енергетских објеката на животну средину.

II – 2.5.4. Гасоводна инфраструктура

Општи циљ је утврђивање програма и смерница развоја енергетске и гасоводне инфраструктуре, синхронизација и развој са свим активностима на овом подручју и тиме обезбеђивање најповољнијих услова за заштиту животне средине, очување природних вредности, живот и рад људи на овом подручју и њен даљи развој.

Оперативни циљ је гасификација свих насељених места на посматраном подручју на бази усклађених концепција гасификације и топлификације, у сврху задовољења потреба крајњих корисника у широкој потрошњи.

II – 2.5.5. Обновљиви извори енергије (ОИЕ)

Са аспекта коришћења енергетских извора и енергетске инфраструктуре, као општи циљ утврђује се функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије

и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедњи енергије и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије.

Оперативни циљеви:

- промоција и подстицање примене ОИЕ на регионалном и локалном нивоу;
- коришћење обновљивих извора у производњи примарне енергије и повећање енергије из ОИЕ са садашњих 7% на 20% 2020. године;
- укључивање свих интересних група (локалне управе, становништва, стручне јавности инвеститора и невладиних организација) у процесе имплементације програма обновљивих извора енергије;
- коришћење алтернативних облика енергије, а према утврђеним мерама заштите за Културни предео Бач (соларна енергија, геотермална енергија, енергија ветра, биогас, боимаса).

II – 2.5.6. Енергетска ефикасност

Општи циљ је повећање енергетске ефикасности у свим секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

Оперативни циљеви су:

- детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрије, саобраћаја, зградарства и комуналних услуга;
- побољшање постојећег и даљи развој система даљинског грејања, развој гасоводне мреже, која ће омогућити супституицију коришћења електричне енергије и класичних фосилних енергената;
- пројектовање нових енергетски ефикасних зграда и реконструкција постојећих уз поштовање принципа енергетске ефикасности;
- унапређење технолошког нивоа индустријских предузећа.

II – 2.5.7. Електронска комуникациона инфраструктура

Општи циљ је уравнотежен развој електронске комуникационе инфраструктуре на подручју Просторног плана као једног од значајног покретача нове економије и обележја савременог друштва засноване на ИСТ технологији.

Оперативни циљеви:

- потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- уравнотежен развој на подручју Просторног плана;
- развој широкопојасне мреже на целом подручју;
- увођење савремених телекомуникационих услуга;
- повећање пенетрације широкопојасних услуга;
- универзални сервис сваком домаћинству;
- широкопојасни приступ мрежи сваком привредном субјекту, државним установама и организацијама и грађанима који то затраже;
- обезбеђивање јавних терминала за приступ интернету (јавним установама, школама, библиотекама, аутобуским и жел. станицама, домовима здравља, месним заједницама, поштама и др.);
- обезбеђивање бежичне електронске комуникационе мреже за ретко насељена и удаљена подручја и насеља, као и садржаје ван насеља;
- потпуна дигитализација радиодифузије;
- доступност најмање седам радио-ТВ канала, у дигиталном облику, до сваког становника;
- унапређење квалитета поштанских услуга.

II – 2.6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Општи циљ, у контексту заштите животне средине предметног простора, представља реализација одређених превентивних и санационих мера и активности, које ће унапредити квалитет природних ресурса и зауставити њихову даљу деградацију.

Оперативни циљеви су:

- обезбедити снабдевање свих насеља довољним количинама квалитетне воде за пиће;
- изградити сепаратну канализациону мрежу у свим насељима;
- обезбедити пречишћавање отпадних вода у насељима;
- ревитализација и реконструкција система за одвођење унутрашњих атмосферских вода са пољопривредних и других површина;
- изградња, реконструкција и санација објеката за одбрану од спољних вода, одбрана од поплава;
- у индустријским комплексима изградити примарне пречиштаче отпадних вода;
- извршити гасификацију свих насеља;
- успоставити савремени систем одлагања комуналног отпада и сточних лешева, у складу са директивама Стратегије управљања комуналним отпадом;
- извршити санацију и рекултивацију постојећих насељских депонија и осталих неуређених депонија, сточних гробаља и других деградираних површина;
- израда локалног регистра извора загађивања у свакој општини и успостављање мониторинга воде, ваздуха и земљишта;
- формирање зелених заштитних појасева (уз фреквентне саобраћајнице, око комуналних објеката, око индустријских објеката и др.);
- обезбедити заштиту екосистема у границама заштићеног природног добра.

II – 3. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И МЕЂУОДНОСИ СА ОКРУЖЕЊЕМ

Планско подручје је од изузетног културно - историјског, природног и предеоног значаја, али у односу на тај развојни потенцијал је недовољно активирано на локалном, регионалном, националном и интернационалном нивоу.

На основу стања потенцијала и основних поставки Просторног плана Републике Србије и Регионалног просторног плана АП Војводине, дефинисани су циљеви регионалног развоја који се могу груписати кроз два основна циља:

1. јачање регионалних веза,
2. ефикасније коришћење ресурса и вредности:
  - формирањем идентитета подручја Просторног плана, на систему валоризованих културних, историјских, природних и предеоних вредности;
  - остваривањем ефикасније земљишне, комуналне и социјалне политике.

Израда Просторног плана представља један од услова за реализацију националних, регионалних и локалних интереса у оквиру подручја посебне намене у складу са заштитом културних и природних добара и предела. Просторни план је добра основа за развој међународне сарадње, пре свега у области заштите културних добара, природе, туризма и руралног развоја. Такође, кроз овај Просторни план биће створени услови за будући приступ међународним фондовима за финансирање заштите, управљања и планирања предела (културних и природних добара, заштите и унапређења животне средине и рурални развој).

Интегрисање подручја Просторног плана у шири регионални контекст подразумева уважавање најважнијих европских докумената којим је дефинисан просторни развој, као и примену њихових препорука за остваривање међународне, а посебно прекограничне сарадње.

У примени међународних и европских конвенција, европских стратешких докумената и директива највећи директан значај за међународну и прекограничну сарадњу на одрживом развоју коридора VII имаће имплементација Дунавске стратегије ЕУ. Дунавска стратегија, као један од најважнијих видова међународне сарадње, остварује се кроз пет приоритетних области:

1. развој транспорта, енергетике и информационо - комуникационих технологија (ИКТ) дуж тока Дунава – приоритет има ратификација и примена Европског споразума о главним унутрашњим водним путевима међународног значаја, успостављање прописаних габарита водног пута на критичним секторима, обезбеђење безбедне пловидбе чишћењем појединих сектора, развијање неопходне инфраструктуре водног пута, развој речне флоте и успостављање пуне контроле саобраћаја развојем информациононих сервиса;
2. заштита животне средине и одрживо коришћење природног богатства у сливу реке Дунав – примена европских директива о водама и о заштити животне средине; сарадња на очувању подручја са међународним, прекограничним и националним заштитним статусом; развој националне еколошке мреже;
3. економски развој и јачање регионалне сарадње и партнерства у региону Подунавља – развој и подршка транснационалној и прекограничној сарадњи у припреми и спровођењу пројеката економског развоја, руралног развоја, развоја туризма и других економских активности;
4. успостављање система сигурне пловидбе и афирмације принципа владавине права у сливу реке Дунав – јачање контроле преласка државне границе (гранична полиција) и контроле водног пута (речна полиција); сарадња на успостављању јединственог система за рано упозоравање о поплавама, мапирању и управљању ризицима од поплава, процедура за заједничко деловање у случају прекограничних техничко-технолошких пловидбених акцидентата;
5. стварање економије знања кроз сарадњу у региону Подунавља и активна улога науке у постизању циљева Стратегије.

Велики потенцијал развоја подручја омогућен је укључивањем у ЕУ инструменте, кроз које се реализују пројекти који су одобрени за финансирање из годишњих националних програма за Републику Србију. У зависности од предвиђених активности, пројекти се реализују из: Инструмента за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance-IPA): Национална IPA, Вишекорисничка IPA, Програми ЕУ и Структурни фондови. Тренутно се у Републици Србији спроводи осам програма (6 програма прекограничне сарадње и 2 програма транснационалне и међурегионалне сарадње) са Мађарском, Румунијом, Бугарском, Црном Гором, Босном и Херцеговином, Хрватском, Јадрански програм и програм „Југоисточна Европа“.

Најзначајнији прекогранични пројекат у којем је Србија учествовала, а односи се на ово подручје јесте пројекат DATOURWAY-Transnational Strategy for the Sustainable Territorial Development of the Danube Area with special regard to Tourism (2008-2012), у програму: South East Europe, Transnational Cooperation Programme. Овај пројекат представља транснационалну сарадњу усмерену ка развоју туризма дуж реке Дунав, на његовом средњем и југоисточном делу, при чему је посебна пажња усмерена ка заштити и унапређењу природних и културних ресурса овог великог европског воденог тока. Концепт туризма се у пројекту интерпретира у ширем смислу. Посматра се као комплекс краткорочних и дугорочних активности оријентисаних ка рекреацији, одмору и забави, културном обогаћивању, уживању у природним лепотама и бављењу спортско-рекреативним активностима. Осим тога, циљ пројекта је да оснажи и унапреди транснационалну сарадњу у туризму, која је везана за различите туристичке потенцијале реке, њених обала као и природне лепоте приобаља и архитектонске вредности живописних градова, села и насеља на Дунаву.

Општина Бач учествовала је у више десетина пројеката међуопштинског и регионалног карактера, и неколицини пројеката прекограничне сарадње. Истаћи ћемо најинтересантније за ово планско подручје. У програму Exchange 3, реализован је и пројекат „Подизање свести грађана до унапређења заштите животне средине“, а под окриљем Аустријске Развојне Агенције у току је пројекат „Connecting the districts and municipalities of the Danube-Serbia region with join objective of improvement socio-economic development“ (2013-2015).

Бач са околином дефинисан је као културни предео захваљујући резултатима истраживања, спроведених у оквиру развојног пројекта интегративне заштите наслеђа „Векови Бача“, имајући у виду целовитост, садржану од материјалних (насеља, просторне целине, појединачне грађевине, зидно сликарство, покретно наслеђе, археолошки локалитети), и нематеријалних елемената (садржаних у топонимима, легендама, култури живљења/обичајима итд.). Под називом „Древни Бач са окружењем“ ова територија је стављена на Прелиминарну листу Светске баштине, а потом и уграђена у Просторни план Републике Србије и Регионални просторни план АП Војводине.

Важно је истаћи значај прекограничног еколошког коридора реке Дунав који повезује подручја преко државне границе. Предуслов за успостављање прекограничног заштићеног подручја у Републици Србији и Републици Хрватској је сарадња везана за развој прекограничне сарадње кроз пројекте заштите биодиверзитета и одрживог развоја подручја од заједничког интереса.

II – 4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

II – 4.1. ПЛАНИРАЊЕ ПРЕДЕЛА – ОБАВЕЗЕ, ПОТЕНЦИЈАЛИ И ОГРАНИЧЕЊА

Европска конвенција о пределу представља основни оквир и преузету обавезу у процесу дефинисања Културног предела Бач. У том смислу, ЕКП подразумева одговарајући методолошки приступ успостављању опште концепције Просторног плана, а нарочито идентификацију и процену квалитета и вредности предела, и увођење мера у вези са заштитом, управљањем и развојем предела.

Закон о заштити природе, као и Закон о заштити животне средине, својим садржајем пружају подршку планирању и уређењу предела. Начелно промовишу високи степен заштите природе, у смислу да је свако дужан да при предузимању активности или вршењу делатности допринесе и предеоној разноврсности (члан 5., став 1. Закона о заштити природе), као и обавезу да се природне вредности „користе под условима и на начин којима се обезбеђује очување вредности геодиверзитета, биодиверзитета, заштићених природних добара и предела“ (члан 9. Закона о заштити животне средине).

Законом о заштити природе успоставља се обавеза заштите предела у смислу „заштите, очувања и унапређења биолошке, геолошке и предеоно разноврсности“ (члан 2., став 1.), као и благовремено спречавање људских активности и делатности које могу довести до трајног осиромашења предеоних вредности.

Према Просторном плану Републике Србије, у односу на „развојни карактер, односно степен модификације природног предела“, издвајају се природни и културни предели, а у оквиру културних, рурални и урбани предели.

Према Европској конвенцији о пределу, под предеоном интерпретацијом сматра се стварање капацитета одређеног предела да боље преведе специфичан карактер прошлости у савремене развојне токове. Дакле, примарни циљ интерпретације предела је препознавање ширих друштвено - историјских, социјалних и физичких карактеристика и успостављање система за будуће функционисање територије уз очување наслеђених предеоних образаца.

Оваквим приступом сагледавања било је неопходно генерисати „атлас“ предеоних образаца (извршити карактеризацију Културног предела Бач) и успоставити мере и режиме коришћења простора чиме би се допринело очувању специфичности културног предела и локализма.

Савремени приступ интерпретацији предела може допринети одрживом локалном и регионалном развоју привреде. Процес карактеризације предела у сврху оптималног и одрживог коришћења и интерпретацији у смислу представљања јединствености интеграције друштвених, економских и природних фактора на одређеном простору, кроз одређено време, сагледана је

као аспект територијалног капитала који може значајно утицати на одрживост простора. У том контексту, заштиту и унапређење предела треба базирати на развоју јединственог приступа животној средини, који подразумева стварање услова и смерница које ће помоћи локалној заједници да препозна нове покретаче просторног, економског и друштвеног развоја и стави је у центар ефикасног система планирања.

II – 4.2. ПРОЦЕНА КАРАКТЕРА КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ

Валоризација карактеристичних целина и подцелина у оквиру обухвата Просторног плана, као елемената идентитета подручја, заснива се на идентификацији основних, кључних квалитета предеоних елемената и њихових међуодноса који су размотрени у односу на:

- природно-географске услове и гео-морфолошке карактеристике подручја;
- идентификацију и оцену вредности блиско-природних и руралних подручја и културног наслеђа;
- интерпретациони капацитет и могуће моделе управљања овим пределом.

Подручје обухвата припада регионалном карактеру предела који се сагледава на нивоу војвођанско–панонско–подунавске макрорегионалне географске целине. На простору обухвата Просторног плана издваја се предеони образац, дефинисан карактеристичним предеоним елементима, који су груписани у оквиру две просторне целине:

1. Мостонга и алувијална тераса
2. Дунав са инундационим подручјем.

Унутар предеоних целина дефинисане су предеоне подцелине (скуп карактеристичних, узајамно повезаних предеоних елемената).

У оквиру целине „Мостонга и алувијална тераса“ дефинисане су следеће подцелине:

1. Древни Бач са тврђавом Бач и Просторно културно-историјска целина Центар Бача;
2. Манастир Бођани;
3. Доња Брањевина и Дероње;
4. Бачко Ново Село;
5. Врањак и Гувниште са Мостонгом;
6. Карађорђево.

У оквиру целине „Дунав са инундационим подручјем“ дефинисане су следеће подцелине:

1. Камариште;
2. Бицилистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провадом;
3. Комплекс црпне станице код Плавне са шумама лавишта;
4. Букински рит;
5. Парк шума „Букински храстик“.

Овако диференцирани предео пружа основу за успостављање режима посебне намене. Скуп предеоних елемената у оквиру ових целина карактеришу комплексне интеракције између специфичних природних феномена (геоморфологија, хидрологија, вегетација) и активности у простору (коришћење и управљање земљиштем) као одреднице специфичног културноисторијског развоја (карактеристична линија разграничења и спајања разли-

читих друштвено-економских система са једне и друге стране реке Дунава). То је довело до тога да простор између Дунава и реке Мостонге представља јединствени доживљај руралног подручја, са мозаиком предеоних елемената чија препознатљивост се огледа у релативно високом степену очуваности енклава водених, мочварних, ливадских и шумских станишта, карактеристичним за плавна подручја великих равничарских река.

Карактер територије Културног предела Бач, као специфичне и јединствене целине, утемељен је и на чињеници да скуп предеоних елемената представља природно и културно наслеђе које је сведочанство геолошке историје, диверзитета и развоја панонске низије, формирања насеља и живота на овим просторима.

Карактер овог предела, са једне стране, дефинишу равничарски, визуелно и структурно уједначени природногеографски услови, а са друге стране саобраћајни токови, историјско, гравитационо подручје урбане агломерације насеља Бач и других насеља.

Различите развојне и аграрне политике утицале су на начин коришћења земљишта и распоред, величину, међусобне релације и морфологију насеља, чинећи препознатљиве компактне и стриктно регулисане насељске структуре.

Посебна вредност система ових предеоних елемената проистиче из симбиозе природних биотичких и абиотичких услова и антропогенних активности. Њихов, снажно повезан, еволутивни карактер је створио мозаик површина који данас обухвата, са једне стране комплексе ритског земљишта, а са друге стране изразито продуктивно пољопривредно земљиште испресецано мрежом иригационих канала и регулисаним речицама Беравом, Живом и Мостонгом.

Културна добра у обухвату Просторног плана рефлектују јасну слику о континуитету и слојевитост култивисања леве обале Дунава, насељавања, мултикултуралности и историјске важности овог подручја. Тиме се вредност Културног предела Бач сагледава као културни предео са великим интерпретативним капацитетом.

II – 4.3. КОНЦЕПЦИЈА РАЗВОЈА КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ

Концепција просторног развоја у оквиру Просторног плана дефинише стратешке правце просторног развоја Културног предела Бач, у сврху успостављања, очувања и одрживог развоја карактеристичних предеоних образаца овог подручја. Задачи Просторног плана, који утичу на формирање концепције, односе се на:

- просторну дефиницију, заштиту, уређење и развој Културног предела Бач, уз валоризацију и дефинисање постојећих и планираних намена простора (заштита материјалног и нематеријалног наслеђа, заштита природе, водoprивреда и економски развој);
- стварање просторних капацитета за развој подручја као јединствене целине (интегративни просторни развој);
- дефинисање стратешких развојних пројеката.

У циљу интегралног сагледавања међусобних утицаја и међузависности посебних намена истакнуте су концептуалне одреднице које представљају основни оквир стратешког просторног развоја за успостављања равнотеже, како међу подцелинама подручја посебним наменама, тако и у односу према осталим активностима:

Табела 4. Успостављање културног предела и стварања услова за економски развој

УСПОСТАВЉАЊЕ КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ И СТВАРАЊА УСЛОВА ЗА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	
КОНЦЕПЦИЈА	ОСНОВНА ИДЕЈА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА
Структурирање предела: Истицање и препознавање карактеристичних амбијенталних целина и подцелина Културног предела Бач	· Просторна диференцијација карактеристичних ентитета културног наслеђа и природних добара.
	· Одређивање мера заштите вредности предеоних елемената који чине Културни предео Бач.

Структурирање мреже културних добара: Успостављање мера заштите и презентације културних вредности	Одређивање зона заштите културних добара са аспекта заштите утврђених вредности предела
	Стварање услова за успостављање дифузног музеја Културног предела Бач
Структурирање мреже природних добара: Успостављање режима заштите природних вредности које би обезбедиле одрживу коегзистенцију природних станишта са другим наменама простора	Заштита и унапређење вредности идентификованих предеоних елемената природних добара, геоморфолошких формација и екосистема.
	Стварање континуираних просторних система који би на нивоу простора дефинисаног Културног предела Бач побољшали конзистенцију природних станишта, кретања животињских врста и омогућили функционисање.
Активирање простора: Идентификација простора који би се активирао мерама за економски и урбани развој	Главне зоне појачане комерцијализације: Успостављање Културног предела Бач као интегрисаног система природних добара и културног наслеђа, препознаје се као основа која пружа предност за економски и урбани развој са посебном пажњом на успостављање разноврсне туристичке понуде подручја.
	Општински центар Бач је чвориште активности у ком треба појачати ниво услога и приступачности.
	Модификацијом саобраћајне инфраструктуре и усавршавањем система јавног транспорта побољшати приступачност осталим насељима и на подручју Просторног плана.
	Успостављање мера које би допринеле већој мултифункционалности, атрактивности и изражавању карактера насеља ,‘руралног контекста‘.
	Обезбедити адекватан јавни приступ подцелинама културног предела и створити услове за спортске, рекреативне, едукативне и комерцијалне активности у оквиру њих, у складу са мерама заштите и презентације простора; Неопходну градњу у оквиру подцелина усмерити на идентификована развојна чворишта (постојећа насеља и већ изграђене структуре).
Контролисано ширење грађевинских подручја и уређења контактних зона предеоних елемената: Управљање зонама конфликтних намена и правцима ширења насеља	Посебним планским приступом и мерама уређивати линије/зоне раздвајања конфликтних намена и спречити неконтролисано урбано ширење које би нарушило постојеће компактне структуре насеља.
	Интервенције на линијама водених токова вршити у складу са факторима који позитивно утичу на хидролошке и еколошке процесе.
	Попуњавање празнина у грађевинским подручјима насеља у сврху повећању густине насељености, превенцији урбаног простирања и ефикаснијој приступачности јавним службама и сервисима.

Концептуалне поставке из Табеле 4. треба спроводити кроз:

- правила уређења и грађења утврђена овим Просторним планом за просторе посебне намене;
- успостављање система управљања Културним пределом Бач поступцима којима се, из перспективе одрживог развоја, обезбеђује редовно одржавање предела, са циљем усмеравања и усклађивања промена изазваних друштвеним и економским процесима, као и процесима у животној средини;
- спровођењем политика (општих принципа, стратегија и смерница) дефинисаних од стране надлежних органа, које омогућавају предузимање одређених мера у циљу заштите, управљања и планирања простора у обухвату Просторног плана.

Заштита, уређење и развој предела заснива се и на реализацијих различитих приступа у обезбеђивању квалитета предела, а темељи се на:

- очувању предеоног мозаика и његовог идентитета;
- постизању равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања конфликта;
- планирању развоја насеља која се налазе у непосредној близини простора дефинисаних предеоних образаца на принципима одрживости и у складу са вредностима предеоних одлика (физичка структура насеља);

- правовременој и активној заштити природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, а чија се заштита у будућности очекује, као и на заштити културних добара и препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- санацији и ревитализацији нарушених предеоних елемената;
- подстицању позитивних утицаја кроз механизме управљања пределом;
- промоцији, заштити и одрживом коришћењу природног и културног наслеђа и њиховом повезивању у простору (и на прекограничном нивоу);
- јачању и промовисању постојећих и креирању нових вредности у простору од посебног значаја за развој;
- интерпретацији предеоног обрасца подручја, који подразумева усклађивање развојних активности подручја са очувањем и унапређењем наслеђених система природне и геолошке разноврсности;
- подизању нивоа свести становника овог подручја, приватних организација и надлежних органа власти, о вредностима предела и успостављању процедура за укључивање најшире јавности, локалних и регионалних власти, као и других страна које су заинтересоване за одређивање и примењивање предеоних политика;

- утврђивању и праћењу промена предеоних елемената и њихових вредности;
- уређењу водотока и водених површина као важних елемената карактера предела;
- заштити пољопривредног земљишта од ненаменског коришћења и ширења изградње.

II – 4.4. ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА БАЧ

Задатак овог Просторног плана је дефинисање границе подручја Културног предела Бач, као предела од међународног значаја, у оквиру кога је потребно обезбедити услове за остваривање бројних функција и активности уз обавезу очувања и одржавања значајних или карактеристичних обележја културног предела, оправдане вредношћу наслеђа, проистеклом из његове природне структуре и/или људске активности.

Кључна препозната вредност овог подручја јесте Дунав, са којим се преплићу културне и остале природне вредности, историја и специфичан животни стил подручја. Просторним планом анализирани су карактеристике Културног предела Бач, његове покретачке снаге и притисци, услед којих се овај предео мењао или би могао да се мења. Дефинисањем предеоних подцелина Културног предела Бач стварају се плански услови за очување предеоне, културне и природне разноврсности на укупном посматраном подручју.

На посматраној територији сачувано је архитектонско наслеђе грађено у распону од 12-19. века, настало под утицајем романтике, готике, ренесансе, византијске и исламске уметности, барока, класицизма. Ови подаци представљају сведочанство о културном диверзитету и о прожимању и прављењу копче између средњеевропског и балканско – медитеранског света. Изузетно вредно, вишеслојно културно наслеђе представља истински ресурс за развој посматраног подручја, а и шире, превасходно у контексту развоја културног туризма. Неопходно је да се наслеђе очува и обезбеди његово коришћење и одржавање кроз уврштавање у културну понуду на свим нивоима, и умрежавање у већ постојећу домаћу и међународну понуду.

Поред културног наслеђа, постоји и природно наслеђе: заштићена подручја (СРП 'Карађорђево', СРП 'Стабло шимшира у Плавни и Парк шума 'Букински храстик'), подручја у поступку заштите и планирана за заштиту, подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије и еколошки коридори.

Такође, постоје услови за производњу органске хране, развој наутичког туризма (Дунав и канали ДТД), као и за развој ловног и риболовног туризма (Ловишта: Плавна, Врањак-Гувниште, Ристовача, Камариште, Букински рит, Рибњак 'Бач'), прекорганичне сарадње са Републиком Хрватском (близина Вуковара, Сотина и Илока).

На основу свега наведеног потпуно је утемељено очекивање да туризам постане развојни замајак Културног предела Бач. Просторним планом ће се анализирати постојећи и потенцијални услови за развој одрживог туризма, који ће се реализовати усклађено са захтевима очувања културних и природних добара и предеоних вредности, уз уважавање интереса локалних заједница.

Приоритет је концептирање, организација, афирмација и комплетирање специфичне туристичке понуде и атрактивних програма на планском подручју, комплетирање јавнокомуналне и туристичке инфраструктуре у функцији развоја туризма, повећање стандарда услуга постојећих и планираних туристичких капацитета, активирање локалног становништва на руралном подручју и његовог стамбеног фонда за развој одрживог туризма.

Просторно-планским мерама треба да се омогући да туризам представља основну или алтернативну делатност и вид компензације локалном становништву за различита ограничења у развоју који намећу режими заштите културног, природног и предеоног наслеђа. Очекује се активирање развоја комплементарних

активности и структура (посебно у производњи органске хране, аутентичних етно-производа, традиционалних заната, јавних служби, инфраструктуре и др.) који ће подржати заштиту и презентацију свих наведених вредности.

Неопходно је обезбедити услове за целогодишње понуде, уз ниво туристичких услуга који може да задовољи захтеве више старосних група: од деце, одраслих до старих. Истовремено, неопходно је на одржив начин обезбедити обнову, уређење, повезивање и интегрисано коришћење свих културних и природних вредности на овом подручју на начин јавног добра, уз учешће приватног капитала, пре свега ради развоја туризма, а преко тога и до квалитетнијег економског и социјалног развоја посматраног подручја, развоја његовог идентитета и привлачности за инвестирање.

За развој туризма у Културном пределу Бач, а у складу са потенцијалима и досадашњим развојем одређених сегмената туристичке понуде, посебно значајне су следеће атракције: заштићена културна добра, заштићена природна добра, ловишта, риболовишта, саобраћајни коридори (Дунав, бициклистичка стаза), салаши и сеоска домаћинства, манифестације и догађаји.

На основу примењених критеријума (мотивски, просторни, еколошки, економски, функционални) и могућих облика туризма, уз поштовање принципа одрживог развоја, могу се дефинисати стратешки приоритети развоја следећих основних облика туризма:

- Културно-манифестациони туризам - користиће предности богатог културно-историјског наслеђа и традиционалних манифестација. Подразумева организацију радионица за најмлађе (учење и активности кроз забаву), организације стручних и студијских боравака за одрасле, презентацију тврђаве, манастира и манастирског начина живота (мир и регенерација), фестивала и етно-манифестација, итд.
- Етно и рурални туризам – развијаће се на основу етнолошког наслеђа и етно-архитектуре. Туризам на салашима и на селу подразумева боравак у сеоском домаћинству, употпуњен са мноштвом активности као што су посета етно-кућама и упознавање са сеоском архитектуром и аутентичним начином живота прошлих векова, учествовање на сеоским манифестацијама и др.
- Еко и туризам посебних интересовања – темељи се на активностима као што су фото сафари, посматрање птица, едукативни, научно-истраживачки и рекреативни туризам у пределима очуване природе. Подразумева школе у природи, еколошке кампове, екскурзије, стручне и студијске боровке за одрасле.
- Ловни и риболовни туризам - постоји добра ресурсна основа за развој ових видова туризма, а уз интензивирање туристичке понуде и контролисан развој активности лова и риболова створиће се добри предуслови за организован развој ових облика туризма.
- Наутички туризам – планира се значајнији развој наутике и наутичког туризма на Дунаву и каналима. Потребно је подстаћи и унапредити индивидуалну пловидбу али и кружна путовања, као и омогућити изнајмљивање бродова и једрилица ради пловидбе.
- Цикло туризам – промовисање бициклизма планира се на основу постојеће трасе међународне и националне бициклистичке стазе која је дефинисана, али није довољно опремљена.

Валоризација потенцијала у циљу обнове, уређења и интегрисања повезивања културних и природних вредности и предела, пружа могућу велику осовину за развој значајних туристичких пројеката, а преко тога и стварање идентитета Културног предела Бач. Просторним планом се планира повезивање свих елемената у усклађен програм целогодишње понуде.

Културно-манифестациони туризам: Интерпретација традиције, историје и културе, коришћење културно-историјских споменика, као мотива туристичких потреба све више ће се им-

плементирати у туристичку понуду, што се посебно односи на презентацију непокретних културних добара. Туристички производ може бити: подручје које је некад било средиште управе, средњовековни турнири, манастири са атмосфером мира и регенерације и приказа начина манастирског живота и стварања, културно-историјска баштина, традиција и локална гастрономија.

Ова врста туризма би се могла изузетно добро развити. Антропогени туристички ресурси (етнографски, уметнички, амбијентални и пејзажни, манифестације и посебно изграђене атракције) на подручју обухваћеном Просторним планом могу бити бројне, разноврсне и атрактивне. Манифестациони туризам се развија из области: културе, музике, спорта, етно садржаја и стваралаштва (Дани европске баштине и Кулинијада у Бачу, Тамбурица фест у Деровома). Понуда манифестационог туризма може се унапредити увођењем стандардизације манифестација, које имају тенденцију да добију интернационални карактер. За развој културно-манифестационог туризма неопходно је активно коришћење постојећих културних, привредних и људских потенцијала и адекватна презентација антропогених ресурса.

Развој етно и руралног туризма представља активирање постојеће материјалне базе (на салашима и у сеоским домаћинствима), кадровско и организационо оспособљавање становништва за пружање туристичких услуга смештаја, исхране и понуде садржаја у простору. На овом простору увек је била присутна, а и данас постоји, веома шаролика национална структура становништва, што указује на постојање бројних етно обележја-ношња, обичаји, фолклор, традиционална рурална економија и др. На жалост, бројна од ових обележја су замрла, или су потпуно ишчезла. Постоје атрактивни објекти који су у функцији руралног туризма или би се могли туристички активирати.

У оквиру специфичних и за туризам потенцијално атрактивних руралних амбијенталних целина треба истаћи салаше. Они чине потенцијално атрактивне туристичке пунктове, од којих се већина може самостално или комплементарно укључити у интегрални туристички производ овог простора (екотуризам, агротуризам, туризам посебних интересовања и др.). Такође, сеоска домаћинства могу се активирати и укључити у понуду руралног туризма. Туризам на селу, подразумева боравак у сеоском домаћинству, употпуњен са мноштвом активности и мотива: упознавање са сеоском архитектуром, посету етно-кућама, учествовање на сеоским манифестацијама. Код овог облика туризма посете су најчешће у пролеће и јесен, али је могуће продужење сезоне обогаћивањем понуде.

Еко и туризам посебних интересовања: Овај вид туризма обухвата заштићене делове природе (СРП, 'Карађорђево, Парк шума 'Букински храстик'), подручја планирана за заштиту (Река Дунав - приобални појас, Храстове шуме уз Мостонгу и Рит између Плавне и Бачког Новог Села) и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја (Бојанска шума, Провала код Вајске, Брањевина, Камариште), које је могуће посебним програмима укључити у програме развоја туризма. У оквиру овог туризма одвијаће се следеће активности:

- туризам посебних интересовања: посматрање птица—"birdwatching", фото сафари;
- јахање, вожња бициклима, стручно и научно упознавање и проучавање природних вредности, и друго;
- школе природе и школе у природи, еколошки кампови, екскурзије, стручни и студијски боровци за одрасле;
- Карађорђево као историјска, председничка резиденција која, међутим, никад није остваривала значајан економски ефект обзиром на то да је била објекат затвореног типа.

Ловни и риболовни туризам: Лов и риболов заузимају свакако важно место по питању атрактивности туристичке понуде. Ловни туризам је нарочито значајан, а у неким предеоим подцелинама и доминантан: Врњак и Гувниште са Мостонгом и Букински рит (СРП, 'Карађорђево'), Камариште, Комплекс црпне станице код Плавна са шумама ловишта, и др.). Добра материјална основа, бројност дивљачи и дуга традиција лова представљају добре пре-

дуслове за даљи организован развој ловног туризма који треба да буде окренут како иностраном, тако и домаћем тржишту. Ловни туризам мора да се унапреди првенствено по питању квалитета услуге смештаја, квалитета и бројности дивљачи.

Видови ловног туризма:

- Према врстама дивљачи-ловни туризам подразумева лов на ситну или на крупну дивљач, односно на пернату или на длакаву дивљач;
- према типу ловишта-ловни туризам подразумева лов у шумским (претежно ограђеним) ловиштима, ловни туризам на аграрним површинама и ловни туризам везан за водене површине;
- према сезони лова-пролећни, летњи, јесењи и зимски, при чему је почетак тзв. главне ловно-туристичке сезоне у октобру, која траје све до јануара.

Риболовни туризам добија замаха (проширењем границе СРП, 'Карађорђево на Шаренградску аду и Хаглу и отварањем приватних, контролисаних риболовних терена са комплетном понудом). Риболовни туризам треба развијати на риболовним подручјима отвореног типа (реке, канали, језера) и затвореног типа (рибњаџи). Овај вид туристичке понуде постаје све актуелнији, као основна понуда за све већи број специјализованих туристичких агенција, али може бити и додатни садржај боравака.

Наутички туризам: Наутичка сезона, за разлику од купалишне, траје много дуже, што представља могуће продужавање сезоне са лета и на пролеће и јесен. Локације прихватних објеката наутичног туризма на Дунаву су разматране у ППППН Дунав и овим Просторним планом су преузете.

Цикло туризам: Време бицикла полако али сигурно долази и код нас. Примена бицикла у свету на пољу пословног - здравственог и у рекреативном погледу, доживљава експанзију. Примена бицикла у нашим срединама има корене, које само треба пробудити и правилно каналисати, кроз едукацију, првенствено деце и омладине, а наравно и старије популације која је то пропустила. То ће неминовно извести појединце, групе и породице у природу, самим тим створити ситуацију да је упознамо, заволимо, негујемо и штитимо од негативних утицаја и загађивања. У том смислу, развој цикло туризма подразумева обезбеђивање услова за провођења активних годишњих одмора на бициклу у природи. Организација обиласка средина, природних и културних знаменитости бициклом неспорно подиже стање духа, критеријуме правих вредности, чисте и заштићене природне средине. Бицикл нам пружа могућност да се дружимо са природом, уживамо у њој, а што је најважније, да ниједног момента не нарушавамо и не угрожавамо њену хармонију и лепоту.

Институционално-организациони аспект: Претпоставка је да ће потенцијални туристи управљивати више видова туризма једнократно (цикло туризам-излетнички-културно-манифестациони-етно и рурални туризам) што посебно треба обрадити аспектом туристичке промоције.

Један од основних предуслова одрживог развоја туризма је план едукације свих учесника у туризму: туристичких радника, локалног становништва, туриста и свих осталих укључених у туристичке и пратеће активности.

Носиоц дестинацијског менаџмента на подручју обухвата треба да буде туристичка организација Културног предела Бач. Основни извор слабости и кочнице у досадашњем развоју овог подручја туристичке организације општина су виделе у неадекватној кадровској оспособљености, недостатку добрих програма за валоризацију туристичких потенцијала, као и недовољној информисаност становништва и потенцијалних давалаца туристичких услуга.

Развој туризма на посматраном подручју зависиће пре свега од оснивања туристичке организације Културног предела Бач, а касније у раду и способности да препозна своју улогу и значај у доношењу и спровођењу стратешких докумената, а посебно у имплементацији истих. За даљи развој туризма значајно је креи-

рање бренда Културног предела Бач. Примарне активности су: преокретање слике о овом подручју и његовим насељима, креирање позитивне слике о подручју и постизање жељене економске користи за његову популацију, пословање и акције.

За даљи развој туризма неопходно је унапређење туристичке инфраструктуре, као претпоставка реализације туристичке привреде, која обухвата:

- обезбеђење довољно информација о туристичкој дестинацији (туристички информациони центри, туристички сајтови, проспекти, база података туристичке привреде, постављање туристичких ознака у насељима, итд.);
- обезбеђење инфраструктуре за потребе одређених видова туризма (специфични облици туризма);
- обезбеђење квалитативног и квантитативног смештајног капацитета.

III – ПЛАНСКА РЕШЕЊА

III - 1. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА, КУЛТУРНОГ И ПРИРОДНОГ НАСЛЕЂА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

III - 1.1. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ ПРЕДЕЛА

Полазиште за очување идентитета Културног предела Бач представља утврђивање његовог подручја, као и подручја целина и подцелина, утврђених на основу изражене концентрације културних добара, природних вредности и њихове генеричке историјске повезаности.

Подручје Културног предела Бач мора се институционално заштитити. Орган надлежан за послове државног премера и катастра у општини Бач, Бачка Паланка и Одаци мора да спроведе границу подручја Културног предела Бач и границе подручја предеоних подцелина.

У подручју Културног предела Бач морају да се очувају и заштите сва добра са споменичким вредностима и специфичне просторне целине, независно од њиховог формалног статуса (категорисано, евидентирано, добро под предходном заштитом), због могућег њиховог одрживог коришћења за развој туризма, креативних индустрија и других активности. Морају да се очувају структуре, разноврсности и међусобне интеракције природних (абиотичких и биотичких) и културних (руралних и урбаних) елемената предеоних подцелина.

Приоритет имају:

1. очување, рехабилитација, рестаурација, ревитализација, пренамена заштићених културних добара и добара под предходном заштитом, у сврху активирања просторних подцелина увођењем нових активности које ће побољшати економију подручја;
2. очување, ревитализација, реконструкција и регенерација постојећих структура и вредности насеља и њихових атара и унапређење природних простора унутар урбаних и периурбаних структура;
3. ревитализација и рекултивација деградираних природних елемената предела.

Основне активности везане за развој и уређење Културног предела Бач, као механизма одрживог развоја, заштите и идентитета интеракције културних и природних вредности, груписане су и представљене као три основне активности:

1. успостављање контролисаног и селективног развоја активности, начина и интензитета коришћења простора који могу да имају негативан утицај на очување и унапређење слике (доживљаја) предела, посебно дефинисаних подцелина Културног предела Бач;
2. стварање информативне инфраструктуре (инфо-пунктови, дифузни музеј, дигиталне апликације, натписи, и др.) у циљу презентације (интерпретације), развоја свести и анимирања јавности о значају Културног предела Бач;
3. умањење и превенција даље деградације карактера предела и праћење ефеката предузетих мера на очување и унапређење предела;

За потребе заштите, презентације, контролисања и селективног развоја активности, начина и интензитета коришћења простора који могу да имају негативан утицај на доживљај, унапређење и очување слике Културног предела Бач, посебно на дефинисане подцелине, морају се обезбедити просторни услови за оснивање и рад јавног предузећа у чијој ће надлежности бити управљање Културним пределом Бач. Седиште јавног предузећа, у чијој ће надлежности бити управљање Културним пределом Бач, мора се обезбедити унутар Предеоне подцелине 'Древни Бач са Тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина центар Бача.

У циљу презентације Културног предела Бач мора се у складу са планским решењима датим овим Просторним планом, изградити туристичка инфраструктура.

III - 1.2. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Изузетно вредно непокретно и покретно културно наслеђе представља истински ресурс за развој подручја Културног предела Бач, али и ширег подручја, превасходно у контексту развоја културно-манifestационог туризма. Наслеђе мора да се очува и обезбеди његово коришћење и одржавање уврштавањем у културну понуду на свим нивоима и умрежи у већ постојећу домаћу и међународну понуду.

Заштиту непокретног и покретног културног наслеђа у подручју Културног предела Бач, његову презентацију и промоцију, базирати на принципима очувања карактера Културног предела Бач, који произлази из специфичности геоморфолошких карактеристика и начина коришћења овог простора кроз прошлост.

Планиран је умрежени систем презентације културног наслеђа – елемената Културног предела кроз модел дифузног музеја:

1. Бач: 'Древни Бач' – седиште дифузног музеја, са пунктовима у:
  - Тврђави Бач – донжон кула и едукативни центар у подграђу;
  - Фрањевачком самостану – проширење намене са верске на едукативно-музејску;
  - Хамаму – култура воде са презентацијом исламске културе;
  - Комплексу старог сиротишта, центар за неговање нематеријалног наслеђа.
2. Манастир Бођани - проширење верске на едукативно-музејску намену: посебну вредност комплекса представља чудотворна икона Бођанске Богородице и зидно сликарство, својеврсна галерија фресака Христифора Жефаровића; рехабилитација помоћних објеката треба да омогући поновно формирање музејске збирке везане за стваралаштво и доба Христифора Жефаровића.
3. Дероње: археолошки локалитет Доња Брањевина и формирање праисторијског археолошког села; остаци средњовековног утврђења - куле, оживљавање салашарског насеља, водица - неговање нематеријалног наслеђа.
4. Насеље Карађорђево: Насеље које носи име по краљевској породици Карађорђевић, потврђује историјски континуитет коришћења овог простора, са ергелом насталом у време аустроугарске валсти и музејском поставком коњарства.
5. СРП 'Карађорђево': Презентација наслеђа као групе археолошких локалитета и архитектонских остатака историјских грађевина: Ово наслеђе лоцирано је у СРП 'Карађорђево' уз Мостонгу, као и историјска комуникације са дугим континуитетом коришћења. Презентација грађевина и њихових остатака (Капела св. Антуна Пустињака, остаци средњовековног утврђења-куле, ротонда-црква кружног облика, римски мост) могла би бити повремена, у терминима које одреди управитељ ловишта и уз њихов надзор. Остали археолошки локалитети су предмет само научног интересовања за које се планира археолошко истраживање, што подразумева краће археолошке кампање ископавања од стране државних установа које се баве заштитом културних добара.

6. Стара црпна станица „Плавна“: Презентација хидротехничког наслеђа и комуникација кроз прошлост, доказ садејства човека и природе у борби са водом и за воду.
7. Букински рит: Насеље Букин и археолошки локалитети, презентација ушћа Мостонге као додатне вредности природног наслеђа (СРП „Карађорђево“ јужно од Младенова).

III - 1.3. ЗАШТИТА ПРИРОДНОГ НАСЛЕЂА

Природна добра у оквиру посебне намене, представљају интегрални део културног предела Бача. Заштићена подручја, станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и еколошки коридори који повезују ове просторе, чине просторне целине које значајно утичу на структуру Културног предела Бач. У функцији просторног развоја ових целина које су значајне за очување биолошке разноврсности, потребно је очувати њихове природне вредности и унапредити њихово стање. У том смислу концепција заштите заштићених подручја подразумева:

- праћење стања свих природних вредности;
- заштиту и коришћење биолошких ресурса на принципима „одрживости“;
- израду планова, програма, пројеката и студија којима ће се омогућити њихова заштита и развој;
- спровођење научно-истраживачких и културно-образовних активности;
- спровођење активности у оквиру програма санације и ревитализације простора.

III - 1.3.1. Заштићена подручја

Генерални концепт заштите, развоја и управљања СРП „Карађорђево“, произилази из степена очуваности природних вредности, присутног антропогенног утицаја и могућности ревитализације измењених станишта.

Очување влажних станишта и мозаичног распореда екосистема је основна смерница заштите, развоја, уређења и управљања заштићеним подручјем. Смернице заштите природе усмерене су на мониторинг популација аутохтоне флоре и природних станишта, као и мониторинг животињских врста (пре свега, фауне риба, водоземаца, птица и сисара). Поред тога важно је спроводити активности на едукацији и популаризацији очуваних вредности укупне биолошке разноврсности.

Заштита, развој и управљање СРП „Карађорђево“, заснована је на степену очуваности бара и мочвара, остатака влажних ливада у депресијама, галеријских плавних ритских шума на гредама као за заштиту приоритетних станишта у Републици Србији и на проградацији природних станишта, присуству и интензитету антропогенног утицаја и потреби ревитализације природних станишта, односно обнављања ритских шума и влажних ливада. Заштита природних вредности, нарочито Букинског рита и очуваних ритских шума и мочвара на Шаренградској ади и Хагли, као репрезентативних влажних станишта, мочварних екосистема карактеристичних за велика плавна речна подручја, макрофитске вегетације и богатог и разноврсног специјског диверзитета, као и присуство значајних врста на националном и међународном нивоу, захтева примену традиционалних видова коришћења природних ресурса као меру активне заштите.

Концептом заштите Резервата, одређено је да се очувају постојеће изворне природне особености, реинтегришу нарушене изворне природне вредности, унапреде постојеће и реинтегрисане изворне природне вредности.

Да би се ова основна начела заштите природе остварила у заштићеном подручју, забрањени су захвати који имају негативан утицај на орографске и хидрографске карактеристике подручја. У заштићеном подручју се могу предузимати само оне активности које поспешују или усмеравају природне и друге процесе. Из тих разлога прихватљиве активности су ограничене у обиму и садржају, или се контролишу у њиховом спровођењу.

Заштита природних вредности, односно дивљих врста и станишта, изискује примену активних мера заштите, које укључују мониторинг и трајно очување популација строго заштићених и

заштићених врста, као и ревитализацију и реконструкцију њихових станишта. Зато је концептом заштите неопходно да се обезбеди: регулација водног режима и протока воде кроз цео Резерват, одржавање канала и дунаваца, ревитализација влажних ливада, обнова шума аутохтоних врста дрвећа, продужење времена опходње природних шума, супституција шумских култура са аутохтоним врстама, напуштање праксе узгоја инвазивних врста дрвећа, уклањање и сузбијање инвазивних врста.

Подизање шумских засада и култура доприноси повећању производњи биомасе и продору инвазивних врста, а праћено је смањењем специјског диверзитета. Током поплавног периода наноси се већа количина трулих стабала и грањевине, као и муља и другог отпада, па редовно одстрањивање наноса и одржавање водених токова у Дунавцима и каналима значајно успорава подизање терена и сукцесију вегетације, што доприноси очувању природних вредности подручја.

Газдовање америчким (пенсилванијским) јасеном, као инвазивном врстом у Републици Србији и другим суседним државама, има изузетно негативан утицај на сва природна станишта која се налазе у плавном подручју великих река. Зато је неопходно да се постепено изузме из газдовања и заустави даље подизање култура ове наглашено инвазивне врсте.

Будући да је циљ заштите усмерен на развој локалног стаништва, локалне самоуправе насеља у окружењу Резервата, треба да имају приоритет приликом конкурсана за добијање кредита и донација, у циљу развоја одрживих видова коришћења простора (нпр. сеоски и еко-туризам, одржива пољопривредна производња и сл). Неопходно је да се програми развоја региона ускладе са рањивошћу подручја и са принципима одрживог развоја. Са Уредбом о заштити Резервата морају да се ускладе планови уређења простора, управљање водама, ловне, риболовне, шумске и друге основе, којима је обухваћен простор под заштитом.

На заштићеном подручју СРП „Карађорђево“ успостављају се режими заштите I, II и III степена, који су прописани чланом 35. Закона о заштити природе. Од укупно заштићене површине која износи 4184,241 ha, подручје:

- режима заштите I степена обухвата 130,48 ha или 3,12 %;
- режима заштите II степена обухвата 1649,52 ha или 39,42 %;
- режима заштите III степена обухвата 2404,24 ha или 57,46 %.

Режим заштите I степена - строга заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са изворним или мало измењеним екосистемима изузетног научног и практичног значаја, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Режим заштите I степена прописује се на просторима са природним и незнатно измењеним шумама црне и беле тополе, природним шумама врба и већим комплексима бара и влажних ливада.

Ово подручје обухвата комплекс очуваних бара и влажних ливада у Букинском рити (Широка бара и бара Грчки пањеви), као и шумски комплекс са састојинама беле и црне тополе и природним састојинама врба на Шаренградској ади.

Режим заштите II степена спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја. У оквиру подручја где је прописан режим заштите II степена, могуће је вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности њихових природних станишта, популација, екосистема, обављати традиционалне делатности и ограничено користити природни ресурси на одржив и строго контролисан начин. Мере заштите прописује се у циљу што бољег усклађивања потреба заштите и унапређивања природних одлика са ограниченим и строгом контролисаним коришћењем простора. Активности се могу вршити у мери која омогућава унапређење стања и презентацију природног добра уз очување природних вредности.

Овом подручју припадају сви водотокови са воденим, мочварним и влажним ливадским стаништима у Букинском риту, Хагли и Шаренградској ади. Од шумских састојина обухваћене су природне шуме врба и састојине беле врбе и црне тополе, као и засади шумских култура, на којима је предвиђена супституција у састојине аутохтоних врста или у влажне ливаде. Поред тога, режим заштите II степена обухвата комплекс шума пољског јасена, лужњака, граба и цера на простору Врањака и Гувништа.

Режим заштите III степена обухвата преостали део Резервата на коме се налазе просторне целине под већим утицајем човека. Ови делови су у контакту са сеоским насељем Младеново, обрадивим површинама и речним током Дунава.

Прописује се за просторе са делимично измењеним или измењеним екосистемима где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктуру и другу изградњу. Повећање интензитета коришћења простора довођењем нове инфраструктуре и изградњом нових објеката угрозило би основне вредности Резервата.

Овај режим заштите обухвата делове Букинског рита, Хагле и Шаренградске аде, са јаче деградованим влажним стаништима и шумским културама алохтоних врста. У овом режиму је и обални појас Дунава са воденим током према матици реке, у ширини од 30 m. На подручју Врањака и Гувништа обухваћене су шумске културе алохтоних врста и туристичко - угоститељски објекти са окупљењем. Веза Врањака и Гувништа са Букинским ритом остварује се преко водотока Мостонга који се такође налази у режиму заштите III степена, а представља еколошки коридор од великог значаја за повезивање природних станишта и миграцију врста.

Основни циљ заштите је очување предеоних карактеристика и ублажавање негативних утицаја коришћења природних ресурса, уз могућност ревитализације шумских и ливадских фрагмената, усмерен и одржив развој шумарства, ловства и туризма.

III 'Букински храстик' чине мешовите састојине храста, цера, белог јасена, граба и осталих врста природних пратилаца ове састојине, као и бројне врсте четинарског шумског дрвећа, карактеристични грађевински објекти и бројне врсте дивљаци и птица. Заштита се спроводи у складу са Решењем о проглашењу бр. 01-110/24/73 ('Службени лист САПВ' бр. 7/73).

СП Стабло шимшира у Плавни заштићено је Решењем СО Бач о заштити СП 'Стабло шимшира у Плавни' бр. 322-7/77/IV ('Службени лист општине Бач' бр. 7/78), на основу кога се спроводу мере заштите.

III - 1.3.2. Подручја планирана за заштиту

На простору подручја која су планирана за заштиту у оквиру граница подручја Културног предела Бач (Храстове шуме уз Мостонгу и Рит између Плавне и Бачког Новог Села), садржаје и активности треба планирати у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

III - 1.3.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја

У складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ('Службени гласник РС', бр. 5/10 и 47/11), заштита строго заштићених врста се спроводи забрањом коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забрањом уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

III - 1.3.4. Еколошки коридори

На основу Уредбе о еколошкој мрежи утврђене су деонице еколошких коридора. Река Дунав са обалским појасом и насипом је утврђена као еколошки коридор од међународног значаја, а са еколошки значајним подручјем СРП 'Карађорђево', регионалним и локалним еколошким коридорима, чини део еколошке мреже Републике Србије.

Еколошки коридори који представљају део еколошке мреже на територији Републике Србије, доприносе очувању динамике популација и животних заједница заштићених врста на нивоу предела, с обзиром да бројност врста и јединки природних вредности показује сезонску варијабилност са највећим вредностима у периодима миграције појединачних животињских група. Очување квалитета воде и проходности еколошких коридора, као и одржавање што већег дела обале у блиско - природном стању, неопходно је за дугорочни опстанак заштићених врста и биодиверзитета ширег региона. Изграђени делови обале еколошког коридора смањују проходност коридора представљајући баријеру за одређене врсте, а негативни ефекти изграђених делова обале умногоме зависе од примењених техничких решења (тип обалоутврде, осветљеност, саобраћајна инфраструктура, проценат зеленила), као и од дужине измењене деонице. На местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система који формирају баријере за миграцију врста, потребно је обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста.

Водотоци и канали са функцијом еколошких коридора и њихов обалски појас истовремено представљају станишта насељена заштићеним врстама које се налазе на списковима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива. На основу Уредбе о еколошкој мрежи се утврђује начин управљања еколошком мрежом ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, односно типова станишта од посебног значаја за очување и/или унапређивања нарушених станишта и очувања одређених врста.

III - 2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА

III - 2.1. ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Земљиште, као условно обновљив природни ресурс, подноси све већи притисак. Коришћењем земљишта често долази до поремећаја равнотеже појединих састојака земљишта, што неминовно доводи до његовог оштећења. Једна од мера заштите и очувања земљишта је спровођење мониторинга, што представља праћење промена у пољопривредном и непољопривредном земљишту, а посебно праћење садржаја опасних и штетних материја као и интегрално посматрање са другим чиниоцима животне средине у систему заштите.

Концепција коришћења и заштите пољопривредног земљишта заснива се на интегралном управљању природним ресурсима, на начин којим се обезбеђује опште побољшање стања животне средине, рехабилитација тла, воде, ваздуха и природних предела и очување флоре и фауне и њихових станишта. С тим у вези потребно је предузети и следеће мере:

- спречавање заузимања пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе,
- заштита пољопривредног земљишта од ерозије, смањења нивоа органских материја, салинизације и сабијања и то: поштовањем плодореда, комбиновањем и уравнотежењем ратарско - сточарске производње и успостављањем еколошки оптималних односа између интензивних култура са једне стране, и травњака, шума и сл. са друге;
- заштита пољопривредног земљишта од контаминације опасним и штетним материјама и то: изградњом постројења за пречишћавање отпадних вода из насеља, депоновањем смећа у складу са важећим прописима, чиме се спречава његова дисперзија, лоцирањем фарми, прерађивачких објеката и сточних гробаља у складу са зако-

ном, да се могућности штетних утицаја сведу на минимум, редукцијом употребе хемијских средстава и минералних ђубрива на њивама и сл.;

- неговање и унапређење пољопривредног земљишта, не само у производном него и еколошком домену и то: изградњом и одржавањем система за наводњавање и одводњавање (дренажу), рекултивацијом деградираних површина, уређењем ливада и пашњака и другим агро-мелиорационим мерама.

III - 2.2. ЗАШТИТА ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА

Шумска вегетација је најстабилнија животна заједница од изузетног значаја за очување биолошких, климатских, хидролошких и пејсажно - естетских вредности Културног предела Бач.

Правци развоја шумских заједница и ловне фауне у подручју Културног предела Бач су:

- примена аутохтоних врста дрвећа (домаћа топола и врба) и њихових заједница;
- конверзија и реконструкција изданаčkih шума у високи узгојни облик;
- конверзија шикара у стабилне високо-продуктивне шуме;
- подизање мешовитих аутохтоних састојина;
- усмерено и планско газдовање, тако да се у свакој саставини остваре најповољније општекорисне, еколошке и естетско - декоративне функције;
- у заштитном појасу насипа форсирати аутохтоне врсте;
- повећање површина под шумама пошумљавањем шумског земљишта – чистина;
- коришћење шумског земљишта у складу са његовим биолошким капацитетима;
- унапређење стања постојећих шума;
- организовање трајне максималне шумске производње;
- подизање заштитних појасева зеленила на око 2% територије ван заштићених подручја на деловима простора уз канале, путне коридоре, и у оквиру пољопривредног земљишта са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у пољопривреди и укупне шумовитости у обухвату Просторног плана;
- формирање заштитног зеленила уз радне површине у атару, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште) и у зонама кућа за одмор и рекреацију;
- повезивање шума и заштитног зеленила у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система.

III - 2.3. ЗАШТИТА ВОДА И ВОДНОГ ЗЕМЉИШТА

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Приобално земљиште јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока, које служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама.

Ширина појаса приобалног земљишта је:

- 1) у подручју незаштићеном од поплава до 10 m;
- 2) у подручју заштићеном од поплава до 50 m (зависно од величине водотока, односно заштитног објекта), рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- 1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера заштите вода;
- 4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
- 5) остале намене, утврђене Законом о водама.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:

- водни објекти;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за спорт, рекреацију и туризам (марине, ауто-камп и сл.);.

Приликом уређења водног земљишта, водити рачуна о следећим смерницама како би еколошки коридор задржао континуитет:

- Сачувати што већу деоницу обале и приобаља у природном и блиско природном стању.
- Планским распоредом активности уз обалу обезбеди континуитет речног коридора.

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У инундацији реке, од ножице насипа према реци у појасу ширине 10 m не могу се градити никакви објекти, а даље према реци, само изузетно, могу се лоцирати објекти постављени на стубове са котом пода изнад 1% велике воде реке. Ови објекти у кориту реке могу имати само привремени карактер, до момента техничких и других разлога за њихово уклањање, без права на надокнаду штета инвеститору. Нове објекте у инундацији лоцирати тако да заштитна шума испред насипа остане у функцији, односно да се не сече.

Објекти за пристајање пловних објеката наутичког туризма као што су сидришта, привезишта, пристаништа и др., морају да имају безбедан вез при свим хидрометеоролошким условима и условима пловидбе, водећи рачуна о амплитуди водостаја (минимална, максимална), осцилацијама водостаја, ветру, таласима, леду, замуљењу и др. Обавезно је предвидети безбедан приступ са обале на брод и обрнуто, при свим водостајима и условима видљивости (приступни мост, степеништа, осветљење).

Објекти морају имати сву потребну инфраструктуру, прилазне путеве, радне стазе и површине, прилазе, улазе и излазе, оград, обележавање и сигнализацију, средства и уређаје за прихват отпадних материја са бродова или објеката наутичког туризма и др.

За просторе намењене за све напред набројане потребе обавезно је израда урбанистичког плана одговарајуће разраде, уз обавезно прибављено мишљење надлежног водопривредног предузећа и услове које изда надлежни орган.

III - 2.4. ЗАШТИТА ЛОВНЕ И РИБОЛОВНЕ ФАУНЕ

Заштита ловне фауне у подручју Културног предела Бач обезбеђује се:

- успостављањем мониторинга, очувањем стабилности и квалитета ловне дивљачи;
- очувањем и побољшањем услова изворних типова станишта за дивљач ради повећања хранидбене базе и места за заклон;
- заштитом ретких врста птица (орао белорепан и црна рода) кроз очување старих стабала као потенцијалних гнездилишта и видре као изузетно ретке врсте;

- развојем ловног туризма у II и III зони заштите у складу са прописаним режимима;
- подизањем пуног економског капацитета ловишта;
- заштитом и очувањем ретких и угрожених врста;
- изградњом ловно-техничких објеката уз могућност ограђивања делова ловишта;
- повећањем економских ефеката ловства, кроз развој ловног туризма.

III - 2.5. ЗАШТИТА ГЕОЛОШКИХ РЕСУРСА

Из Закона о рударству и геолошким истраживањима: „геолошки ресурси обухватају: простор са својим геолошким, амбијенталним и другим карактеристикама, минералне ресурсе, ресурсе подземних вода и геотермалне ресурсе“.

Експлоатационо поље обухвата простор у коме се налазе резерве минералних сировина и геотермалних ресурса, као и простор предвиђен за смештај јаловишта и другог рударског отпада, за изградњу објеката припреме минералних сировина, за изградњу објеката одржавања, водазахвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим полигоном линијама на површини терена и простира се до пројектоване дубине експлоатације.

Заштитни простор око експлоатационог поља је простор у коме експлоатација није планирана нити се изводи, већ представља простор који раздваја експлоатациона поља и омогућава да, у једном тренутку времена, носилац одобрења за експлоатацију за исти простор може тражити истражно право уколико постоје индикације да се ресурси минералних сировина налазе и ван постојећих граница експлоатационог поља. Заштити геолошких ресурса, вршити у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима.

Ради заштите вода и животне средине, привредни субјект је дужан да:

- 1) планира мере којима се спречава угрожавање режима вода и животне средине, односно мере рекултивације и санације и да обезбеди извршење прописаних мера;
- 2) води податке о врстама и количинама опасних и штетних материја које користи у вршењу делатности, односно да води податке о врстама и количинама опасних, штетних и отпадних материја које испушта или одлаже у животну средину;
- 3) спроводи мере и услове за спречавање угрожавања режима вода и животне средине садржане у анализи утицаја обављања делатности на животну средину и режим вода у складу са посебним законом.

Носилац експлоатације је дужан да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији, а најкасније у року од једне године од дана завршетка радова на површинама на којима су рударски радови завршени, изврши рекултивацију земљишта у свему према пројекту рекултивације земљишта, који се израђује по посебним прописима, односно да предузме мере заштите земљишта на коме су се изводили радови и мере заштите и санације животне средине и вода, ради безбедности и здравља људи и безбедности имовине.

III - 3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСKE И СОЦИЈАЛНЕ ПРОЦЕСЕ И СИСТЕМЕ

III - 3.1. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ И РУРАЛНО ПОДРУЧЈЕ

У обухвату Просторног плана наставиће се процес депопулације. Да би се негативне популационе тенденције ублажиле (осим примене одговарајућих мера демографске политике) неопходно је пружити помоћ локалном становништву у преласку на делатности које су у складу са заштитом Културног предела Бач и природе подручја, чиме би се створили услови да се задржи становништво, динамизира привредна активност, што ће за последицу имати и подизање на виши ниво укупних услова живота у насељима посматраног подручја.

Од велике је важности и да локално становништво препозна свој интерес у чувању културних и природних вредности као део могућности свог развоја у окружењу заштићеног подручја, али је истовремено потребно и пружити локалном становништву стручну помоћ и друге облике сарадње за развој сеоског туризма, брендирања производа традиционалне и органске производње и др., у складу са смерницама заштите Културног предела Бач, културних и природног добра. На тај начин се развој локалне заједнице, усмерен и на очување културних и природних вредности, уклапа у опште усвојену концепцију одрживог развоја.

III - 3.2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА МРЕЖУ И ФУНКЦИОНИСАЊЕ НАСЕЉА

Мрежа насеља у подручју посебне намене дефинисана је РПП АП Војводине, и преузета у Просторни план општине Бач, Просторни план општине Бачка Паланка и Просторни план општине Озаци. Овим Просторним планом мрежа насеља је допуњена само у делу којим се дефинишу надлежности Културног предела Бач. У складу са тим, у подручју обухвата Културног предела Бач у мрежи насеља заступљена је следећа хијерархија:

- Локални центар-примарни центар Културног предела Бач је насеље Бач;
- Насеље - локална заједница-секундарни центар Културног предела Бач су насеља: Бачко Ново Село (у општини Бач), Карађорђево (у општини Бачка Паланка) и Дероње (у општини Озаци);
- Насеља - локалне заједнице: Бојани, Вајска и Плавна (у општини Бач) и Младеново (у општини Бачка Паланка).

Развој нових насељских функција, између осталог, проистиче и из њихове будуће улоге у заштити и коришћењу подручја Културног предела Бач. У планском периоду морају се искористити све постојеће вредности ових насеља, и створити нове, у сврху развоја туристичке инфраструктуре и што боље презентације Културног предела Бач. За наведене потребе неопходне су одређене стратешке интервенције унутар насеља.

Утицај посебне намене на функционисање насеља односи се на:

- забрану градње,
- ограничење ширења грађевинских подручја насеља због потребе обезбеђивања визура ка одређеним реперима посебне намене;
- ограничење повећања спратности због потребе обезбеђивања визура ка одређеним реперима посебне намене,
- забрану увођења производних комплекса у историјско језгро насеља ради очувања амбијенталних целина;
- дефинисање посебних услова за уређења/изградњу;
- побољшање квалитета саобраћајне мреже и комуналне опремљености;
- очување, подстицање и унапређење еколошке свести.

III - 3.3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ И РАЗМЕШТАЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Развој и размештај јавних служби ће у будућности у великој мери зависити од потреба корисника, постојећих објеката јавних служби и особености посматраног подручја. Утицај посебне намене на развој и организацију мреже јавних служби се односи на организовање и обезбеђивање простора за рад:

- Јавног предузећа за уривање Културним пределом Бач, Туристичке организације Културног предела Бач и туристичко-информационог центра и центра за прихват туриста и посетилаца (визиторски центар) у насељу Бач;
- Дифузног музеја, са седиштем у Бачу и испоставама у Бачком Новом Селу, Дероњама и Карађорђеви;
- бољу комуникацију и доступност јавних служби, посебно мобилних;
- реконструкцију запуштених објеката и развој нових јавних служби за које постоји интерес локалне заједнице, уз подстицање јавно-приватног партнерства;
- стварање повољних услова за прекограничну сарадњу и финансирање пројеката из међународних фондова.

III - 4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА ЕКОНОМИЈУ И ПРИВРЕДНЕ СИСТЕМЕ

Полазећи од расположивих ресурса производње најважнији привредни потенцијал, као основа будућег развоја подручја посебне намене је пољопривредно земљиште, као и богато културно наслеђе (археолошки локалитети, споменици културе и др.) и природне вредности подручја, нарочито СРП 'Карађорђево', које су недовољно искоришћене за развој туризма.

Сходно томе, развојни циљ овог подручја требало би да буде динамичнији развој туризма, у односу на остале привредне гране, као и контролисани развој пољопривреде. Неопходно је усмераваати економски развој према оним видовима коришћења, који мање оптерећују животну средину и омогућавају очување културне баштине и обнављање природних ресурса, а у складу са принципима одрживог развоја. Потребно је пружити помоћ локалном становништву за прелазак на интегралну пољопривреду или на производњу здраве хране; органски производи се могу појавити као елемент комплексне туристичке понуде. Усмерено развијање других привредних грана, као што је угоститељство и сеоски туризам, такође може деловати у правцу афирмације и бољег искоришћења постојећег културног наслеђа. Посебно треба радити на томе да, упркос стриктном концепту заштите културних добара и природних вредности која се из оперативних разлога базира на забранама, локално становништво препозна свој интерес у процесу остваривања заштите културне баштине и природних вредности (туристичка валоризација, брендирање производа органске производње, одрживо коришћење споменика културе и др.).

III - 4.1. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ТУРИЗМА

Туристичка делатност у оквиру општина које су обухваћене Просторним планом у протеклом периоду није имала оно учешће у привредном развоју које јој по потенцијалима припада. Заједнички приступ туристичком развоју ове три општине повећава шансу креирања конкурентских предности кроз повећање укупног сета атракција, које се интегришу у јединствену дестинацију.

У оквиру туристичке делатности циљ је да се, у односу на потенцијале са једне стране, и циљна тржишта са друге, планира изградња и повезивање туристичке и друге потребне инфраструктуре која би омогућила дужи и садржајнији боравак туриста. Од пресудне је важности заштита, очување и правилна валоризација културно-историјског наслеђа, па у том контексту треба планирати туристички производ чија ће основа бити валоризовање културне и етно баштине, за шта постоји све значајнија тражња.

Имајући у виду садашњи организациони, институционални и инвестициони капацитет локалне самоуправе, као превасходног заступника јавног сектора, потребно је у првом кораку развијати оне туристичке производе који се најбрже могу пласирати и комерцијализовати на туристичком тржишту, а то су 'догађаји' (култура, уметност и забава, спортска такмичења, рекреација) и 'посебни интереси' (лов, риболов, камповање, бициклизам, јахање и др.).

У ту сврху потребна је:

- изградња и реконструкција саобраћајне инфраструктуре и смештајних капацитета различитог нивоа услуга за прихват туриста и за њихов дужи боравак (паркинге, смештајне капацитете различитих категорија и квалитета услуга - хотеле, моделе, пансионе, домаћу радиност, водичке службе, сувенирнице, ресторани, итд);
- изградња рекреативно-спортских садржаја, плажа са свим потребним садржајима, очување свих заштићених површина (природних и антропогених);
- формирање информативних пунктова, продавница сувенира, туристичке сигнализације;
- развијање постојећих и формирање свих потребних служби и организација које ће омогућити реализацију задатих активности.

Све ове активности треба да допринесу да се туристички производ прилагоди туристичкој тражњи тако да се са једне стране повећа обим туристичког промета, а са друге омогући

задржавање туриста више од једног дана. У оба случаја резултат је повећање прихода од туризма, повећање запослености становништва – једном речју туризам постаје развојни фактор привреде овог подручја.

У последњих неколико година постоји низ пројеката и иницијатива усмерених на туристички развој, фокусиран углавном на локације уз реку Дунав, што значи да су предузетничке структуре препознале празан простор уз Дунав као кључни ресурс овог подручја.

Фокус је на Подунављу, као све значајнијем туристичком коридору Европе (пројекат изградње пристана за туристичке бродове, европски пројекат бициклических стаза, пројекат изградње марине итд.), и његово повезивање са туристичким потенцијалима општина.

Пројекат 'Подграђе у Бачу' подразумева обнову постојећих кућа према аутентичним правилима и архитектонским стандардима. Предлог је да се ревитализацијом комплетног Подграђа са околним подручјем креира зона са туристичком понудом која се базира на културно-историјској баштини, традицији и локалној гастрономији, као и интерпретацији целокупне историје Бача. Организација и оперативне активности овог пројекта укључују повезивање Подграђа са тврђавом, турским купатилом, самостаном и манастиром у смислу стварања јединственог искуства историје и културе Бача.

На овај начин би била креирана додатна вредност већ постојећој иницијативи 'Векови Бача', а кроз отварање могућности за мале пословне иницијативе, даје се подршка одрживом развоју локалне економије. С обзиром на то да у већини кућа живи локално становништво, њиховом обновом и активирањем у смислу туристичке понуде, отвара се могућност активирања локалног становништва на пољу малог предузетништва и остваривања додатних прихода.

Велики туристички имиџ овог простора ствара и СРП 'Карађорђево', као историјска председничка резиденција, која међутим никад није остваривала значајан економски ефекат с обзиром на то да је била објекат затвореног типа.

Карађорђево је центар ловног и излетничког туризма I категорије, а могу се развијати и друге туристичке активности: спортско-рекреативне, циклотуризам, екскурзионе и риболовне. Такође, потребно је размислити и о увођењу нових туристичких производа као што су фотосафари, birdwatching, едукативни програми итд. Туристима се поред лова и риболова нуде програми јахања, вожње фијакером, чамцима. Карађорђево такође располаже и са квалитетним смештајним капацитетима.

Међутим, постојеће капацитете је потребно реновирати и објединити понуду, на основу планова одрживог развоја ловног туризма, у односу на све субјекте који газдују ловиштима.

Активирањем својих туристичких потенцијала у Културном пределу Бач, општине могу обезбедити да туризам постане један од важних сектора обнове и развоја, са израженим позитивним утицајем на подстицање привредног развоја, пораст запослености и подизање стандарда локалног становништва.

III - 4.2. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ И РИБАРСТВА И НА РУРАЛНИ РАЗВОЈ

Посматрани простор има велики потенцијал у сектору пољопривредне производње захваљујући повољним климатским условима, dobrim природним карактеристикама земљишта и расположивим водним ресурсима. Међутим, тај потенцијал није у потпуности искоришћен.

Пољопривреда се не сматра обичном економском граном, како због специфичности ове производње и традиције која се уз њу везује, тако и због великих очекивања.

Препозната је као један од основних стратешких праваца развоја, а већи део становништва у њој види највећу развојну шансу. Пољопривреда јесте економска грана која може да произведе већу вредност него што то чини сада, доприносећи укупном привредном развоју посматраног подручја.

Подручје у обухвату Просторног плана има доминантно рурални карактер, с обзиром да основу његове економије чини пољопривреда, те да велики део становништва, директно или индиректно, остварује приходе у области пољопривреде.

У наредном периоду значајну пажњу треба посветити унапређивању економских и социјалних услова живљења пољопривредног становништва на селу уз подршку производњи специфичних пољопривредних производа и њиховом пласману кроз туристичку понуду.

Очувана животна средина, атрактивност пејсажа, биодиверзитет, културно и историјско наслеђе, постојање традиционалних вештина и производа представљају квалитетну основу за развој различитих активности руралне економије.

Рурални развој подручја захтева спровођење координираних активности у области институционалне и организационе подршке, ефикасног физичког и комуникационог повезивања насеља, повећања приступачности становништва државним и јавним службама и подршку надлежних органа управе на локалном, регионалном и националном нивоу.

У циљу побољшања квалитета живљења на селу потребно је, у првом реду, подићи ниво инфраструктурне опремљености (саобраћајна, енергетска, снабдевање водом, канализација отпадних вода, депоновање комуналног отпада) и опремљености насеља неопходним јавним службама у складу са њиховим рангом у планираној мрежи насеља.

У оквиру постојећих насељских структура, или, уколико просторни потенцијали насеља то омогућавају, ван насеља обезбедити просторне услове за развој капацитета за финалну прераду пољопривредних производа и производних и услужних капацитета руралне економије. На тај начин обезбедиће се услови за комбиновање основне пољопривредне делатности са другим производним, услужним и посредничким делатностима. Радне просторе ван насеља опремити комуналном инфраструктуром.

Посебну пажњу треба посветити заштити и конзервацији руралног наслеђа, очувању предеоног диверзитета, заштити животне средине, развоју активности које обезбеђују алтернативни приход и развоју и побољшању руралне инфраструктуре.

Такође је потребно посветити пажњу уско специфичним програмима производње, полазећи од природних предности за ратарску производњу, добрих педолошких карактеристика земљишта, умерене континенталне климе и створених вредности. Створене вредности се огледају у традицији пољопривредне производње на овом подручју и високог стручног знања носилаца развоја пољопривреде, али их је потребно осавременити применом нових технологија у складу са савременим научним сазнањима.

Велико привредно, а пре свега пољопривредно богатство, поред плодног земљишта су 43 километра тока реке Дунав и мреже канала Дунав-Тиса-Дунав. Замајац развоја представљају и спортски лов и риболов (река Мостонга, језеро Провала). По својим физичко-хемијским и биолошким карактеристикама воде и водотоци на подручју обухвата Просторног плана су погодни за рибарство.

Узимајући у обзир расположиве природне ресурсе на посматраном подручју, развој пољопривреде треба засновати на:

- обезбеђењу довољне количине квалитетних сировина за прехрамбену индустрију;
- измени структуре сетве којом ће се доћи до већих економских ефеката, уз поштовање свих ограничења које простор намеће;
- развоју производње здраве хране и њеној валоризацији кроз локалну туристичку понуду;
- повећању површина под повртарским културама;
- развоју сточарства и воћарства;
- дефинисању приоритета, који уз најмања улагања могу дати највеће ефекте;

- спровођењу контроле квалитета земљишта, површинских и подземних вода и праћењу утицаја пољопривредних активности на стање животне средине;
- коришћењу обиља воде, по чему је ово подручје карактеристично, у циљу наводњавања и одводњавања;
- коришћењу предуслова за формирање вештачких рибака за производњу конзумне рибе, на мање плодним површинама земљишта;
- развоју других алтернативних облика пољопривреде.

III - 4.3. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ШУМАРСТВА И ЛОВСТВА

Шумарство као привредна грана, даје значајне резултате посебно у Газдинским јединицама које просторно обухватају највеће површине под културама и плантажама ЕА-топола које имају највећи запремински прираст, нарочито врсте тополе I - 214. Шумама и шумским земљиштем, било да су у државном или приватном власништву, мора се управљати и газдовати тако да се очувају њихове основне природне вредности и функције, сагласно Закону о шумама и Закону о заштити природе, као и пратећим подзаконским актима. Посебно треба повести рачуна о очувању природности и биолошке разноврсности шума, као и њихове комплексне структуре и састава, са акцентом на очувању разноврсности живог света и пратећих заједница, који се налазе унутар шума овог подручја. Шуме треба да остваре превасходно заштитне функције, социо-културне и привредне у оквиру општекорисних функција шума.

У границама Културног предела Бач потребно је:

- унапредити стање постојећих шума имајући у виду режиме заштите заштићених подручја и мере заштите осталих природних добара;
- оптимално користити шуме у складу са заштитом и одрживим развојем укупног подручја;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање ЕАТ и аутохтоним врстама дрвећа на одговарајућим стаништима;
- пласман дрвне масе усмерити ка прерађивачким капацитетима у земљи;
- радове у шумарству обављати у складу са Програмом развоја подручја и основама газдовања шумама;
- очувати постојеће аутохтоне шумске заједнице и применити их у пошумљавању нових површина;
- организовати максималну шумску производњу уз заштиту укупног екосистема.

Ловство: Ловишта у границама Културног предела Бач имају добре услове за развој и гајење дивљачи.

Ловишта ће, у складу са Законом о дивљачи и ловству, газдовати својим ловиштем на основу важећих ловних основа и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом диманике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину, уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

У ловиштима ће бити дозвољен улов дивљачи у складу са годишњим плановима газдовања. Ловишта опремити ловно-техничким објектима, узгајалиштима дивљачи и ловачким домовима у складу са планираним развојем ловног туризма.

III - 4.4. УТИЦАЈ ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НА РАЗВОЈ ИНДУСТРИЈЕ

За развој индустрије, као и укупан привредни развој посматраног подручја, неопходно је да се он заснива на технолошкој ревитализацији, на конкурентној производњи са потпуном интеграцијом најсавременијих технолошких решења, уз заштиту и очување животне средине. Приоритет у развоју индустрије треба

да буде првенствено прехранбена индустрија (која се ослања на развијену сировинску базу, нарочито органска производња хране) и афирмација посматраног подручја као произвођача здраве хране. При томе посебан акценат треба дати развоју прераде житарица (пшенице и кукуруза), али и преради воћа, поврћа и меса, јер ће ове гране прехранбене индустрије имати потенцијално тржиште у оквиру туристичке понуде подручја обухвата Просторног плана, али и на тржиштима унутар земље и у иностранству.

Даљи развој малих и средњих предузећа, такође представља приоритет динамичнијег привредног развоја, како због стварања услова за брже запошљавање и пораст прихода становништва, тако и због потреба и могућности активирања локалних потенцијала (сировинско залеђе, радна снага). Неопходна је и подршка локалне самоуправе у обезбеђивању подстицајног окружења за развој предузетништва, нове инвестиције и ново запошљавање, као и у процесима едукације будућих предузетника МСП.

III - 5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

III - 5.1. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Основно концепцијско опредељење у домену путне - друмске инфраструктуре за подручје обухвата Просторног плана (општина Бач и мањи део општине Бачка Паланка и Оџаци) је побољшање капацитивних могућности предметних државних путева⁴¹, безбедности и нивоа саобраћајне услуге (деонице ДП бр.12/М-18, ДП бр.112/Р-102) као основних путних капацитета, који ће нудити виши ниво комфора и бољу повезаност овог простора са окружењем. Предметни државни путеви такође ће у наредном периоду, поред своје основне функције у међурегионалном и међуопштинском повезивању, преузети и значајан део у обезбеђивању саобраћајне доступности локалитетима у оквиру обухвата посебне намене.

Планска решења путног - друмског саобраћаја подразумевају задржавање свих саобраћајних капацитета нижег хијерархијског нивоа (општинских, атарских, шумских и других приступних путева) уз потребу реконструкције и уклапања у нове функционално - саобраћајне матрице овог простора и окружења. Овакав приступ уређењу саобраћајница у оквиру простора обухвата утицаће на формирање нове - јединствене саобраћајне мреже, која ће у потпуности побољшати везе у зони културног предела са насељима, окружењем, свим садашњим и будућим туристичким, рекреативним и културним локалитетима.

Планска решења траса нових приступних путева ка предметном простору, предложена су као најекономичнија (верификована кроз планове локалних самоуправа у обухвату), која се лако могу реализовати, без повећања трајекторија путовања, експлоатационих трошкова и без значајнијих неповољних утицаја на одрживи развој и биодиверзитет овог простора.

Предложена решења водног саобраћаја (проистекла из планске и стратешке документације Републике Србије и АП Војводине) подразумевају укључивање потенцијала водног - пловног пута реке Дунав – коридора VII, пловних-водних путева из система ОКМ ХС ДТД у дестинације транспорта путника (потенцијалних посетилаца у зони Културног предела Бач) и околних локалитета, путем водних превозних средстава и/или уз интегрално повезивања са осталим облицима саобраћаја. Обнављање путничких пристаништа, као и изградња прихватних објеката наутичког туризма (марина, привезишта) ће подстицајно утицати на укључивање овог вида саобраћаја у афирмацију локалитета у зони обухвата Просторног плана. За реализацију потребних садржаја водног саобраћаја у оквиру обале Дунава и ОКМ ХС ДТД постоје одговарајући просторни и хидролошки услови.

4 Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: М-18 је ДП I6 реда бр.12; Р-102 је ДП IIа реда бр.112.

Планска и стратешка решења у домену железничког саобраћаја такође су заснивана на усвојеним планским и стратешким документима (ППРС, РПП АПВ, Стратегија развоја саобраћаја РС) што подразумева задржавање постојећих пруга у оквиру утврђених коридора и побољшање експлоатационих параметара реконструктивним мерама и изградњом.

Реконструкцијом/изградњом нижеранжираних пруга, побољшаће се експлоатациони параметри железница (повећање носивости и експлоатационе брзине), тиме ће се приближити захтеваном европском нивоу превозне услуге и створиће се солидни услови за интеграцију са осталим видовима саобраћаја (транспорт путника: возила-вагони-пловила), као и могућност за коришћење пруга у туристичко-музејске сврхе.

Планска решења и стратегије развоја немоторног саобраћаја на предметном простору предвиђају формирање и развој капацитета немоторних - пешачко-бициклистичких кретања (кроз дефинисање коридора бициклистичких стаза уз реку Дунав – међународног циклоридора 6, националног циклоридора уз ОКМ ХС ДТД, пешачких и бициклистичких стаза унутар насеља и локалитета). Немоторна кретања, као најважнија и еколошки најприхватљивија, доприносе смањењу негативних утицаја саобраћаја на животну средину, побољшању 'суживота' моторног саобраћаја и афирмацији природних, туристичких локалитета еколошког коридора, што је и препорука која произилази из Атинске повеље ЕСУ (1998 и 2003).

Ваздушни саобраћај (јавни путнички и кargo превоз) у зони Културног предела Бача није заступљен. У планским документима вишег реда који обухватају ово подручје није предвиђено успостављање капацитета овог вида саобраћаја (ваздушне луке-аеродрома). Ипак ова врста саобраћаја биће заступљена преко више (постојећих /планираних) микролокација хелидрома који се налазе у подручју Културног предела Бач, са минимално потребним елементима за привремено обављање ове врсте ваздушног саобраћаја.

Гранични друмски саобраћај у подручју Културног предела Бач одвијаће се преко трајектног прелаза Бач – Вајска (Vukovar), где се налазе основни минимални капацитети за обављање ове активности.

Узимајући у обзир да су предео подцелине углавном ван већих урбаних агломерација и насеља, може се констатовати да посебна намена нема значајнији утицај на саобраћајне коридоре и објекте и на развој и унапређење саобраћајне инфраструктуре. Предметни саобраћајни капацитети који су постојећи (државна путна мрежа, регионалне пруга, општински путеви) су већином изграђени, док планирани капацитети делимично пролазе кроз посебну намену и имају одговарајуће реперкусије на избор, врсту, тип и сложеност објеката саобраћајне инфраструктуре (пратећи садржаји путева, бициклистичке стазе и опрема, саобраћајна-туристичко сигнализација), а самим тим и на остале садржаје у оквиру посебне намене.

III - 5.2. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

План развоја водопривредне инфраструктуре засниваће се на успостављању интегралних регионалних вишенамених система за уређење, коришћење и заштиту вода. Обзиром да се на простору у обухвату Културног предела Бач очекује развој туризма, неопходно је за прихват и боравак туриста обезбедити одговарајуће услове у смислу комуналне опремљености (водовод и канализација), као и уређење и обезбеђење водних ресурса од даљег загађивања и расипања.

III - 5.2.1. Снабдевање водом

Концепција снабдевања насеља водом заснована је на развоју регионалних система, као најповољнијих са аспекта експлоатационих трошкова и аспекта обезбеђења сигурне и квалитетне дистрибуције. Основу развоја будућих регионалних система за снабдевање водом чине заштићена изворишта подземних и повр-

шинских вода. Принцип је да се до рационалних и еколошки прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, а да се тек након тога регионалним системима допрема само недостајућа вода.

Имајући у виду садашња економска кретања и финансијску моћ локалних заједница, не може се очекивати брза изградња регионалних система за водоснабдевање. Решења која се сада раде, или ће се радити у скорој будућности, морају бити компатибилна са будућим повезивањем у регионалне системе.

Краткорочна оријентација снабдевања водом обухвата развијање микрорегионалних водоводних система (повезивање неколико насеља или општина у једну целину у зависности од расположивих изворишта). Временом, ови системи би се повезивали и обједињавали у веће целине, тј. у одређеном временском периоду у регионални систем ослоњен на извориште воде регионалног нивоа. Овакав приступ омогућава да се корисници по правилу снабдевају са два или више изворишта и да се, уз локалне могућности (микрорегионално и локално извориште), постиже највиши степен сигурности, како у погледу испоруке количине воде, тако и погледу њеног квалитета. Овде је економски елемент један од најбитнијих чинилаца рационалног развоја.

Оптимална дугорочнија оријентација снабдевања водом становништва представља изградњу регионалних и међурегионалних водоводних система у који би били интегрисани и постојећи водоводни системи. Рок израде ових система је 2020. година. Проблем највећег приоритета је водоснабдевање области у којима је у води за пиће присутан токсични арсен и повишен садржај природних органских материја и натријума.

Издан у алувијалним седиментима Дунава, на потезу Богојево-Бачко Ново Село, потезу Бачко Ново Село-Бачка Паланка, потезу Челарево-Футог, потезу Нови Сад-Сремски Карловци и потезу Гардиновци-Чента представља перспективу за развој нових изворишта.

Поред реализованих система и објеката за снабдевање водом насеља, дају се основне смернице развоја водоводних система по општинама:

- Бач - праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења, наставак замене застареле мреже од АЦЦ;

За сеоска насеља се предвиђа техничко побољшање водовода, нарочито у случају прикључења на магистралне доводе и градске водоводне системе и обнова и побољшање поузданости водовода, спајањем у јединствену целину више мањих групних система, изградњом већих резервоара и смањивањем великих губитака у мрежи.

Уколико не постоје услови за прикључење на месне водоводне мреже, снабдевање водом објеката који се налазе унутар границе Културног предела Бач планирати из бунара бушених на парцелама потенцијалних корисника, а у складу са Законом и условима које изда надлежни орган. Такође, за противпожарне и техничке потребе, предвиђа се бушење бунара који ће захватити мање квалитетну прву (фреатску) издан.

III - 5.2.2. Каналисање и пречишћавање отпадних вода

Предвиђа се интегрална заштита вода, која подразумева примену технолошких, водопривредних и организационо-економских мера заштите. Технолошке мере подразумевају пречишћавање отпадних вода у ППОВ свих насеља већих од 5.000 ЕС, као и мањих насеља која се налазе у зони заштите изворишта. У ППОВ ће се уводити отпадне воде општинских центара и свих приградских насеља повезаних на групне канализационе системе. Производна предузећа ће реализовати своја комплетна ППОВ, или предтретмане. Предтретманом се отпадне воде из технолошких процеса пречишћавају до стања да смеју да буду упуштене у градску канализацију и упуштене према ППОВ. Морају се уклонити све опасне материје, посебно оне које би својим токсичним деловањем ометале рад биоаерационог дела ППОВ.

Каналисање насеља ће се обављати по принципима сепарационих система, са раздвојеним системима за отпадне воде насеља и атмосферске воде. Предвиђа се повећање обухвата насеља на више од 90%. У насељима ће се градити групни магистрални системи, спајањем канализационих система више насеља, ради довођења отпадних вода на заједничко ППОВ.

- Бач-наставак изградње насељске канализационе мреже, проширење капацитета ППОВ;

Санитација сеоских насеља, која не могу да буду обухваћена малим групним системима са ППОВ (посебно код удаљених расутих и неприступачних насеља) обављаће се по принципима руралне санитације - са одвођењем отпадних вода у индивидуалне или групне водонепропусне објекте и комбинацију са секундарним биолошким пречишћавањем, уз оперативну организацију даљег поступка са отпадним водама, односно, уклањања и коришћења у пољопривреди на санитарно безбедан начин како не би дошло до загађења површинских и подземних вода.

III - 5.2.3. Регионални системи водотока

Комплексни регионални системи водотока чине саставни део Интегралног комплексног јединственог водопривредног система Републике Србије. Напред описани комплексни регионални системи водоснабдевања значајно утичу на комплексне регионалне системе водотока и обрнуто. Овај утицај огледа се, пре свега, преко испуштања гарантованих малих вода, који је предвиђен код свих акумулација које служе за водоснабдевање становништва или за неке друге намене. Утицај комплексног система висококвалитетних вода нарочито се огледа у упуштању отпадних вода у водотокове у данашњим условима практично без пречишћавања, што изазива смањивање употребљивости речних вода или онемогућавање њиховог коришћења уз ризике по здравље становништва и оштећења осталог живог света. Речне системе чине објекти на рекама за уређење водних режима, акумулације, објекти хидроелектрана, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање. На територији обухваћеној Просторним планом у функционалном и управљачком погледу се издваја се Бачки речни систем.

Као вишенаменски, Хс ДТД служи за наводњавање, снабдевање рибњака, индустрије и насеља водом, пловидбу, рекреацију, туризам, спортове на води, одводњавање сувишних вода, заштиту од штетног дејства вода и спровођење вода које дотичу са територија суседних земаља, прихватање пречишћених употребљених вода, и др.

Систем Дунав. Ток Дунава од Бездана до ушћа Тисе управљачки и функционално припада Бачком систему. Међутим, читав низводни део тока, од ушћа Тисе до границе са Бугарском, на коме се реализује успор од ХЕ Ђердап 1 и ХЕ Ђердап 2 издваја се као посебна управљачка и функционална целина, због сложених управљаних режима течења (рад електрана ХЕ Ђердап 1 и 2 у неуспаваном режиму), као и сложених циљева заштите приобаља.

Бачки систем сачињава реализовани ХС ДТД у Бачкој, део тока Дунава од границе до ушћа Тисе, као и ХС Северна Бачка, који се разија на водом најдефицитарнијим северном подручју Бачке. Неопходна је обнова постојећег ХС ДТД, повећање његове пропусности и реализација ППОВ насеља и свих индустрија које се налањају на ХС.

Хидросистем је могуће, без значајних улагања, прилагодити већој потрошњи воде за наводњавање површина већих од пројектованих 132000 ha, путем продубљивања и проширивања необложених, односно надвишења обложених деоница магистралних канала и формирања нових акумулационих простора у многобројним, за то погодним, долинама северне Бачке, као и инсталирањем црпних станица чији је капацитет 20 % већи. Регулисање водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу. Распрострањеност и изграђеност водопривредне инфраструктуре на територији је задовољавајућа,

али је због њихове запуштености и неодржавања, проблем одводње сувишних вода и даље присутан. Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања, изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање.

Просторним планом је дата могућност ревитализације старе Мостонге у делу њеног старог тока кроз насеље Дероње и насеље Бач (око тврђаве Бач), и постојећи ток Мостонге у делу СРП Карађорђево (Врањак и Гувниште), и могућност изградње туристичке инфраструктуре уз наведене дестинације Мостонге.

Изградњом Хидросистема ДТД пресечен је део тока реке Мостонге који својим меандром окруживала тврђаву и са изграђеним шанчевима који су били пуни воде била фортификацијска препрека. Стару трасу - меандар Мостонге која је улазила у шанца око тврђаве, пресекао је канал ДТД деоница Каравуково-Бачки Петровац. Деоница канала је под диригованим режимом (контролисано држање нивоа воде у каналу, његово пуњење и пражњење). Режим воде који се одржава у каналу (код Бача) износи од 79,40 mАНВ до 80,68 mАНВ.

У складу са пројектним задатком дата су варијантна решења могућег начина уређења корита шанца тврђаве. Заједничко за све предложене варијанте је дубина воде у кориту шанца. Пројектована дубина воде је 1,2 m што не омогућава развој барске вегетације. Постојећи ободни насип је (претежно) на коти 82,50 mАНВ. Кота дна шанца је мењана са намером да се обухвате случајеви гравитационог пражњења, гравитационог пуњења и комбинованог рада са обезбеђењем пумпања воде у простор шанца. Запремина шанца обухвата површину сса 14,3 ha.

Предлог планираних садржаја и уређења простора непосредно уз/и везано за Мостонгу:

1. део старог тока Мостонге кроз насеље Дероње: копање канала средином старог тока, мин. ширине и дубине довољне за кретање два чамца упоредо, у дужини од око 4,5 km, уз могућност изградње пешачких и бициклических стаза – шеталишта, са дрвеним мостићима, и могућност изградње волијера - одмаралишта са садржајима, као и порибавање водене површине;
2. постојећи ток Мостонге у делу грађевинског подручја насеља Бач: продубљавање корита и враћање воде око тврђаве и подграђа у Бачу, са изградњом стазе уз обалу (пешачке, бициклическе, трим), привеза за чамце, пешачких мостова.
3. постојећи ток Мостонге у делу СРП 'Карађорђево, у режиму III степена заштите: продубљавање корита Мостонге и изградња привезишта, са могућношћу коришћења рекреативних/излетничких пловних објеката, изградња пешачких и бициклических стаза уз Мостонгу.

III - 5.3. ЕНЕРГЕТИКА И ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Концепција развоја енергетике засниваће се на циљевима постављеним Стратегијом развоја енергетике РС до 2015. год, као и програмима остваривања ове стратегије, а основни циљеви су обезбеђење сигурности и економичности снабдевања привреде и становништва енергијом и успостављање нових квалитетних услова рада, пословања и развоја у производњи, преносу, дистрибуцији и потрошњи енергије, који ће подстицајно деловати на привредни развој, заштиту животне средине и интеграцију у регионално и европско тржиште.

Развој енергетике ићи ће у смеру усклађивања развоја енергетских производних сектора са секторима потрошње, као и смањење негативних утицаја на животну средину, што подразумева

мева модернизацију енергетских објеката укључујући ревитализацију и технолошко унапређење, тј. замена садашњих технологија новим технологијама уз обавезну примену савремених технологија/уређаја за заштиту животне средине, у циљу достизања стандарда ЕУ и норми дефинисаних међународним споразумима (међународни споразуми, Директива ЕУ и др.).

Ово подразумева ревитализацију, реконструкцију и модернизацију постојећих енергетских објеката у циљу сигурности, поузданости, смањења губитака, смањења негативних утицаја на животну средину, повећање удела коришћења расположивих потенцијала, рационализацију коришћења енергије и енергената на свим нивоима, повећање енергетске ефикасности (производња, пренос, дистрибуција, потрошња), изградња нових енергетских објеката, нарочито неконвенционалних извора енергије, у циљу достизања потребног удела коришћења обновљиве енергије у укупној финалној производњи и потрошњи, изградња преносних објеката за интерконективно трансгранично повезивање са државама у окружењу и изградња нових енергетских објеката у складу са растућим потребама и обезбеђењу поузданог и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима.

Основни приоритет је технолошка модернизација свих енергетских објеката, инфраструктурних система и извора у свим секторима.

Приоритет представља и рационална употреба квалитетних енергената и повећање енергетске ефикасности у производњи, преносу, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника у свим секторима потрошње.

Посебан приоритет представља повећање коришћења обновљивих извора енергије, коришћење нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије.

Дугорочно развојни и регионално стратешки приоритет представља грађење нових инфраструктурних објеката за интерконективно прекогранично и регионално повезивање са окружењем са становишта развоја регионалног и паневропског тржишта.

Развој енергетике заснован на овом концепту, као крајњи резултат треба да има укупно смањење финалне енергије и смањење негативних утицаја енергетских објеката на животну средину, што ће имати позитиван утицај на посматрано подручје посебне намене.

III - 5.3.1. Електроенергетска инфраструктура

У наредном планском периоду снабдевање електричном енергијом биће из основних производних објеката Републике Србије термоелектрана и хидроелектрана које се налазе ван подручја обухвата Просторног плана.

Преносна мрежа ће се развијати у складу са Стратегијом развоја енергетике РС до 2015. год. односно, развојним документима ЕМС-а, који се према Закону о енергетици израђује сваке године за наступајући петогодишњи период, Студија перспективног развоја преносне мреже Србије до 2020. године (2025. год), а такође мора да прати растуће потребе за електричном енергијом. Највећи део инвестиција посвећен је рехабилитацији и унапређењу основног преносног система. Сагледавањем постојећег стања, намеће се потреба континуитета технолошке модернизације постојећих објеката ради побољшања оперативних перформанси и повећања поузданости рада електроенергетских објеката. Поред технолошке модернизације објеката, развој електроенергетске преносне мреже условљен је и у обезбеђивању нове преносне 110kV са повезивањем системима у окружењу и изградњи трансформаторских 110/20 kV. Концепција изградње преносне мреже је у директној вези и са изградњом обновљивих извора енергије и растућим потребама.

Са технолошком модернизацијом преносне мреже, неопходно је оспособљавање свих техничких система управљања, као и развој нове информационе технологије за системско тржишно управљање, чији је циљ повећање поузданости системских података, што је условљено учешћем у будућем тржишту електричне енергије.

Планирани су објекти преносне мреже у ширем окружењу Просторног плана, који ће директно имати позитиван утицај на електроенергетски сектор и на подручју Просторног плана, од-

носно на испуњење основних циљева обезбеђење сигурног и квалитетног снабдевања електричним енергијом. Ови инфраструктурни објекти су представљени табеларно:

Табела 5: Планирани објекти преносне мреже 110 kV

Р.бр.	Назив вода	Врста вода, тип и пресек проводника (mm ²)	Етапа изградње
1	Бачка Паланка-Бач	110kV Надземни, Al/Č-360	до 2015 год.
2	Бач-Одаци	110kV Надземни, Al/Č-240	до 2015 год.

Дистрибутивна мрежа ће се развијати у складу са Средњорочним плановима надлежног предузећа ЈП ЕПС-а, односно Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Електро-војводина“, Електродистрибуција „Сомбор“.

За читав плански период предвиђен је пораст потрошње електричне енергије са просечном годишњом стопом раста од 1,8%, што изискује повећање капацитета постојећих трафостаница, где је то могуће, као и обезбеђење нових капацитета.

На конзумном подручју Електродистрибуције „Сомбор“ планирана је трафостаница 110/20 kV „Бач“.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије.

Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника али и укупна енергетска зависност овог простора.

III - 5.3.2. Термоенергетска инфраструктура

Предвиђена је ДГМ (дистрибутивна гасна мрежа) ниског притиска, као и снабдевање гасом свих потрошача, у насељеним местима и ван насељених места, а који се налазе унутар граница Културног предела Бач.

Развој и изградња гасоводне и нафтоводне инфраструктуре на посматраном подручју дефинисана је Просторним планом општине Бач, Бачка Паланка и Одаци и овим Просторним планом се не мења. Услови за изградњу гасоводне и нафтоводне инфраструктуре на посматраном подручју се издају на основу наведених планова.

Услови за изградњу одвојка гасовода „Јужни ток“ за Републику Хрватску ће се издавати на основу ППППН транснационалног гасовода „Јужни ток“ кроз Србију.

Истраживање и експлоатација геотермалне енергије је дозвољена на целом простору обухваћеном Просторним планом, док се у деловима са посебним режимом заштите поштују услови заштите дате уредбом.

III - 5.3.3. Обновљиви извори енергије

Процењује се да би на подручју Просторног плана у наредном десетогодишњем периоду учешће неконвенционалних енергетских извора у укупној потрошњи могао да достигне 20%.

Подручје Просторног плана располаже знатним потенцијалом обновљивих извора енергије. Соларним атласом који је израђен за потребе Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине утврђена је могућност развоја пројеката фотонапонских електрана у овом подручју, а регион располаже и значајним потенцијалом биомасе и биогаса.

III - 5.4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

У складу са постављеним циљевима достизања једног од главног покретача снага, нове економије ће се развијати као савремени систем што подразумева увођење најсавремених технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградња сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима, закључно са локалним, уз употребу најсавременијих медијума преноса, потпуна дигитализација свих система електронских комуникација (фиксна, мобилна, интернет, радио-комуникација, КДС) уз обезбеђење довољно капацитета, равномерног развоја и целокупне покривености простора уз обезбеђивање подједнаке доступности свим оператерима.

- фиксна комуникациона мрежа: равномеран развој на целом подручју; потпуна замена аналогних система комуникација и старијих дигиталних, новим системима у складу са технологијом развоја истих; капацитете обезбедити у складу са растућим потребама; реконструкција постојеће електронске комуникационе мреже на свим нивоима; употреба оптичких каблова као медиј преноса, где год је то могуће;
- транспорт у нижим равнима мреже засниван искључиво на оптичким кабловима;
- реконструисање постојеће приступне мреже код које би се употреба бакарних каблова максимално скратила, а значајно повећао удео оптичких каблова и могућност безжичног приступа;
- доградња постојеће мреже да би се постигла потпуна покривеност територије и омогућило увођење свих нових услуга;
- оптичке кабловске везе између комуникационих чворишта, које су од утицаја на подручје Просторног плана, у складу са плановима развоја надлежног предузећа планирани су од Бача према општинама Бачка Паланка и Одаци,
- увођења широкопојасне мреже у фиксну телефонију;
- равномеран развој широкопојасне мреже за коришћење универзалних услуга;
- у циљу обезбеђивања нових услуга, приступну мрежу градити довођењем оптичке мреже што ближе корисницима, применом приступних претплатничких концентратора и различитих безжичних (wireless) технологија (нпр. WiMAX, WiFi и др.);
- дигитализација емисионих система, повезивање емисионе станице међусобно, и поред радио-релејних система, с центрима дистрибуције програма и оптичким приводом на најближи кабл;
- сваком потенцијалном кориснику треба омогућити квалитетан приступ радио и ТВ програмима који су добили дозволу за покривање те територије.

Инфраструктурна мрежа оптичких каблова представља основни физички медиј за телекомуникациони пренос.

Табела 6: Планирани електронски комуникациони каблови на планском подручју

Р.бр.	Извршна јединица	Релација
1	Нови Сад	Бачка Паланка-Бач-Дероње-Оаци
2	Нови Сад	Бођани-гранични прелаз
3	Нови Сад	Селенча-Ратково
4	Нови Сад	Бач-Вајска (реконструкција)
5	Нови Сад	Бач-Бачко Ново Село, са приводом за Плавну (реконструкција)
6	Нови Сад	Бач-Селенча (реконструкција)
7	Нови Сад	привод за Младеново и Карађорђево (реконструкција)
8	Сомбор	Оаци-Карауково
9	Сомбор	Оаци-Дероње

У свим планираним саобраћајним коридорима (путним и железничким) планирани су и електронски комуникациони каблови међумесне мреже.

Проширење комуникационих система реализоваће се постављањем нових електронских комуникационих уређаја, и проширивањем постојећих који су лоцирани у постојећим објектима, и постављањем мултисервисних приступних уређаја и друге електронске комуникационе опреме у indoor или outdoor кабинетима.

III - 5.5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА

На подручју Просторног плана поштанске услуге обавља јавни поштански оператер ЈПО - ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“ и други поштански оператери из домена нерезервисаних поштанских услуга. Радне јединице поштанског саобраћаја које су надлежне за планско подручје налазе се у Сомбору и Новом Саду.

Концепција и план развоја поштанског саобраћаја, заснована је на основним циљевима (законодавни, социјални, оперативни и тржишни) у овој области, који су дефинисани Законом о поштанским услугама и Законом о изменама поштанских услуга, као и Стратегијом поштанских услуга у РС и постављеним циљевима PostEurop (Асоцијација ЈПО Европе). У складу са постављеним циљевима поштанска мрежа ће се развијати по следећој концепцији: пружање универзалне поштанске услуге, развој тржишта поштанских услуга, развој и реструктурирање јавног поштанског оператера, развој поштанске мреже и капацитета, унапређивање квалитета поштанских услуга, сигурност и безбедност, стандардизација адресовања, тарифна политика.

III - 6. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЗАШТИТА ПРОСТОРА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, ЗАШТИТА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И РАТНИХ РАЗАРАЊА

III - 6.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Стратешко опредељење просторног развоја општине Бач и насеља суседних општина које улазе у обухват Просторног плана, усмерено је у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите и унапређења природних и културних вредности животне средине.

У циљу развоја предметног простора, у складу са принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите културних и природних добара.

У циљу заштите природних ресурса од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- формирање јединственог регистра извора загађивања на нивоу сваке општине, као део Националног регистра;
- формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, у циљу побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости посматраног подручја;

- очување и унапређење шумског фонда;
- снабдевање свих насеља водом највишег квалитета;
- водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- изградња сепаратног канализационог система у свим насељима, уз пречишћавање отпадних вода;
- заштита изворишта за водоснабдевање;
- ревитализација и реконструкција система за одвођење унутрашњих атмосферских вода са пољопривредних и других површина;
- изградња, реконструкција и санација објеката за одбрану од спољних вода, одбрана од поплава;
- контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- санација и рекултивација напуштених локација депонија комуналног отпада и сточног гробља и осталих деградираних простора;
- рекултивација земљишта деградираног након завршетка експлоатације опекарске глине;
- током истраживања и експлоатације минералних сировина неопходна је примена заштитних мера ваздуха од загађивања, у складу са важећим прописима;
- одлагање животињских лешева и ветеринарских конфеката у складу са Стратегијом управљања отпадом, односно Законом о ветеринарству;
- селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- укључење предметних општина у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о формирању региона.

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са принципима Стратегије управљања отпадом 2010-2020.

Општина Бач је, заједно са општинама Сомбор, Апатин, Кула и Оаци, потписала споразум о формирању Западнобачког региона, са регионалном депонијом на територији општине Сомбор. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом, којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина. Општина Бачка Паланка припада региону чија се регионална депонија налази у Новом Саду.

Иако до сада нису регистрована постројења која подлежу Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, за постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, наведеним Законом су дефинисане врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, као и услови и поступак издавања интегрисане дозволе.

III - 6.2. ЗАШТИТА ПРОСТОРА ОД ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА

Елементарне непогоде: Снаге, објекти и средства за заштиту и спасавање, као и саме мере и надлежности органа и организација заштите и спасавање регулисане су Законом о ванредним ситуацијама и пратећим подзаконским актима.

При утврђивању просторне организације и уређења насеља неопходно је поштовати и имплементирати опште принципе заштите од елементарних непогода и других несрећа, имајући у виду и постојећу просторну организацију. Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и других несрећа су: планирање и имплементација превентивних мера и активности; заштита, отклањање могућих узрока угрожавања (превенција); приправност и правовремено реаговање; смањење утицаја елементарних непогода; спречавање других несрећа и умањење њихових последица (санација).

Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама планирају се превентивне и оперативне мере за спречавање и умањење последица елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа – удеса и катастрофа, као и снаге и средства субјеката система заштите и спасавања, њихово организовано и координирано ангажовање и деловање. План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама ради се на основу Процене угрожености. Проценом угрожености извршиће се идентификација извора (узроци) могућег угрожавања, сагледавање могућих последица, процена потреба и могућности спровођења мера и активности заштите и спасавања од елементарних непогода и других несрећа, што ће утицати на утврђивање степена концентрације физичких структура и инфраструктурних објеката на одређеном простору.

Удеси: Концепција планирања и заштите простора од елементарних непогода и технолошких удеса базира се на минимизацији ризика по људско здравље и животе, природне и створене вредности, као и на санацији простора који су евидентно угрожени овим појавама. Усаглашавање националне законске регулативе са међународном, јачање институционалних капацитета за примену законских обавеза, сектора за рану најаву и одбрану, као и формирање јединствене базе о угроженим просторима, потенцијално угроженим просторима, постојећим и планираним објектима одбране, пружа основу за планирање намене простора и његовог савременог концепта развоја у складу са природним условима и ограничењима. Надлежности, обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама дефинисане су Законом о ванредним ситуацијама.

Одредбе овог закона односе се на израду Планова заштите од удеса и предузимање мера за спречавање и ограничавање утицаја, успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама-удесима и катастрофама.

Према подацима Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине, у обухвату Просторног плана не постоји ни једно свесено постројење вишег и нижег реда. Најближе граници обухвата Просторног плана налазе се два СЕВЕО постројења вишег реда на територије општине Оџаци („Хипол“ а.д. Оџаци и „Стандард гас“ у Оџацима).

На утврђивање концепције просторног развоја утичу постојеће делатности са присутним факторима ризика, угроженост простора природним непогодама и функционална намена простора. Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка удеса и могућих последица, а организују се и спроводе на основу процене ризика и последица од удеса. Ове мере се односе на:

- адекватно просторно планирање и зонирање простора (подразумева одређивање зона заштите, удаљености опасних активности од насеља, дислокацију постојећих ризичних садржаја, планирање одговарајућих садржаја у циљу спречавања ширења последица од потенцијалних удеса, итд.);
- специфичне услове за изградњу објеката и инфраструктуре са повећаним ризиком од удеса;
- израду анализе ризика од удеса и давање мишљења и сагласности на њих;
- избор и примену технологија чијом се експлоатацијом мање загађује животна средина и обезбеђује већи степен заштите од потенцијалног загађења;

- благовремено отклањање свих уочених техничко-технолошких недостатака;
- утврђивање траса транспорта опасних материја изван насељених места.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: свесено постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер свесено постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера, који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

Заштита простора од ванредних ситуација врши се у складу са одредбама Националне стратегије заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Закона о ванредним ситуацијама, Уредбе о садржају и начину израде планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, Правилника о начину израде и садржају плана заштите од удеса („Службеном гласнику РС“, бр. 82/12) и Правилника о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службеном гласнику РС“, бр. 41/10) и др.

III - 6.3. ЗАШТИТА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И РАТНИХ РАЗАРАЊА

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање услова за деловање цивилне заштите становништва, заштиту материјалних и природних ресурса у случају ратних дејстава. Просторни системи који због своје намене, места и улоге у систему одбране имају посебан значај, јесу велики инфраструктурни системи, градска насеља, просторне целине као материјалне подршке систему одбране у свакодневном функционисању и у ванредним ситуацијама, објекти и комплекси које непосредно користе снаге система одбране, као и остали објекти и системи дефинисани посебним законским актима.

У зависности од процене степена угрожености, планирање и уређење простора за потребе одбране, подразумева предузимање одговарајућих просторних и урбанистичких мера у поступцима планирања, уређења и изградње, на усаглашавању просторног развоја у циљу обезбеђења услова за потребе деловања и извршење одбране.

У поступку усаглашавања просторног развоја са потребама одбране, објекти и комплекси који се непосредно користе за функционисање Војске, најчешће у оквиру просторних структура (намена површина), подразумевају „зоне просторне заштите“ око војних комплекса, које се дефинишу као простори са посебним режимом планирања, уређења и коришћења.

Услови и захтеви добијени од стране Министарства одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, уграђени су у овај Просторног плана. Елементи који имају поверљив карактер обрађени су у Посебном прилогу, који је саставни део овог Просторног плана.

III - 7. НАМЕНА ПРОСТОРА И БИЛАНС ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

Табела 7: Намена и биланс површина у подручју обухвата Просторног плана

Ред. бр.	Подручје обухваћено Просторним планом	површина	
		ha	%
1.	Подручје посебне намене Културног предела Бач	44684,75	78,79
	Предеона целина , ‘Мостонга и алувијална тераса“	21825,20	
	Предеона целина , ‘Дунав са инундационим подручјем“	22859,56	
2.	Подручје у обухвату Просторног плана а ван посебне намене	12026,59	21,21
	Подручје општине Бач у обухвату Просторног плана а ван посебне намене	4203,07	
	Подручје општине Бачка Паланка у обухвату Просторног плана а ван посебне намене	2471,56	
	Подручје општине Оџаци у обухвату Просторног плана а ван посебне намене	5341,61	
Σ	Укупна површина подручја обухваћеног Просторним планом	56711,34	100,00

Табела 8: Намена и биланс површина у подручју посебне намене, ‘Културног предела Бач“

Ред. бр.	Подручје посебне намене Културног предела Бач	површина	
		ha	%
1.	Предеона целина , ‘Мостонга и алувијална тераса“	21825,20	48,84
Предеоне подцелине	Древни Бач са тврђавом Бач и просторно-културно историјска целина Центар Бача	523,95	
	Манастир Бођани	106,64	
	Доња Брањевина и Дeroње	1981,95	
	Бачко Ново Село	24,27	
	Врањак и Гувниште са Мостонгом	1713,65	
	Карађорђево	106,99	
	Заштитна зона предеоне целине , ‘Мостонга и алувијална тераса“	17474,70	
2.	Предеона целина“ Дунав са инундационим подручјем“	22859,56	51,16
Предеоне подцелине	Камариште	509,18	
	Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом	253,46	
	Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта	714,36	
	Букински рит	2474,85	
	Парк шума , ‘Букински храстик“	260,32	
	Заштитна зона предеоне целине , ‘Дунав са инундационим подручјем“	18647,39	
Σ	Укупна површина подручја посебне намене Културног предела Бач	44684,75	100,00

Табела 9: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине , ‘Древни Бач са тврђавом Бач и просторно-културно историјска целина Центар Бач“

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , ‘Древни Бач са тврђавом Бач и просторно-културно историјска целина Центар Бач“	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште - грађевинско подручје насеља Бач	170,85	32,61
2.	Пољопривредно земљиште	329,44	62,88
3.	Водно земљиште	23,66	4,52
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , ‘Древни Бач са тврђавом Бач и просторно-културно историјска целина Центар Бач“	523,95	100,00

Табела 10: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине, ‘Манастир Бођани“

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , ‘Манастир Бођани“	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	20,14	18,89
	Комплекс Манастира Бођани	2,18	
	Грађевинско подручје насеља Бођани	13,76	
	Радна зона	3,19	
2.	Пољопривредно земљиште	39,43	36,97

3.	Шумско земљиште	42,14	39,52
4.	Водно земљиште	4,93	4,62
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , 'Манастир Бојани'	106,64	100,00

Табела 11: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине, 'Доња Брањевина и Дероње'

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , 'Доња Брањевина и Дероње'	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	375,79	18,96
	Археолошко налазиште , 'Доња Брањевина'	0,32	
	Грађевинско подручје насеља Дероње	79,24	
	Туризам, спорт и рекреација	5,73	
	Зона салаша	283,99	
2.	Пољопривредно земљиште	1121,72	56,60
3.	Шумско земљиште	268,67	13,56
4.	Водно земљиште	215,77	10,89
	Канал	120,23	
	Стара Мостонга	27,98	
	Рибњак	67,56	
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , 'Доња Брањевина и Дероње'	1981,95	100,00

Табела 12: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине, 'Бачко Ново Село'

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , 'Бачко Ново Село'	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште – грађевинско подручје насеља Бачко Ново Село	19,52	80,43
2.	Пољопривредно земљиште	4,75	19,57
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , 'Бачко Ново Село'	24,27	100,00

Табела 13: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине, 'Врањак и Гувниште са Мостонгом'

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , 'Врањак и Гувниште са Мостонгом'	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	6,05	0,35
2.	Пољопривредно земљиште	273,68	15,97
3.	Шумско земљиште	1392,42	81,25
4.	Водно земљиште	41,50	2,42
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , 'Врањак и Гувниште са Мостонгом'	1713,65	100,00

Табела 14: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине , 'Карађорђево'

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , 'Карађорђево'	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	85,92	80,33
2.	Пољопривредно земљиште	21,04	19,67
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , 'Карађорђево'	106,99	100,00

Табела 15: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине , 'Камариште'

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине , 'Камариште'	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	1,97	0,39
2.	Пољопривредно земљиште	7,34	1,44
3.	Шумско земљиште	490,69	96,39
4.	Водно земљиште	9,18	1,80
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине , 'Камариште'	509,18	100,00

Табела 16: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине „Бицикличка стаза са Лабудњачом, Баравом и Провалом“

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине „Бицикличка стаза са Лабудњачом, Баравом и Провалом“	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	40,71	16,06
	Грађевинско земљиште за инфраструктуру-бицикличка стаза	24,94	
	Становање ван грађевинског подручја насеља	5,01	
	Туризам, спорт и рекреација	10,79	
2.	Пољопривредно земљиште	172,17	67,93
3.	Шумско земљиште	1,46	0,58
4.	Водно земљиште	39,12	15,43
	Канал	0,26	
	Језеро	18,29	
	Мањи речни ток	20,57	
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине „Бицикличка стаза са Лабудњачом, Баравом и Провалом“	253,46	100,00

Табела 17: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	5,05	0,71
2.	Пољопривредно земљиште	101,45	14,20
3.	Шумско земљиште	553,23	77,44
4.	Водно земљиште	54,63	7,65
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“	714,36	100,00

Табела 18: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине „Букински рит“

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине „Букински рит“	површина	
		ha	%
1.	Грађевинско земљиште	124,94	5,05
2.	Пољопривредно земљиште	100,13	4,05
3.	Шумско земљиште	202,60	8,19
4.	Водно земљиште	2047,18	82,72
	Шуме у инундационом подручју	1797,58	
	Река Дунав	249,60	
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине „Букински рит“	2474,85	100,00

Табела 19: Намена и биланс површина у подручју предеоне подцелине „Парк шума Букински храстик“

Ред. бр.	Подручје предеоне подцелине „Парк шума Букински храстик“	површина	
		ha	%
3.	Шумско земљиште	241,88	92,92
4.	Водно земљиште	18,44	7,08
	Језеро	13,29	
	Канал	5,15	
Σ	Укупна површина подручја предеоне подцелине „Парк шума Букински храстик“	260,32	100,00

IV – ПРАВИЛА УПОТРЕБЕ ЗЕМЉИШТА,
ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

IV - 1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗЕМЉИШТА
(СА ЗОНАМА ЗАШТИТЕ)

IV – 1.1. УРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕОНИХ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА

Посебна намена подручја Просторног плана, која је кључна за утврђивање даљих планских решења, јесте подручје Културног предела Бач, унутар ког су издвојене две предеоне целине: „Мостонга и алувијална тераса“ и „Дунав са инундационим подручјем“, као заштитне зоне за предеоне подцелине.

Под уређењем Културног предела Бач подразумева се спровођење низа мера и активности ради заштите, обнављања и унапређења културних и природних вредности и предела, у циљу очувања разноврсности карактеристичних амбијенталних целина и процеса у екосистему.

IV – 1.1.1. Предеона целина „Мостонга и алувијална тераса“

Унутар предеоне целине „Мостонга и алувијална тераса“ дефинисане су предеоне подцелине, дефинисане границом свог подручја и правилима уређења и грађења унутар њих. Предеоне подцелине су:

1. Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача;
2. Манастир Бођани;
3. Доња Брањевина и Дероње;
4. Бачко Ново Село;
5. Врањак и Гувниште са Мостонгом;
6. Карађорђево.

На подручју предеоне целине „Мостонга и алувијална тераса“, а ван наведених предеоних подцелина, примењују се планска документа општине Бач, Бачка Паланка и Озаци уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом (Реферална карта бр. 4. – Карта спровођења).

IV – 1.1.1.1. Предеона подцелина „Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача“

У предеоној подцелини „Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјска целина Центар Бача“ се налази део пољопривредног земљишта, део водног земљишта и део грађевинског земљишта (део грађевинског подручја насеља Бач).

На наведеном пољопривредном и водном земљишту је забрањено било каква градња објеката високоградње. На постојећим објектима високоградње дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене. Дозвољена је изградња само инфраструктурних објеката у складу са условима из овог Просторног плана.

Подручје забране градње на пољопривредном и водном земљишту дефинисано је границом подцелине и изменом границе дела грађевинског подручја насеља Бач.

На делу грађевинског подручја насеља Бач унутар ове предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бач уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом (Реферална карта бр. 4. – Карта спровођења).

Измена границе дела грађевинског подручја насеља Бач

Опис измене границе дела 1 грађевинског подручја насеља Бач почиње тачком 1 на тремеђи катастарских парцела 1547, 5724 и 5691 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 1 граница иде у правцу северозапада пратећи југозападну међу катастарских парцела 1547, 1545, 5757/1, 5728/1, 5729/1, 5730/1, 5731/1, 5732/1, 5733/1, 5734/1, 5735/1, 5736/1, 5737/1,

5738/1, 5739/1, 5740/1 и 5741/1 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 5741/1, 5741/2 и 8124.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу катастарских парцела 8124 и 8136 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 8136, 1431/1 и 2412.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада и североистока пратећи западну међу катастарских парцела 2412, 2344, 8229, 2339, 2314, 2337 и 2338 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 2336, 8235 и 7956.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југа и североистока пратећи западну и југоисточну међу катастарских парцела 8235, 8066 до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 3532, 8066 и 171 где се завршава опис измене дела 1 грађевинског подручја насеља Бач.

Опис измене границе дела 2 грађевинског подручја насеља Бач почиње тачком 1 на тремеђи катастарских парцела 3326, 8226 и 8133 у катастарској општини Бач.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу катастарске парцеле 8226 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 8226, 3323 и 3322.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи источну међу катастарских парцела 3323 и 3330 до тачке број 3 на југозападној међи катастарске парцеле 8228, где се завршава опис измене дела 2 грађевинског подручја насеља Бач.

IV – 1.1.1.2. Предеона подцелина „Манастир Бођани“

У предеоној подцелини „Манастир Бођани“ се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (канал) и део грађевинског земљишта (комплекс верског објекта, део грађевинског подручја насеља Бођани и једна радна зона/радни комплекс).

На наведеном пољопривредном, шумском и водном земљишту је забрањено било каква градња објеката високоградње. На постојећим објектима високоградње дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене. Дозвољена је изградња само инфраструктурних објеката у складу са условима из овог Просторног плана.

Подручје забране градње на пољопривредном, шумском и водном земљишту дефинисано је границом грађевинског подручја насеља Бођани унутар ове предеоне подцелине.

На делу грађевинског подручја насеља Бођани и радне зоне/радног комплекса унутар ове предеоне подцелине, примењују се планска документа општине Бач уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

За комплекс верског објекта обавезна је директна примена овог Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта. Комплекс верског објекта за који је обавезна израда урбанистичког пројекта заузима површину кат.парцела бр. 849, 850, 851, 852 и 853 Ко Бођани.

IV – 1.1.1.3. Предеона подцелина „Доња Брањевина и Дероње“

У предеоној подцелини „Доња Брањевина и Дероње“ се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (канал, Стара Мостонга и рибањак) и део грађевинског земљишта (део грађевинског подручја насеља Дероње, туристичко – спортско - рекреативни комплекс, комплекс верског објекта, зона салаша и туристички садржај: културно-манифестациони туризам: археолошки локалитет са археолошким селом).

Унутар ове предеоне подцелине примењују се планска документа општине Оџаци уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, осим за комплекс верског објекта, за зону салаша и за туристички садржај: културно-манifestациони туризам: археолошки локалитет са археолошким селом.

За зону салаша услови за уређење и изградњу се издају на основу овог Плана (директна примена овог Просторног плана).

За комплекс верског објекта обавезна је директна примена овог Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта. Комплекс верског објекта за који је обавезна израда урбанистичког пројекта заузима површину катастарск парцела бр. 3344 и 1195 Ко Дероње.

За туристички садржај-културно-манifestациони туризам: археолошки локалитет са археолошким селом обавезна је израда плана детаљне регулације на основу смерница утврђених овим Просторним планом.

IV – 1.1.1.4. Предеона подцелина, 'Бачко Ново Село'

У предеоној подцелини 'Бачко Ново Село' се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште, трстици и мочваре), и део грађевинског земљишта (део грађевинског подручја насеља Бачко Ново Село и туристичко-спортско-рекреативни комплекс).

На делу пољопривредног земљишта и грађевинског подручја насеља Бачко Ново Село унутар ове предеоне подцелине, примењују се планска документа општине Бач уз обавезну примену смерница утврђених овим Просторним планом.

За туристичко-спортско-рекреативни комплекс обавезна је израда плана детаљне регулације на основу смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

IV – 1.1.1.5. Предеона подцелина, 'Врањак и Гувниште са Мостонгом'

У предеоној подцелини 'Врањак и Гувниште са Мостонгом' се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште, трстици и мочваре), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (Стара Мостонга) и део грађевинског земљишта (туристички садржај-културно-манifestациони и ловни туризам).

Унутар ове предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бач и за један мали део предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бачка Паланка, уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом, осим за туристички садржај-културно-манifestациони туризам: комплекс верског објекта.

За комплекс верског објекта обавезна је директна примена овог Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта. Комплекс верског објекта за који је обавезна израда урбанистичког пројекта заузима површину катастарска парцела бр. 7486 и 8422 Ко Бач.

IV – 1.1.1.6. Предеона подцелина, 'Карађорђево'

У предеоној подцелини 'Карађорђево' се налази део пољопривредног земљишта (пољопривредно земљиште под системом за заливање) и део грађевинског земљишта (део овим Просторним планом планираног грађевинског подручја насеља Карађорђево).

Унутар ове предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бачка Паланка уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

Граница дела грађевинског подручја насеља Карађорђево

Опис границе дела грађевинског подручја насеља Карађорђево почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 4559, 4556 и 3031 у катастарској општини Младеново.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи северну међу катастарске парцеле 4559 до тачке број 2 на међи катастарске парцеле 4559.

Након тачке број 2 граница иде у правцу југа секући катастарске парцеле 4559 и 4195, а потом пратећи западну међу катастарских парцела број 4195, 4294/1 и 4204/1 до тачке број 3 на тромеђи катастарских парцела 4204/1, 4562/1 и 4207.

Од тачке број 3 граница иде у правцу северозапада секући катастарске парцеле 4562/1 и 4517, а потом пратећи источну и североисточну међу катастарске парцеле 4214 до тачке број 4 на међи катастарске парцеле 4214.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока секући катастарску парцелу 4213, а потом прати југоисточну међу катастарске парцеле 4176 до тачке број 5 на северозападном прелому међе катастарске парцеле 4281.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу северозапада секући катастарску парцелу 4176, а потом се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 4561 и секући катастарску парцелу 4559 долази до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина обухваћена подручјем дела грађевинског подручја насеља Карађорђево у предеоној подцелини 'Карађорђево' износи 85,95 ha.

IV – 1.1.2. Предеона целина, 'Дунав са инундационим подручјем'

Унутар предеоне целине 'Дунав са инундационим подручјем' дефинисане су предеоне подцелине, дефинисане границом свог подручја и правилима уређења и грађења унутар њих. Предеоне подцелине су:

1. Камариште;
2. Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провадом;
3. Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта;
4. Букински рит;
5. Парк шума, 'Букински храстик'.

На подручју предеоне целине 'Дунав са инундационим подручјем', а ван наведених предеоних подцелина, примењују се планска документа општине Бач, Бачка Паланка и Оџаци уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом (Реферална карта бр. 4. – Карта спровођења).

IV – 1.1.2.1. Предеона подцелина, 'Камариште'

У предеоној подцелини 'Камариште' се налази део пољопривредног земљишта (трстици и мочваре), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (канал) и део грађевинског земљишта (туристичко-спортско-рекреативни комплекс-туристички садржај (ловни туризам)).

На наведеном пољопривредном, шумском и водном земљишту је забрањена било каква градња објеката високоградње. На постојећим објектима високоградње дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене.

Издан у алувијалним седиментима Дунава представља потенцијално извориште воде регионалног значаја, тако да ова подцелина има значај и са становишта регионалног водоснабдевања. Унутар предеоне подцелине дозвољена је изградња свих објеката за водоснабдевање становништва и других инфраструктурних објеката у складу са условима из овог Просторног плана.

Подручје забране градње на пољопривредном, шумском и водном земљишту дефинисано је границом подцелине и границом туристичко – спортско - рекреативног комплекса.

За туристичко – спортско - рекреативни комплекс (туристички садржај-ловни туризам) обавезна је директна примена овог Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта. Туристичко–спортско-рекреативни комплекс за који је обавезна израда урбанистичког пројекта заузима површину катастарске парцела бр. 4223 Ко Каравуково.

IV – 1.1.2.2. Предеона подцелина ,‘Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом“

У предеоној подцелини ,‘Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом“ се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште, ливаде и пашњаци), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (мањи речни ток, канал, језеро) и део грађевинског земљишта (становане ван грађевинског подручја насеља, туристичко – спортско - рекреативни комплекс на четири локације (туристички садржај: риболовни туризам, еко и туризам специјализованих интересовања) и грађевинско земљиште за инфраструктуру).

На наведеном пољопривредном, шумском и водном земљишту је забрањена било каква градња објеката високоградње. На постојећим објектима високоградње дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене. Дозвољена је изградња само инфраструктурних објеката у складу са условима из овог Просторног плана.

Подручје забране градње на пољопривредном, шумском и водном земљишту дефинисано је границом подцелине и границом туристичко – спортско - рекреативног комплекса (граница подручја за који је прописана израда плана детаљне регулације накнадно ће се дефинисати).

За туристичко–спортско-рекреативни комплекс (туристички садржај-еко и туризам специјализованих интересовања), а према Рефералној карти бр. 4.– Карта спровођења, обавезна је директна примена овог Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта.

Подручје туристичко – спортско - рекреативног комплекса за који је обавезна израда урбанистичког пројекта дефинисано је:

- прва локација: заузима површину кат.парцела бр. 2484, 2485, 2486, 2487/1, 2487/2 и 2488 Ко Вајска;
- друга локација: заузима површину кат.парцела бр. 4650 и 4651 Ко Вајска;
- трећа локација: заузима површину кат.парцела бр. 1171 и 1172 Ко Бођани;

За становање ван грађевинског подручја насеља и туристичко – спортско - рекреативни комплекс (туристички садржај: риболовни туризам, еко и туризам специјализованих интересовања), а према Рефералној карти бр. 4. – Карта спровођења, обавезна је израда плана детаљне регулације на основу смерница утврђених овим Просторним планом.

До израде плана детаљне регулације, на постојећим објектима високоградње у подручју становања ван грађевинског подручја насеља, дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене. За грађевинско земљиште за инфраструктуру (бициклистичка стаза) обавезна је директна примена овог Просторног плана.

IV – 1.1.2.3. Предеона подцелина ,‘Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“

У предеоној подцелини ,‘Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“ се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште, трстици и баре), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (мањи речни ток и канал) и део грађевинског земљишта (грађевинско земљиште за инфраструктуру – комплекс црпне станице - туристички садржај: културно-манифестациони и ловни туризам).

На наведеном пољопривредном, шумском и водном земљишту је забрањена било каква градња објеката високоградње. На постојећим објектима високоградње дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене. Дозвољена је изградња само инфраструктурних објеката у складу са условима из овог Просторног плана.

Подручје забране градње на пољопривредном, шумском и водном земљишту дефинисано је границом подцелине и грађевинским земљиштем за инфраструктуру (граница подручја за који је обавезна израда урбанистичког пројекта).

За грађевинско земљиште за инфраструктуру – комплекс црпне станице (туристички садржај: културно-манифестациони и ловни туризам) обавезна је директна примена овог Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта.

Грађевинско земљиште за инфраструктуру, комплекс црпне станице, за који је обавезна израда урбанистичког пројекта заузима површину катастарске парцеле бр. 2992 Ко Плавна.

IV – 1.1.2.4. Предеона подцелина ,‘Букински рит“

У предеоној подцелини ,‘Букински рит“ се налази део пољопривредног земљишта (обрадиво пољопривредно земљиште и пољопривредно земљиште под системом за заливање), део шумског земљишта (шума), део водног земљишта (река Дунав и шуме у инундационом подручју) и део грађевинског земљишта (грађевинско земљиште за инфраструктуру – насип прве одбрамбене линије).

Унутар ове предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бачка Паланка и за један мали део предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бач, уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

IV – 1.1.2.5. Предеона подцелина ,‘Парк шума ,‘Букински храстик“

У предеоној подцелини Парк шума ,‘Букински храстик“ се налази део шумског земљишта (шума) и део водног земљишта (језеро и канал). Унутар ове предеоне подцелине примењују се планска документа општине Бачка Паланка уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом.

IV – 1.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ УНУТАР ПРЕДЕОНИХ ПОДЦЕЛИНА

IV – 1.2.1. Саобраћајна инфраструктура унутар предеоних подцелина

Објекти јавне путне - друмске и железничке инфраструктуре (државни путеви у складу са Уредбом о категоризацији државних путева, постојећа и планирана железничка инфраструктура), као и пратећи садржаји уз путеве, неће се реконструисати/градити на основу услова из овог Просторног плана.

Водни саобраћај: При изградњи објеката у оквиру водног-пловног пута Дунава, услове треба тражити од Министарства саобраћаја (Дирекција за водне путеве ,‘Пловпут“, подручне лучке капетаније) које је задужено за одржавање и развој водних-пловних путева.

Услови које је потребно уважити приликом изградње / реконструкције у оквиру обухваћеног простора тока реке Дунав (~km 1358.0 – km 1314.0) са захтеваним карактеристикама међународног пловног пута класе VIc износе:

- минимална дубина пловног пута при ЕН (ниски пловидбени ниво) је $H = 2,5 \text{ m}$,
- ширина пловног пута $B_{pl} = 180\text{-}200 \text{ m}$,
- минимални радијус кривине пловног пута је $R = 1000 \text{ m}$.

Путна мрежа: Државни и општински путеви неће се реконструисати / градити на основу услова из овог Просторног плана. За правила уређења и грађења потребно је преузети елементе из просторних и урбанистичких планова, уз поштовање законске и подзаконске регулативе и услова надлежног предузећа управљача над предметним јавним путевима. Реализацију изградње / реконструкције путне инфраструктуре извршити уз уважавање анализе постојећих и перспективних саобраћајних токова, као и експлоатационог стања коловозних површина и осталих елемената предметних јавних путева.

Некатегорисана путна мрежа

Атарски путеви: Изградњу и одржавање атарских путева изводити у складу са препорукама и смерницама из просторних планова јединица локалне самоуправе.

Шумски путеви: Изградњу и одржавање шумских путева изводити у складу са шумском основом и у складу са Правилником о условима за коришћење шумских саобраћајница („Службени гласник РС“, бр. 22/98).

Остали приступни путеви: Изградња и одржавање у складу са важећом регулативом и техничким прописима (SRPS за путеве са малим саобраћајем).

Немоторни саобраћај у подручју предеоних подцелина

Пешачке и колско-пешачке стазе (до локалитета у оквиру посебне намене) могуће је градити уз следеће препоруке:

- минимална ширина пешачке стазе 2 m;
- минимална ширина пешачко-колске стазе 7 m;
- изградња застора је могућа од доступних материјала (препука: земља, камени агрегат, шљунак и сл.) као и од савремених материјала (асфалт и др.). За колско-пешачке стазе обавезна је стабилизација застора.

Бициклическе стазе: Реконструисати / градити уз следеће препоруке:

- минимална ширина бициклическе стазе 1,5 m (2,5 m – двосмерни саобраћај);
- изградња застора од доступних материјала уз обавезну стабилизацију истог, могућа је и примена савремених материјала (асфалт);
- застор мора бити раван, без улегнућа и одговарајуће носивости.

Објекти преко водотока (мостови) у подручју предеоних подцелина (канали, баре, рукавци):

- изградња од природних материјала;
- искључиво за пешачки и режимски (повремени) колски саобраћај (искључиво путничка возила);
- минимална ширина моста 5 m (колско-пешачки мост 7 m);
- носивост за лак саобраћај;
- обавезна изградња заштитне оградe на мостовима, минималне висине 1,2 m.

IV – 1.2.2. Водопривредна инфраструктура унутар предеоних подцелина

Снабдевање водом

- Трајно решење водоснабдевања представља изградња регионалних, микрорегионалних, као и општинских и локалних система водоснабдевања;
- Дефинисати зоне санитарне заштите изворишта око постојећих и планираних изворишта подземних вода;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи: резервоари, црпне станице итд., како би се комплетирао цео систем и обезбедили потребни капацитети;
- Тамо где нема услова за прикључење на јавни систем водоснабдевања, снабдевање водом обезбедити из бунара бушених на парцелама корисника, а у складу са Законом о водама;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну воду могу кори-

стити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);

- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m - 1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Одвођење вода

- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске;
- Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора је: 200 mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- До изградње фекалне канализације и ППОВ, отпадне воде прикупљати путем бетонских водонепропусних септичких јама одговарајућег капацитета, које ће се периодично према потребама празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежног комуналног предузећа, а садржај одвозити на депонију;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацељену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно - економске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама обавезно зацељити према важећим прописима и стандардима.

Хидротехнички објекти и системи

- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале и потоке извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала-потока;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале-потоке, али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи вода;
- Све друге отпадне воде прикључити на јавну канализацију са њиховим пречишћавањем на заједничком уређају за пречишћавање до нивоа секундарног третмана и са њиховим препумпавањем у реципијент. Тамо где јавна канализација није изграђена, отпадне воде могу се прикључити на водонепропусне септичке јаме, без упијајућег бунара које ће празнити месно комунално предузеће;
- Уређење водотока, отворених канала и регулационих радова на коритима водотока, мелиоративних канала и потока, биће дефинисано израдом одговарајуће техничке

- документације и према мишљењу Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ - Нови Сад и условима надлежног органа;
- Дуж мелиорационих канала и водотока, ван грађевинског подручја, са обе стране обезбедити по минимум 14 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала (у грађевинском подручју ово ограничење износи 7 метара), односно према мишљењу надлежног водопривредног предузећа и условима надлежног органа, и у том појасу забрањено је градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
  - У случају паралелног вођења инфраструктуре на водном земљишту, у појасу експропријације канала, трасу планирати по линији експропријације или на минимум 1 метар од ње, али под условом да растојање између трасе инсталације и ивице канала буде минимум 7 метара у грађевинском подручју, односно 14 метара у ванграђевинском подручју;
  - У случају паралелног постављања инфраструктуре ван експропријационог појаса канала када је он мањи од 5 метара, трасу планирати на минималном растојању трасе инсталације и ивице канала од 5 метара;
  - Изнад трасе зацељеног канала не сме се планирати изградња објеката. У изузетним случајевима може се планирати измештање трасе постојећег цевовода уз планирање трошкова измештања;
  - Саобраћајне површине планирати изван линије експропријације канала, а њихова укрштања планирати изградњом пропуста или мостова;
  - Приликом планирања објеката и радова у зони насипа I одбрамбене линије, са брањене стране у појасу ширине 10 метара од ножице насипа, оставити слободан простор за радно инспекциону стазу за возила и механизацију службе одбране од поплава и у том појасу не сме се планирати изградња никаквих надземних и подземних објеката, нити постављање оgrade и сл.;
  - У заштитном појасу насипа I одбрамбене линије, са брањене стране, планирати заштитни појас од 10 до 50 метара од ножице насипа. Услови под којим се у том појасу могу градити објекти и изводити радови, даће се кроз посебне водне услове за израду техничке документације;
  - У случају планирања инфраструктуре на водном земљишту по траси која је паралелна са насипом I одбрамбене линије, трасу планирати по линији експропријације насипа или на растојању минимум од 1 метар, али тако да растојање трасе и брањене ножице насипа мора бити минимум 25 метара;
  - У зони насипа I одбрамбене линије, са небрањене стране, планирати заштитни појас ширине од минимум 10 метара од ножице насипа за пролаз возила и грађевинске механизације службе за одбрану од поплава;
  - На одбрамбеним насипима не сме се планирати изградња објеката који би довели у питање стабилност и функционалност насипа и објеката који задиру у тело насипа;
  - Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње на начин како је дефинисано члановима 133. и 134. Закона о водама.

IV – 1.2.3. Енергетска инфраструктура унутар предеоних подцелина

IV – 1.2.3.1. Електроенергетска инфраструктура унутар предеоних подцелина

- Препоручује се да се електроенергетска мрежа у насељу, у оквиру посебне намене гради подземно;
  - По потреби дистрибутивна електроенергетска мрежа у насељу се може градити и надземно;
  - За садржаје ван насеља у оквиру посебне намене електроенергетску средњенапонску и нисконапонску мрежу градити подземно;
  - Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV („Службени лист СФРЈ“, бр. 65/88 и „Службени лист СРЈ“, бр. 18/92);
- Подземна електроенергетска мрежа
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8-1,0 m;
  - У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3 m од крајње тачке попречног профила пута - ножице насипа тупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
  - Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод тупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
  - Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3 m са сваке стране;
  - Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,5 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
  - Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0-1,2 m;
  - Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин. 10 m;
  - При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,5 m, односно 1 m за каблове напона преко 10 kV;
  - При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
  - Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
  - Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водова и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,5 m;
  - Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водова или канализације;
  - При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,3m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5m.
- Правила за изградњу јавног осветљења
- Светилке за осветљење поставити на стубове расвете поред саобраћајница и пешачких стаза у оквиру садржаја ван насеља;
  - У насељу где је електроенергетска мрежа надземна, расветна тела поставити на стубове електроенергетске мреже;
  - Користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја и условима Покрајинског завода за заштиту природе.
- Правила за изградњу трафостаница 20/0,4kV
- Дистрибутивне трафостанице у насељима градити у уличним коридорима као монтажано-бетонске или стубне за 20/0,4 kV напонски пренос, у складу са важећим законским прописима и техничким условима надлежног ЕД предузећа;
  - У подручју предеоних подцелина, садржаји ван насеља, трафостанице градити типа монтажано-бетонске или компактне за 20/0,4 kV напонски пренос, у складу са важећим законским прописима и техничким условима надлежног ЕД предузећа;
  - Минимална удаљеност трафостанице од осталих објеката мора бити 3 m;

- Монтажно-бетонске трафостанице градиће се као слободностојећи објекти. Могуће је изградити једноструке (са једним трансформатором називне снаге до 630 кВА и могућношћу прикључења до 8 нисконапонских извода) и двоструке (са два трансформатора називне снаге до 630 кВА и могућношћу прикључења до 16 нисконапонских извода);
- За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор максималних димензија 5,8 x 6,3 m за изградњу једноструке монтажно-бетонске трафостанице и слободан простор максималних димензија 7,1 x 6,3 m за изградњу двоструке монтажно-бетонске трафостанице;
- За постављање носећег портала (порталног стуба) стубне трансформаторске станице, мора се обезбедити слободан простор димензија 4,2 x 2,75 m за изградњу темеља портала и постављање заштитног уземљења. Ове трансформаторске станице не могу бити прикључиване на подземне средњенапонске водове;
- Поред објеката ових трафостаница обавезно предвидети слободан простор за изградњу слободностојећег ормана мерног места за регистровање утрошене електричне енергије јавног осветљења.

Правила за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објеката трафостаница 20/04 кV

- Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа вршиће се на основу овог Просторног плана и услова надлежног предузећа, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и др., трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 кV.

IV – 1.2.3.2. Термоенергетска инфраструктура унутар предеоних подцелина

За дистрибутивну гасну мрежу поштовати услове дате 'Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar' ('Службени лист СРЈ', бр. 20/92) и 'Правилником о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак до 4 bar' ('Службени лист СРЈ', бр. 20/92).

Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи од 0,6 до 1 m, у зависности од услова терена. Изузетно, дубина укопавања може бити минимално 0,5 m, под условом да се предузму додатне техничке мере заштите.

При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити најмање 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља 1,0 m.

Минимална дубина укопавања дистрибутивног гасовода при укрштању са путевима и улицама је 1 m, са жељезничким пругама 1,5 m, а са индустријским колосецима 1 m.

При укрштању гасовода са путевима и улицама крајеви заштитне цеви морају бити ван подручја или зоне објекта мин. 1 m са сваке стране. Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворени. Заштитне цеви краће од 20 m морају имати једну одзрачну цев DN50, а цеви дуже од 20 m две одзрачне цеви DN50, постављене на крајевима заштитне цеви. Одзрачне цеви се изводе на површини земље у виду надземне луле висине 2 m.

При укрштању гасовода са жељезничком пругом крајеви заштитне цеви морају бити изведени најмање 5 m од ближе шине, односно крајеви заштитне цеви морају бити изведени 1 m од спољне ивице одводног канала (јарка) или ножице насипа.

Називна величина заштитне цеви мора бити таква да је размак између спољашње ивице заштитне цеви најмање 50 mm. Дебљина зида се одређује прорачуном.

Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не прелазе преко нашег гасовода на местима где није заштићен.

У близини гасовода ископ вршити ручно. У случају оштећења гасовода, гасовод ће се поправити о трошку инвеститора.

Евентуална измештања гасовода вршиће се о трошку инвеститора.

Забрањено је изнад гасовода градити, као и постављати, привремене, трајне, покретне и непокретне објекте.

Дати услови за изградњу гасоводне инфраструктуре важе и за изградњу нафтовода.

Бушотине

- удаљеност бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине;
- од ивице појаса путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m,
- удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења, од најистакнутијег дела у правцу мерења.

IV – 1.2.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије унутар предеоних подцелина

Објекти који користе обновљиве изворе енергије: У оквиру обухвата подручја Културног предела Бач на постојећим и планираним објектима (на крововима) могу се постављати соларни панели који ће користити сунчеву енергију за производњу топлотне или електричне енергије за сопствене потребе.

IV – 1.2.4. Електронска комуникациона инфраструктура унутар предеоних подцелина

Подземна електронска комуникациона мрежа

- Електронску комуникациону мрежу градити у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8-1,2 m;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,5 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1 - 1,2 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин. 10 m;
- Ако постоје постојеће трасе, нове електронске комуникационе каблове полагати у исте;
- Заштита телекомуникационих коридора, и изградња инфраструктурних и других објеката у близини електронских комуникационих коридора мора бити у скла-

ди са Правилником о захтевима за утврђивање заштитног појаса за електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава радио коридора и заштитне зоне и начину извођења радова приликом изградње објеката („Службени гласник РС“, бр.16/12);

- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (РР) електронска комуникациона мрежа.

Правила за прикључење на електронску комуникациону мрежу

- У циљу обезбеђења потреба за новим прикључцима на електронску комуникациону мрежу и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем канализације од планираног окна до просторије планиране за смештај електронско комуникационе опреме унутар парцела корисника.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релјејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити на објекте или слободностојеће антенске стубове у насељима и ван насеља, ван зона заштите културног добра;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити на пољопривредном земљишту, привредним зонама и ободима насеља;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена не могу се градити у комплексима школа, вртића, домовина здравља, старачким домовима и сл.;
- У централним деловима насеља као носаче антена користити постојеће антенске стубове;
- Објекат за смештај електронске комуникационе опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај мобилне комуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут минималне ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице.

IV – 1.3. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА УНУТАР ПРЕДЕОНИХ ПОДЦЕЛИНА

За грађевинско земљиште унутар предеоних подцелина, у коридору јавне саобраћајне површине за сваку грађевинску парцелу, за потребе издавања локацијске и грађевинске дозволе, обезбедити услове за прикључење на:

- саобраћајну инфраструктуру (обезбедити колски, бициклистички и пешачки приступ);
- водну инфраструктуру:
  - снабдевање водом (за потребе снабдевања водом нижег квалитета, за заливање и прање, снабдевање водом обезбедити захватањем из каналске мреже или из подземља, захватањем прве издани);
  - одвођење површинских атмосферских и отпадних вода вршити у складу са условима заштите животне средине (све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса);
  - одвођење фекалних вода у складу са условима заштите животне средине (до изградње насељске канализационе мреже фекалне отпадне воде упуштати у водонепропусне септичке јаме које се граде на истој парцели као и главни објекат);
- енергетску инфраструктуру (електроенергетску, гасну или енергију из обновљивих извора);
- електронску комуникациону мрежу - ЕК (мора се обезбедити одвијање електронског комуникационог саобраћаја);

а све према условима/сагласностима надлежних предузећа.

Сву комуналну инфраструктуру изводити подземно како би се што више очувала природна средина.

IV – 1.4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

IV – 1.4.1. Мере заштите и уређења предела

Осим наведених општих и посебних услови и мере заштите природног и културног наслеђа, додатно се наводе и мере које се односе на структурирање предела и заштиту вредности предеоних елемената као основне идеје уређења подручја Просторног плана (Табела бр. 4. Успостављање културног предела и стварања услова за економски развој), а односе се на простор дефинисаних целина и подцелина Културног предела Бач:

- забрањена је промена основне намене површина у оквиру подцелина дефинисаних овим Просторним планом;
- забрањена је изградња ветроелектрана и соларних електрана на пољопривредном, шумском и водном земљишту, као и малих хидроелектрана на водном земљишту;
- на пољопривредном земљишту, на 100 m од регулационе линије коридора јавне саобраћајне површине ван насеља, забрањена је изградња нових садржаја;
- забрањена је изградња објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме, изгледом, прекомерном буком или могућношћу да на други начин могу да наруше природне и остале вредности подручја, а посебно амбијенталне вредности насеља, непокретних културних добара, геоморфолошких формација и станишта биљака и животиња (напр. индустријски објекти, складишта/стоваришта, фарме капацитета преко 50 условних грла и др. објеката);
- забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност система водотока и канала;
- обавезно се морају одржавати еколошки коридори унутар грађевинских подручја успостављањем континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- без сагласности Покрајинског завода за заштиту природе забрањена је изградња на пашњацима и ливадама;
- забрањени су радови и интервенције који могу изазвати процес водне ерозије;
- неопходно је одржавање непосредног окружења културних добара, историјских споменика и јавних чесми, обривог пољопривредног и шумског земљишта, водотока и канала и земљишта уз њих, површина за рекреацију, саобраћајне инфраструктуре, и др.

IV – 1.4.2. Мере заштите и уређења непокретних културних добара

Генералне смернице за очување културних добара су следеће:

- очувати старе, постојеће специфичне урбане матрице насеља, са регулационим елементима првобитне мреже улица и блокова (раскрснице са угаоним објектима, крстови, распећа, парковске површине, спомен обележја, локације старих гробаља);
- није дозвољено спајање више парцела ради изградње већих структура на регулационим линијама старе урбане матрице, нити увлачење грађевинске линије са циљем постизања нових целина у централним зонама насеља;
- забрањено је складиштење отпадних и штетних материја у непосредној близини културних добара, као и изградњу индустријских и објеката инфраструктуре (бензинске пумпе, подстанице, трафо станице и сл.);
- забрањено је постављање високих антенских постројења у непосредној близини културног добра и у зони центра насеља;
- дозвољена је промена намене културног добра (културно добро може добити намену у оквиру културног туризма регије: манифестације локалног карактера са темом виноградарства, повртарства, воћарства, лова; формирање музејских поставки, културних маршрута и сл.);

- препоручује се оснивање карактеристичних етно целина за ову територију - окупација са музејском поставком и пратећим садржајима;
- културна добра означити путем путарских информацио-них табли;
- за све објекте наведене у списку, као и за њихову непо-средну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе За-кона о културним добрима. За радове на тим објектима (адаптације, реконструкције, ревитализације, доградње, пренамене, премештања), сходно члановима 99-110. За-кона о културним добрима власници - носиоци права ко-ришћења морају прибавити посебне услове – мере тех-ничке заштите од стране Покрајинског завода за зашти-ту споменика културе, као и да прибаве сагласност на пројектну документацију;
- за археолошке локалитете важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника или инвес-титора да пре предузимања било каквих земљаних радо-ва обезбеди посебне услове од Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

IV – 1.4.3. Мере заштите и уређења природног наслеђа

IV – 1.4.3.1. Заштићена подручја

1. СРП „Карађорђево“

Режим заштите I степена

Строга заштита спроводи се на делу заштићеног подручја са изворним, неизмењеним или мало измењеним екосистемима ве-ликог научног и практичног значаја. У овом режиму могућа су научна истраживања и праћење природних процеса, контроли-сана едукација и активности у образовне, рекреативне и опште културне сврхе, као и спровођење мера заштите у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава болести и пренамножа-вања штеточина уз сагласност Министарства.

Очуваност изворности подручја обезбеђује се прописаним ме-рама заштите којима се искључује било каква изградња у грани-цама овог природног добра.

ЗАБРАЊУЈЕ СЕ: коришћење природних ресурса и изградња објеката.

ОГРАНИЧАВАЈУ СЕ РАДОВИ И АКТИВНОСТИ НА:

- научна истраживања и праћење природних процеса;
- контролисану посету у образовне, рекреативне и опште-културне сврхе;
- спровођење заштитних, санационих и других неопход-них мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренам-ножавања штеточина;
- постепено замену састојина и групација инвазивних вр-ста дрвећа аутохтоним;
- интервентне мере на заштити екосистема по посебним условима заштите природе.

Режим заштите II степена

Режим заштите II степена се спроводи на делу заштићеног под-ручја са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја. Овде су могуће управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења при-родног добра без последица по примарне вредности његових при-родних станишта, популација и екосистема, као и контролисане традиционалне делатности које током свог одвијања нису угрози-ле примарне вредности простора.

МЕРЕ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА:

- успостављање семенских састојина аутохтоних врста др-већа;
- постепена замена засада клонских топола и других алохтоних врста дрвећа аутохтоним, најкасније по исте-ку опходње.

ЗАБРАЊУЈЕ СЕ: кретање чамаца на моторни погон, осим на Дунаву и старом Дунавцу као и за потребе управљања.

ОГРАНИЧАВА СЕ:

- обнова шума на просторне целине до 5 ha за оплодну сечу и 3 ha за чисту сечу, осим за потребе ревитализације;
- спортски риболов на обалу уз насип канала Ловренац.

Режим заштите III степена

Режим заштите III степена се спроводи на делу заштићеног подручја са делимично измењеним и/или измењеним екосисте-мима од научног и практичног значаја. У овом степену зашти-те могуће је селективно и ограничено коришћење природних ресурса, управљачке интервенције у циљу рестаурације, реви-тализације и укупног унапређења природног добра, одрживо коришћење, уређење објеката културно - историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делат-ности локалног становништва, развој инфраструктуре усклађе-не са вредностима, потенцијалима и капацитетима заштићеног простора намењене развоју еколошког, руралног, здравственог, спортско-рекреативног и осталих видова туризма у складу са принципима одрживог развоја.

МЕРЕ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА: Одрживо коришћење и уређење објеката ловног туризма, угоститељских објеката, кул-турно - историјског наслеђа и традиционалног градитељства.

ОГРАНИЧАВА СЕ: обнова шума на просторне целине до 10 ha, осим за потребе ревитализације.

Опште мере заштите на подручју под режимом заштите II и III степена

МЕРЕ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА:

- очување репрезентативних геоморфолошких и хидро-лошких појава и одлика, биогеографских обележја под-ручја, предеоног, екосистемског, специјског и генетског диверзитета;
- картирање станишта и мониторинг природних вредности;
- чишћење и ревитализација влажних станишта у циљу обезбеђивања проточности ритова;
- остављање најмање 5 стабала аутохтоних врста по хекта-ру у процесу обнове шума, приоритетно лужњака, црне и беле тополе, пољског јасена и аутохтоних воћкарица;
- фаворизовање природне и мозаичне обнове шума на мањим површинама, остављање појединачних извала и сувих стабала;
- планске активности и интервентне мере на очувању при-родне структуре и састава животних заједница;
- очување шумских чистина (бара, ливада, пашњака);
- сузбијање инвазивних врста и градација паразитских вр-ста шумског дрвећа применом биолошких и биотехнич-ких средстава, као и хемијских средстава по посебном одобрењу Министарства;
- редовно одношење биомасе приликом кошења и/или сече;
- популаризација заштите природе и промоција природ-них вредности;
- развој ловног, еко и риболовног туризма као традицио-налних облика коришћења простора.

ЗАБРАЊУЈЕ СЕ:

- узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање дивљих животиња;
- уништавање и непланско уклањање и сакупљање дивљих биљака и гљива, уништавање и угрожавање ста-ништа строго заштићених дивљих врста;
- радови и активности који могу имати значајан непо-вољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педо-лошке карактеристике, живи свет, животну средину, еко-лошки интегритет и естетска обележја предела;
- повећање расцепканости (фрагментације) станишта ства-рањем нових или јачањем ефеката постојећих баријера;
- уношење инвазивних биљних и животињских врста;

- промена намене површина, осим за потребе ревитализације природних станишта;
- извођење свих радова у кругу мањем од 50 m од стабала у чијим крошњама се налазе гнезда строго заштићених врста птица;
- пошумљавање влажних ливада, бара и пашњака;
- сеча старих репрезентативних јединки аутохтоних врста дрвећа;
- замена састојина аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
- лов на пернату дивљач на простору Шаренградске, Моховске аде и Хагела;
- пресецање миграторних путева дивљачи на високим гредама подизањем скупних узгојних ограда или другим препрекама;
- преграђивање водених миграторних праваца риба;
- привредни риболов;
- риболов на растојању мањем од 30 m од ушћа водотокова и бара у Дунавац и Дунав;
- хемијско и физичко загађивање заштићеног подручја, отварање депонија, одлагање опасних материја и сл;
- изградња надземних енергетских и других водова, као и антенских стубова.

ОГРАНИЧАВА СЕ:

- газдовање клонским тополама и другим алохтоним врстама на укупну површину не већу од постојеће;
- обнова алохтоних врста дрвећа и хибридних топола на удаљеност већу од 30 m од руба водотокова и бара;
- обнова састојина инвазивних дрвенастих врста на обнови постојећих састојина багрема у Врањаку и Гувништу;
- уношење алохтоних врста на ловне врсте дивљачи на простору Врањака и Гувништа;
- рекреативни риболов на подручје Ловренца, Дунаваца, Хагела и Шаренградске аде;
- Испуштање пречишћених отпадних вода на оне чији квалитете испуњава критеријуме минимално II мезосапробне класе;
- употреба хемијских средстава на примену за потребе управљања;
- изградња инфраструктуре на одржив начин на простор намењен за развој туризма и потребе управљања.

2. Парк шума (ПШ) „Букинский храстик“

У циљу спровођења проглашене намене на простору Парк шуме:

ЗАБРАЊУЈЕ СЕ:

- сеча стабала у привредне сврхе;
- испаша стоке и друге активности које доводе у питање стабилност шуме и станишта;
- лов и убијање дивљачи ван простора парк шуме;
- неконтролисана изградња објеката супротно основној намени.

ДОЗВОЉАВА СЕ:

- пошумљавање аутохтоним врстама;
- уношење страних врста у циљу обогаћивања парк шуме врстама;
- уношење и обогаћивање фауне;
- изградња путева, стаза, типских ловно техничких објеката, проширење језера, односно оних објеката који ће унапредити пејзажне и естетске вредности Парк шуме.

3. Споменик природе Стабло шимшира у Плавни

Споменик природе (СП) Стабло шимшира у Плавни је заштићено Решењем СО Бач о заштити СП „Стабло шимшира у Плавни“, бр. 322-7/ 77/ IV („Службени лист општине Бач“, бр. 7/78), на основу кога се спроводе мере заштите.

IV – 1.4.3.2. Подручја планирана за заштиту и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја

На подручјима планираним за заштиту и стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

ЗАБРАЊЕНО ЈЕ: мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта), преоравати површине под природном вегетацијом, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати соларне и ветрогенераторе, градити нове рибњаке, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња.

НЕОПХОДНО ЈЕ: ускладити постојећи режим вода са циљеви-ма заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ха, ускладити лланске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и надлежне институције за заштиту.

ПРИБАВИТИ ПОСЕБНЕ УСЛОВЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ ЗА СЛЕДЕЋЕ АКТИВНОСТИ: изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката, планирање рекреативних активности; уређење вода, радови на одржавању каналске мреже укључујући и уклањање вегетације и остали мелиорациони радови; геолошка и друга истраживања; подизање ваншумског зеленила, сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта, формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

IV – 1.4.4. Мере заштите еколошких коридора

1. Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора у што већој мери:

- није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршњаци, итд) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање шумских, ливадских и мочварних станишта заштићених врста подизањем/обнављањем комбинованих појасева високог зеленила и нешумских типова вегетације;
- обезбедити повезивање слатинских станишта заштићених врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридоре;
- поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на најнеопходнији минимум; поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m), применити еколошке типове обалоутврде и прекидати поплочане делове мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила; поплочани или бетонирани делови обале не могу бити стрмији од 450, изузев пристана, а структура њихове површине треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
- током поправке/реконструкције постојећих обалоутврда, применити еколошко повољна решења и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
- обезбедити отвореност канала/водотока по целој дужини (одстранити постојеће цевоводе);
- испод мостова као и на местима укрштања државних путева вишег реда са еколошким коридором, приликом изградње или реконструкције наведених објеката применити техничка и планска решења којима се обезбеђује безбедан пролаз животиња;
- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- избежавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења у складу са еколошком функцијом локације (тип и усмереност светлосних извора, минимално осветљење);

- прибавити посебне услове заштите природе од надлежне институције за заштиту природе за израду техничке документације регулације водотока, поплавања и изградње обала, изградње или обнављања мостова и саобраћајница;
- на грађевинском земљишту, наменити приобаље деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности.

2. Урбане садржаје распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:

- на простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
- у зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају поплавања и/или осветљење је 20 m а оптимална 50 m од обале коридора;
- уз обалу пловних канала и Дунава чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или монтажно-демонтажни молови) на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење, нпр. трим стаза, деције игралиште, уређена зелена површина);
- у простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.

3. Успостављањем континуитета зелених површина чија структура подржава функције еколошког коридора, очувати и унапредити вегетацију приобаља еколошких коридора:

- уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила очувати појас приобалне вегетације (врбака и мочварне вегетације) на што већој дужини обале Дунава и мелиоративних канала на њеном плавном подручју; обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста плавног подручја (тополе, врбе, панонски јасен, брест, храст лужњак итд.) који је неопходно обогатити жбунастим врстама плавног подручја;
- обезбедити континуитет травног појаса уз коридоре слатинско-степских станишта (Мостонга, канал Каравуково-Бачки Петровац, и мелоративни канали лесне терасе);
- приобално водно земљиште водотока/канала (код локалних коридора у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m, а код регионалних коридора у ширини од најмање 10 m, а оптимално 20 m), треба да има травну вегетацију која се одржава редовним кошењем и која не може бити засењена дрворедом; забрањено је узурпирати заштитни појас коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.;
- стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета (испаша, кошење и сл.) на простору еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља;
- забрањено је сађење инвазивних врста, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина.

4. У заштитној зони еколошких коридора и идентификованих станишта:

4.1. До 500 метара од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):

- Забрањује се изградња:
  - нових салаша и других стамбених и производно-премисаљачких објеката;
  - ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина).

- Ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује очување карактеристика хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова.

4.2. До 200 метара од коридора /станишта ограничава се:

- изградња укопаних складишта на она чије се дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде и која су изградњена на начин којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;
- израда планова на планска решења којима се обезбеђује:
  - примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења;
  - дефинисање правила озелењавања грађевинском дозволом;
  - забрана коришћења инвазивних врста;
  - примена смерница: најмање 50% аутохтоних врста и најмање 30% покривности у спрату дрвећа (крошње).

4.3. До 200 метара од коридора/станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја):

- ограничава се изградња објеката:
  - на водопривредне објекте и на неопходну инфраструктуру наведених објеката;
  - на објекте у воћарским-виноградским зонама;
  - на саобраћајнице чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица;
- ограничава се изградња електричних водова ниског и средњег напона на водове који су изградњени применом посебних техничко-технолошких решења која спречавају колизију и електрокуцију птица;
- забрањено је пошумљавање и подизање ваншумског зеленила у заштитној зони слатинско-степских станишта и травних коридора;
- резервисати појасеве за пољозаштитно зеленило (осим у зонама заштите слатинско-степских станишта и коридора).

4.4. До 200 метара од коридора /станишта на грађевинском подручју (насеља, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.), ограничава се изградња објеката на оне чије граничне вредности индикатора буке не прелазе утврђене норме за чисто стамбена подручја (55-45 dB(A)) а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.

4.5. До 50 метара од коридора или станишта ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује:

- проходност еколошког коридора површинских вода (забрана оградивања појаса уз обалу или примена типова оградне које омогућују кретање ситних животиња);
- континуитет зеленог тампон појаса у складу са типом вегетације коридора/станишта у ширини од 10 метара код постојећих објеката, а 20 метара код планираних објеката;
- приоритет ових простора за добијање инвестиција за потребе побољшања квалитета животне средине на подручју еколошке мреже.

4.6. До 50 метара од коридора или станишта забрањује се примена техничких решења којима се формирају сјајне површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту.

4.7. До 50 метара од коридора или станишта ван грађевинског подручја (пољопривредно, шумско и водно земљиште, укључујући и грађевинско земљиште ван грађевинског подручја) ограничава се изградња:

- објеката на водопривредне објекте и на неопходну инфраструктуру наведених објеката;
- надземне инфраструктуре, на деонице оних чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица.

4.8. До 50 метара од коридора или станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) ограничава се изградња:

- објекта на оне чије граничне вредности индикатора буке не прелазе утврђене норме за чисто стамбена подручја (55-45 dB(A), а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор;
- вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) на парцеле са уређеном зеленом површином са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта;
- саобраћајница са тврдим застором за моторна возила на уређење постојећих саобраћајница насеља и на прилазне путеве објекта чија је намена везана за водоток, уз примену техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и којима се смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

5. Приликом подизања пољоштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- постојеће и планиране површине ваншумског зеленила повезати у целинит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрађених површина слабијег квалитета (испод 4. класе);
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије тј., спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких тополя не испуњавају функције заштитног зеленила;
- избегавати коришћење инвазивних врста.

6. Прибавити посебне услове заштите природе од Покрајинског завода за заштиту природе приликом укупљавања пољопривредног земљишта и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране државне путеве и друге.

IV – 1.4.5. Опште мере заштите биодиверзитета насеља

Концептом озелењавања (на грађевинском земљишту) насељених места:

- формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Просторног плана;
- повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;
- очувати зелене површине унутар стамбених блокова, у зони породичног (индивидуалног) и вишепородичног становања и блокова са становањем као преовлађујућом наменом и повезати их у целину;
- при озелењавању комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања;
- дуж фреквентних градских саобраћајница, формирати и одржавати густ зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покривати високим лишћарима;
- избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила.

IV – 1.4.6. Мере заштите геолошког и палеонтолошког наслеђа

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

IV – 1.4.7. Мере заштите животне средине

Поштовањем одговарајућих прописа и усклађивањем са директивама ЕУ у области заштите животне средине, обезбедиће се успостављање и реализација свих активности које су у складу са принципима одрживог развоја. Одрживи развој представља непрестани процес усклађивања друштвеног, економског, културног (и урбаног) развоја са потребама и ограничењима животне средине кроз сарадњу свих интересних и друштвених група.

У циљу одрживог развоја предметног простора, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних и културних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара. У циљу заштите природних ресурса од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- формирање локалног регистра извора загађивања на територији сваке општине;
- снабдевање свих насеља водом највишег квалитета;
- заштита изворишта за водоснабдевање;
- водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- изградња канализационог система у свим насељима и обезбеђење адекватног пречишћавања отпадних вода, до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
  - до изградње фекалне канализације и ППОВ, отпадне воде прикупљати путем бетонских водонепропусних септичких јама одговарајућег капацитета, које ће се периодично према потребама празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежног комуналног предузећа;
  - атмосферску канализацију градити делимично као зацељену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
  - атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
  - одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
  - формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
  - очување и унапређење шумског фонда;
- контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- санација и рекултивација напуштених локације депоније комуналног отпада, неуређених одлагалишта отпада и сточног гробља и осталих деградираних простора;
- изградња лагуна шећеране у Бачу за евакуацију отпадних вода на постојећој локацији таложних поља, у складу са важећим прописима;
- рекултивација земљишта деградираног након завршетка експлоатације опекарске глине;
- одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објекта за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину;
- селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- укључење општина у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о сарадњи општина;
- израда и реализација Општинског плана управљања комуналним отпадом у складу са Планом одрживог управљања отпадом у Западнобачком региону.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за

спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине прописано је да ће, за постојећа постројења и активности оператер прибавити дозволу најкасније до 2015. године у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог Закона.

На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС“, бр. 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења.

Сва постројења и активности, која се не налазе на Прелиминарном списку постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе на територији Републике, сачињеним од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине, а подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, дужни су да се обрате надлежном органу.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује.

Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“, бр. 41/10), на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

Ради спречавања утицаја негативних својстава муља који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода на животну средину, потребно је извршити његову категоризацију и класификацију у складу са Законом о управљању отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“, бр. 56/10).

Концепција одлагања отпада је усаглашена са принципима Стратегије управљања отпадом и другим актуелним прописима у овој области.

Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу, што ће се позитивно одразити на квалитет земљишта на предметном простору. Одлагању отпада треба да предходи одвојено сакупљање отпада ради његовог смањења (кабастог, опасног и рециклабилног), а након укључења у систем регионалног одлагања и затварање, санација и рекултивација постојеће депоније и других неуређених одлагалишта отпада.

Одлагања сточних лешева ће се вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

Неопходно је примењивати све мере и услове заштите од буке, као и успоставити мониторинг буке, у складу са Законом о заштити од буке у животnoj средини.

Током истраживања и експлоатације минералних сировина неопходна је примена заштитних мера ваздуха од загађивања, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима.

С обзиром да ће се разрада појединих планских решења вршити изразом одговарајуће планске документације, за те планове, орган надлежан за припрему плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 69/05), Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08), као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

IV – 1.4.8. Мере заштите живота и здравља људи

Планиране активности ће унапредити квалитет животне средине предметног простора односно и у функцији су смањења негативних утицаја постојећих деградационих пунктова на здравље становника планског простора.

Неодговарајући квалитет воде за пиће има лоше рефлексије на здравље људи. Анализе у наведеном контексту нису вршене, што значи да се и не може квантитативно и квалитативно проценити утицај квалитета воде на здравље становништва. Инострана искуства указују да коришћење артерске воде у комбинацији са неадекватном исхраном може изазвати тешка обољења.

Такође, постоји могућност деградације подземних вода због неадекватног одвођења отпадних вода преко септичких јама. Наведени проблеми ће бити елиминисани предложеним активностима и мерама у области водопривредне инфраструктуре.

Изградња свих видова инфраструктуре предвиђене Просторним планом, имаће позитиван утицај на становништво јер ће индиректно утицати на побољшање животног стандарда и очување животне средине.

Негативан утицај неуређених депонија на здравље људи ће се елиминисати њиховом санацијом и рекултивацијом и формирањем мреже регионалних депонија, успостављањем региона за управљање отпадом.

Таложна поља шећеране представљају деградационе пунктове околине, па је неопходно изградити нове лагуне за евакуацију отпадних вода, које настају током рада ове фабрике, на истој локацији, али у складу са важећим прописима и новим технологијама, које не загађују животну средину.

Да би се избегао негативан утицај на живот и здравље људи, али и обезбедила заштита створених вредности, при изградњи инфраструктурних објеката је неопходно водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од одређених садржаја.

Мере заштите живота и здравља људи при изградњи инфраструктуре односе се на:

- примену мера при изградњи електроенергетске инфраструктуре које подразумевају обезбеђење заштитног коридора, који у зависности од напонског нивоа износи: за водове од 400 kV је 40 m од осе вода са обе стране (укупно 80 m), а за водове од 110 kV је 25 m од осе вода са обе стране (укупно 50 m); и грађење објеката у заштитном коридору у складу са Правилником о техничким норма-

- тивима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV („Сл. лист СФРЈ“ бр. 65/88 и 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO.105, Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од нејонизујућег зрачења, као и условима надлежног предузећа;
- антени стуб, као носач антена за потребе одвијања телекомуникационог саобраћаја, пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења, Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења, стандардима за громобранске инсталације, челичне конструкције за ношење антена - прорачун, конструисање и извођење, стандардом о максималним нивоима излагања људи радио-фреквенцијским електромагнетним пољима и следећим мерама:
  - да би се избегао негативан утицај антенских система, објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме, мобилних централа, базних радио станица, радио релених станица, као и антене и антени носачи градиће се и постављати у оквиру објекта, на слободном простору, у оквиру комплекса појединачних корисника, на високим објектима (силоси и сл.) у зонама привредне делатности, ободима насеља и атару, изузимајући објекте школа, дечијих установа, здравствених установа, објекта културе и сл., а применом мера којима се онемогућава приступ, боравак и задржавање у непосредној близини ових објекта, онемогући ће се негативан утицај ових објекта на људе.
  - простор око базе радио-станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антени стуб;
  - на видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама;
  - приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник;
  - антени стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту;
  - обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба;
  - у случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока;
  - све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати;
  - све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању;
  - према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напонам се морају спровести заштитне мере громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације;
  - обезбеђење заштитног коридора уз гасоводну инфраструктуру од по 200 m са сваке стране цевовода, у складу са Правилником о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима и нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт („Службени лист СФРЈ“, бр. 26/85), у коме други објекти утичу на сигурност ових инфраструктурних коридора;
  - забрањену изградњу објекта намењених за становање или боравак људи у појасу ширине 30 m од осе гасовода са једне и друге стране (укупно 60 m), без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан;
  - спровођење превентивних мера заштите од пожара и могућих удеса приликом изградње и експлоатације инфраструктурних објекта (изливање, просипање, испуцавање загађујућих, опасних и/или запаљивих материја,

пожари, експлозије и др.), као и мера за санацију последица у случају удесних ситуација;

- у заштитном појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје, који се могу градити у зависности од ранга државног или општинског пута тј., 40 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда (ауто-пута), 20 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда, 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда, односно 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута, у складу са Законом о јавним путевима;
- ради обезбеђивања услова за несметано одвијање саобраћаја и режим саобраћаја, у зонама потребне прегледности забрањено је подизати засаде, ограде и дрвеће, остављати предмете и материјале, постављати постројења и уређаје и градити објекте, односно вршити друге радње које ометају прегледност јавног пута;
- заштиту објекта од пожара и атмосферског пражњења, у складу са Законом о заштити од пожара и пратећим правилницима, као и Правилником о техничким нормативима за заштиту објекта од атмосферског пражњења;
- спречавање емисије загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште изнад дозвољених концентрација приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктуре и других активности, према прописаним мерама заштите;
- заштиту од буке и спровођење мера звучне заштите приликом изградње, реконструкције и експлоатације инфраструктурних објекта у складу са Законом о заштити од буке у животној средини.

IV – 1.4.9. Мере заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација

Заштита од пожара обезбедиће се: поштовањем прописа при пројектовању и градњи објекта (удаљеност између објекта, услови складиштења лако запаљивих течности, гасова и експлозивних материја и слично); градњом саобраћајница према датим правилима (неопходне минималне ширине, минимални радијуси кривина и слично); поштовањем задатих регулационих и грађевинских линија; одговарајућим капацитетом водоводне мреже, тј. обезбеђивањем проточног капацитета и притиска за ефикасно гашење пожара; обезбеђивањем услова за рад ватрогасне службе.

Заштита од земљотреса обезбедиће се: прорачуном на отпорност за земљотрес јачине најмање 70 MCS за све објекте; поштовањем норматива за изградњу високоградње; поштовањем прописане минималне ширине саобраћајних коридора, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања.

Заштита од метеоролошких појава (атмосферског пражњења, олујних ветрова и града) обезбедиће се: извођењем громобранских инсталација у складу са одговарајућом законском регулативом; заштита од олујних ветрова обезбедиће се подизањем заштитног зеленила; заштита од града обезбедиће се постојећим противградним станицама, са којих се током сезоне одбране од града, по потреби, испуцају противградне ракете.

Заштита од поплава и подземних вода обезбедиће се: поштовањем основне намене канала, који пролазе поред и кроз предметни простор, односно насеље, и имају најважнију улогу у евакуацији атмосферских вода из насеља (сачувати интегритет детаљне каналске мреже и припадајућих објекта); поштовањем важећих прописа приликом пројектовања и изградње хидротехничких објекта (карактеристике канала, пропуста и сл.).

Заштита од техничко-технолошких несрећа (акцидената) обезбедиће се: предузимањем мера за спречавање истацања било које супстанце, која је штетна или разарајућа по тло или његове особине; складиштење горива и манипулацију са нафтом и њеним дериватима одвијати у осигураним подручјима, у циљу спречавања истацања горива и мазива, а сличне услове применити на мазивна уља, хемикалије и течни отпад; паркирање грађевинских машина вршити само на уређеним местима, уз предузи-

мање посебних мера заштите од загађивања тла уљем, нафтом и нафтиним дериватима; разношење чврстог отпада, који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта, спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним депонијама; уколико дође до хаварије возила, које носи опасне материје у прашкастом или грануларном стању, зауставити саобраћај и обавестити специјализовану службу која обавља операцију уклањања опасног терета и асанацију коловоза; уколико дође до несреће возила са течним опасним материјама, зауставити саобраћај, алармирати надлежну службу и специјализоване екипе за санацију несреће.

IV – 1.4.10. Мере заштите и услови уређења простора од интереса за одбрану земље

Заштита од ратних дејстава обезбедиће се Просторним планом дефинисаним зонама просторне заштите око војних комплекса, ради несметаног функционисања самих војних комплекса. Самим тим обезбеђује се и њихова непосредна околина, за коју постоји потенцијална могућност разарања од активности у војним комплексима, што подразумева и безбедност и заштиту становништва, материјалних, културних добара и заштиту животне средине. Зоне просторне заштите око појединих војних комплекса дефинишу се на основу пиротехничких и балистичких процена, или важећих правила у зависности од садржаја комплекса и њихове намене. Правилима уређења и изградње ове зоне најчешће се дефинишу као: зоне спољне сигурности војних комплекса, зоне контролисане, зоне ограничене и/или зоне забрањене изградње. Захтеви и Услови за прилагођавање потребама одбране земље, са свим својим елементима и заштитним зонама, уграђени су у овај Просторни план.

IV – 1.5. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ТЕХНИЧКИХ СТАНДАРДА ПРИСТУПАЧНОСТИ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

У делу директне примене Просторног плана дају се услови за уређење и изградњу површина јавне намене (јавних површина и објеката јавне намене за које се утврђује јавни интерес), као и других објеката за јавно коришћење, којима се обезбеђује приступачност особама са инвалидитетом.

Приступачност се мора обезбедити применом техничких стандарда у планирању, пројектовању, грађењу, реконструкцији, доградњи и адаптацији јавних објеката и јавних површина, помоћу којих се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад.

Објекти за јавно коришћење јесу: пословни објекти намењени јавном коришћењу, туристички, спортски и рекреативни објекти, угоститељски објекти, као и други објекти намењени јавном коришћењу.

При планирању, пројектовању и грађењу јавних простора - саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката, као и пројектовање објеката јавне намене и објеката намењених за јавно коришћење, морају се обезбедити обавезни елементи приступачности за све потенциране кориснике, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности („Службени гласник РС“, бр. 46/13).

IV – 1.6. ПОПИС ОБЈЕКТА ЗА КОЈЕ СЕ ПРЕ ОБНОВЕ ИЛИ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ МОРАЈУ ИЗРАДИТИ КОНЗЕРВАТОРСКИ ИЛИ ДРУГИ УСЛОВИ

Објекти за које се пре обнове или реконструкције морају изградити конзерваторски или други услови за предузимање мера техничке заштите и других радова, у складу са посебним законом, су:

Просторно културно-историјска целина од изузетног значаја за РС:

- Тврђава и подграђе у Бачу – Ко Бач.

Споменик културе од изузетног значаја за РС:

- Фрањевачки самостан у Бачу – Ко Бач;
- Православни манастир Бођани-манастирска црква, живопис и иконостас – Ко Бођани.

Споменик културе од великог значаја:

- Остаци турског купатила - хамам – Ко Бач;
- Римокатоличка жупска црква св. апостола Павла – Ко Бач;
- Самостан часних сестара – Ко Бач;
- Римокатоличка капела св. Антуна Пустињака у шуми Гувниште – Ко Бач;
- Иконостас Српске православне цркве посвећене Архистратигу Михајлу – Ко Дeroње.

Споменик културе:

- Икона Св. Јакоба у Римокатоличкој цркви – Ко Плавна;
- Археолошко налазиште - Доња Брањевина - Ко Дeroње;
- Археолошко налазиште „Циглана“ – Ко Плавна.

IV – 1.7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

При градњи објеката (изградња, реконструкција, санација, адаптација), градитељи и власници морају да примене енергетски ефикасна решења и технологије, ради смањења текућих трошкова у каснијем коришћењу објеката. Препоручује се да се за загревање, хлађење и проветравање објеката користе нови и обновљиви облици енергије.

Енергетски ефикасну градњу обезбедити са:

- изградњом пешачких и бициклистичких стаза за потребе обезбеђења еколошког и здравијег начина комуникација и смањења коришћења моторних возила;
- подизањем зеленила у коридорима свих категорисаних и некатегорисаних саобраћајница, са којим се постиже ефекат смањења загревања тла и стварања природног амбијента за кретање;
- пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова и озелењених тераса (као компензација окупираном земљишту);
- производњом обновљивих облика енергије за сопствене потребе (у складу са условима заштите за очување идентитета Културног предела Бач, непокретних културних и природних добара и природе);
- изградњом објеката за производњу енергије на бази алтернативних и обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије, земљине топлоте и биомасе, и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења).

Енергетски ефикасна изградња објеката обухвата следеће мере:

- реализација пасивних соларних система: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација зграде према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација;
- омотач зграде (топлотна изолација: зидова, кровова и подних површина; замена/санација прозора, ваздушна непропустљивост и друге мере);
- коришћење модерних система грејања и припреме санитарне топле воде;
- коришћење система за климатизацију (унутрашња клима), који утиче на енергетске потребе тј., (комбинација свих компоненти потребних за обраду ваздуха, у којој се температура регулише или се може снижити, могућно у комбинацији са регулацијом протока ваздуха, влажности и чистоће ваздуха);
- унутрашње осветљење (коришћење сијалица и светилки ради обезбеђења потребног квалитета осветљености).

Помоћни објекти могу бити изузети из примене ових мера. Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика зграде не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравамо коришћење зграде. За потребе реализације енергетске ефикасности

за нове и постојеће објекте придржавати се одредби прописаних Правилником о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС“, бр. 61/11).

IV - 2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

IV – 2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ЗОНИ САЛАША У ПРЕДНОЈ ПОДЦЕЛИНИ „ДОЊА БРАЊЕВИНА И ДЕРОЊЕ“

У зони салаша дозвољена је изградња објеката пољопривредног домаћинства, где су објекти породичног становања у функцији пољопривредне производње.

Услови за изградњу нових салаша, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства, издаваће се на основу овог Просторног плана уз поштовање услова заштите животне средине. Просторних ограничења у смислу максималне величине површине парцеле за салаш нема. Код постојећих салаша, ако су задовољени услови за уређење и изградњу из овог Просторног плана, може да се задржи постојећа парцелација.

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта,
- помоћног објекта уз стамбени објекат (гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл.),
- економског објекта (стакленик, сточна стаја, ђубриште, пољски wc и сл.),
- помоћног објекта уз економски објекат (магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.),
- пословног објекта (објекат за храну, пиће и/или смештај, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),
- објекта/површина за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),
- складишног објекта (објекат за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.),

уз обезбеђивање санитарно - ветеринарских, хигијенско - техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле. Изградња објеката за потребе пољопривредног домаћинства - салаша дозвољена је само ако постоји изграђен породични стамбени објекат или ако се траже услови за његову изградњу. Није дозвољена изградња стамбеног објекта без изградње објеката за потребе пољопривредне производње.

Код нове парцелације/препарцелације услови за образовање нове грађевинске парцеле су следећи:

- минимална величина парцеле је 2500 m²;
- не ограничава се максимална величина парцеле за изградњу салаша.

На грађевинској парцели:

- индекс заузетости парцеле је максимално 50%, са саобраћајним површинама максимално 70%;
- индекс изграђености је максимално 0,7;
- максимални индекс заузетости и изграђености се рачуна у наведеном односу за парцеле површине до 10000 m²; за парцеле чија је површина већа од 10000 m², индекс заузетости и изграђености се рачуна на површину парцеле до 10000 m²;
- Површине под пластеницима и стакленицима не улазе у индекс заузетости парцеле.

Сваки салаш се мора инфраструктурно опремити са:

- саобраћајном инфраструктуром:
  - обезбедити колски, бициклички и пешачки приступ;

- обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље (за возила и бицикле);
- обезбедити потребне сервисне саобраћајнице, по потреби и прилазе возилима специјалне намене;
- при изградњи саобраћајних површина користити материјале који су најпримеренији очувању природног амбијента;
- водопривредном инфраструктуром (снабдевање водом, одвођење површинских атмосферских и отпадних вода, одвођење фекалних вода, уз поштовање услова заштите животне средине);
- енергетском инфраструктуром;
- електронском комуникационом инфраструктуром.

Сву комуналну инфраструктуру изводити подземно како би се што више очувала природна средина.

Правила грађења за породични стамбени објекат:

- Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без услова за изградњу економског објекта у функцији пољопривредне производње (ако исти не постоје на парцели).
- Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта.
- Породични стамбени објекат је први објекат који се гради у односу на грађевинску линију дефинисану према регулационој линији.
- Макс. габарит стамбеног објекта у основи је 250 m², макс. спратност објекта је П+Пк са могућношћу изградње подрума уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Минимална удаљеност стамбеног објекта од регулационе линије 10 m, од границе суседне парцеле минимална удаљеност је: са западне/северозападне стране 1 m, са јужне/југоисточне стране је 4 m.
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.

Правила грађења за помоћни објекат уз стамбени објекат:

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз стамбени објекат: гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, сушница, пушница, подрум (укопан/полукопан), ограда, водонепропусна септичка јама и сл.
- Није дозвољена изградња помоћног објекта уз стамбени објекат без услова за изградњу породичног стамбеног објекта (ако исти не постоји на парцели).
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Макс. површина помоћног објекта уз стамбени објекат је П=30 m².
- Макс. спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П.
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
- Мин. удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 5 m; минимална удаљеност од границе суседне парцеле је: са западне/северозападне стране 1 m, са јужне/југоисточне стране је 4 m.
- Ограда на регулационој линији може бити транспарентна, комбинација транспарентне и нетранспарентне оградe или нетранспарентна ограда. Укупна висина оградe од коте тротоара не сме прећи висину од h=2,2 m. Капије на регулационој линији се не могу отварати ван регулационе линије. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2 m, а код комбинације нетранспарентни део оградe може ићи до висине од максимално 0,9 m. Висина нетранспарентне оградe на углу не може бити виша од 0,9 m од коте тротоара, због прегледности раскрснице. У случају да не угрожава прегледност раскрс-

нице нетранспарентна ограда на углу може бити максималне висине до 2,2 m. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Бочне стране и задња страна грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом, транспарентном оградом или нетранспарентном оградом до висине макс. h=2,2 m. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

- Водонепропусна бетонска септичка јама мора бити удаљена мин. 3 m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Правила грађења за економске објекте:

- Дозвољена је изградња следећих економских објеката: стаје, ђубришта, пољски wc, стакленици, пластеници, објекти намењени ратарској, повртарској, воћарско-виноградској, сточарској и осталим видовима пољопривредне производње, напр. гајење: пужева, печурака, цвећа и сл. (магацини, складишта и хладњаче мањег капацитета), и др.
- Није дозвољена изградња економског објекта без услова за изградњу породичног стамбеног објекта (ако исти не постоји на парцели).
- Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Максимална спратност економског објекта је П+Пк.
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.
- Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно пословног објекта је 20 m, а од суседне парцеле мин. удаљеност је 5 m.
- Мин. удаљеност економског објекта: стаје, ђубришта, пољског wc од стамбеног и пословног објекта и бунара је 25 m.

Правила грађења за помоћни објекат уз економски објекат:

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз економски објекат: магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Максимална спратност помоћног објекта је П+Пк.
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.
- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 6,0m а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5 m.

Правила грађења за пословни објекат:

- Дозвољена је изградња следећих пословних објеката: објекти за пружање услуга хране, пића и смештаја, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.
- Максимална спратност пословног објекта је П+1+Пк
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.
- Мин. удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5 m, а од економског објекта мин. удаљеност је 25 m.

Правила грађења за објекте/површине за спорт и рекреацију:

- Дозвољена је изградња објекта/површина за спорт и рекреацију за сопствене потребе, или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.
- Максимална спратност објекта је П.
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.
- Мин. удаљеност објекта/површине од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5 m, а од економског објекта минимална удаљеност је 25 m.

Правила грађења за складишне објекте:

- Дозвољена је изградња објеката за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
- Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења.
- Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже уколико хидротехнички услови то дозвољавају.
- Минимална удаљеност објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5 m.

Све наведене удаљености од границе суседне парцеле могу бити и мање уз оверену писмену сагласност власника суседне парцеле и уз задовољавање услова противпожарне заштите.

Ако се грађевинска парцела у оквиру зоне салаша намењује за чисто пословање, односно производњу, обавезна је израда урбанистичког пројекта, уз услов да се испоштују сви остали услови дати за ову зону овим Просторним планом, да објекти својом делатношћу не угрожавају животну средину и уз услов да се прибави сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе и природе.

IV – 2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ КОМПЛЕКС

Туристичко – спортско - рекреативни комплекс је планиран: по један у предеоној подцелини „Камариште“ и „Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта“, а три у предеоној подцелини „Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом“. За све наведене туристичко – спортско - рекреативне комплексе, осим оног планираног код језера Провала, обавезна је израда урбанистичког пројекта за изградњу, у складу са условима из овог Просторног плана и предходно прибављеним условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање. Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са предходним условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе и Покрајинског завода за заштиту природе. Услови за реконструкцију, адаптацију и санацију постојећих објеката, без промене постојеће намене (само унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита) могу се издати на основу овог Просторног плана. Сваки комплекс се мора инфраструктурно опремити са:

- саобраћајном инфраструктуром:
  - обезбедити колски, бициклистички и пешачки приступ;
  - обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље (за возила и бицикле);
  - обезбедити потребне сервисне саобраћајнице, прилазе возилима специјалне намене;
  - при изградњи саобраћајних површина користити материјале који су најпримеренији очувању природног амбијента;
- водопривредном инфраструктуром (снабдевање водом, одвођење површинских атмосферских и отпадних вода, одвођење фекалних вода изводити у складу са условима заштите животне средине);
- енергетском инфраструктуром;
- електронском комуникационом инфраструктуром.

Сва комунална инфраструктура мора се изводити подземно како би се што више очувала природна средина.

Примењивати традиционалне облике градње објеката. Архитектонску обраду објекта изводити са циљем да се они што боље уклопе у природни амбијент, и предузети све мере у примени материјала и волумена објекта да се природна средина што мање наруши.

При изградњи површина намењених јавном коришћењу морају се обезбедити обавезни елементи приступачности за све потенциране кориснике. Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле: макс. 70%,
- индекс изграђености: макс. 1,
- обезбедити слободних озелењених површина: мин. 30%.
- спратност објекта: макс. П+1+Пк,
- дозвољена је и изградња угоститељских објеката намењених за пружање услуге хране, пића и спавања, и терена намењених за спорт и рекреацију (евентуално и мањих спортских објеката);
- дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта и помоћног објекта уз њега;
- дозвољена је изградња мањих економских објеката и помоћних објеката уз економске објекте, само у сврху туристичке презентације Културног предела Бач;
- није дозвољена изградња производних и складишних објеката.

У индекс заузетости парцеле се, поред објеката високоградње, рачунају и све саобраћајне, спортске и рекреативне површине. Максимално очувати и ревитализовати постојеће природно окружење.

IV – 2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА КОМПЛЕКС ВЕРСКОГ ОБЈЕКТА

На локацијама постојећих верских објеката:

- Манастир Бојани - Ко Бојани, предеона подцелина, 'Манастир Бојани';
- Капела Св. Антуна пустињака - Ко Бач, предеона подцелина, 'Гувниште са Мостонгом'; и
- водница Св. Ђорђа - Ко Дeroње, предеона подцелина, 'Доња Брањевина и Дeroње'; планиран је комплекс верског објекта. За све наведене комплексе верског објекта обавезна је израда урбанистичког пројекта за изградњу, у складу са условима из овог Просторног плана и предходно прибављеним условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање. Урбанистичко, архитектонско и пејзажно уређење мора се ускладити са предходним условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе и Покрајинског завода за заштиту природе. Услови за реконструкцију, адаптацију и санацију постојећих објеката (само унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита) могу се издати на основу овог Просторног плана и на основу услова Покрајинског завода за заштиту споменика културе за сва три комплекса, а за комплекс верског објекта у предеоној подцелини, 'Врањак и Гувниште са Мостонгом' неопходни су и услови Покрајинског завода за заштиту природе и Министарства одбране.

Сваки комплекс се мора инфраструктурно опремити са:

- саобраћајном инфраструктуром:
  - обезбедити колски и пешачки приступ;
  - обезбедити довољан број паркинга површина за очекиван број посетилаца и запослено особље (за возила и бицикле);
  - обезбедити потребне сервисне саобраћајнице, прилазе возилима специјалне намене;
  - при изградњи саобраћајних површина користити материјале који су најпримеренији очувању природног амбијента;
- водопривредном инфраструктуром (снабдевање водом, одвођење површинских атмосферских и отпадних вода, одвођење фекалних вода, изводити у складу са условима заштите животне средине);
- енергетском инфраструктуром;
- електронском комуникационом инфраструктуром.

Сва комунална инфраструктура мора се изводити подземно како би се што више очувала природна средина.

При изградњи површина намењених јавном коришћењу морају се обезбедити обавезни елементи приступачности за све потенциране кориснике. Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле: макс. 70%,
- индекс изграђености: макс. 1,
- обезбедити слободних озелењених површина: мин. 30%.

- код постојећих објеката задржава се постојећа спратност,
- код нових објеката дозвољена спратност је приземље (П), изузетно, у предеоној подцелини, 'Манастир Бојани' дозвољена је изградња и поткровља/спрата уз сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе;
- унутар манастирског комплекса Манастира Бојани обезбедити услове за обављање делатности библиотеке;
- намену објеката у комплексу дозвољава Покрајински завод за заштиту споменика културе.

У индекс заузетости парцеле се, поред објеката високоградње, рачунају и све саобраћајне површине.

V – ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

V - 1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

V – 1.1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Имплементација Просторног плана, представља процес примене и спровођења циљева и решења утврђених Просторним планом. Реализација овог процеса захтева дефинисање система управљања просторним развојем (у оквиру актуелног законодавства и институционалног амбијента), затим утврђивање потребних активности, мера и инструмената за имплементацију, утврђивање приоритета у имплементацији, као и утврђивање учесника у процесу имплементације и њихових обавеза, овлашћења и одговорности.

Управљање просторним развојем се заснива на постојећем систему управљања у Републици Србији и подразумева координирање активности различитих нивоа органа државне управе у процесу коришћења, уређења, развоја и заштите планског подручја:

- државни ниво – ресорна министарства Владе Републике Србије;
- покрајински ниво – ресорни покрајински секретаријати и Покрајинска влада;
- ниво локалних самоуправа – ресорна одељења и службе јединица локалне самоуправе.

Управљање просторним развојем представља процес доношења одлука, заснованих на потреби реализације циљева и решења утврђених Просторним планом, при чему приоритет имају функције и садржаји од заједничког, јавног значаја. Примарну одговорност за реализацију ових садржаја имају наведени органи државне управе.

Реализација функција и садржаја јавног значаја, представља неопходан предуслов за реализацију свих осталих планских решења. Без њихове реализације, не могу се очекивати значајни развојни ефекти у другим областима привређивања. Највећи значај у овом погледу има спровођење границе Културног предела Бач и граница предеоних подцелина, као и изградња мреже и објеката инфраструктуре. Наведени државни органи, у складу са својим нивоом, овлашћењима, обавезама и одговорностима, морају бити координатори планираних активности и актера у процесу имплементације. Активности свих нивоа управљања морају бити међусобно усклађене.

Имајући у виду захтеве заштите и одрживог развоја, а сходно националном законодавству, доброј пракси и поштовању европских препорука, предложен је оквир примене Просторног плана као подручја на ком су поред заштите Културног предела Бач, културних и природних добара и природе, препоручени одрживи развој туризма, пољопривреде, шумарства и водопривреде, и осталих компатибилних активности.

Управљање заштитом, уређењем и развојем простора у складу са планским решењима и правилима утврђеним Просторним планом подразумева:

- Формирање базе података о простору и Просторном плану, у функцији коришћења, мониторинга и оцено спровођења, допуне и иновирања планских концеп-

- ција заштите и развоја подручја. На тај начин створиће се предуслови за формирање ГИС-а Културног предела Бач: у првој фази ће се извршити анализа доступних података из Просторног плана и података којима располаже Покрајински завод за заштиту споменика културе и природе, управљачи туристичких простора, општине и др; у другој фази формираће се јединствена просторна база података конверзијом дигиталних података у јединствен систем података о простору која би имала задатак да обезбеди трајну информатичку подршку припремању, доношењу и спровођењу планских докумената и пројектних задатака;
- унапређење институционално - организационе подршке, у циљу постизања институционалне координације између овлашћених предузећа за коришћење и заштиту непокретних културних добара, заштиту природних добара и природе (газдовање државним пољопривредним и шумским земљиштем, газдовање државним шумама, газдовање водама);
  - управљање туристичким просторима, с једне стране, и потребе да се обезбеди локални, регионални, национални и међународни утицај и ефикасност акције с друге стране;
  - успостављања вишег нивоа партнерства између јавног и приватног сектора.

Спровођење Просторног плана односи се на подручје Културног предела Бач (Реферална карта бр. 4: Карта спровођења), и реализује се кроз:

- директну примену Просторног плана;
- директну примену Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта;
- обавезну израду плана детаљне регулације на основу смерница утврђених овим Просторним планом;
- примену планских докумената општине Бач уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом;
- примену планских докумената општине Бачка Паланка уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом;
- примену планских докумената општине Оџаци уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених овим Просторним планом;

осим за подручје у Културном пределу Бач на ком је дефинисана друга посебна намена тј. директна примена других просторних планова подручја посебне намене.

V – 1.2. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Учесници у остваривању Просторног плана су органи и институције на националном, регионалном и локалном нивоу, које се пре свега баве заштитом културног предела, културних и природних добара и природних ресурса, и развојем привреде, првенствено туризма, пољопривреде, шумарства и водопривреде, уз поштовање међународних обавеза.

У имплементацији овог Просторног плана учествују:

- Републичка агенција за просторно планирање;
- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
- Министарство трговине, туризма и телекомуникација;
- Министарство културе и информисања;
- Министарство привреде;
- Министарство пољопривреде и заштите животне средине;
- Министарство финансија, Управа царина;
- Министарство спољних послова Републике Србије;
- Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру;
- Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине;
- Покрајински секретаријат за енергетику и минералне си-

- Покрајински секретаријат за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу;
- Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова;
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање;
- Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију;
- Покрајински секретаријат за спорт и омладину;
- Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој;
- Покрајински секретаријат за образовање, управу и националне заједнице;
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
- Општина Бач;
- Општина Бачка Паланка;
- Општина Оџаци;
- Покрајински завод за заштиту споменика културе, Петроварадин;
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад;
- Туристичка организација Војводине;
- Туристичка организација Бач;
- Туристичка организација Оџаци;
- Дирекција за водне путеве, 'Пловпут', Београд;
- Директорат за цивилно ваздухопловство, Сектор за ваздушну пловидбу, Нови Београд;
- ЈП, 'Путеви Србије', Београд;
- АД, 'ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ', Сектор за инвестиције, развој и технологију, Београд;
- ЈВП, 'ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ', Нови Сад;
- ЈП, 'ВОЈВОДИНАШУМЕ', Петроварадин;
- ЕМС, ЈП, 'Електромрежа Србије', Нови Сад;
- Електродистрибуција, 'Нови Сад';
- Електродистрибуција, 'Сомбор';
- Предузеће за телекомуникације, 'Телеком Србија';
- СРБИЈАГАС, Нови Сад;
- ДП, 'НОВИ САД-ГАС', Нови Сад;
- НИС АД НОВИ САД, Нови Сад;
- ЈП, 'ТРАНСНАФТА', Панчево;
- ЈП, 'ПТТ САОБРАЋАЈА, 'Србија', Дирекција за поштанску мрежу, Београд;
- ВОЈНА УСТАНОВА, 'МОРОВИЋ';
- ВД, 'Дунав', ад Бачка Паланка;
- Српска православна црква, Епархија бачка, Нови Сад;
- Римокатоличка црква, Суботичка бискупија, Суботица.

V - 2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Сва планска документа чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе, а чији су делови у граници подручја Културног предела Бач, морају се усагласити у посебној намени са овим Просторним планом. При усаглашавању планских докумената чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе не може се мењати посебна намена простора.

Овим Просторним планом прописује се обавезна израда плана детаљне регулације у посебној намени, тамо где је неопходно дефинисати грађевинско земљиште, односно тамо где је неопходно разграничити јавно од осталог грађевинског земљишта

Табела 20. Спровођење у посебној намени "Културни предео Бач"

ПОСЕБНА НАМЕНА ПРОСТОРА "КУЛТУРНИ ПРЕДЕО БАЧ"		ОСНОВНА НАМЕНА ПРОСТОРА (ПОЉОПРИВРЕДНО, ШУМСКО, ВОДНО И ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ)	СПРОВОЂЕЊЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ						
Пред. целина	Предеона подцелина		директна примена ПП ⁵	урбанистички пројекат на основу ПП	план детаљне регулације на основу ПП	примена општинских планских докумената уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених ПП	примена других ПППН ⁶		
МОСТОНГА И АЛУВИЈАЛНА ТЕРАСА	Древни Бач са тврђавом Бач и просторно-културно историјска целина Центар Бача	пољопривредно и водно земљиште	•						
		грађевинско земљиште - грађ. подручје насеља Бач				•			
	Манастир Бођани	пољопривредно, шумско и водно земљиште	•						
		грађевинско земљиште	грађ. подр. насеља Бач и радне зоне / радни комплекси ван насеља				•		
			комплекс верског објекта		•				
	Доња Брањевина и Дероње	грађевинско земљиште	пољопривредно, шумско и водно земљиште				•		
			грађ. подручје насеља Дероње и туристичко-спортско-рекреат. комплекс ван насеља					•	
			зона салаша	•					
			комплекс верског објекта						
	Бачко Ново Село	пољопривредно земљиште	туристички садржај- арх.локалитет са археол. селом			•			
			грађевинско подручја насеља Бачко Ново Село						
			туристичко-спортско-рекреативни комплекс				•		
			пољопривредно, шумско и водно земљиште						
	Врањак и Гувниште са Мостонгом	грађевинско земљиште	грађевинско земљиште - комплекс верског објекта		•				
пољопривредно и грађевинско земљиште (грађевинско подручје насеља Карађорђево)							•		
Заштитна зона предеоне целине "Мостонга и алувијална тераса"		пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште				•			
		Транснационални гасовод "Јужни ток"						•	

⁵ Скраћеница ПП означава: Просторни план подручја посебне намене културни предео Бач
⁶ Скраћеница ПППН означава: Просторни план подручја посебне намене

ПОСЕБНА НАМЕНА ПРОСТОРА "КУЛТУРНИ ПРЕДЕО БАЧ"		ОСНОВНА НАМЕНА ПРОСТОРА (ПОЉОПРИВРЕДНО, ШУМСКО, ВОДНО И ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ)	СПРОВОЂЕЊЕ У ПОСЕБНОЈ НАМЕНИ					
Пред. целина	Предеона подцелина		директна примена ПП	урбанистички пројекат на основу ПП	план детаљне регулације на основу ПП	примена општинских планских докумената уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених ПП	примена других ППППН	
ДУНАВ СА ИНУНДАЦИОНИМ ПОДРУЧЈЕМ	Камариште	пољопривредно, шумско и водно земљиште	•					
		грађевинско земљиште: туристичко-спортско-рекреативни комплекс - туристички садржај (ловни туризам)		•				
		пољопривредно, шумско и водно земљиште	•					
	Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом		становљење ван грађевинског подручја насеља (Лабудњача)			•		
			туристичко – спортско - рекреативни комплекс (језеро Провала)			•		
		грађевинско земљиште	туристичко – спортско - рекреативни комплекс (две локације у Ко Вајска-уз речицу Живу, једна локација у Ко Бојани-чарда "Ранч")		•			
		грађевинско земљиште за инфраструктуру (бициклистичка стаза)	•					
	Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта		пољопривредно, шумско и водно земљиште	•				
			грађевинско земљиште - грађевинско земљиште за инфраструктуру – комплекс црпне станице		•			
	Букински рит		пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште (грађевинско земљиште за инфраструктуру – насип прве одбрамбене линије)				•	
	Парк шума "Букински храстик"		шумско и водно земљиште				•	
	Заштитна зона предеоне целине "Дунав са инундационим подручјем"		пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште				•	
		Транснационални гасовод "Јужни ток"					•	
		Међународни водни пут Е-80-Дунав						•

V – 2.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ СА АРХЕОЛОШКИМ СЕЛОМ

Пре израде плана детаљне регулације, на минимално 200 m од границе катастарске парцеле бр. 3160 Ко Дероње није дозвољено градња. Планом детаљне регулације ће се дефинисати грађевинско земљиште за археолошко налазиште са археолошким селом, као и услови или ограничења за изградњу на контактним парцелама. Изради плана приступити на основу прихваћеног пројектног задатка и прибављених предходних услова од стране Покрајинског завода за заштиту споменика културе. При изради плана обезбедити услове за изградњу неопходне туристичке инфраструктуре и сигнализације (прихват возила, обезбеђење информативних и угоститељских услуга (услуге пића и хране), као и санитарно-хигијенских услова на локалитету.

V – 2.2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА СТАНОВАЊЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

Услови за уређење и изградњу за становање ван грађевинског подручја насеља дефинисаће се израдом плана детаљне регулације. До израде плана детаљне регулације забрањена је изградња нових објеката високоградње, изградња нових инфраструктурних мрежа и објеката, као ни реконструкција постојећих инфраструктурних мрежа. На постојећим објектима високоградње дозвољавају се интервенције у смислу реконструкције унутар постојећих хоризонталних и вертикалних габарита објекта, адаптације и санације, без промене постојеће намене.

Концепција просторне организације, опремања и уређења засниваће се на:

- прилагођавању просторне организације специфичним месним потребама и приликама;
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности места;
- креирању флексибилних просторних решења,
- очувању историјског наслеђа и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем,
- усклађивању просторног развоја са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите животне средине.

Просторна реконструкција места предпоставља и потпуну инфраструктурну и комуналну опремљеност и уређење, што подразумева:

- савремену саобраћајну мрежу,
- снабдевање квалитетном пијаћом водом,
- одвођење атмосферских и отпадних вода адекватним системима канализације,
- формирање и унапређење система за снабдевање насеља одговарајућим врстама енергије,
- осавремењавање мреже телефонског саобраћаја, са свим потребним пратећим објектима,
- формирање система континуалних, одговарајуће опремљених озелењених простора,
- обезбеђење осталих потребних комуналних садржаја, у складу са савременим стандардима.

Очекивани развој туристичке делатности иницираће бољи животни стандард и обезбедиће интензивнији развој места од досадашњег.

При одређивању будуће просторне организације извршити зонирање. Поред основне зоне становање, резервисати простор и за комуналне површине/објекте и инфраструктуру. Уличне коридоре и саобраћајнице формирати у складу са потребама корисника. У зони становања могући пратећи садржаји су занатски угоститељски објекти (собе и куће за изнајмљивање, ресторани, пансион за бициклисте, специјализоване продавнице, сервиси за поправку бицикала, посебне гараже за бицикле, инфо пункт и сл.).

У сектору јавних служби стимулирати приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице.

V – 2.3. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ КОМПЛЕКС КОД ЈЕЗЕРА ПРОВАЈА

За туристичко-спортско-рекреативни комплекс код језера Провала израдом плана детаљне регулације ће се дефинисати грађевинско земљиште, као и правила уређења, изградње и заштите простора, уз поштовање следећих смерница:

- максимално очувати и заштитити постојеће воде, очувати, заштитити и ревитализовати постојеће шумске површине и прилагодити их намени – одмор, рекреација и туризам;
- могу се градити садржаји у функцији туризма, спорта и рекреације; могући појавни видови туризма су: риболовни, еко и туризам специјализованих интересовања;
- дозвољена је изградња најразноврснијих објеката који ће бити у функцији ових видова туризма, као што су: плажа, привезиште за чамце, кампови, отворени спортски терени, излетишта, школе у природи, уметничке колоније, летење позорнице, трим стазе и шеталишта, игралиште за децу, ресторани и слични садржаји;
- комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката третира се у складу са условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе и природе, у циљу што бољег уклапања у околну амбијент;
- уређење простора са покретним мобилијаром и осветљење утврдити у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе;
- режим коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа.

V – 2.4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ КОМПЛЕКС КОД БАЧКОГ НОВОГ СЕЛА

Реализација туристичко-спортско-рекреативног комплекса код Бачког Новог Села ће се стећи по изради плана детаљне регулације, са којим ће се дефинисати грађевинско земљиште, као и правила уређења, изградње и заштите простора, уз поштовање следећих смерница:

- могу се градити садржаји у функцији туризма, спорта и рекреације; могући појавни видови туризма су: излетишнички, спортско-рекреативни, здравствено-реhabилитациони, културно-манifestациони, ловни, риболовни, еколошки и етно туризам;
- дозвољена је изградња најразноврснијих објеката који ће бити у функцији наутичког туризма, као што су: кампови, отворени/затворени спортски терени, излетишта, школе у природи, уметничке колоније, летење позорнице, ресторани и слични садржаји;
- комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката третира се у складу са условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе и природе, у циљу што бољег уклапања у околну амбијент;
- режим коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа.

V – 2.5. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ЧИЈЕ ЈЕ ДОНОШЕЊЕ У НАДЛЕЖНОСТИ ОПШТИНЕ

При изради планских докумената чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе и чији су делови у граници подручја обухвата Просторног плана, не може се мењати посебна намена простора.

У граници подручја обухвата Просторног плана је и посебна намена дефинисана:

- Просторним планом подручја посебне намене међународног водног пута Е-80 – Дунав (паневропски коридор VII);
- Просторним планом подручја посебне намене транснационалног гасовода, „Јужни ток“.

У подручју у којем је наведеним просторним плановима подручја посебне намене прописана директна примена примењују се ови просторни планови подручја посебне намене.

У граници подручја обухвата Просторног плана јединице локалне самоуправе, општине: Бач, Бачка Паланка и Ошаци, су донеле планска документа (просторне планове општина и урбанистичке планове). Ови планови ће се примењивати на следећи начин:

- у подручју ван границе посебне намене - ван границе Културног предела Бач, примењиваће се важећи плански документи јединице локалне самоуправе (просторни и урбанистички планови општина Бач, Бачка Паланка и Ошаци), уз поштовање напред наведених просторних планова подручја посебне намене и њима дефинисаних правила уређења и грађења;
- у подручју посебне намене - Културном пределу Бач, примењиваће се важећи плански документи јединице локалне самоуправе уз обавезу примену смерница и мера заштите у заштитним зонама и правила уређења и грађења у предеоним подцелинама, датих овим Просторним планом.

При усаглашавању планских докумената чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе не може се мењати посебна намена простора. У подручју посебне намене планови нижег реда морају да се усагласе са овим Просторним планом.

При усаглашавању планских докумената чије је доношење у надлежности јединице локалне самоуправе, а у вези имплементације бициклистичких стаза: међународних, националних и међунасељских, њихова реализација је на следећи начин:

- унутар насеља трасе бициклистичких стаза могуће је дефинисати техничком документацијом, у оквиру регулационих профила насељских саобраћајница кроз које се воде предметне стазе;
- у ваннасељским деоницама, уколико се бициклистичке стазе воде унутар регулационих профила путева I и II реда, општинских путева, насипа, поред услова и сагласности управљача и израде одговарајуће техничке документације, обавезна је примена мера заштите (сегрегација моторног и немоторног саобраћаја) бициклистичких токова у оквиру заједничког коридора;
- уколико се бициклистичке стазе воде независно, ван постојећих коридора (путеви, насипи и др.), потребно је утврдити регулацију истих израдом одговарајућег урбанистичког плана и касније израдити техничку документацију саме стазе.

Унутар предеоних целина Културног предела Бач, а ван предеоних подцелина, обавезна је примена следећих смерница дефинисаних Просторним планом:

- морају се испоштовати сви услови и мере заштите предела, културне баштине, природе и заштите животне средине дефинисани Просторним планом;
- забрањена је изградња ветроелектрана и соларних електрана на пољопривредном, шумском и водном земљишту, као и малих хидроелектрана на водном земљишту;
- дозвољена је изградња производних енергетских објеката на друге обновљиве изворе енергије на пољопривредном земљишту уз обавезну израду плана детаљне регулације за потребе дефинисања грађевинског земљишта и услова за уређење и изградњу;
- дозвољена је изградња производних енергетских објеката на обновљиве изворе енергије, осим ветропаркова и малих хидроелектрана, на грађевинском земљишту, и то само унутар радних комплекса и радних зона, уз напо-

мену да је за исте неопходно прибавити услове и сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе; на пољопривредном земљишту, на 100m од регулационе линије коридора јавне саобраћајне површине ван насеља, забрањена је изградња нових садржаја;

- дозвољено је мењати основну намену површина ван граница предеоних подцелина само ако се тим изменама не нарушава посебна намена и дефинисане мере заштите;
- унутар предеоне целине „Дунав са инундационом подручјем“ забрањена је изградња подрума због најмање дубине подземних вода;
- планским решењима побољшати доступности и приступ (ваздух, копно и вода) у смислу обезбеђивања алтернативних саобраћајних друмских праваца између различитих туристичких дестинација, планирањем система одморишта и видиковца са потребном опремом, планирањем побољшања услуга и опреме у marinaма, услуга ваздушних веза, јавног саобраћаја и такси услуга;
- планским решењима побољшати услове за изградњу објеката за потребе задовољавања услуга из области угоститељства (смештај, исхрана и пиће, организовање манифестација), јавних услуга (водоснабдевање и одвођење/пречишћавање отпадних вода, прикупљање отпада, снабдевања енергијом и итд.).

Унутар предеоних подцелина: Древни Бач са тврђавом Бач и просторно културно-историјском целином „Центар Бача“, Доња Брањевина и Дероње, Карађорђево, обавезна је примена следећих смерница дефинисаних Просторним планом:

- забрањено је мењати грађевинско подручје насеља у делу у ком је то подручје дефинисано, односно потврђено овим Просторним планом;
- забрањено је планирати нове радне комплексе/радне зоне;
- унутар грађевинског подручја насеља морају се планирати следећи садржаји:
  - у насељу Бач: седиште управљача Културног предела Бач са туристичком организацијом Културни предел Бач и туристичко информациони центром и центром за прихват туриста и посетилаца (визиторски центар);
  - информациони пункт у насељу Дероње, Карађорђево, Бачко Ново Село и становању ван грађевинског подручја насеља (ако се укаже економска оправданост могућа је и изградња мањег визиторског центра);
  - за потребе упознавања историјског, културног, научног и техничког развитка Културног предела Бач и заштите уметничко-историјских дела обезбедити услове за обављање музејске делатности, тј. образовање сталне збирке и одељења унутар грађевинског подручја насеља Бач, Дероње и Карађорђево;
- у грађевинском подручју насеља Бач и Дероње унутар предеоне подцелине, за потребе туристичке понуде планирати ревитализацију Старе Мостонге у складу са условима заштите Покрајинског завода за заштиту природе и водним условима;
- није дозвољено повећање спратности и нарушавање визура према непокретним културним добрима;
- активности на уређењу села треба да буду уз ослањање на традиционалне и аутохтоне облике руралног и архитектонског наслеђа, путем примене традиционалне типологије објеката, обликовања и уређења традиционалних сеоских тргова, уређења саобраћајних и јавних површина, осмишљеног уклапања природе, архитектонског и културног наслеђа, у циљу очувања идентитета села;
- у зони становања могући пратећи садржаји су занатски угоститељски објекти (собе и куће за изнајмљивање, мали ресторани, мале радионице старих заната; пансиони за бициклисте, сервиси за поправку бицикала, посебне гараже за бицикле, специјализоване продавнице и сл.);
- на планска решења неопходно је прибавити сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

Унутар предеоних подцелина: Врањак и Гувниште са Мостонгом и Букински рит, обавезна је примена следећих смерница дефинисаних Просторним планом:

- обезбедити пружање наутичких и ловнотуристичких услуга;
- планирати видиковце, панорамске путеве (јахање, вожња фијакером, чамцем), објекте за посматрање природних реткости, објекте за предах и краће/дуже задржавање туриста, објекте за авантуристичке активности;
- обезбедити пружање услуга туристичког пратиоца и туристичких водича;

уз сагласност Покрајинског завода за заштиту природе и Министарства одбране.

Табела 21: Приоритетне активности и потенцијални пројекти

КУЛТУРНИ ПРЕДЕО, КУЛТУРНА ДОБРА, ЈАВНЕ СЛУЖБЕ	- спровођење границе Културног предела Бач и предеоних подцелина кроз катастарски операт; - спровођење поступка заштите подручја планираног за стављање под заштиту; - изградња визиторски центар у Бачу (седиште управљача Културног предела Бач са туристичком организацијом Културни предео Бач и туристичко-информационим центром и центром за прихват туриста и посетилаца); - организовање дифузног музеја; - организовање активне заштиту непокретног културног наслеђа укључивањем културно-историјских мотива у туристичку понуду и презентацију; - интегрална заштита непокретних културних добара и простора у коме се налазе; - очување објеката индустријског наслеђа, народног градитељства и просторних целина, као сведока времена и начина градње у насељима, презентацијом, могућом променом намене, за потребе туристичке понуде; - очување наслеђене урбане структуре амбијенталних и архитектонских вредности, у смислу контролисаног развоја насеља у складу са наслеђем и временом у ком се дешава.
ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ	- ревизија заштите СРП „Карађорђево“; - спровођење заштите на подручјима која су планирана за заштиту; - заштита и унапређење стања тока Мостонге као еколошког коридора од регионалног значаја.
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	- израда локалног регистра извора загађивања животне средине од стране надлежног органа општина у обухвату Просторног плана и успостављање мониторинга ваздуха, воде и земљишта; - санација постојећих и неуређених депонија са рекултивацијом; - одлагање комуналног отпада у складу са Стратегијом управљања отпадом и важећим прописима.
ПРИВРЕДА (ТУРИЗАМ, ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО)	- успостављање одрживог туризма и стварање услова за развој туристичких активности које воде економском развоју како локалних средина, тако и Културног предела Бач као целине; - развој туристичке понуде која се базира на култури и наслеђу; - обнављање појединих салаша за потребе развоја руралног и етно туризма; - формирање визиторског центра и информативних туристичких пунктова; - побољшање материјалне базе туризма, која ће бити разноврснија и богатија и представљати елемент атрактивности понуде; - развој саобраћајне и унапређење туристичке инфраструктуре, унутрашње повезивање туристичких дестинација туристичким путевима; - изградње пристана за туристичке бродове и оживљавања путничког речног саобраћаја на Дунаву; - очување постојећих аутохтоних шумских заједница, посебно у заштићеним подручјима; - организовање шумске производње уз заштиту укупног екосистема.
САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	- реконструкција општинске путне мреже; - изградња некатегорисане путне мреже; - утврђивање и изградња бициклистичких стаза.
ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	- даљи развој система за водоснабдевање; - изградња система за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода; - Ревитализација Мостонге, каналске мреже ХС ДТД (ободни канал око Тврђаве у Бачу и канал ХС ДТД код Дероња).
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	- обезбеђење поузданог и квалитетног напајања електричном енергијом; - реконструкција постојеће електроенергетске мреже; - изградња електроенергетске мреже и објеката трафостаница у сврху напајања електричном енергијом планираних садржаја.
ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	- обезбеђење савремених услуга у електронским комуникацијама; - обезбеђење савремених медијума преноса у области електронских комуникација на свим нивоима и потпуна дигитализација система.

V - 3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Приоритетна планска решења и стратешко развојни пројекти у оквиру Просторног плана, усклађена су са Регионалним просторним планом АПВ и просторним плановима јединица локалне самоуправе. Потенцијални пројекти по општинама биће разматрани и допуњени у складу са развојним плановима локалних самоуправа.

Полазећи од циљева, поставки и планских решења овог Просторног плана, приоритетне активности и потенцијални пројекти обухватају:

V - 4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Члан 2.

Управљање заштитом, развојем, уређењем и коришћењем подручја које обухвата Просторни план, засниваће се на развојно-управљачким документима (програми и планови), изворима финансирања, стимулативним политикама, институционалној подршци, информатичкој, промотерско-маркентишкој, истраживачкој и другим подршкама.

Развој, уређење, коришћење и заштита простора у обухвату Просторног плана, односно реализација планских решења засниваће се на основу мера и инструмената за имплементацију Просторног плана, које се базирају на изрази одговарајућих планских докумената и програма, изворима финансирања, одговарајућој институционалној подршци и информатичкој подршци.

Извори финансирања развоја и заштите планског подручја зависиће од врсте приоритетних пројеката који ће се реализовати и нивоа надлежности. Основне линије финансирања чиниће буџетска средства републичког, покрајинског и локалног нивоа, кредитна средства фондова и банака, као и учешће у различитим програмима Европске Уније ради коришћења средстава из предприсутних и структурних фондова за реструктурирање привреде и изградњу капиталних објеката. Финансијско-економске мере подразумевају и учешће општина у обухвату Просторног плана и општина из окружења приликом реализације регионалних пројеката. Средства за финансирање приоритетних пројеката просторног уређења, обезбедиће се из буџета и других извора финансирања - буџета Републике Србије, АП Војводине, општина у обухвату Просторног плана, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата.

Институционална подршка се односи на активно учешће свих субјеката који су наведени као учесници у имплементацији овог Просторног плана.

Праћење и координацију активности на реализацији Просторног плана потребно је обезбедити кроз одговарајући информациони систем којим је потребно, поред праћења спровођења мера заштите, уређења и коришћења подручја, омогућити обједињено праћење туристичке понуде и потражње, као и праћење комплементарних активности у општинама Просторног плана. Ово ће омогућити перманентну процену укупних ефеката заштите и развоја подручја, као и евентуално доношење корективних одлука, у односу на усвојена планска решења.

Стратешко опредељење Србије је да у што скоријој будућности постане држава кандидат за учлањење у Европску Унију (ЕУ), што отвара могућности за приступ читавом низу специфичних фондова, конституисаних управо као подршка просторном развоју, са циљем да се унапреде и усагласе постојеће и потенцијалне просторне структуре са европским, те је неопходно обезбедити стратешке пројекте којима би се конкурисало за подршку из ових фондова. Део тих пројеката предлаже се овим Просторним планом.

277.

На основу члана 31. алинеја 2 и 5, а у вези с чланом 27. тачка 1 Статута Аутономне покрајине Војводине („Службени лист АПВ”, број 20/14) и члана 35. став 2. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13 – УС, 50/13 – УС, 54/13 – УС, 98/13 – УС, 132/2014 и 145/2014), Скупштина Аутономне покрајине Војводине, на седници одржаној 08. априла 2015. године, донела је

**ПОКРАЈИНСКУ СКУПШТИНСКУ ОДЛУКУ
О ДОНОШЕЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА
ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОГ ЕКОЛОШКОГ КОРИДОРА
ТИСЕ**

Члан 1.

Доноси се Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе (у даљем тексту Просторни план), који је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

Просторним планом разрађују се начела просторног уређења, утврђују циљеви просторног развоја, организација, заштита, коришћење и намена простора, утврђују се планска решења којима се обезбеђује заштита, уређење и развој еколошког коридора Тисе, очување екосистемских услуга природних и полуприродних подручја, стварају услови за повећање нивоа социоекономске развијености подручја и усклађује коришћење простора с могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и с потребама дугорочног социјалног и економског развоја, те се обезбеђују просторни услови за реализацију концепта трајно одрживог, уравнотеженог развоја.

Члан 3.

Просторни план садржи текстуални и графички део.

Графички део чини прегледна карта 1 - Целине и подцелине посебне намене у размери 1 : 100 000 и рефералне карте и то: реферална карта 1 - Посебна намена простора, у размери 1:100 000; реферална карта 2 – Водопривреда и водни ресурси, у размери 1 : 100 000; реферална карта 3 – Инфраструктурни системи, у размери 1 : 100 000; реферална карта 4 – Заштита животне средине, туризам и заштита културних добара, у размери 1 : 100 000; реферална карта 5.1. – Заштита природних добара, у размери 1 : 100 000; реферална карта 5.2. – Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности, у размери 1 : 100 000; реферална карта 6 – Спровођење плана, у размери 1 : 100 000 и реферална карта 7 – Синтезна карта, у размери 1 : 100 000. Графички део – рефералне карте Просторног плана из става 2. израђују се у 16 примерака и оверава их својим потписом овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 4.

Саставни део Просторног плана чини Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе, на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе састоји се из текстуалног дела и графичког прилога.

Графички прилог из става 2. овог члана израђује се у 16 примерака и оверава га својим потписом овлашћено лице органа који доноси плански документ.

Члан 5.

Графички део просторног плана – рефералне карте из члана 3. став 2. ове одлуке, чувају се трајно у Скупштини АП Војводине (један комплет), Покрајинском секретаријату за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине (два комплета), Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (један комплет), Општини Кикинда (један комплет), Граду Зрењанину (један комплет), Општини Нови Кнежевац (један комплет), Општини Чока (један комплет), Општини Нови Бечеј (један комплет), Општини Тител (један комплет), Општини Жабаљ (један комплет), Општини Бечеј (један комплет), Општини Ада (један комплет), Општини Сента (један комплет), Општини Кањижа (један комплет) и ЈП Заводу за урбанизам Војводине, Нови Сад (један комплет).

Документациона основа на којој се заснива Просторни план чува се у Покрајинском секретаријату за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине.

Члан 6.

Право на непосредан увид у Просторни план, текстуални и графички део, имају правна и физичка лица, под условима и на начин који ближе прописује министар надлежан за послове просторног планирања.

Члан 7.

Просторни планови јединица локалне самоуправе, урбанистички планови и пројекти усклађују се са одредбама ове одлуке, на начин утврђен Просторним планом.